

Europos Sąjungos oficialusis leidinys

L 362

Leidimas
lietuvių kalba

Teisės aktai

55 tomas
2012 m. gruodžio 31 d.

Turinys

II Įstatymo galios neturintys teisės aktai

REGLAMENTAI

- ★ 2012 m. spalio 29 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 1268/2012 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių 1

Kaina: 7 EUR

LT

Aktai, kurių pavadinimai spausdinami paprastu šriftu, yra susiję su kasdieniu žemės ūkio reikalų valdymu ir paprastai galioja ribotą laikotarpį.

Visų kitų aktų pavadinimai spausdinami ryškesniu šriftu ir prieš juos dedama žvaigždutė.

Šiuo leidiniu baigiama 2012 m. L serija.

II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

REGLAMENTAI

KOMISIJOS DELEGUOTASIS REGLAMENTAS (ES) Nr. 1268/2012

2012 m. spalio 29 d.

dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių taikymo taisyklių

EUROPOS KOMISIJA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) Nr. 966/2012⁽¹⁾ dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002, ypač į jo 8, 11, 13, 19, 21, 22, 23, 25, 26, 29, 30, 31, 34, 35, 38, 41, 44, 49, 53, 54, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 68, 69, 70, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 92, 93, 98, 99, 100, 101, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117, 118, 119, 121, 122, 123, 124, 125, 126, 128, 129, 130, 131, 132, 133, 134, 135, 137, 138, 139, 140, 142, 144, 145, 146, 148, 151, 154, 156, 157, 181, 183, 184, 186, 187, 188, 190, 191, 192, 195, 196, 199, 201, 203, 204, 205, 208 ir 209 straipsnius,

kadangi:

- (1) 2002 m. birželio 25 d. Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento⁽²⁾ iš esmės pataisytas ir pakeistas Reglamentu (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (toliau – Finansinis reglamentas). Todėl būtina suderinti 2002 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002, nustatantį išsamias Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 dėl Europos Bendrijų bendrajam biudžetui taikomo finansinio reglamento įgyvendinimo taisykles⁽³⁾, ir Finansinį reglamentą. Dėl aiškumo būtina pakeisti Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002;

- (2) Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) 290 straipsnyje numatyta, kad teisėkūros procedūra priimtu aktu galima deleguoti Komisijai įgaliojimus priimti ne teisėkūros procedūra priimamus aktus, kuriais tik papildomi ar iš dalies keičiami tam tikri neesminiai teisėkūros procedūra priimto akto elementai. Todėl kai kurios Reglamente (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 išdėstytos nuostatos įtrauktos į Finansinį reglamentą. Taigi, tos nuostatos neturėtų būti įtrauktos į šį reglamentą;
- (3) Komisija, atlikdama parengiamąjį darbą, vykdė atitinkamas konsultacijas, taip pat ir ekspertų lygmeniu, ir užtikrino, kad atitinkami dokumentai Europos Parlamentui ir Tarybai būtų perduoti vienu metu, laiku ir tinkamai;
- (4) kiek tai susiję su biudžeto principais, ypač vieningumo principu, dėl taisyklių, kuriomis reglamentuojamas išankstinio finansavimo palūkanų gavimas ir susigrąžinimas, supaprastinimo, ypač dėl prievolės dotacijų gavėjams gauti tokias palūkanas atsisakymo nebegalioja nuostatos dėl palūkanų susigrąžinimo masto ir sąlygų. Jeigu tokia prievolė vis tiek būtų taikoma subjektams, kuriems pavestos biudžeto vykdymo užduotys, į įgaliojimų perdavimo susitarimus su tomis įstaigomis reikėtų įtraukti taisykles, kuriomis reglamentuojamas gautų palūkanų nustatymas, naudojimas ir apskaita. Tais atvejais, kai už išankstinį finansavimą gautas palūkanas reikia mokėti Sąjungai pagal tuos susitarimus, tas palūkanas reikėtų įmokėti į biudžetą kaip asignuotąsias įplaukas;
- (5) laikantis metinio periodiškumo principo, svarbu išaiškinti metinių asignavimų prasmę ir įsipareigojimų procedūros, kurią užbaigus iki gruodžio 31 d., galima į kitus metus perkelti įsipareigojimų asignavimus, parengiamuosius etapus;

⁽¹⁾ OL L 298, 2012 10 26, p. 1.

⁽²⁾ OL L 248, 2002 9 16, p. 1.

⁽³⁾ OL L 357, 2002 12 31, p. 1.

- (6) laikantis apskaitos vieneto principo, turėtų būti nurodyti taikytini euro ir kitų valiutų, kurių reikia pinigų srautų ir sąskaitų valdymui, kursai. Be to, reikėtų toliau didinti tokių valiutos perskaičiavimo operacijų rezultatų apskaitymo skaidrumą. Įvedus eurą reikėtų panaikinti Komisijos prievolę teikti valstybėms narėms informaciją apie pinigų perkėlimus iš vienos valiutos į kitą;
- (7) kiek tai susiję su nukrypimais nuo universalumo principo, turėtų būti nurodyta, kaip biudžete turi būti traktuojamos asignuotosios įplaukos, ypač valstybių narių arba trečiųjų šalių įnašai į tam tikras Sąjungos programas, ir nustatytos išlaidų bei įplaukų tarpusavio įskaitymo ribos. Visų pirma, atsižvelgiant į dabartinę praktiką, siekiant teisinio aiškumo, būtina paaiškinti, kad paprastai, kai tik institucija gauna įplaukas, asignuotosios įplaukos turėtų būti automatiškai priskiriamos prie išpareigojimų ir mokėjimų asignavimų. Taip pat reikia nurodyti atvejus, kai išimties tvarka asignuotąsias įplaukas gali būti leista naudoti prieš institucijai faktiškai gaunant įplaukas;
- (8) laikantis konkretumo principo, turėtų būti tiksliai apibrėžta, kaip apskaičiuojamas asignavimų, kuriuos institucijoms leidžiama perkelti, naudojančioms joms suteikta autonomija, procentas. Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų būti pateikta išsami informacija, detaliam paaiškinant prašymus atlikti perkėlimus, kurie šioms institucijoms turi būti pateikti;
- (9) laikantis patikimo finansų valdymo principo, būtina nurodyti programų ir įvairios veiklos *ex ante*, tarpinio ir *ex post* vertinimo tikslus, kaip dažnai tokie vertinimai turi būti atliekami ir kokia informacija turi būti pateikta finansinėje teisės akto pasiūlymo pažymoje;
- (10) laikantis skaidrumo principo, duomenų pagal susijusių gavėjų pavardes / pavadinimus ir tikslų jų gautų sumų skelbimas padidina susijusių lėšų naudojimo skaidrumą. Tokia piliečiams pateikta informacija stiprina visuomenės galimybes kontroliuoti tų pinigų panaudojimą ir padeda optimaliai naudoti viešųjų fondų lėšas. Taip pat, jeigu gavėjai yra fiziniai asmenys, tokiam skelbimui taikomos asmens duomenų apsaugos taisyklės. Todėl asmens duomenys turėtų būti skelbiami tik tuomet, jeigu tai būtina ir proporcinga teisėtam tikslui pasiekti;
- (11) informacija apie Sąjungos lėšų panaudojimą turėtų būti skelbiama institucijų interneto svetainėje ir į ją turėtų būti įtraukta bent pavardė / pavadinimas, vietovė, lėšų suma ir paskirtis. Skelbiant šią informaciją, reikėtų atsižvelgti į Finansinio reglamento 35 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus, ypač į dotacijų skyrimo tipą ir svarbą;
- (12) Sąjungos lėšų gavėjų vardai, pavardės / pavadinimai ir vietovė turėtų būti skelbiami, kai tai susiję su apdovanojimais, dotacijomis ir sutartimis, sudarytomis pradėjus viešą konkurso procedūrą, visų pirma taip yra konkursų, kvietimo teikti pasiūlymus ir konkurso skelbimo atveju, atsižvelgiant į SESV principus, ypač į skaidrumo, proporcingumo, vienodų sąlygų ir nediskriminavimo principus. Be to, taip skelbiant informaciją, turėtų būti padedama atmestiems konkurso dalyviams kontroliuoti viešosios atrankos procedūras;
- (13) fizinių asmenų asmens duomenų skelbimas neturėtų viršyti trukmės, per kurią gavėjas naudoja lėšas, ir todėl po dvejų metų šie duomenys turėtų būti pašalinti. Tas pats turėtų būti taikoma juridinių asmenų, kurių oficialus pavadinimas nurodo vieną ar daugiau fizinių asmenų, asmens duomenims;
- (14) dauguma šiame reglamente numatytų atvejų informacijos skelbimas susijęs su juridiniais asmenimis;
- (15) kai tai susiję su fiziniais asmenimis, toks informacijos skelbimas turėtų būti numatomas tik atsižvelgiant į suteiktos sumos svarbumo ir poreikio kontroliuoti, kaip geriausia panaudoti lėšas, proporcingumo principą. Kalbant apie fizinius asmenis, regiono skelbimas NUTS 2 lygiu atitinka gavėjų skelbimo tikslą, taip užtikrinamos vienodos sąlygos skirtingo dydžio valstybėms narėms, kartu paisoma gavėjų teisės į privatų gyvenimą, ypač į jų asmens duomenų apsaugą;
- (16) informacijai apie stipendijas ir kitai tiesioginei fiziniams asmenims, kuriems labiausiai reikia pagalbos, mokamai paramai skelbimo nuostata turėtų būti netaikoma;

- (17) siekiant užtikrinti, kad būtų paisoma vienodų sąlygų taikymo gavėjams principo, taip pat reikėtų užtikrinti, kad su fiziniiais asmenimis susijusi informacija būtų skelbiama, atsižvelgiant į valstybių narių įsipareigojimą užtikrinti didelį sutarčių, kurių suma viršija 2004 m. kovo 31 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/18/EB dėl viešojo darbų, prekių ir paslaugų pirkimo sutarčių sudarymo tvarkos derinimo ⁽¹⁾ nustatytą sumą, skaidrumą;
- (18) gavėjo pavardė / pavadinimas ir vietovė, taip pat lėšų suma ir paskirtis neturėtų būti skelbiami, jeigu iškyla grėsmė gavėjo neliečiamybei, kuri užtikrinama Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, arba taip būtų pažeisti teisėti komerciniai gavėjo interesai;
- (19) biudžeto nomenklatūra turėtų būti užtikrintas aiškumas ir skaidrumas, kurie būtini biudžetiniam procesui vykdyti;
- (20) taip pat turėtų būti apibrėžti veiksmai, dėl kurių gali kilti interesų konfliktas;
- (21) netiesioginio valdymo atveju būtina nustatyti tokio įgaliojimų perdavimo sistemą ir įgaliojimų perdavimo susitarimo turinį. Bet kuris subjektas arba asmuo, kuriam pavestos biudžeto vykdymo užduotys, turėtų užtikrinti finansinių Sąjungos interesų apsaugos lygį, kuris atitinka pagal Finansinių reglamentą reikalaujamą lygį. Kad įgaliojantieji subjektai užtikrintų patikimą Sąjungos lėšų finansų valdymą, reikėtų nustatyti sąlygas, kuriomis Komisija gali sutikti, kad šių subjektų arba asmenų sistemos, taisyklės ir procedūros atitinka jos pačios sistemas, taisykles ir procedūras;
- (22) vykdomosios įstaigos, kurias toliau kontroliuoja Komisija, turėtų būti pripažįstamos kaip tos institucijos įgalioti leidimus suteikiantys pareigūnai Sąjungos biudžetui vykdyti;
- (23) netiesioginio valdymo su tarptautinėmis organizacijomis atveju reikėtų nurodyti organizacijas, kurios atitinka tokio valdymo reikalavimus;
- (24) jeigu biudžeto vykdymo užduotys pavestos viešojo sektoriaus įstaigoms arba įstaigoms, kurių veiklą reglamentuoja privatinė teisė, veikiančioms viešųjų paslaugų srityje, turėtų būti nustatytos jų paskyrimo sąlygos;
- (25) kiek tai susiję su netiesioginiu valdymu, būtina nustatyti išsamias taisykles, taikytinas sąskaitų patikrinimo ir priimtumo procedūroms ir atvejams, kai iš Sąjungos lėšų nedengiamos išlaidos, išmokėtos pažeidžiant taikomas taisykles;
- (26) privatinės teisės subjektai, atliekantys parengiamąsias ar pagalbines užduotis Komisijos vardu, turėtų būti parenkami, taikant viešųjų pirkimų procedūras;
- (27) kiek tai susiję su finansų pareigūnų vaidmeniu, finansų valdymo reforma, kartu atsisakant centralizuotos *ex ante* kontrolės, padidinama leidimus suteikiančių pareigūnų atsakomybė vykdant visas įplaukų ir išlaidų operacijas, įskaitant vidaus kontrolės sistemas. Ateityje Europos Parlamentui ir Tarybai reikėtų pranešti apie įgalioto leidimus suteikiančio pareigūno paskyrimą arba jo pareigų nutraukimą. Dėl to taip pat turėtų būti nustatytos užduotys, atsakomybė ir procedūrų principai, kurių reikia laikytis. Taikant vidaus *ex ante* kontrolę, visų pirma reikia aiškiai skirti užduotis, susijusias su biudžeto vykdymo operacijų pradžia, ir užduotis, susijusias su tokių operacijų tikrinimu. Be to, kiekviena institucija turėtų priimti už *ex ante* ir *ex post* patikrinimus atsakingiems darbuotojams taikomą profesinių standartų kodeksą. Taip pat būtina numatyti, kad metinėje ataskaitoje, teikiamoje institucijai, kuri, *inter alia*, atsakinga už *ex post* patikrinimus, būtų atsiskaitoma už priimtą atsakomybę. Reikėtų saugoti patvirtinamuosius dokumentus, susijusius su atliktomis operacijomis. Galiausiai apie visas įvairias derybų procedūras, susijusias su viešųjų pirkimų sutarčių sudarymu, formas (kadangi tos sutartys nukrypsta nuo įprastų sutarčių sudarymo procedūrų) institucijai turėtų būti pateikta speciali ataskaita, o Europos Parlamentui ir Tarybai – komunikatas;
- (28) siekiant atsižvelgti į dvigubą delegacijos vadovo, kaip Europos išorės veiksnių tarnybos (toliau – EIVT) ir, kiek tai susiję su veiklos asignavimais, Komisijos pergalioto leidimus suteikiančio pareigūno vaidmenį, reikėtų pritaikyti Reglamentą (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002;
- (29) siekiant aiškiai apibrėžti atsakomybę, taip pat turėtų būti tiksliai apibrėžtos apskaitos pareigūno užduotys ir atsakomybė, susijusios su apskaitos sistemomis, išdo valdymu, banko sąskaitų tvarkymu ir trečiųjų šalių bylomis. Taip pat turėtų būti nustatytos apskaitos pareigūno pareigų nutraukimo priemonės;

⁽¹⁾ OL L 134, 2004 4 30, p. 114.

- (30) taip pat turėtų būti nustatytos avansinių lėšų sąskaitų naudojimo sąlygos, t. y. valdymo sistema, kuri yra įprastų biudžeto procedūrų išimtis, ir turėtų būti nustatytos avansinių lėšų administratorių, leidimus suteikiančio pareigūno bei apskaitos pareigūno užduotys ir pareigos, susijusios su avansinių lėšų sąskaitų kontrole. Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų būti pranešama apie visus paskyrimus ar pareigų nutraukimą. Kad būtų veiksmingiau, delegacijose turėtų būti tik viena avansinių lėšų sąskaita tiek Komisijos, tiek EIVT biudžeto skirsnių asignavimams. Įrodyta, kad reikia sudaryti galimybę naudoti debeto korteles, susietas su avansinių lėšų sąskaitomis, kad būtų galima palengvinti mokėjimus, ypač Sąjungos delegacijose ir atstovybėse, ir padėti išvengti su grynųjų pinigų tvarkymu susijusios rizikos;
- (31) apibrėžus kiekvieno finansų pareigūno užduotis ir pareigas, finansų pareigūnai gali būti atsakingi tik vadovaujantis sąlygomis, kurios yra nustatytos Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatuose ir Kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygose. Paaiškėjo, kad kiekvienoje institucijoje sudaryta speciali finansinių pažeidimų komisija yra veiksminga priemonė, kuria galima nustatyti, ar įvyko finansinio pobūdžio pažeidimų, todėl šią komisiją reikėtų išlaikyti. Taip pat reikia nustatyti procedūrą, pagal kurią leidimus suteikiantis pareigūnas gali prašyti patvirtinti instrukciją, kuri, to pareigūno nuomone, yra neteisinga arba prieštarauja patikimo finansų valdymo principui, ir taip būti atleistas nuo atsakomybės;
- (32) kiek tai susiję su įplaukomis, išskyrus specialų nuosavų išteklių atvejį, kuriam taikomas 2007 m. birželio 7 d. Tarybos sprendimas 2007/436/EB, Euratomas dėl Bendrijų nuosavų išteklių sistemos ⁽¹⁾, būtina nurodyti užduotis ir kontrolę, už kurią atsako leidimus suteikiantys pareigūnai įvairiais procedūros etapais: gautinų sumų įverčio nustatymas, vykdomasis raštas sumoms išieškoti, debetinio dokumento, kuriuo skolininkui pranešama, kad yra nustatyta gautina suma, išsiuntimas, bet kurių gautinų nesumokėtų palūkanų apskaičiavimas ir prirėkusių sprendimas atsisakyti kokios nors teisės, vadovaujantis kriterijais, kuriais užtikrinama, jog yra laikomasi patikimo finansų valdymo, siekiant užtikrinti veiksmingą įplaukų surinkimą;
- (33) būtina aiškiai nustatyti apskaitos pareigūno vaidmenį renkant įplaukas ir suteikiant papildomo laiko išlaidoms mokėti. Apskaitos pareigūnas taip pat turėtų lanksčiai susigrąžinti mokėjimus, pvz., jis turėtų turėti galimybę tiesiogiai užskaityti skolas arba išskirtinėmis aplinkybėmis atsisakyti reikalavimo pateikti garantiją skolai grąžinti, kai skolininkas nori ir gali atlikti mokėjimą per papildomą
- laikotarpį, tačiau negali pateikti tokios garantijos, tinkamai atsižvelgdamas į proporcingumo principą;
- (34) siekiant užtikrinti turto valdymą, kartu taip pat siekiant finansinio užmokesčio, būtina laikinai sumokėti sumas grynaisiais pinigais, pvz., ginčijamas konkursų baudas, jas investuoti į finansinį turtą ir nustatyti už tas investicijas gautų palūkanų paskirstymą;
- (35) siekiant užtikrinti, kad Komisija turėtų visą reikiamą informaciją finansavimo sprendimams priimti, būtina nustatyti minimalius finansavimo sprendimų dėl dotacijų, viešųjų pirkimų, patikos fondų, apdovanojimų ir finansinių priemonių turinio reikalavimus;
- (36) kiek tai susiję su išlaidomis, turėtų būti apibrėžtas finansavimo sprendimų, bendrų įsipareigojimų ir individualių įsipareigojimų santykis bei šių įvairių etapų ypatybės, siekiant nustatyti aiškią įvairių biudžeto vykdymo etapų sistemą;
- (37) būtina paaiškinti patvirtinimo, leidimo ir mokėjimo operacijų santykį bei leidimus suteikiančio pareigūno vykdomą kontrolę, kai jis patvirtina išlaidas, užrašydamas „patvirtinta išmokėti“. Reikėtų nurodyti dokumentus, kuriuos reikia pateikti, įrodant mokėjimus, ir nustatyti taisykles, pagal kurias leidžiamas išankstinis finansavimas ir tarpiniai mokėjimai;
- (38) siekiant užtikrinti, kad nebūtų netinkamai vėluojama atlikti mokėjimus gavėjams, atsižvelgiant į 2011 m. vasario 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2011/7/ES dėl kovos su pavėluotu mokėjimu, atliekamu pagal komercinius sandorius ⁽²⁾, turėtų būti nustatytos išsamios patvirtinimo ir mokėjimo operacijoms taikytinų terminų taikymo taisyklės;
- (39) vidaus audito srityje būtina nustatyti auditoriaus skyrimo procedūrą ir užtikrinti jo nepriklausomumą jį paskyrusioje institucijoje, kuriai jis turi atsiskaityti už savo veiklą. Europos Parlamentui ir Tarybai turėtų būti pranešama apie visus paskyrimus arba pareigų nutraukimus, siekiant užtikrinti skaidrumą Europos Parlamentui ir Tarybai;

⁽¹⁾ OL L 163, 2007 6 23, p. 17.

⁽²⁾ OL L 48, 2011 2 23, p. 1.

- (40) viešųjų pirkimų taisyklės turėtų būti grindžiamos Direktyva 2004/18/EB. Reikia apibrėžti įvairias viešųjų pirkimų procedūrų rūšis, taikomas reklamavimo ir skelbimo priemonės, sąlygas, kuriomis galima naudotis tam tikros rūšies procedūra, ir pagrindinius esamų procedūrų požymius, atrankos ir sutarčių sudarymo kriterijų specifikaciją, konkurso dokumentų prieigos ir ryšių su konkurso dalyviais arba kandidatais palaikymo taisyklės, o tais atvejais, kai Komisija sudaro sutartis savo sąskaita, – taikomas ribas ir sudarytinių sutarčių vertės nustatymo taisyklės;
- (41) sutarčių sudarymo procedūrų tikslas – patenkinti institucijų poreikius kuo geriausiomis sąlygomis, kartu užtikrinant vienodas galimybes dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, laikantis skaidrumo bei nediskriminavimo principų. Siekiant užtikrinti skaidrumą ir vienodas sąlygas kandidatams ir konkurso dalyviams, taip pat visišką leidimus suteikiančių pareigūnų atsakomybę už galutinį pasirinkimą, būtina nustatyti konkursų skelbimo ir po to konkurso pasiūlymų ir prašymų dalyvauti konkurse vertinimo procedūrą, pradedant komiteto sudarymu ir baigiant pagrįstu bei dokumentais paremtu sprendimu sudaryti sutartį, už kuriuos galiausiai atsako perkančioji institucija;
- (42) remiantis ankstesne patirtimi, būtina nustatyti naują viešųjų pirkimų tvarką, taikytiną vidutinės vertės sutartims. Reikia leisti naudotis pardavėjų sąrašu tokiomis pačiomis sąlygomis, kurios taikomos ir dabartiniam kvietimui pareikšti susidomėjimą, kadangi naudojant tą sąrašą bus mažesnė administracinė našta potencialiems konkurso dalyviams;
- (43) siekiant apsaugoti finansinius Sąjungos interesus vykdant sutartį, būtina numatyti galimybę pareikalauti, kad subjektai, teikiantys finansinių pajėgumų vykdant viešuosius pirkimus, būtų bendrai atsakingi už atitinkamos sutarties vykdymą;
- (44) siekiant apsaugoti finansinius Sąjungos interesus ir užtikrinti kontrolę vykdant sutartį, būtina numatyti galimybę pareikalauti, kad rangovas pats tiesiogiai atliktų tam tikras svarbias užduotis;
- (45) siekiant užtikrinti aukščiausio lygio profesinį standartą atitinkantį sutarties vykdymą, reikia numatyti galimybę atmesti konkurso dalyvių, dėl kurių gali kilti interesų konfliktai, kandidatūras;
- (46) atsižvelgiant į tai, kad prašymas pateikti finansines garantijas nebėra automatinis, būtina nustatyti kriterijus, pagal kuriuos būtų galima jų paprašyti;
- (47) būtina aiškiai nustatyti antraštinės dalies apie dotacijas taikymo sritį, ypač nurodant, kokios rūšies bendrų Europos interesų veiklai ar įstaigai galima skirti dotaciją, taip pat kokios rūšies teisiniais išipareigojimais galima dengti dotacijas. Kalbant apie tuos teisinius išipareigojimus, reikėtų nurodyti susitarimų ar sprendimų pasirinkimo kriterijus, minimalų jų turinį ir galimybę sudaryti konkretų susitarimą ar priimti sprendimą dėl dotacijos pagal partnerystės pagrindų susitarimus, siekiant užtikrinti, kad būtų vienodos sąlygos ir nebūtų apribota galimybė gauti Sąjungos finansavimą;
- (48) antraštinės dalies apie dotacijas taikymo srityje taip pat turėtų būti atsižvelgta į tai, kad į Finansinių reglamentą, viena vertus, įtrauktos konkrečios antraštinės dalys apie apdovanojimus ir finansines priemones ir, kita vertus, pagrindinės dotacijoms taikytinos taisyklės, reikalavimus atitinkančios sąnaudos, proporcingo mažinimo principo panaikinimas, supaprastintų formų dotacijų (vienkartinių išmokų, vieneto įkainių ir nustatyto dydžio sumų) naudojimas ir privalomo išankstinio finansavimo garantijų teikimo pašalinimas;
- (49) pažangą, padarytą elektroniniu būdu keičiantis informacija, ir elektroninių dokumentų, kurie sudaro svarbiausią supaprastinimo priemonę, teikimą turėtų papildyti aiškios naudotinių sistemų priėmimo sąlygos, kad būtų galima sukurti teisiškai patikimą aplinką;
- (50) pelno nesiekimo ir bendro finansavimo principai turėtų būti peržiūrėti, atsižvelgiant į paaiškinimus ir supaprastinimo priemones, įtrauktus į Finansinių reglamentą. Visų pirma dėl aiškumo būtina nustatyti išsamias įplaukų, kurios bus laikomos pagal pelno nesiekimo principą, rūšių taisyklės, taip pat išorės bendro finansavimo ir įnašų natūra rūšis;
- (51) kiek tai susiję su skaidrumo principu, reikėtų leisti priimti ir paskelbti daugiametes darbo programas, kadangi jos duoda papildomos naudos pareiškėjams, kuriems paprasčiau numatyti kvietimus teikti pasiūlymus ir kurie gali geriau jiems pasiręgti. Šiomis aplinkybėmis reikėtų nurodyti sąlygas, kuriomis darbo programas galima laikyti finansavimo sprendimais. Siekiant užtikrinti skaidrumą, taip pat būtina skelbti kvietimus teikti pasiūlymus, išskyrus skubos atvejus arba kai veiklą gali vykdyti tik vienas subjektas. Būtina nurodyti minimalų tokio skelbimo turinį;

- (52) kadangi yra pavojus, kad gali atsirasti klaidų ir neatitikimų, susijusių su tinkamumo finansuoti sąlygomis, taikytinomis naudos gavėjų mokamam pridėtinės vertės mokesčiui (PVM), reikia užtikrinti, kad negražintino PVM ir neapmokestinamųjų asmenų sąvokos, nurodytos 2006 m. lapkričio 28 d. Tarybos direktyvos 2006/112/EB dėl pridėtinės vertės mokesčio bendros sistemos⁽¹⁾ 13 straipsnio 1 dalyje, būtų sistemingai suprantamos ir taikomos, remiantis veikla, kurią apima šios sąvokos;
- (53) siekiant užtikrinti skaidrumą, vienodas sąlygas pareiškėjams ir leidimus suteikiančių pareigūnų atskaitomybės sustiprinimą, būtina nustatyti dotacijos skyrimo procedūrą nuo paraiškos skirti dotaciją, apie kurią Komisija turėjo pateikti pareiškėjams minimalią informaciją, iki jos įvertinimo, atsižvelgiant į anksčiau nurodytą tinkamumą, atrankos ir dotacijų skyrimo kriterijus iki tol, kol atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas priima galutinį, tinkamai dokumentais pagrįstą sprendimą. Būtina nustatyti išsamias komiteto, atsakingo už pasiūlymų vertinimą pagal atrankos ir dotacijų skyrimo kriterijus, sudėties ir užduočių taisykles, taip pat galimybes susisiekti su pareiškėjais vykstant dotacijų skyrimo procedūrai arba paraginti juos pakoreguoti savo pasiūlymus. Šios galimybės turėtų tinkamai atspindėti reikalavimus, susijusius su į Finansinį reglamentą įtrauktu geru administravimu, jos taip pat turėtų apimti sąlygas, kuriomis galima pakoreguoti pasiūlymus prieš pasirašant dotacijų susitarimus arba pranešant apie sprendimus dėl dotacijų, kartu turėtų būti užtikrintos vienodos sąlygos pareiškėjams ir laikomasi principo, pagal kurį veiksmų iniciatyva suteikiama vien tik pareiškėjams;
- (54) kadangi pagal Finansinį reglamentą palengvinamas ir išplečiamas vienkartinį išmokų, vieneto įkainių ir nustatyto dydžio sumų naudojimas, reikėtų paaiškinti šių supaprastinto pavidalo dotacijų apibrėžtis. Visų pirma būtina paaiškinti, kad jos, kaip ir bet kurios rūšies dotacijos, skirtos tinkamų finansuoti sąnaudų kategorijoms padengti ir reikia nurodyti, kad jų sumas nebūtinai reikėtų nustatyti *ex ante* – tai ypač svarbu, kai jos nustatomos, remiantis naudos gavėjo įprastine sąnaudų apskaitos praktika. Taip pat reikia užtikrinti finansavimo pagal specialią programą taisyklių stabilumą. Tuo tikslu turėtų būti leidžiama naudoti supaprastintas dotacijų formas visu programos galiojimo metu. Statistiniais, metodiniais arba sukčiavimo prevencijos ir nustatymo tikslais reikia, kad būtų galimybė naudotis bendra naudos gavėjo apskaitos informacija, netgi kai dotacijos finansuojamos vienkartinėmis išmokomis, vieneto įkainiais arba nustatyto dydžio sumomis. Tačiau šie patikrinimai neturėtų būti naudojami, siekiant ištirti vienkartinį išmokų, vieneto įkainių arba nustatyto dydžio sumų, dėl kurių jau susitarta, vieneto vertes;
- (55) pagal patikimo finansų valdymo principą būtina, kad Komisija apsaugotų garantijomis. Paraiškų dėl dotacijų teikimo etapu ji turėtų pasirūpinti, kad būtų atliktas finansinis auditas, kai prašoma didesnių sumų; išmokant išankstinę finansavimo sumą, kai remiamasi leidimus suteikiančio pareigūno įvertinta rizika, reikalauti išankstinių finansinių garantijų; ir atliekant tarpinį mokėjimą arba išmokant likutį, pasirūpinti, kad būtų pateiktos auditorių pažymos mokėjimų prašymams, susijusiems su didžiausiomis sumomis ir didžiausia rizika;
- (56) reikėtų paaiškinti dotacijų sustabdymo ir sumažinimo sąlygas ir procedūras, kad būtų galima geriau nustatyti tokio sustabdymo arba sumažinimo priežastis, suteikti tinkamos informacijos naudos gavėjams ir užtikrinti, kad naudos gavėjai bet kuriuo etapu galėtų pasinaudoti savo teise į gynybą;
- (57) patikimas Sąjungos lėšų valdymas taip pat reiškia, kad patys dotacijų gavėjai ekonomiškai ir veiksmingai naudojami Sąjungos dotacijomis. Visų pirma sutarčių, kurias sudarė naudos gavėjai veiklai įgyvendinti, sąnaudos turėtų atitikti reikalavimus su sąlyga, kad tos įgyvendinimo sutartys sudarytos su konkurso dalyviu, pateikusiu geriausią ekonominį pasiūlymą;
- (58) kadangi Finansiniame reglamente sušvelninti apribojimai dėl finansinės paramos trečiosioms šalims, būtina nustatyti minimalias nuostatas, dėl kurių būtų susitarta dotacijos susitarimo lygiu arba kurios būtų įtrauktos į sprendimą dėl dotacijos, kad naudos gavėjo suteikta finansinė parama trečiosioms šalims būtų aiškiai atskirta nuo biudžeto užduočių, kurias įgaliotasis subjektas vykdo pagal netiesioginio valdymo principą;
- (59) įgaliojimai skirti nuobaudas dotacijų gavėjams turėtų būti suderinti su įgaliojimais, susijusiais su viešaisiais pirkimais, laikant, kad jie yra tokio paties pobūdžio ir, kiek tai susiję su veiksmingumu ir proporcingumu, jiems turėtų būti taikomos tokios pačios taisyklės;
- (60) apdovanojimams, kaip ir dotacijoms, turėtų būti taikomi skaidrumo ir vienodų sąlygų principai. Todėl taip pat reikėtų nurodyti minimalius darbo programų ir konkursų ypatumus, atsižvelgiant į atitinkamus dotacijoms taikomus reikalavimus. Visų pirma reikėtų nurodyti sąlygas, kuriomis darbo programas galima laikyti finansavimo sprendimais, taip pat minimalių konkurso taisyklių turinį, ypač apdovanojimo išmokėjimo laimėtojams sąlygas sutarties pasirašymo atveju, ir tinkamas skelbimo priemonės;

⁽¹⁾ OL L 347, 2006 12 11, p. 1.

- (61) kad būtų laikomasi skaidrumo ir vienodų sąlygų principų, taip pat reikia nustatyti aiškiai apibrėžtą apdovanojimo skyrimo procedūrą nuo konkurso darbų pateikimo iki pareiškėjų informavimo ir pranešimo nugalėjusiam dalyviui. Ši procedūra turėtų apimti atsakingo leidimus suteikiančio pareigūno paskirtos ekspertų grupės atliekamą konkurso dalyvių vertinimą, taikant apdovanojimo skyrimo kriterijus, paskelbtus konkurso taisyklėse, siekiant užtikrinti kompetenciją ir neutralumą vertinant konkurso darbus. Remdamasis jų rekomendacijomis, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas turėtų priimti galutinį sprendimą dėl apdovanojimo suteikimo, kadangi atsakomybė už biudžeto vykdymą visada tenka Komisijai;
- (62) siekiant užtikrinti suderintą įvairių finansinių priemonių įgyvendinimą Komisijoje, reikėtų papildyti į Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį įtrauktą bendrąją sistemą išsamiais finansinių priemonių valdymo taisyklėmis, įskaitant nuostatas dėl įgaliotųjų subjektų atrankos, įgaliojimų perdavimo susitarimo turinio, valdymo sąnaudų ir mokesčių, taip pat dėl patikos sąskaitų;
- (63) reikėtų nustatyti finansų tarpininkų atrankos taisykles ir galutinius gavėjus, visų pirma kai finansinės priemonės tiesiogiai valdomos išimtiniais atvejais specialios paskirties investavimo subjektų arba kitais įgyvendinimo mechanizmais, taip užtikrinant veiksmingas Sąjungos fondų išlaidas;
- (64) būtina nustatyti finansinių priemonių naudojimo sąlygas, įskaitant svarto poveikį, ir stebėjimo sistemą. Taip pat reikia užtikrinti, kad finansinės priemonės būtų įgyvendinamos remiantis tvirtu *ex ante* vertinimu, kuriuo remdamasi Komisija gali specialiai parengti šias priemones, kad jos padėtų pašalinti rinkos nesėkmes ir neoptimalias investicines situacijas;
- (65) kiek tai susiję su sąskaitų tvarkymu ir ataskaitų pateikimu, Sąjungos apskaitos taisyklėse apibrėžti visuotinai priimti apskaitos principai, kuriais turi būti paremtos finansinės ataskaitos. Šiose apskaitos taisyklėse taip pat nurodytos sandorio registravimo apskaitoje sąlygos ir turto bei išipareigojimų vertinimo ir atidėjinių darymo taisyklės, siekiant užtikrinti, kad informacija būtų tinkamai pateikta, baigtinė ir tiksli;
- (66) apskaitos srityje turėtų būti nurodyta, kad kiekvienos institucijos apskaitos pareigūnas privalo parengti dokumentus, kuriuose yra aprašyta tos institucijos sąskaitų organizacinė struktūra ir apskaitos procedūros, ir apibrėžti sąlygas, kurias privalo tenkinti kompiuterizuotos apskaitos sistemos, ypač siekiant užtikrinti priegios prie duomenų saugumą ir sistemose padarytų pokyčių audito seką;
- (67) sąskaitų tvarkymo srityje būtina nurodyti principus, taikytinus apskaitos žurnalams, bandomajam balansui, visuminių sumų tame balanse reguliariam suderinimui ir inventoriniams sąrašams, ir nurodyti Komisijos apskaitos pareigūno priimto sąskaitų plano sudedamąsias dalis. Būtina nustatyti taisykles, taikomas operacijų registravimui, ypač dvejybinių metodą, taisykles, kaip perskaiciuojamos operacijos, kurios yra išreikštos ne eurais, ir apskaitos įrašų patvirtinamuosius dokumentus. Taip pat turėtų būti nurodytas apskaitos įrašų turinys;
- (68) būtina nustatyti taisykles, susijusias su turto inventoriniu sąrašu, ir paaiškinti apskaitos pareigūnų bei leidimus suteikiančių pareigūnų atitinkamą atsakomybę šioje srityje, taip pat turto, įrašyto į šį inventorinį sąrašą, perpardavimui taikytinas taisykles, siekiant veiksmingai valdyti turtą;
- (69) kiek tai susiję su išorės veiksmis, laikantis Finansinio reglamento, šiame reglamente turėtų būti numatytos išimties, kurios atspindi to sektoriaus specifinius veiklos bruožus, susijusius daugiausia su viešaisiais pirkimais ir dotacijų skyrimu, visų pirma kadangi šias procedūras vykdo trečiųjų šalių, gaunančių finansinę Sąjungos paramą, institucijos. Viešųjų pirkimų srityje tokie skirtumai daugiausia turėtų priklausyti nuo procedūrų rūšių ir ribų, nuo kurių jos taikomos. Kiek tai susiję su dotacijomis, tam tikrais atvejais turėtų būti leidžiamas visas finansavimas, daugiausia siekiant atsižvelgti į sumažėjusius naudos gavėjų bendro finansavimo pajėgumus;
- (70) būtina nustatyti išsamias nuostatas dėl biudžeto paramos naudojimo, kuriose būtų nurodytos sąlygos, kuriomis galima naudoti biudžeto paramą, ir partnerio išipareigojimas laiku suteikti Komisijai patikimos informacijos, kad ji galėtų įvertinti, kaip laikomasi tų sąlygų;
- (71) kiek tai susiję su Sąjungos patikos fondais, būtina nurodyti principus, taikytinus Sąjungos įnašui į Sąjungos patikos fondus, taip pat kitų pagalbos teikėjų įnašams, nustatyti Sąjungos patikos fondo apskaitos ir atskaitomybės taisykles, ypač susijusias su patikos fondo banko sąskaitos palūkanomis, paaiškinti atitinkamą finansų pareigūnų ir patikos fondo valdybos atsakomybę ir apibrėžti išorės audito prievoles. Taip pat būtina užtikrinti sąžiningą dalyvaujančių pagalbos teikėjų atstovavimą patikos fondo valdyboje ir privalomą teigiamą Komisijos balsą dėl fondų lėšų panaudojimo;

- (72) siekiant supaprastinti išorės veiksmų srities viešųjų pirkimų procedūras, pakeistos tam tikros ribos ir iš bendrųjų nuostatų papildomai ištrauktos ir pritaikytos kitos ribos ir valdymo procedūros;
- (73) kiek tai susiję su dotacijomis, nukrypimo nuo bendro finansavimo principo sąlygos turėtų būti supaprastintos, atsižvelgiant į Finansinį reglamentą;
- (74) siekiant užtikrinti patikimą Sąjungos asignavimų valdymą, taip pat būtina nurodyti prielaidas ir taisykles, kurios turi būti įtrauktos į susitarimus, kai asignavimų valdymas yra decentralizuotas arba jeigu yra naudojamos avansinių lėšų sąskaitos;
- (75) tikslinga apibrėžti Europos įstaigas ir nustatyti specialias taisykles Leidinių biurui ir nuostatas, kuriomis Komisijos apskaitos pareigūnui leidžiama pavesti kai kurias savo užduotis tų įstaigų darbuotojams. Taip pat reikėtų nustatyti operacijų procedūras banko sąskaitoms, kurias Europos įstaigoms gali būti leista atidaryti Komisijos vardu;
- (76) kaip ir informacijos apie Sąjungos lėšų gavėjus skelbimo atveju, reikėtų skelbti Finansinio reglamento 204 straipsnyje nurodytą ekspertų, atrinktų per kvietimą pareikšti susidomėjimą, sąrašą ir jų užduočių objektą. Kai ekspertų atlyginimas viršija 15 000 EUR, jį taip pat reikėtų paskelbti;
- (77) reikėtų papildyti į Finansinio reglamento 203 straipsnį įtrauktą naują procedūrą, visų pirma, kiek tai susiję su sąnaudų, įtrauktinų į šiame straipsnyje nustatytas ribas, rūšimi. Būtina nustatyti išsamias statybų projektų Sąjungos delegacijose taisykles, atsižvelgiant į jų specifiką, ypač skubos atvejais. Tikslinga numatyti, kad gyvenamiesiems pastatams, būtent delegacijose, kuriuos per trumpą laikotarpį reikia išnuomoti arba nupirkti, turėtų būti netaikoma Finansinio reglamento 203 straipsnyje nustatyta procedūra. Žemės įsigijimas nemokamai arba už simbolinę sumą neturėtų būti priskiriamas Finansinio reglamento 203 straipsnyje nustatytai procedūrai, kadangi tai savaime nėra papildoma našta biudžetui;
- (78) siekiant užtikrinti derėjimą su Finansinio reglamento nuostatomis, būtina nustatyti pereinamojo laikotarpio nuostatas. Be to, siekiant užtikrinti derėjimą su sektorių teisiniu pagrindu, tikslinga atidėti nuostatų dėl valdymo būdų ir finansinių priemonių taikymą iki 2014 m. sausio 1 d.,

PRIĖMĖ ŠĮ REGLAMENTĄ;

PIRMA DALIS

BENDROSIOS NUOSTATOS

I ANTRAŠTINĖ DALIS

DALYKAS

1 straipsnis

Dalykas

Šiuo reglamentu nustatomos Reglamento (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 (toliau – Finansinis reglamentas) taikymo taisyklės.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

BIUDŽETO PRINCIPAI

1 SKYRIUS

Vieningumo ir biudžeto tikslumo principai

2 straipsnis

Iš išankstinio finansavimo gautų palūkanų apskaita

(Finansinio reglamento 8 straipsnio 4 dalis)

Kai palūkanas reikia mokėti į biudžetą, susitarime, sudarytame su subjektais arba asmenimis, nurodytais Finansinio reglamento

58 straipsnio 1 dalies c punkto ii–viii papunkčiuose, numatyta, kad išankstinio finansavimo suma mokama į banko sąskaitas arba subsąskaitas, kuriose galima identifikuoti lėšas ir su jomis susijusias palūkanas. Kitais atvejais gavėjų arba tarpininkų apskaitos metodais turi būti sudarytos galimybės identifikuoti Sąjungos sumokėtas lėšas ir palūkanas arba kitas už šias lėšas gautas sumas.

Šio reglamento nuostatos dėl palūkanų iš išankstinio finansavimo nepažeidžia taisyklės, kad išankstinio finansavimo sumos įrašomos finansinių ataskaitų turto pusėje, kaip nustatyta Finansinio reglamento 143 straipsnyje nurodytose apskaitos taisyklėse.

2 SKYRIUS

Metinio periodiškumo principas

3 straipsnis

Finansinių metų asignavimai

(Finansinio reglamento 11 straipsnio 3 dalis)

Įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai, kuriuos leidžiama naudoti finansiniais metais, yra šie:

- a) asignavimai, numatyti biudžete, įskaitant taisomuosius biudžetus;
- b) iš kitų metų perkelti asignavimai;
- c) asignavimai, kuriuos vėl galima naudoti pagal Finansinio reglamento 178 ir 182 straipsnius;
- d) asignavimai iš išankstinio finansavimo mokėjimų, kurie buvo grąžinti pagal Finansinio reglamento 177 straipsnio 3 dalį;
- e) asignavimai, suteikti gavus asignuotąsias įplaukas finansiniais metais arba ankstesniais finansiniais metais, kurie nėra panaudoti.

4 straipsnis

**Asignavimų panaikinimas ir perkėlimas į kitą laikotarpį
(Finansinio reglamento 13 straipsnio 2 dalis)**

1. Su pastatų projektais susiję išpareigojimų asignavimai ir nediferencijuotieji asignavimai, nurodyti Finansinio reglamento 13 straipsnio 2 dalies a punkte, gali būti perkelti į kitus metus tik tuo atveju, jeigu išpareigojimų nebuvo galima priskirti iki finansinių metų gruodžio 31 d. dėl priežasčių, kurios nepriklauso nuo leidimus suteikiančio pareigūno, ir jei parengiamieji etapai yra pakankamai toli pažengę, kad būtų galima manyti, jog išpareigojimas bus priskirtas ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 31 d. arba pastatų projektų atveju – iki gruodžio 31 d.

2. Finansinio reglamento 13 straipsnio 2 dalies a punkte nurodyti parengiamieji etapai, kurie turėtų būti užbaigti iki finansinių metų gruodžio 31 d., kad būtų galima atlikti perkėlimą į kitus metus, yra pirmiausia šie:

- a) bendriesiems išpareigojimams, apibrėžtiems Finansinio reglamento 85 straipsnyje, – finansavimo sprendimo priėmimas arba atitinkamų kiekvienos institucijos departamentų konsultacijų dėl sprendimo priėmimo užbaigimas iki tos dienos;
- b) atskiriems išpareigojimams, apibrėžtiems Finansinio reglamento 85 straipsnyje, – galimų rangovų, naudos gavėjų, nugalėtojų arba įgaliotųjų subjektų atrankos užbaigimas.

3. Kalbant apie sumas, susijusias su pastatų projektais, asignavimai, perkelti į kitus metus pagal Finansinio reglamento 13 straipsnio 2 dalies a punktą, kurie nebuvo priskirti iki kitų finansinių metų kovo 31 d. arba iki kitų metų gruodžio 31 d., panaikinami automatiškai.

Komisija praneša Europos Parlamentui ir Tarybai apie šiuo būdu panaikintus asignavimus per vieną mėnesį nuo panaikinimo pagal pirmą pastraipą.

4. Asignavimai, perkelti į kitą laikotarpį pagal Finansinio reglamento 13 straipsnio 2 dalies b punktą, gali būti naudojami iki kitų finansinių metų gruodžio 31 d.

5. Asignavimai, perkelti į kitą laikotarpį pagal 1–4 dalis, nurodomi atskaitose.

3 SKYRIUS

Apskaitos vieneto principas

5 straipsnis

**Euro ir kitų valiutų perskaičiavimo kursas
(Finansinio reglamento 19 straipsnis)**

1. Nedarant poveikio specialiosioms nuostatoms, atsirandančioms taikant sektoriams taikomus reglamentus, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas perskaičiuoja valiutą, taikydamas dienos euro keitimo kursą, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje*.

Kai euro ir kitos valiutos perskaičiavimą turi atlikti rangovai arba naudos gavėjai, taikomi specialūs perskaičiavimo susitarimai, nustatyti viešųjų pirkimų sutartyse, susitarimuose dėl dotacijų arba finansavimo susitarimuose.

2. Siekiant išvengti didelio valiutų perskaičiavimo operacijų poveikio Sąjungos bendro finansavimo lygiui arba neigiamo poveikio Sąjungos biudžetui, pagal specialius perskaičiavimo susitarimus, nurodytus 1 dalyje, jei tinkama, numatoma, kad euro ir kitų valiutų perskaičiavimo kursas būtų skaičiuojamas naudojant nurodyto laikotarpio kiekvienos dienos keitimo kurso vidurkį.

3. Jeigu reikiamos valiutos ir euro dienos keitimo kursas nepaskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas taiko apskaitinį kursą, nurodytą 4 dalyje.

4. Finansinio reglamento 151–156 straipsniuose nurodytoms sąskaitoms, taip pat atsižvelgiant į šio reglamento 240 straipsnį, euro ir kitos valiutos santykiui taikomas mėnesio apskaitinis euro keitimo kursas. Tą apskaitinį keitimo kursą nustato Komisijos apskaitos pareigūnas, remdamasis bet kuriuo, jo nuomone, patikimu informacijos šaltiniu pagal ankstesnio mėnesio, ėjusio prieš tą mėnesį, kurio keitimo kursas nustatomas, priešpaskutinės darbo dienos keitimo kursą.

5. Valiutos operacijų, nurodytų šio straipsnio 4 dalyje, rezultatai nurodomi atskiroje atitinkamos institucijos atskaitos išlaidų kategorijoje.

Pirmoji šios dalies pastraipa *mutatis mutandis* taikoma Finansinio reglamento 208 straipsnyje nurodytoms įstaigoms.

6 straipsnis

Taikytinas euro ir kitų valiutų kursas

(Finansinio reglamento 19 straipsnis)

1. Nedarant poveikio specialiosioms nuostatoms, atsirandantioms taikant sektoriams taikomus reglamentus arba iš konkrečių viešųjų pirkimų sutarčių, susitarimų arba sprendimų dėl dotacijų ir finansavimo susitarimų, tais atvejais, kai perskaičiavimą atlieka atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, eurus perskaičiuojant į kitas valiutas ir atvirkščiai, taikomas tos dienos kursas, kurią leidimus suteikiantis departamentas parengia mokėjimo pavidimą arba vykdomąjį raštą sumoms išieškoti.

2. Avansinių sąskaitų eurai atveju taikytinas euro perskaičiavimo į kitą valiutą ir atvirkščiai kursas nustatomas pagal banko mokėjimo datą.

3. Avansinių sąskaitų nacionalinėmis valiutomis, nurodytų Finansinio reglamento 19 straipsnyje, reguliavimui taikytinas euro perskaičiavimo į kitą valiutą ir atvirkščiai kursas yra to mėnesio, kurį iš atitinkamos avansinės sąskaitos daromos išlaidos.

4. Atlyginant nustatyto dydžio išlaidas arba išlaidas, patiriamas pagal Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatus ir kitų Europos Sąjungos tarnautojų įdarbinimo sąlygas (toliau – Tarnybos nuostatai), kurioms nustatyta viršutinė riba ir kurios mokamos kita valiuta, o ne eurai, taikytinas kursas yra teisės į grąžintinas sumas atsiradimo dieną galiojantis kursas.

4 SKYRIUS

Universalumo principas

7 straipsnis

Struktūra, skirta asignuotosioms įplaukoms ir atitinkamų asignavimų skyrimui parodyti

(Finansinio reglamento 21 straipsnis)

1. Nedarant poveikio 9 ir 10 straipsniams, struktūrą asignuotosioms įplaukoms parodyti biudžete sudaro:

a) kiekvienos institucijos skirsnio įplaukų suvestinėje: biudžeto eilutė, į kurią įrašomos įplaukos;

b) išlaidų suvestinėje: biudžeto pastabose, taip pat ir bendrose pastabose nurodoma, į kurias eilutes galima įrašyti asignavimus, atitinkančius turimas asignuotąsias įplaukas.

Pirmosios pastraipos a punkte nurodytu atveju daromas simbolinis įrašas (p. m.), o įplaukų sąmata nurodoma pastabose pateiktoje informacijoje.

2. Asignavimai, atitinkantys asignuotąsias įplaukas, skiriami automatiškai kaip įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai, kai institucija gauna įplaukas, išskyrus šiais atvejais:

a) Finansinio reglamento 181 straipsnio 2 dalyje ir 183 straipsnio 2 dalyje numatytais atvejais;

b) Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies b punkte numatytu atveju valstybėms narėms, kai susitarimas dėl įnašo nurodytas eurai.

Pirmosios pastraipos b punkte nurodytu atveju įsipareigojimų asignavimai gali būti skiriami valstybei narei pasirašius susitarimą dėl įnašo.

8 straipsnis

Valstybių narių įnašai į mokslinių tyrimų programas

(Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies a punktas)

1. Valstybių narių įnašai į tam tikrų papildomų mokslinių tyrimų programų finansavimą, numatyti Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 ⁽¹⁾ 5 straipsnyje, įmokami taip:

a) septynios dvyliktosios į biudžetą įrašytos sumos įmokamos ne vėliau kaip einamųjų finansinių metų sausio 31 d.;

b) likusios penkios dvyliktosios įmokamos ne vėliau kaip einamųjų finansinių metų liepos 15 d.

⁽¹⁾ OL L 130, 2000 5 31, p. 1.

2. Kai biudžetas nėra galutinai priimtas iki finansinių metų pradžios, šio straipsnio 1 dalyje numatyti įnašai grindžiami į ankstesnių finansinių metų biudžetą įrašyta suma.

3. Visi įnašai arba papildomi mokėjimai, kuriuos valstybės narės yra skolingos biudžetui, įrašomos į Komisijos sąskaitą ar sąskaitas per trisdešimt kalendorinių dienų nuo lėšų pareikalavimo.

4. Įmokėtos sumos įrašomos į Reglamente (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000 numatytą sąskaitą, ir joms taikomos tame reglamente nustatytos sąlygos.

9 straipsnis

Asignuotosios įplaukos, atsirandančios dėl ELPA valstybių dalyvavimo tam tikrose Sąjungos programose

(Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies e punktas)

1. Biudžeto struktūra, skirta Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybių narių (toliau – ELPA valstybės) dalyvavimui tam tikrose Sąjungos programose parodyti, yra tokia:

a) įplaukų suvestinėje įrašoma eilutė su simboliu įrašu (p. m.), kuri yra skirta visai ELPA valstybių įnašo sumai atitinkamai finansiniais metais parodyti.

b) išlaidų suvestinėje:

i) kiekvienos eilutės, susijusios su Sąjungos veikla, kurioje dalyvauja ELPA valstybės, pastabose informacijos tikslais nurodoma apskaičiuota dalyvavimo suma;

ii) priede, kuris sudaro biudžeto sudedamąją dalį, išvardijamos visos eilutės, taikomos Sąjungos veiklai, kurioje dalyvauja ELPA valstybės.

Pirmosios pastraipos a punkto tikslais apskaičiuota suma parodoma biudžeto pastabose.

Pirmosios pastraipos b punkto ii papunktyje nurodytas priedas parodo ir sudaro dalį struktūros, kuri yra skirta tokį dalyvavimą atitinkantiems asignavimams parodyti, kaip numatyta šio straipsnio 2 dalyje, ir leisti vykdyti išlaidas.

2. Pagal Susitarimo dėl Europos ekonominės erdvės (toliau – EEE susitarimas) 82 straipsnį iš ELPA valstybių metinio dalyvavimo sumų, kaip Komisijai patvirtino EEE jungtinis komitetas

pagal EEE susitarimo 32 protokolo 1 straipsnio 5 dalį, finansinių metų pradžioje skiriamos visos atitinkamų įsipareigojimų asignavimų ir mokėjimų asignavimų sumos.

3. Jeigu finansiniais metais papildomi asignavimai yra numatyti biudžeto eilutėse, į kurias įtrauktas ELPA valstybių dalyvavimas, kai tais metais ELPA valstybės negali atitinkamai patikslinti savo įnašų, kad galėtų laikytis proporcingumo veiksnio, numatyto EEE susitarimo 82 straipsnyje, Komisija, kaip laikiną ir išimtinę priemonę, gali panaudoti savo pinigų išteklius ELPA valstybių daliai iš anksto finansuoti. Kai tik tokie papildomi asignavimai skiriami, Komisija kuo skubiau pareikalauja atitinkamų įnašų iš ELPA valstybių. Kiekvienais metais Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai praneša apie visus tokius priimtus sprendimus.

Išankstinis finansavimas kuo skubiau sureguliuojamas kitų finansinių metų biudžete.

4. Vadovaujantis Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies e punktu, ELPA valstybių finansiniai įnašai sudaro išorės asignuotąsias įplaukas. Apskaitos pareigūnas imasi atitinkamų priemonių užtikrinti, kad įplaukų iš tokių įnašų ir atitinkamų asignavimų naudojimas būtų stebimas atskirai.

Finansinio reglamento 150 straipsnio 2 dalyje numatytoje ataskaitoje Komisija atskirai nurodo įplaukų ir išlaidų vykdymo, atitinkančio ELPA valstybių dalyvavimą, etapą.

10 straipsnis

Įplaukos iš valstybėms narėms, pripažintoms turinčiomis perviršinį deficitą, skirtų baudų

(Finansinio reglamento 21 straipsnio 2 dalies c punktas)

Biudžeto struktūra, skirta įplaukoms iš baudų, nurodytų Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97 ⁽¹⁾ 4 skirsnyje, parodyti, yra tokia:

a) įplaukų suvestinėje įrašoma eilutė su simboliu įrašu (p. m.), skirta tokių sumų palūkanoms parodyti;

b) kartu nedarant poveikio Finansinio reglamento 77 straipsniui, dėl šių sumų įrašo įplaukų suvestinėje atsiranda įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai išlaidų suvestinėje.

⁽¹⁾ OL L 209, 1997 8 2, p. 6.

Pirmosios pastraipos b punkte nurodyti asignavimai vykdomi, vadovaujantis Finansinio reglamento 20 straipsniu.

11 straipsnis

Finansinės išlaidos, susijusios su dovanojamo turto Sąjungai priėmimu

(Finansinio reglamento 22 straipsnis)

Atsižvelgdama į Europos Parlamento ir Tarybos leidimus, nurodytus Finansinio reglamento 22 straipsnio 2 dalyje, Komisija įvertina ir tinkamai paaiškina finansines išlaidas, įskaitant tolesnes sąnaudas, susijusias su dovanojamo turto Sąjungai priėmimu.

12 straipsnis

Susigrąžinamų mokesčių sąskaitos

(Finansinio reglamento 23 straipsnio 3 dalis)

Visi mokesčiai, kuriuos Sąjunga sumoka pagal Finansinio reglamento 23 straipsnio 2 dalį ir 23 straipsnio 3 dalies a punktą, įrašomi į laikinąją sąskaitą, kol juos padengs atitinkamos valstybės.

5 SKYRIUS

Konkretumo principas

13 straipsnis

Kitų nei Komisija institucijų perkėlimo procentų apskaičiavimo taisyklės

(Finansinio reglamento 25 straipsnis)

1. Finansinio reglamento 25 straipsnyje nurodyti procentai apskaičiuojami tuo metu, kai prašoma daryti perkėlimą, darant nuorodą į biudžetą ir taisomuosiuose biudžetuose numatytus asignavimus.

2. Reikia atsižvelgti į perkėlimų, kuriuos ketinama daryti, sumą eilutėje, iš kurios daromi perkėlimai, pakoregavus ją anksčiau padarytų perkėlimų suma.

Į perkėlimų, kuriuos atitinkama institucija gali daryti savarankiškai, be Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, sumą neatsižvelgiama.

14 straipsnis

Komisijos atliekamo perkėlimo procentų apskaičiavimo taisyklės

(Finansinio reglamento 26 straipsnis)

1. Finansinio reglamento 26 straipsnio 1 dalyje nurodyti procentai apskaičiuojami tuo metu, kai prašoma daryti

perkėlimą, darant nuorodą į biudžetą ir taisomuosiuose biudžetuose numatytus asignavimus.

2. Reikia atsižvelgti į perkėlimų, kuriuos ketinama daryti, sumą eilutėje, iš kurios arba į kurią daromi perkėlimai, pakoregavus ją anksčiau padarytų perkėlimų suma.

Į perkėlimų, kuriuos Komisija gali daryti savarankiškai be Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, sumą neatsižvelgiama.

15 straipsnis

Administracinės išlaidos

(Finansinio reglamento 26 straipsnis)

Išlaidos, nurodytos Finansinio reglamento 26 straipsnio 1 dalies pirmosios pastraipos b punkte, apima kiekvienos politikos sritys punktus, nurodytus Finansinio reglamento 44 straipsnio 3 dalyje.

16 straipsnis

Prašymų leisti perkelti asignavimus pagrindas

(Finansinio reglamento 25 ir 26 straipsniai)

Kartu su pasiūlymais dėl perkėlimų ir visa Europos Parlamentui ir Tarybai pateikiama informacija, susijusia su perkėlimais pagal Finansinio reglamento 25 ir 26 straipsnius, pateikiami atitinkami detalūs patvirtinamieji dokumentai, kuriuose parodytas asignavimų vykdymas ir reikalingų lėšų sąmatos iki finansinių metų pabaigos eilutėse, į kurias turi būti perkelti asignavimai, ir eilutėse, iš kurių jie turi būti perkelti.

17 straipsnis

Prašymų leisti atlikti perkėlimus iš neatidėliotinos pagalbos rezervo pagrindimas

(Finansinio reglamento 29 straipsnis)

Kartu su perkėlimo pasiūlymais, kuriais būtų leidžiama panaudoti neatidėliotinos pagalbos rezervą, nurodytą Finansinio reglamento 29 straipsnyje, pateikiami atitinkami detalūs patvirtinamieji dokumentai, kuriuose yra:

- a) kiek tai susiję su eilute, į kurią turi būti padarytas perkėlimas, pati naujausia turima informacija apie asignavimų vykdymą ir reikalingų lėšų sąmata iki finansinių metų pabaigos;

- b) kiek tai susiję su visomis kitomis eilutėmis, susijusiomis su išorės veikla, asignavimų vykdymas iki mėnesio prieš perkėlimo prašymą pabaigos ir reikalingų lėšų sąmata iki finansinių metų pabaigos, įskaitant palyginimą su pradine sąmata;
- c) galimybių perskirstyti asignavimus analizė.

6 SKYRIUS

Patikimo finansų valdymo principas

18 straipsnis

Vertinimas**(Finansinio reglamento 30 straipsnis)**

1. Visiems pasiūlymams dėl programų arba veiklos, dėl kurių patiriama biudžeto išlaidų, taikomas *ex ante* vertinimas, kurio metu vertinama:
- a) poreikis, kurį reikia patenkinti per trumpą ar ilgą laiką;
- b) Sąjungos dalyvavimu sukurta pridėtinė vertė;
- c) siektini politikos ir valdymo tikslai, kurie apima priemones, būtinas apsaugoti finansiniams Sąjungos interesams sukčiavimo prevencijos, nustatymo, tyrimo, kompensavimo ir sankcijų srityje;
- d) esamos politikos srities galimybės, įskaitant su jomis susijusią riziką;
- e) numatomi rezultatai ir poveikis, visų pirma ekonominis, socialinis poveikis ir poveikis aplinkai bei jiems įvertinti reikalingi rodikliai ir vertinimo procedūra;
- f) tinkamiausias priimtinausios (-ių) pasirinkimo galimybės (-ių) įgyvendinimo metodas;
- g) siūlomos programos arba veiklos vidinis nuoseklumas ir jos sąsaja su kitomis atitinkamomis priemonėmis;
- h) asignavimų apimtis, žmogiškieji ištekliai ir kitos administracinės išlaidos, skirtinos tinkamai atsižvelgiant į ekonomiško principą;

- i) ko pasimokyta iš panašios patirties praeityje.

2. Pasiūlyme išdėstomos stebėjimo, atskaitomybės ir vertinimo procedūros, tinkamai atsižvelgiant į atitinkamą visų valdymo lygmenų, kurie dalyvaus įgyvendinant siūlomą programą arba veiklą, atsakomybę.

3. Atliekamas visoms programoms arba veiklai, įskaitant bandomuosius projektus ir parengiamuosius veiksmus, kuriems skirti ištekliai viršija 5 000 000 EUR, skirtų žmogiškųjų ir finansinių išteklių bei jais pasiektų rezultatų tarpinis ir (arba) *ex post* vertinimas, siekiant patikrinti, ar jie atitiko nustatytus tikslus:

- a) pasiekti rezultatai, vykdant daugiametę programą, yra reguliariai vertinami pagal nustatytą tvarkaraštį, tai leidžia atsižvelgti į tokio vertinimo rezultatus, priimant sprendimus programą atnaujinti, pakeisti ar sustabdyti;
- b) kasmet finansuojamos veiklos rezultatai vertinami bent kas šešeri metai.

Pirmosios pastraipos a ir b punktai netaikomi nė vienam veiklos projektui arba veiklai, kuriems tokį reikalavimą galima įvykdyti parengiant galutines ataskaitas, kurias atsiunčia veiklą vykdančios įstaigos.

4. 1 ir 3 dalyse nurodyti vertinimai yra proporcingi atitinkamai programai ir veiklai naudojamiems ištekliams ir jos poveikiui.

19 straipsnis

Finansinė ataskaita**(Finansinio reglamento 31 straipsnis)**

Finansinėje ataskaitoje nurodomi finansiniai ir ekonominiai duomenys, kad teisėkūros institucija galėtų įvertinti Sąjungos veiklos poreikį. Joje pateikiama atitinkama informacija apie sąsają su kita Sąjungos veikla ir galimą sinergiją.

Daugiametės veiklos atveju finansinėje ataskaitoje numatomas tvarkaraštis, kada asignavimų ir etatų, įskaitant išorės darbuotojams, reikės per metus ir įvertinamas jų finansinis poveikis per vidutinės trukmės laikotarpį.

7 SKYRIUS

Skaidrumo principas

20 straipsnis

Preliminarus biudžeto skelbimas**(Finansinio reglamento 34 straipsnis)**

Galutinai patvirtinus biudžetą, kuo greičiau, bet ne vėliau kaip per keturias savaites Komisijos iniciatyva institucijų interneto svetainėje visomis kalbomis skelbiami galutiniai išsamūs biudžeto duomenys, laukiant, kol biudžetas bus oficialiai paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

21 straipsnis

Informacijos apie Sąjungos lėšų dydį ir gavėjus skelbimas**(Finansinio reglamento 35 straipsnis)**

1. Informacija apie pagal tiesioginį valdymą paskirtų Sąjungos lėšų gavėjus skelbiama Sąjungos institucijų interneto svetainėje iki metų, einančių po finansinių metų, kuriais lėšos paskirtos, birželio 30 d.

Be pirmojoje pastraipoje nurodyto skelbimo būdo, informacija taip pat gali būti skelbiama kitomis atitinkamomis priemonėmis pagal standartinę pateikimo procedūrą.

2. Jeigu šiame reglamente ir konkrečioms sektoriams taikomose taisyklėse nenumatyta kitaip, atsižvelgiant į Finansinio reglamento 35 straipsnio 3 dalyje nustatytus kriterijus, skelbiama ši informacija:

a) gavėjo vardas, pavardė / pavadinimas;

b) gavėjo vietovė;

c) skirta suma;

d) priemonės pobūdis ir paskirtis.

b punkto tikslu terminas „vietovė“ reiškia:

i) gavėjo, kai pastarasis yra juridinis asmuo, adresas;

ii) NUTS 2 lygio regioną, kai gavėjas yra fizinis asmuo.

Kiek tai susiję su fizinių asmenų asmens duomenimis, paskelbta informacija pašalinama po dvejų metų, pasibaigus finansiniams

metams, per kuriuos skirtos lėšos. Tas pats taikoma juridinių asmenų, kurių oficialus pavadinimas nurodo vieną ar daugiau fizinių asmenų, asmens duomenims.

3. 2 dalyje nurodyta informacija skelbiama tik tuomet, kai tai susiję su apdovanojimais, dotacijomis ir sutartimis, sudarytomis po konkursų arba sutarčių sudarymo procedūrų ar viešųjų pirkimų procedūrų. Neskelbiama informacija apie:

a) stipendijas, mokamas fiziniams asmenims, ir kitą tiesioginę paramą, mokamą fiziniams asmenims, kuriems labiausiai reikia pagalbos, kaip nurodyta Finansinio reglamento 125 straipsnio 4 dalies c punkte;

b) sutartims, kurių vertė mažesnė už šio reglamento 137 straipsnio 2 dalyje nurodytą sumą.

4. Informacija neskelbiama, jeigu dėl tokio duomenų atskleidimo iškyta grėsmė atitinkamų asmenų teisėms ir laisvėms, kurios užtikrinamos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, arba pakenkiama komerciniams gavėjų interesams.

22 straipsnis

Ryšys su pagal netiesioginį valdymą paskirtų Sąjungos lėšų gavėjų informacijos paskelbimu**(Finansinio reglamento 35 straipsnis)**

Kai Sąjungos lėšas valdyti pavesta institucijoms ir įstaigoms, nurodytoms Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkte, pagal įgaliojimų perdavimo susitarimus reikalaujama, kad tos įgaliosios institucijos ir įstaigos savo interneto svetainėse skelbtų 21 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytą informaciją pagal standartinę pateikimo procedūrą.

Sąjungos institucijų interneto svetainėje pateikiamas bent interneto svetainės, kurioje galima rasti šios informacijos, adresas, nebent ta informacija tiesiogiai skelbiama tam skirtoje Sąjungos institucijų interneto svetainėje.

Be pirmojoje pastraipoje nurodyto skelbimo būdo, informacija taip pat gali būti skelbiama kitomis atitinkamomis priemonėmis pagal standartinę pateikimo procedūrą.

Šio straipsnio pirmojoje pastraipoje nurodytam informacijos skelbimui taikomos 21 straipsnio 2–4 dalys.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

BIUDŽETO SUDARYMAS IR STRUKTŪRA

23 straipsnis

Finansinis programavimas

(Finansinio reglamento 38 straipsnis)

Finansinis programavimas, nurodytas Finansinio reglamento 38 straipsnyje, pateikiamas pagal išlaidų kategoriją, politikos sritį ir biudžeto eilutę. Visas finansinis programavimas apima visas išlaidų kategorijas, išskyrus žemės ūkio, sanglaudos politikos ir administravimo – šiais atvejais pateikiama tik duomenų santauka.

24 straipsnis

Taisomųjų biudžetų projektai

(Finansinio reglamento 41 straipsnio 1 dalis)

Taisomųjų biudžetų projektai pateikiami kartu su pagrindimais ir jų sudarymo metu turima informacija apie biudžeto vykdymą ankstesniais ir einamaisiais finansiniais metais.

25 straipsnis

Biudžeto nomenklatūra

(Finansinio reglamento 44 straipsnis)

Biudžeto nomenklatūra turi atitikti konkretumo, skaidrumo ir patikimo finansų valdymo principus. Ji turi užtikrinti aiškumą ir skaidrumą, kurie būtini biudžeto procesui vykdyti, kad būtų lengviau nustatyti pagrindinius tikslus, nurodytus susijusiuose teisiniuose pagrinduose, sudarytos galimybės pasirinkti politinius prioritetus ir užtikrintos veiksmingo ir efektyvaus vykdymo sąlygos.

26 straipsnis

Praėjusių finansinių metų, kurių sąskaitos jau yra uždarytos, faktinės išlaidos

(Finansinio reglamento 49 straipsnio 1 dalies a–v punktai)

Sudarant biudžetą, praėjusių finansinių metų faktinės išlaidos, kurių sąskaitos jau yra uždarytos, nustatomos taip:

- įsipareigojimuose: įsipareigojimai, įrašyti į sąskaitas tais finansiniais metais, vykdomi iš tų finansinių metų asignavimų, kaip apibrėžta 3 straipsnyje;
- mokėjimuose: mokėjimai, atlikti tais finansiniais metais, tai yra kuriems mokėjimo pavedimas buvo nusiųstas į banką ir mokamas iš asignavimų tiems finansiniams metams, kaip apibrėžta 3 straipsnyje.

27 straipsnis

Biudžeto pastabos

(Finansinio reglamento 49 straipsnio 1 dalies a–vi punktai)

Biudžeto pastabose nurodoma:

- pagrindinio teisės akto nuorodos, kai toks aktas yra;
- visi atitinkami paaiškinimai, susiję su asignavimų pobūdžiu ir paskirtimi.

28 straipsnis

Personalo planas

(Finansinio reglamento 49 straipsnio 1 dalies c–i punktai)

Tiekimo agentūros personalas nurodomas atskirai Komisijos personalo plane.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

BIUDŽETO VYKDYMAS

1 SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

29 straipsnis

Informacija apie asmens duomenų perdavimą audito tikslais

(Finansinio reglamento 53 straipsnis)

Bet kokiame kvietime, susijusiu su dotacijomis, viešaisiais pirkimais arba apdovanojimais, kurie įgyvendinami pagal tiesioginio valdymo principą, potencialūs naudotojai, kandidatai, konkurso dalyviai ir dalyviai pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 45/2001⁽¹⁾ informuojami, kad, siekiant apsaugoti finansinius Sąjungos interesus, jų asmens duomenys gali būti perduoti vidaus audito tarnyboms, Europos Audito Rūmams, Finansinių pažeidimų komisijai arba Europos kovos su sukčiavimu tarnybai (toliau – OLAF), jais taip pat gali keistis Komisijos leidimus suteikiantys pareigūnai ir vykdomosios įstaigos.

30 straipsnis

Bendros užsienio ir saugumo politikos parengiamieji veiksmai

(Finansinio reglamento 54 straipsnio 2 dalies c punktas)

Priemonių, su kuriomis sutiko Taryba ir kurios skirtos rengtis Sąjungos krizių valdymo operacijoms pagal Europos Sąjungos sutarties V antraštinę dalį, finansavimas apima papildomas išlaidas, kurios tiesiogiai patiriamos siunčiant į krizės vietą misiją arba grupę, kurioje, *inter alia*, dalyvauja Sąjungos institucijų darbuotojai, įskaitant draudimo didelės rizikos atveju, kelionės ir apgyvendinimo išlaidas ir dienpinigių išmokas.

⁽¹⁾ OL L 8, 2001 1 12, p. 1.

31 straipsnis

Specialieji Komisijos įgaliojimai pagal Sutartis**(Finansinio reglamento 54 straipsnio 2 dalies d punktas)**

1. Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo (toliau – SESV) straipsniai, kuriais tiesiogiai suteikiami Komisijai specialūs įgaliojimai, yra šie:

- a) 154 straipsnis (socialinis dialogas);
- b) 156 straipsnis (studijos, nuomonės ir konsultacijos socialiniais klausimais);
- c) 159 ir 161 straipsniai (specialios ataskaitos socialiniais klausimais);
- d) 168 straipsnio 2 dalis (iniciatyvos skatinti koordinavimą sveikatos apsaugos klausimais);
- e) 171 straipsnio 2 dalis (iniciatyvos skatinti transeuropinių tinklų koordinavimą);
- f) 173 straipsnio 2 dalis (iniciatyvos skatinti su pramone susijusių reikalų koordinavimą);
- g) 175 straipsnio antroji pastraipa (ataskaita apie pažangą, padarytą siekiant ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos);
- h) 181 straipsnio 2 dalis (iniciatyvos skatinti mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros koordinavimą);
- i) 190 straipsnis (mokslinių tyrimų ir technologijų plėtros ataskaita);
- j) 210 straipsnio 2 dalis (iniciatyvos skatinti vystomojo bendradarbiavimo politikos koordinavimą);
- k) 214 straipsnio 6 dalis (iniciatyvos skatinti humanitarinės pagalbos priemonių koordinavimą).

2. Europos atominės energijos bendrijos steigimo sutarties (toliau – Euroatomo sutarties) straipsniai, kuriais tiesiogiai suteikiami Komisijai specialūs įgaliojimai, yra šie:

- a) 70 straipsnis (finansinė parama paieškų programoms valstybių narių teritorijose, neviršijant biudžete nustatytų ribų);
- b) 77–85 straipsniai.

3. Pateikiant biudžeto projektą, šio straipsnio 1 ir 2 dalyse pateiktus sąrašus galima papildyti kita informacija, nurodant atitinkamus straipsnius ir sumas.

32 straipsnis

Veiksmai, dėl kurių gali kilti interesų konfliktų, ir procedūra**(Finansinio reglamento 57 straipsnis)**

1. Veiksmai, dėl kurių gali iškilti interesų konfliktas, apibrėžtas Finansinio reglamento 57 straipsnio 2 dalyje, gali būti, *inter alia*, toliau nurodytų pavidalų, neapribojant jų, kaip neteisėtos veiklos, požymių pagal 141 straipsnį:

- a) suteikimas sau ar kitiems nepagrįstų tiesioginių arba netiesioginių privalumų;
- b) atsisakymas suteikti naudos gavėjui teisių ar privalumų, į kuriuos naudos gavėjas turi teisę;
- c) nederamų ar neteisėtų veiksmų vykdymas ar nevykdymas veiksmų, kurie yra privalomi.

Kiti veiksmai, dėl kurių gali iškilti interesų konfliktas, yra tokie veiksmai, kurie gali trukdyti asmeniui nešališkai ir objektyviai vykdyti savo pareigas, pvz., *inter alia*, dalyvauti viešųjų pirkimų arba dotacijos skyrimo procedūros vertinimo komitete, kai šių procedūrų rezultatai asmeniui gali būti tiesiogiai arba netiesiogiai finansiškai naudingi.

2. Laikoma, kad interesų konfliktas egzistuoja, jeigu pareiškėjas, kandidatas arba konkurso dalyvis yra darbuotojas, kuriam taikomi Tarnybos nuostatai, išskyrus atvejį, kai jo vadovas iš anksto leido jam dalyvauti procedūroje.

3. Interesų konflikto atveju įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas imasi atitinkamų priemonių, kad išvengtų bet kokios netinkamos susijusio asmens įtakos atitinkamam procesui arba procedūrai.

2 SKYRIUS

Vykdyimo būdai

1 skirsnis

Bendrosios nuostatos

33 straipsnis

Valdymo būdas**(Finansinio reglamento 58 straipsnis)**

Komisijos apskaitos sistemoje nurodomas valdymo būdas, o pagal kiekvieną valdymo būdą – subjektas arba asmuo, nurodyti Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkte, kuriems pavestos biudžeto vykdyimo užduotys.

Pagal Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies a punktą Komisijos vykdomo tiesioginio valdymo atveju apskaitos sistemoje valdymas skirstomas pagal šiuos elementus:

- a) Komisijos departamentus;
- b) vykdomąsias įstaigas;
- c) Sąjungos delegacijų vadovus;
- d) Finansinio reglamento 187 straipsnyje nurodytus patikos fondus.

2 skirsnis

Tiesioginis valdymas

34 straipsnis

Tiesioginis valdymas

(Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies a punktas)

Kai Komisija biudžetą vykdo tiesiogiai savo departamentuose, vykdymo užduotis atlieka finansų pareigūnai, kaip apibrėžta Finansinio reglamento 64–75 straipsniuose, laikydamiesi tame reglamente nustatytų sąlygų.

35 straipsnis

Vykdomosioms įstaigoms pavestų įgaliojimų vykdymas

(Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies a punktas ir 62 straipsnis)

1. Sprendimais dėl įgaliojimų perdavimo vykdomosioms įstaigoms leidžiama joms, kaip įgaliojimų leidimus suteikiantiems pareigūnams, vykdyti asignavimus, susijusius su Sąjungos programa, kurią joms pavesta valdyti.

2. Komisijos įgaliojimų perdavimo priemonė turi apimti nors tas nuostatas, kurios numatytos 40 straipsnio a–d ir h punktuose. Šią priemonę vykdomosios įstaigos vardu oficialiai raštu priima jos direktorius.

36 straipsnis

Viešųjų pirkimų taisyklių laikymasis

(Finansinio reglamento 63 straipsnis)

Kai Komisija paveda užduotis privačioms įstaigoms pagal Finansinio reglamento 63 straipsnio 2 dalį, ji sudaro sutartį, vadovaudamasi Finansinio reglamento pirmos dalies V antraštinės dalies ir antros dalies IV antraštinės dalies III skyriaus nuostatomis.

3 skirsnis

Pasidalijamasis valdymas su valstybėmis narėmis

37 straipsnis

Pasidalijamojo valdymo su valstybėmis narėmis specialiosios nuostatos. Geriausios patirties skatinimo priemonės

(Finansinio reglamento 59 straipsnis)

Komisija rengia įstaigų, atsakingų už valdymo, patvirtinimo ir audito veiklą pagal konkrečioms sektoriams taikomus reglamentus, registrą.

Siekdama skatinti geriausią patirtį įgyvendinant struktūrinių fondų, Sanglaudos fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai, Europos žemės ūkio garantijų fondo ir Europos žuvininkystės fondo lėšas, Komisija informavimo tikslais gali suteikti galimybę už valdymo ir kontrolės veiklą atsakingoms įstaigoms naudotis metodiniu vadovu, kuriame pateikta jos kontrolės strategija ir metodas, įskaitant kontrolinius sąrašus ir geriausios patirties pavyzdžius. Šis vadovas prireikus atnaujinamas.

4 skirsnis

Netiesioginis valdymas

38 straipsnis

Sistemų, taisyklių ir procedūrų lygiavertiškumas netiesioginio valdymo atveju

(Finansinio reglamento 60 straipsnis)

1. Komisija gali pripažinti, kad viešųjų pirkimų taisyklės ir procedūros atitinka jos taisykles ir procedūras, jeigu laikomasi šių sąlygų:

- a) jos atitinka plataus masto konkurso dalyvių konkurencijos principą, siekiant ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo, o derybų procedūros apsiriboja pagrįstomis sumomis arba yra tinkamai pagrįstos;
- b) jomis užtikrinamas skaidrumas, tinkamai *ex ante* paskelbiant, visų pirma konkursus, ir tinkamas rangovų *ex post* paskelbimas;
- c) jomis užtikrinamos vienodos sąlygos, proporcingumas ir nediskriminavimas;
- d) jomis užkertamas kelias interesų konfliktams per visą viešųjų pirkimų procedūrą.

Valstybių narių arba trečiųjų šalių nacionalinės teisės aktai, kuriais perkeliama Direktyva 2004/18/EB, laikomi atitinkantys institucijų pagal Finansinį reglamentą taikomus taisykles.

2. Komisija gali pripažinti, kad dotacijų taisyklės ir procedūros atitinka jos taisykles ir procedūras, jeigu laikomasi šių sąlygų:

- a) jos atitinka proporcingumo, patikimo finansų valdymo, vienodų sąlygų ir nediskriminavimo principus;
- b) jomis užtikrinamas skaidrumas, tinkamai paskelbiant kvietimus teikti pasiūlymus, tiesioginės dotacijų skyrimo procedūros apribojamos pagrįstomis sumomis arba yra tinkamai pagrįstos, ir tinkamai *ex post* paskelbiami naudos gavėjai, atsižvelgiant į proporcingumo principą;
- c) jomis užkertamas kelias interesų konfliktams per visą dotacijų skyrimo procedūrą;
- d) jomis nustatoma, kad dotacijos negali būti kaupiamosios arba skiriamos atgaline data, kad jos paprastai turi būti bendrai finansuojamos, o jų tikslas arba poveikis negali būti naudos gavėjo gaunamas pelnas.

3. Komisija gali pripažinti, kad subjektų ir asmenų, kuriems bus pavedamos biudžeto vykdymo užduotys, apskaitos sistemos ir vidaus kontrolės sistemos atitinka finansinių Sąjungos interesų apsaugos lygį ir, remiantis jomis, galima gauti patikimą patikinimą, kad valdymo tikslai bus įvykdyti, jeigu atitiks Finansinio reglamento 32 straipsnyje nustatytus principus.

39 straipsnis

Subjektų ir asmenų taisyklių ir procedūrų *ex ante* vertinimas netiesioginio valdymo atveju

(Finansinio reglamento 61 straipsnio 1 dalis)

Siekiant atlikti *ex ante* vertinimą pagal Finansinio reglamento 61 straipsnio 1 dalį, atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas gali remtis *ex ante* vertinimu, kurį atliko kitas leidimus suteikiantis pareigūnas, jeigu tokio vertinimo išvados yra susijusios su pavestinių užduočių specifine rizika, visų pirma jų pobūdis ir susijusios sumos.

Leidimus suteikiantis pareigūnas gali remtis kitų pagalbos teikėjų atliktu *ex ante* vertinimu tiek, kiek toks vertinimas buvo atliktas atsižvelgiant į netiesioginio valdymo sąlygas, išdėstytas Finansinio reglamento 60 straipsnyje.

40 straipsnis

Susitarimo, kuriuo subjektams ir asmenims pavedamos biudžeto vykdymo užduotys, turinys

(Finansinio reglamento 61 straipsnio 3 dalis)

Į įgaliojimų perdavimo susitarimus įtraukiami išsamūs susitarimai, kuriais užtikrinama finansinių Sąjungos interesų apsauga ir vykdomų operacijų skaidrumas. Juose nurodyta bent ši informacija:

- a) aiškus paskirtų užduočių ir jų ribų apibrėžimas, kiek tai susiję visų pirma su pavestų užduočių pakeitimu, skolų atsisakymu, kompensuotų arba nepanaudotų lėšų panaudojimu;
- b) užduočių vykdymo sąlygos ir išsamūs susitarimai, atsakomybė ir vykdytinių patikrų organizavimas, įskaitant programų vertinimą;
- c) Sąjungos įnašo mokėjimo sąlygos, įskaitant vykdymo sąnaudų kompensavimą ir atlyginimą įgaliotajam subjektui, taip pat taisyklės dėl patvirtinamųjų dokumentų mokėjimams pagrįsti;
- d) ataskaitų apie tai, kaip atliktos užduotys, teikimo Komisijai taisyklės, tikėtini rezultatai, padaryti pažeidimai ir priemonės, kurių imtasi, sąlygos, kuriomis mokėjimai gali būti sustabdyti arba nutraukti, taip pat sąlygos, kuriomis nutraukiamas užduočių vykdymas;
- e) data, iki kurios sudaromos atskiros sutartys ir susitarimai, pagal kuriuos vykdomi įgaliojimų perdavimo susitarimai, kuri turi atitikti pavestų užduočių pobūdį;
- f) draudimo dalyvauti procedūrose taisyklės, pagal kurias subjektui arba asmeniui leidžiama neleisti dalyvauti subjektams, kurie yra patekę į Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies a, b, ir e punktuose ir 107 straipsnio a ir b punktuose nurodytą situaciją, viešųjų pirkimų, dotacijų arba apdovanojimų skyrimo procedūrose arba su kuriais neleidžiama sudaryti viešųjų pirkimų sutarčių, kuriems neleidžiama skirti dotacijų arba apdovanojimų;
- g) Komisijos analitinės priežiūros išsamios priemonės, taip pat nuostatos, kuriomis Komisijai, OLAF ir Audito Rūmams suteikiama prieiga prie informacijos, kurios jiems reikia pareigoms vykdyti, taip pat įgaliojimas atlikti auditą ir tyrimus, įskaitant patikrinimus vietoje;
- h) susitarimai, kuriuose numatoma:
 - i) įgaliotojo subjekto įsipareigojimas nedelsiant pranešti Komisijai apie visus sukčiavimo atvejus valdant Sąjungos lėšas ir priemones, kurių imtasi;

- ii) ryšių palaikymo institucijos, kuri yra tinkamai įgaliota tiesiogiai bendradarbiauti su OLAF, paskyrimas, siekiant palengvinti pastarosios įstaigos operatyvinę veiklą;
- i) sąlygos, kuriomis reglamentuojamas banko sąskaitų ir uždirbtų palūkanų panaudojimas, kaip numatyta Finansinio reglamento 8 straipsnio 4 dalyje;
- j) nuostatos, kuriomis užtikrinamas Sąjungos veiklos matomumas, įstaigai vykdant kitą veiklą.

41 straipsnis

Valdymo deklaracija ir atitikties pareiškimas (Finansinio reglamento 60 straipsnio 5 dalis)

Jeigu veikla baigiama prieš pasibaigiant atitinkamiems finansiniams metams, įgaliotojo subjekto arba asmens galutinė tokios veiklos ataskaita gali pakeisti Finansinio reglamento 60 straipsnio 5 dalies b punkte nurodytą valdymo deklaraciją, jeigu ji pateikiama iki metų, kurie eina po atitinkamų finansinių metų, vasario 15 d.

Kai tarptautinės organizacijos ir trečiosios šalys vykdo nedaugiametę veiklą, kuri nėra ilgesnė negu 18 mėnesių, Finansinio reglamento 60 straipsnio 5 dalyje nurodytas atitikties pareiškimas gali būti įtraukiamas į galutinę ataskaitą.

42 straipsnis

Sąskaitų patikrinimo ir priimtinumą procedūros ir atvejai, kai iš Sąjungos lėšų nedengiamos išlaidos, patirtos pažeidžiant taikomas taisykles netiesioginio valdymo atveju (Finansinio reglamento 60 straipsnio 6 dalies b ir c punktai)

1. Nedarant poveikio konkrečioms sektoriams taikytinų taisyklių specifinėms nuostatomis, į Finansinio reglamento 60 straipsnio 6 dalies b ir c punktuose nurodytas procedūras įtraukiama:

- a) Komisijos atliekamas dokumentų patikrinimas ir prirėkus patikrinimai vietoje;
- b) Komisijos atliekamas išlaidų, pripažintų kaip priimtinių, sumos nustatymas, prirėkus pritaikius prieštaravimų procedūrą su institucijomis ir įstaigomis, toms institucijoms ir įstaigoms pirma apie tai pranešus;
- c) prirėkus Komisijos atliekamas finansinių klaidų ištaisymas;
- d) Komisijos atliekamas likučio, atsiradusio dėl pripažintų išlaidų ir institucijoms arba įstaigoms jau išmokėtų sumų skirtumo, susigražinimas arba išmokėjimas. Taikydama

pirmosios pastraipos d punktą, Komisija susigražina mokėtinas sumas tarpusavio įskaitymo būdu, kaip nurodyta 87 straipsnyje.

2. Jeigu biudžeto vykdymo užduotys pavedamos subjektui, vykdančiam veiklą su kitais pagalbos teikėjais, Finansinio reglamento 60 straipsnio 6 dalies b ir c punktuose nurodytas procedūras sudaro patikrinimas, ar suma, atitinkanti Komisijos išmokėtą sumą atitinkamai veiklai, subjekto panaudota tai veiklai ir ar išlaidos susidarė dėl įsipareigojimų pagal susitarimą, pasirašytą su subjektu.

Šiame reglamente veikla su kitais pagalbos teikėjais reiškia bet kokią veiklą, kai Sąjungos lėšos sutelkiamos bent su vienu kitu pagalbos teikėju.

43 straipsnis

Netiesioginio valdymo su tarptautinėmis organizacijomis specialiosios nuostatos (Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkto ii punktas ir 188 straipsnis)

1. Tarptautinės organizacijos, nurodytos Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkto ii papunktyje, yra šios:

- a) tarptautinės viešojo sektoriaus organizacijos, įkurtos tarpvyriausybiniais susitarimais, ir tokių organizacijų įkurtos specializuotos įstaigos;
- b) Tarptautinis Raudonojo kryžiaus komitetas;
- c) Tarptautinė nacionalinių Raudonojo Kryžiaus ir Raudonojo Pasmėnulio draugijų federacija;
- d) kitos ne pelno organizacijos, prilyginamos tarptautinėms organizacijoms Komisijos sprendimu.

2. Kai Komisija vykdo biudžetą pagal netiesioginį valdymą su tarptautinėmis organizacijomis, taikomi su jomis sudaryti susitarimai dėl tikrinimo.

44 straipsnis

Viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų arba privatinės teisės reglamentuojamų įstaigų, kurios veikia viešųjų paslaugų srityje, paskyrimas

(Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkto v ir vi papunkčiai)

1. Viešosios teisės reglamentuojamoms įstaigoms arba privatinės teisės reglamentuojamoms įstaigoms, kurios veikia viešųjų paslaugų srityje, taikoma valstybės narės arba šalies, kurioje jos yra įsteigtos, teisė.

2. Tais atvejais, kai valdymą vykdo tinklas ir reikia, kad valstybė narė arba atitinkama šalis paskirtų bent vieną įstaigą arba subjektą, tą įstaigą arba subjektą skiria valstybė narė arba atitinkama šalis, vadovaudamasi pagrindinio teisės akto nuostatomis.

Visais kitais atvejais tokias įstaigas arba subjektus Komisija skiria su valstybių narių arba atitinkamų šalių pritarimu.

3 SKYRIUS

Finansų pareigūnai

1 skirsnis

Finansų pareigūnų teisės ir pareigos

45 straipsnis

Finansų pareigūnų teisės ir pareigos

(Finansinio reglamento 64 straipsnis)

1. Kiekviena institucija kiekvieną finansų pareigūną aprūpina jo pareigoms atlikti reikalingais ištekliais ir parengia nuostatus, kuriuose išsamiai aprašomos jo užduotys, teisės ir pareigos.

2. Sąjungos delegacijų vadovams, kurie veikia kaip perigalioti leidimus suteikiantys pareigūnai pagal Finansinio reglamento 56 straipsnio 2 dalį, taikomi Komisijos pateikti nuostatai, kuriais reglamentuojamas jiems pavestų finansų valdymo užduočių vykdymas.

2 skirsnis

Leidimus suteikiantis pareigūnas

46 straipsnis

Igaliotų ir perigaliotų leidimus suteikiančių pareigūnų padėjėjai

(Finansinio reglamento 65 straipsnis)

Atsakingam leidimus suteikiančiam pareigūnui atliekant pareigas, jam gali padėti darbuotojai, kuriems jo atsakomybe yra patikėtos tam tikros biudžeto vykdymui ir finansinės bei valdymo informacijos rengimui reikalingos operacijos. Siekiant neleisti atsirasti interesų konfliktui, darbuotojai, padedantys igaliojantiems ar perigaliojantiems leidimus suteikiantiems pareigūnams, turi laikytis įpareigojimų, nurodytų Finansinio reglamento 57 straipsnyje.

Sąjungos delegacijų vadovams, veikiantiems kaip perigalioti leidimus suteikiantys pareigūnai pagal Finansinio reglamento 56 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą, vykdyti pareigas gali padėti Komisijos darbuotojai.

47 straipsnis

Igaliuojimų perdavimą reglamentuojančios vidaus nuostatos (Finansinio reglamento 65 straipsnis)

Vadovaudamasi Finansiniu reglamentu ir šiuo reglamentu, kiekviena institucija savo vidaus taisyklėse nustato tokias asignavimų valdymo priemones, kurias ji laiko reikalingomis, kad galėtų tinkamai įvykdyti jai priklausantį biudžeto skirsinį.

Sąjungos delegacijų vadovams, kurie veikia kaip perigalioti leidimus suteikiantys pareigūnai pagal Finansinio reglamento 56 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą, taikomos Komisijos vidaus taisyklės, reglamentuojančios jiems pavestų finansų valdymo užduočių vykdymą.

48 straipsnis

Patvirtinamųjų dokumentų saugojimas, už kurį atsakingi leidimus suteikiantys pareigūnai

(Finansinio reglamento 66 straipsnio 2 dalis)

Leidimus suteikiantis pareigūnas nustato popierinę arba elektroninę su tolesniu biudžeto vykdymu ir biudžeto vykdymo priemonėmis susijusių patvirtinamųjų dokumentų originalų saugojimo sistemą. Sistemose numatoma, kad:

- a) tokie dokumentai turi būti sunumeruoti;
- b) tokie dokumentai turi būti datuoti;
- c) registruose, kurie gali būti kompiuterizuoti, turi būti nurodyta tiksliai tokių dokumentų laikymo vieta;
- d) tokie dokumentai saugomi ne trumpiau kaip penkerius metus nuo tos dienos, kai Europos Parlamentas patvirtina, kad tų biudžetinių metų, su kuriais susiję dokumentai, biudžetas yra įvykdytas;
- e) tokie su institucijai suteiktomis išankstinio finansavimo garantijomis susiję dokumentai ir žurnalas, kad tokias garantijas būtų galima tinkamai stebėti, saugomi.

Dokumentai, susiję su veikla, kuri nėra galutinai užbaigta, saugomi ilgiau, nei numatyta šio straipsnio pirmosios pastraipos d punkte, tai yra iki metų, einančių po tų metų, kuriais veikla yra galutinai užbaigta, pabaigos.

Kai įmanoma, patvirtinamuosiuose dokumentuose nurodyti asmens duomenys ištrinami, kai šių duomenų nereikia biudžeto įvykdymo patvirtinimo, kontrolės ir audito tikslais. Srauto duomenų apsaugai taikoma Reglamento (EB) Nr. 45/2001 37 straipsnio 2 dalis.

49 straipsnis

Ex ante ir ex post kontrolė**(Finansinio reglamento 66 straipsnio 5 ir 6 dalys)**

1. Operacijos pradėjimas suprantamas kaip visos operacijos, kurias paprastai atlieka 46 straipsnyje nurodyti darbuotojai ir kurios sudaro parengiamąjį etapą priimant teisės aktus, remiantis kuriais atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas vykdo biudžetą.

2. Operacijos *ex ante* patikrinimas suprantamas kaip visos *ex ante* patikros, kurias organizuoja atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, norėdamas patikrinti veiklos ir finansinius aspektus.

3. Vykdam *ex ante* kontrolę, tikrinamas reikalaujamų patvirtinamųjų dokumentų ir kitos turimos informacijos ryšys.

Ex ante kontrolės dažnumą ir intensyvumą nustato atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, atsižvelgdamas į rizikos ir ekonominio veiksmingumo kriterijus. Esant abejonėms, už atitinkamo mokėjimo tvirtinimą atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas prašo papildomos informacijos arba vykdo kontrolę vietoje, kad gautų pakankamą užtikrinimą, kuris yra *ex ante* kontrolės dalis.

Ex ante kontrolės tikslas – įsitikinti, kad:

- a) išlaidos ir įplaukos valdomos tinkamai pagal taikomas nuostatas, visų pirma pagal biudžeto ir kitus atitinkamus reglamentus bei visus teisės aktus, priimtus įgyvendinant Sutartis arba reglamentus, ir atitinkamais atvejais pagal sutarčių sąlygas;
- b) taikomas patikimo finansų valdymo principas, minėtas Finansinio reglamento pirmos dalies II antraštinės dalies 7 skyriuje.

Vykdam kontrolę, keletas panašių atskirų sandorių, susijusių su įprastomis išlaidomis, skirtomis atlyginimams, pensijoms, komandiruočių išlaidoms ir medicininėms išlaidoms grąžinti, atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno gali būti vertinami kaip viena operacija.

4. *Ex post* kontrolė gali būti vykdoma remiantis dokumentais ir pririnkus vietoje.

Vykdam *ex post* kontrolę tikrinama, ar iš biudžeto finansuojamos operacijos teisingai vykdomos, visų pirma, ar laikomasi šio straipsnio 3 dalyje nurodytų kriterijų.

Bent kartą per metus *ex post* kontrolės rezultatus peržiūri įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas, kad nustatytų bet kokias galimas sisteminės problemas. Įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas imasi priemonių toms problemoms spręsti.

Finansinio reglamento 66 straipsnio 6 dalyje nurodyta rizikos analizė peržiūrima, atsižvelgiant į kontrolės rezultatus ir kitą svarbią informaciją.

Daugiamečių programų atveju įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas nustato daugiametę kontrolės strategiją, išsamiau išdėstydamas kontrolės pobūdį ir mastą per tą laikotarpį ir tai, kaip kasmet turi būti vertinami rezultatai vykstant metiniam užtikrinimo procesui.

50 straipsnis

Profesinių standartų kodeksas**(Finansinio reglamento 66 straipsnio 7 dalis ir 73 straipsnio 5 dalis)**

1. Darbuotojai, kuriuos skiria atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas finansinėms operacijoms tikrinti, parenkami pagal jų žinias, įgūdžius ir konkrečias kvalifikacijas, nurodytas diplomuose arba įrodomas atitinkama profesine patirtimi, arba suteiktas, išklausus atitinkamą mokymo programą.

2. Kiekviena institucija parengia profesinių standartų kodeksą, kuriuo vidaus kontrolės klausimais nustatoma:

- a) techninės ir finansinės kompetencijos lygis, būtinas šio straipsnio 1 dalyje minėtiems darbuotojams;
- b) tokių darbuotojų pareiga nuolatos mokytis;
- c) jiems skirta misija, vaidmuo ir užduotys;
- d) elgesio taisyklės, pirmiausia etikos ir sąžiningumo standartai, kurių jie privalo laikytis, bei jų teisės.

3. Sąjungos delegacijų vadovams, kurie veikia kaip perigalioti leidimus suteikiantys pareigūnai pagal Finansinio reglamento 56 straipsnio 2 dalies antrąją pastraipą, taikomas šio straipsnio 2 dalyje nurodytas Komisijos profesinių standartų kodeksas, kuriame reglamentuojamas jiems pavestų finansų valdymo užduočių vykdymas.

4. Kiekviena institucija sukuria atitinkamas struktūras, skirtas atitinkamai informacijai apie kontrolės standartus, metodus ir būdus skirstyti leidimus suteikiantiems departamentams ir ją reguliariai atnaujinti.

*51 straipsnis***Atvejai, kai įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas nesiima priemonių****(Finansinio reglamento 66 straipsnio 8 dalis)**

Laikoma, kad įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas nesiima priemonių, kaip nurodyta Finansinio reglamento 66 straipsnio 8 dalyje, kai, atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes, per pagrįstos trukmės laiką ir bet kuriuo atveju ne ilgiau kaip per mėnesį iš jo negaunama jokio atsakymo.

*52 straipsnis***Finansinės ir valdymo informacijos perdavimas apskaitos pareigūnui****(Finansinio reglamento 66 straipsnis)**

Vadovaudamasis apskaitos pareigūno priimtomis taisyklėmis, įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas siunčia jam finansinę ir valdymo informaciją, kurios apskaitos pareigūnui reikia savo pareigoms vykdyti.

Apskaitos pareigūnui reguliariai ir bent jau uždarant sąskaitas leidimus suteikiantis pareigūnas praneša svarbius patikos bankų sąskaitų finansinius duomenis, kad Sąjungos lėšų panaudojimą būtų galima parodyti Sąjungos ataskaitose.

*53 straipsnis***Derybų procedūrų ataskaita****(Finansinio reglamento 66 straipsnis)**

Įgalioti leidimus suteikiantis pareigūnai registruoja kiekvienais finansiniais metais sudarytas sutartis taikant derybų procedūras, minėtas šio reglamento 134 straipsnio 1 dalies a–g punktuose, 135 straipsnio 1 dalies a–d punktuose, 266, 268 ir 270 straipsniuose. Jei derybų procedūrų ir to paties įgalioto leidimus suteikiančio pareigūno leistų sudaryti sutarčių skaičiaus santykis labai padidėja, palyginti su ankstesniais metais, arba jei tas santykis yra aiškiai didesnis už vidutinį institucijoje užregistruotą santykį, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas apie tai praneša institucijai, nurodydamas priemones, kurių imtasi šiai tendencijai pakeisti. Kiekviena institucija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai derybų procedūrų ataskaitą. Komisijos atveju ši ataskaita pridedama prie metinės veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos Finansinio reglamento 66 straipsnio 9 dalyje.

*3 skirsnis***Apskaitos pareigūnas***54 straipsnis***Apskaitos pareigūno skyrimas****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

1. Kiekviena institucija iš pareigūnų, kuriems taikomi Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatai, paskiria apskaitos pareigūną.

Institucija apskaitos pareigūną skiria, remdamasi jo konkrečia kompetencija, įrodoma diplomais arba jiems prilyginama profesine patirtimi.

2. Dvi ar daugiau institucijų arba įstaigų gali paskirti tą patį apskaitos pareigūną.

Tokiu atveju jos sudaro reikiamus susitarimus, kad būtų išvengta interesų konflikto.

*55 straipsnis***Apskaitos pareigūno pareigų nutraukimas****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

1. Apskaitos pareigūnui nustojus eiti pareigas, nedelsiant parengiamas bandomasis balansas.

2. Apskaitos pareigūnas, kuris nustoja eiti savo pareigas, arba, jeigu tai neįmanoma, kuris nors jo departamento pareigūnas perduoda bandomąjį balansą ir perdavimo ataskaitą naujam apskaitos pareigūnui.

Per vieną mėnesį nuo perdavimo dienos naujasis apskaitos pareigūnas pasirašo bandomąjį balansą, pažymėdamas, kad jį priima, ir gali padaryti išlygų.

Perdavimo ataskaitą taip pat sudaro bandomojo balanso rezultatai ir padarytos išlygos.

3. Kiekviena institucija arba įstaiga, nurodytos Finansinio reglamento 208 straipsnyje, per dvi savaites praneša Europos Parlamentui, Tarybai ir Komisijos apskaitos pareigūnui apie savo apskaitos pareigūno paskyrimą arba jo pareigų nutraukimą.

*56 straipsnis***Apskaitos ir turto aprašo sistemų patvirtinimas****(Finansinio reglamento 68 straipsnis)**

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas apskaitos pareigūnui praneša apie visus finansų valdymo sistemos pokyčius arba svarbius pakeitimus, turto aprašo sistemą arba turto ir išipareigojimų vertinimo sistemą, jeigu jis teikia duomenis, skirtus institucijos ataskaitoms, arba jeigu šie duomenys naudojami joms pagrįsti, kad apskaitos pareigūnas galėtų patikrinti, ar laikomasi patvirtinimo kriterijų.

Bet kuriuo metu apskaitos pareigūnas gali iš naujo išnagrinėti jau patvirtintą finansų valdymo sistemą. Jeigu leidimus suteikiančio pareigūno nustatytos finansų valdymo sistemos nepatvirtino arba jau nebeatvirtina apskaitos pareigūnas, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas parengia veiksmų planą, kad laiku ištaisytų trūkumus, dėl kurių sistema nebuvo patvirtinta.

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas atsako už apskaitos pareigūnui perduotos informacijos išsamumą.

57 straipsnis

Iždo valdymas

(Finansinio reglamento 68 straipsnis)

1. Apskaitos pareigūnas užtikrina, kad jo institucija turėtų pakankamai lėšų grynųjų pinigų reikalavimams, atsirandantiems vykdant biudžetą, padengti.
2. Kad būtų galima įvykdyti šio straipsnio 1 dalies reikalavimą, apskaitos pareigūnas sudaro grynųjų pinigų valdymo sistemas, kurios jam padeda prognozuoti pinigų srautus.
3. Komisijos apskaitos pareigūnas paskirsto turimas lėšas, vadovaudamasis Reglamentu (EB, Euratomas) Nr. 1150/2000.

58 straipsnis

Banko sąskaitų valdymas

(Finansinio reglamento 68 straipsnis)

1. Vykdydamas iždo valdymo reikalavimus, apskaitos pareigūnas institucijos vardu gali atidaryti sąskaitas finansų įstaigose arba nacionaliniuose centriniuose bankuose arba pasirūpinti, kad tokios sąskaitos būtų atidarytos. Tinkamai pagrįstomis aplinkybėmis apskaitos pareigūnas gali atidaryti sąskaitas ne eurais, o kitomis valiutomis.
2. Apskaitos pareigūnas atsakingas už sąskaitų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, uždarymą arba užtikrinimą, kad tokios sąskaitos būtų uždarytos.
3. Apskaitos pareigūnas nustato sąskaitų, nurodytų šio straipsnio 1 dalyje, tvarkymo sąlygas su finansų įstaigomis, vadovaudamasis patikimo finansų valdymo, veiksmingumo ir konkurencija pagrįstų konkursų principais.
4. Bent kartą per penkerius metus finansų institucijoms, kuriose gali būti pagal šio straipsnio 1 dalį atidarytų sąskaitų, apskaitos pareigūnas iš naujo skelbia konkurencinius konkursus.

Jeigu leidžiama pagal vietos bankų sąlygas, finansų įstaigose, kurios yra už Sąjungos ribų, atidarytų avansinių banko sąskaitų

atžvilgiu reguliariai vykdoma konkurencinė apžvalga. Tokia apžvalga vykdoma ne rečiau kaip kas penkerius metus avansinių sąskaitų turėtojo, kuris tada apskaitos pareigūnui pateikia pagrįstą pasiūlymą atrinkti banką trumpesniai negu penkeri metai laikotarpiui, iniciatyva.

5. Apskaitos pareigūnas užtikrina, kad būtų griežtai laikomasi finansų įstaigose pagal šio straipsnio 1 dalį atidarytų sąskaitų laikymo sąlygų.

Dėl avansinių banko sąskaitų, atidarytų finansų įstaigose, kurios yra už Sąjungos ribų, avansinės sąskaitos turėtojas prisiima šią atsakomybę, atsižvelgdamas į šalyje, kurioje jis vykdo savo pareigas, taikomus teisės aktus.

6. Komisijos apskaitos pareigūnas praneša kitų institucijų ir Finansinio reglamento 208 straipsnyje nurodytų įstaigų apskaitos pareigūnams apie finansų įstaigose atidarytų sąskaitų tvarkymo sąlygas. Kitų institucijų ir Finansinio reglamento 208 straipsnyje nurodytų įstaigų apskaitos pareigūnai su tomis tvarkymo sąlygomis suderina sąskaitų, kurias jie atidaro, tvarkymo sąlygas.

59 straipsnis

Parašai ant sąskaitų

(Finansinio reglamento 68 straipsnis)

Sąskaitų atidarymą, tvarkymą ir naudojimą reglamentuojančiose sąlygose, atsižvelgiant į vidaus kontrolės reikalavimus, numatoma, kad čekius, banko kreditinio pervedimo pavedimus arba bet kokius kitus banko operacijų dokumentus privalo pasirašyti vienas ar keli tinkamai įgalioti darbuotojai. Instrukcijas turi pasirašyti ne mažiau kaip du tinkamai įgalioti darbuotojai arba pats apskaitos pareigūnas.

Pirmosios pastraipos tikslais kiekvienos institucijos apskaitos pareigūnas visoms finansų įstaigoms, kuriose atitinkama institucija yra atidariusi sąskaitas, praneša įgaliotųjų darbuotojų pavardes ir pateikia jų parašų pavyzdžius.

60 straipsnis

Sąskaitų likučių valdymas

(Finansinio reglamento 68 straipsnis)

1. Apskaitos pareigūnas užtikrina, kad banko sąskaitų likutis, numatytas 58 straipsnyje, labai nesiskirtų nuo prognozuojamų pinigų srautų, minėtų 57 straipsnio 2 dalyje, ir bet kuriuo atveju:

- a) kad tos sąskaitos nebūtų debetinės;

b) kad sąskaitų kitomis valiutomis likutis būtų reguliariai perskaičiuojamas eurais.

2. Apskaitos pareigūnui draudžiama sąskaitose užsienio valiuta laikyti sumų likučius, kurie dėl valiutų kurso svyravimų gali atnešti institucijai didelių nuostolių.

61 straipsnis

Pervedimai ir perskaičiavimo operacijos

(Finansinio reglamento 68 straipsnis)

Nepažeisdamas 69 straipsnio, apskaitos pareigūnas atlieka pervedimus iš vienos sąskaitos finansų įstaigoje į kitą, kurią atidarė institucijos vardu, ir atlieka valiutos perskaičiavimo operacijas.

62 straipsnis

Mokėjimo būdai

(Finansinio reglamento 68 straipsnis)

Mokėjimai atliekami banko kreditiniu pervedimu, čekiu arba iš avansinių sąskaitų debetine kortele, vadovaujantis 67 straipsnio 4 dalimi.

63 straipsnis

Juridinių asmenų bylos

(Finansinio reglamento 68 straipsnis)

1. Apskaitos pareigūnas mokėjimus gali atlikti banko kreditiniu pervedimu tik tuo atveju, jeigu institucija anksčiau į bendrą bylą yra įrašiusi gavėjo banko sąskaitos rekvizitus ir informaciją apie gavėjo tapatybę arba bet kuriuos pakeitimus.

Visi tokie gavėjo teisinių ir banko sąskaitos rekvizitų arba jų pakeitimų įrašai į bylą grindžiami apskaitos pareigūno nustatytos formos patvirtinamuoju dokumentu.

2. Leidimus suteikiantys pareigūnai savo institucijos vardu gali prisiimti įsipareigojimus trečiajai šaliai, kad bus sumokėta banko kreditiniu pervedimu, tik tuo atveju, jei toji trečioji šalis yra pateikusi įrašui į bylą reikalingą dokumentą.

Leidimus suteikiantys pareigūnai informuoja apskaitos pareigūną apie bet kokius teisinių ir banko sąskaitos rekvizitų pasikeitimus, apie kuriuos juos informuoja mokėjimo gavėjas, ir prieš atliekant mokėjimą patikrina šių rekvizitų galiojimą.

Pasirengimo narystei pagalbos atvejais atskirus įsipareigojimų susitarimus galima sudaryti su narystės Europos Sąjungoje siekiančių šalių viešosios valdžios institucijomis be išankstinio įrašo trečiųjų šalių byloje. Tokiais atvejais leidimus suteikiantis pareigūnas stengiasi užtikrinti, kad įrašas būtų kuo greičiau

padarytas. Susitarimuose numatoma, kad reikalavimas pranešti Komisijai gavėjo banko sąskaitos rekvizitus būtų įvykdytas prieš pirmąjį mokėjimą.

64 straipsnis

Apskaitos pareigūno pareiga saugoti patvirtinamuosius dokumentus

(Finansinio reglamento 68 straipsnis)

Apskaitos sistemai ir ataskaitų, nurodytų Finansinio reglamento 141 straipsnyje, parengimui reikalingi patvirtinamieji dokumentai saugomi mažiausiai penkerius metus nuo tos dienos, kurią Europos Parlamentas patvirtina, kad metų biudžetas, su kuriuo tie dokumentai yra susiję, yra įvykdytas.

Tačiau dokumentai, susiję su veikla, kuri nėra galutinai užbaigta, saugomi ilgiau, tai yra iki metų, einančių po tų metų, kuriais veikla yra užbaigta, pabaigos. Srauto duomenų apsaugai taikoma Reglamento (EB) Nr. 45/2001 37 straipsnio 2 dalis.

Kiekviena institucija nusprendžia, kuriame departamente turi būti saugomi patvirtinamieji dokumentai.

65 straipsnis

Asmenys, įgalioti administruoti sąskaitas

(Finansinio reglamento 69 straipsnis)

Kiekviena institucija nustato sąlygas, pagal kurias darbuotojams, paskirtiems ir įgaliotiems administruoti sąskaitas vietos padalinuose, nurodytuose 72 straipsnyje, leidžiama pranešti vietos finansų įstaigoms vardus, pavardes ir parašų pavyzdžius.

4 skirsnis

Avansinių lėšų administratorius

66 straipsnis

Avansinių sąskaitų naudojimo sąlygos

(Finansinio reglamento 70 straipsnis)

1. Kai dėl mažų sumų yra neįmanoma arba neveiksminga mokėjimo operacijas atlikti taikant biudžetines procedūras, tokioms išlaidoms apmokėti galima sukurti avansines sąskaitas.

2. Remdamasis išsamiais reikalavimais, išdėstytais atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno nurodymuose, avansinių lėšų administratorius gali laikinai patvirtinti ir apmokėti išlaidas. Šiuose nurodymuose išdėstomos taisyklės ir sąlygos, kuriomis atliekamas laikinas patvirtinimas ir mokėjimas, ir, jeigu taikytina, teisinių įsipareigojimų, apibrėžtų 97 straipsnio 1 dalies e punkte, pasirašymo sąlygos.

3. Avansinė sąskaita sukuriama ir avansinių lėšų administratorius paskiriamas apskaitos pareigūno sprendimu, kurį pastarasis priima, remdamasis atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai pagrįstu pasiūlymu. Tame sprendime nurodoma atitinkama avansinių lėšų administratoriaus ir leidimus suteikiančio pareigūno atsakomybė bei pareigos.

Avansinių sąskaitų naudojimo sąlygos taip pat keičiamos apskaitos pareigūno sprendimu, kurį jis priima, remdamasis atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai pagrįstu pasiūlymu.

4. Sąjungos delegacijose avansinės sąskaitos sukuriama išlaidoms apmokėti iš biudžeto Komisijos skirsnio ir Europos išorės veiksmų tarnybos (toliau – EIVT) skirsnio, užtikrinant galimybę visiškai identifikuoti išlaidas.

67 straipsnis

Avansinių sąskaitų sukūrimo ir mokėjimo sąlygos

(Finansinio reglamento 70 straipsnis)

1. Sprendime dėl avansinių sąskaitų sukūrimo bei avansinių lėšų administratoriaus paskyrimo ir sprendime dėl avansinių sąskaitų naudojimo sąlygų pakeitimo visų pirma nurodoma:

- a) didžiausia suma, kuri gali būti iš pradžių suteikta kaip avansinės lėšos, ir jos paskirtis;
- b) ar institucijos vardu turi būti atidaryta banko sąskaita ar pašto žiro sąskaita;
- c) kiekvieno išlaidų straipsnio pobūdis ir didžiausia suma, kurią avansinių lėšų administratorius gali apmokėti trečiosioms šalims arba iš jų surinkti;
- d) kaip dažnai turi būti pateikiami patvirtinamieji dokumentai, jų pateikimo procedūra ir kaip jie perduodami leidimus suteikiančiam pareigūnui, kad pagal juos būtų atsiskaityta;
- e) procedūra, kurios reikia laikytis, papildant avansines sąskaitas;
- f) kad leidimus suteikiantis pareigūnas už avansinių lėšų sandorius atsiskaito ne vėliau kaip iki kito mėnesio pabaigos, kad būtų galima suderinti apskaitos likutį ir banko likutį;
- g) apskaitos pareigūno avansinių lėšų administratoriui išduoto leidimo galiojimo laikas;

h) paskirto avansinių lėšų administratoriaus tapatybė.

2. Teikdamas pasiūlymus priimti sprendimą dėl avansinių sąskaitų sukūrimo, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

- a) pirmiausia būtų taikomos biudžetinės procedūros, pagal kurias suteikiama prieiga prie centrinės kompiuterizuotos apskaitos sistemos;
- b) avansinės sąskaitos būtų naudojamos tik pagrįstais atvejais.

Didžiausia suma, kurią gali išmokėti avansinių lėšų administratorius pagal kiekvieną išlaidų straipsnį, kai atlikti mokėjimo operacijų pagal biudžetines procedūras iš esmės yra neįmanoma arba neveiksminga, neviršija 60 000 EUR.

3. Avansinių lėšų administratorius trečiosioms šalims gali išmokėti tam tikras sumas, laikydamasis ir neviršydamas:

- a) atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno pasirašytų išankstinių biudžeto ir teisinių įsipareigojimų;
- b) avansinėje sąskaitoje esančių grynųjų pinigų arba banko sąskaitoje esančių lėšų teigiamo likučio.

4. Mokėjimai iš avansinių sąskaitų gali būti atliekami banko kreditiniu pervedimu, įskaitant Finansinio reglamento 89 straipsnyje nurodytą tiesioginio debeto sistemą, čekiu arba kitomis mokėjimo priemonėmis, įskaitant debeto korteles, vadovaujantis apskaitos pareigūno nustatytais nurodymais.

5. Mokėjimai atliekami pagal oficialius galutinio patvirtinimo sprendimus ir (arba) atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno pasirašytus mokėjimo pavedimus.

68 straipsnis

Avansinių lėšų administratorių parinkimas

(Finansinio reglamento 70 straipsnis)

Avansinių lėšų administratoriai parenkami iš pareigūnų arba, iškilus poreikiui ir tik tinkamai pagrįstais atvejais, iš kitų darbuotojų. Avansinių lėšų administratoriai parenkami, atsižvelgiant į jų žinias, įgūdžius ir konkrečias kvalifikacijas, nurodytas diplomuose arba įrodomas atitinkama profesine patirtimi, arba suteiktas išklausias atitinkamą mokymo programą.

69 straipsnis

**Avansinių sąskaitų papildymas
(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

1. Apskaitos pareigūnas avansines sąskaitas papildo įmokomis ir stebi, kaip atidaromos su tomis sąskaitomis susijusios banko sąskaitos, kaip įgaliojama parašo teisė, kaip vykdoma kontrolė vietoje ir centralizuotose sąskaitose. Avansines sąskaitas papildo apskaitos pareigūnas. Avansinės lėšos įmokamos į šiuo tikslu atidarytą banko sąskaitą.

Avansinės sąskaitos taip pat gali būti papildomos tiesiogiai iš įvairių vietinių įplaukų, pavyzdžiui, gautų:

- a) pardavus įrangą;
- b) už leidinius;
- c) skolininkams grąžinus įvairias sumas;
- d) už palūkanas.

Iš avansinės sąskaitos atsiskaitoma už išlaidas arba ji papildoma įvairiomis arba asignuotomis įplaukomis pagal sprendimą, kuriuo sukuriama avansinė sąskaita, minėtą 67 straipsnyje, ir Finansinio reglamento nuostatas. Atitinkamos sumos atimamos, kai leidimus suteikiantis pareigūnas kitą kartą papildo atitinkamą avansinę sąskaitą.

2. Siekiant visų pirma išvengti nuostolių dėl valiutų kurso, avansinių lėšų administratoriui leidžiama pervesti lėšas iš vienos banko sąskaitos į kitą, kurios yra susijusios su ta pačia avansine sąskaita.

70 straipsnis

**Leidimus suteikiančių ir apskaitos pareigūnų vykdomos patikros
(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

1. Avansinių lėšų administratorius tvarko jam pavestų lėšų, grynaisiais pinigais ir esančių banke, bei išmokėtų ir gautų sumų sąskaitą, vadovaudamasis taisyklėmis ir apskaitos pareigūno nurodymais. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali bet kada gauti tas sąskaitos ataskaitas, o avansinių lėšų administratorius ne rečiau kaip kartą per mėnesį sudaro operacijų sąrašą ir kartu su patvirtinamaisiais dokumentais kitą mėnesį siunčia leidimus suteikiančiam pareigūnui, atsakingam už avansinių operacijų atsiskaitymą.

2. Apskaitos pareigūnas paprastai vykdo patikras vietoje ir be įspėjimo arba paveda savo departamento arba leidimus suteikiančio departamento specialiai tuo tikslu įgaliotam darbuotojui patikrinti, ar avansinių lėšų administratoriui skirtos lėšos yra, kaip tvarkoma apskaita ir ar už avansines operacijas yra laiku atsiskaitoma. Tokių patikrų rezultatus apskaitos pareigūnas praneša atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui.

71 straipsnis

**Viešųjų pirkimų procedūra
(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

Neviršijant ribų, nustatytų 137 straipsnio 3 dalyje, iš avansinių sąskaitų išlaidos gali būti apmokamos paprastai pagal sąskaitas faktūras be išankstinio konkurso pasiūlymo priėmimo.

72 straipsnis

**Avansinių sąskaitų sukūrimas
(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

Vadovaujantis Finansinio reglamento 70 straipsniu, tam tikrų kategorijų išlaidoms apmokėti galima sukurti vieną ar kelias avansines sąskaitas kiekviename vietos padalinyje, esančiame už Sąjungos ribų. Vietos padalinys gali būti, pavyzdžiui, Sąjungos delegacija, įstaiga ar įstaigos skyrius trečiojoje šalyje.

Vadovaujantis Finansinio reglamento 70 straipsniu ir remiantis kiekvieno vietos padalinio specialiais poreikiais, sprendimu, kuriuo sukuriama avansinė sąskaita, nustatomos jos naudojimo sąlygos.

73 straipsnis

**Avansinių lėšų administratoriai ir asmenys, įgalioti administruoti sąskaitas Sąjungos delegacijose
(Finansinio reglamento 70 straipsnis)**

Išskirtinėmis aplinkybėmis ir veiklos tęstinumo užtikrinimo tikslais EIVT avansinių lėšų administratoriaus pareigas Sąjungos delegacijose gali atlikti Komisijos darbuotojai. Tomis pačiomis sąlygomis EIVT darbuotojai gali būti paskirti kaip Komisijos avansinių lėšų administratoriai Sąjungos delegacijose.

Pirmojoje pastraipoje nurodytos taisyklės ir sąlygos Sąjungos delegacijose taikomos paskiriant asmenis, apskaitos pareigūno įgaliotus vykdyti banko operacijas.

4 SKYRIUS

Finansų pareigūnų atsakomybė

1 skirsnis

Bendrosios taisyklės

74 straipsnis

**Įstaigos, atsakingos už sukčiavimo klausimų sprendimą
(Finansinio reglamento 66 straipsnio 8 dalis ir 72 straipsnio 2 dalis)**

Finansinio reglamento 66 straipsnio 8 dalyje ir 72 straipsnio 2 dalyje nurodytos institucijos ir įstaigos – tai įstaigos, paskirtos

pagal Tarnybos nuostatus ir pagal Sąjungos institucijų sprendimus dėl vidaus tyrimų, susijusių su sukčiavimo, korupcijos ir kitokios neteisėtos Sąjungos interesams kenkiančios veiklos prevencija, reikalavimų ir sąlygų.

2 skirsnis

Taisyklės, taikomos įgaliotiems ir perįgaliotiems leidimus suteikiantiems pareigūnams

75 straipsnis

Finansiniai pažeidimai

(Finansinio reglamento 66 straipsnio 7 dalis ir 73 straipsnio 6 dalis)

Nedarant poveikio OLAF įgaliojimams, 29 straipsnyje nurodytos Finansinių pažeidimų komisijos (toliau – Pažeidimų komisija) kompetencijai priklauso bet kurios Finansinio reglamento nuostatos arba su finansų valdymu susijusios nuostatos pažeidimas ir operacijų, susijusių su darbuotojo veikla ar neveikimu, tikrinimas.

76 straipsnis

Finansinių pažeidimų komisija

(Finansinio reglamento 66 straipsnio 7 dalis ir 73 straipsnio 6 dalis)

1. Finansinių pažeidimų atvejus, nurodytus šio reglamento 75 straipsnyje, skiriančioji institucija perduoda Pažeidimų komisijai, kad ši pareikštų savo nuomonę pagal Finansinio reglamento 73 straipsnio 6 dalies antrąją pastraipą.

Kai Sąjungos delegacijų vadovai veikia kaip perįgaluoti leidimus suteikiantys pareigūnai pagal Finansinio reglamento 56 straipsnio 2 dalį, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali tiesiogiai kreiptis į Pažeidimų komisiją, kad ši pareikštų savo nuomonę apie finansinių pažeidimų atvejus, nurodytus šio reglamento 75 straipsnyje.

Įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas gali perduoti klausimą Pažeidimų komisijai, jeigu jis mano, kad padarytas finansinis pažeidimas. Pažeidimų komisija pareiškia nuomonę, įvertindama, ar buvo padaryta pažeidimų, kaip apibrėžta 75 straipsnyje, ar jie yra sunkūs ir kokios gali būti jų pasekmės. Jei Pažeidimų komisijos analizė rodo, kad jai perduotą bylą turėtų spręsti OLAF, ji nedelsdama medžiagą perduoda skiriančiajai institucijai ir tuoj pat apie tai praneša OLAF.

Kai Pažeidimų komisijai apie kokį nors klausimą tiesiogiai praneša darbuotojas pagal Finansinio reglamento 66 straipsnio 8 dalį, ji perduoda medžiagą skiriančiajai institucijai ir atitinkamai informuoja darbuotoją. Skiriančioji institucija gali prašyti, kad Pažeidimų komisija pareikštų savo nuomonę apie tokį atvejį.

2. Institucija arba – bendros Pažeidimų komisijos atveju – dalyvaujančios institucijos, atsižvelgdamos į savo vidaus organizacinę struktūrą, nustato Pažeidimų komisijos veiklos tvarką ir jos sudėtį, į kurią įtraukiamas išorės dalyvis, turintis reikalingos kvalifikacijos ir patirties.

77 straipsnis

Nurodymų patvirtinimas

(Finansinio reglamento 73 straipsnio 3 dalis)

1. Įgaliotas ar perįgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas, gavęs įpareigojantį nurodymą, kurį jis laiko neteisingu arba prieštaraujančiu patikimo finansų valdymo principui, ypač dėl to, kad nurodymo negalima įvykdyti iš jam skirtų išteklių, apie tai raštu praneša jį įgaliojusiai ar perįgaliojusiai institucijai. Jeigu šis nurodymas yra patvirtinamas raštu ir jeigu tas patvirtinimas gaunamas laiku bei yra pakankamai aiškus, nes jame aiškiai kalbama apie klausimus, kuriems įgaliotas arba perįgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas prieštaravo, atsakomybė leidimus suteikiančiam pareigūnui negali būti taikoma. Jis įvykdo nurodymą, jeigu šis nėra akivaizdžiai neteisėtas arba tai nėra atitinkamų saugumo standartų pažeidimas.

2. Šio straipsnio 1 dalis taikoma ir tais atvejais, kai leidimus suteikiantis pareigūnas, veikdamas pagal įpareigojantį nurodymą, sužino, kad dėl tokio atvejo aplinkybių gali susidaryti netinkama padėtis.

Visus nurodymus, kurie yra patvirtinami Finansinio reglamento 73 straipsnio 3 dalyje aprašytomis aplinkybėmis, atsakingasis įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas užregistruoja ir pamini savo metinėje veiklos ataskaitoje.

5 SKYRIUS

Įplaukų operacijos

1 skirsnis

Nuosavi ištekliai

78 straipsnis

Nuosaviems ištekliams taikomos taisyklės

(Finansinio reglamento 76 straipsnis)

Leidimus suteikiantis pareigūnas sudaro tvarkaraštį, nurodydamas, kada nuosavais ištekliais, apibrėžtais Sprendime dėl Sąjungos nuosavų išteklių sistemos, galės naudotis Komisija.

Nuosavi ištekliai nustatomi ir susigrąžinami, vadovaujantis taisyklėmis, priimtomis pagal šio straipsnio pirmojoje pastraipėje minėtą sprendimą.

2 skirsnis

Gautinų sumų apskaičiavimas

79 straipsnis

Gautinų sumų apskaičiavimas**(Finansinio reglamento 77 straipsnis)**

1. Gautinų sumų sąmatose nurodoma įplaukų rūšis ir biudžeto punktas, kuriame jos turi būti įrašytos, bei kuo tikslesni duomenys apie skolininką ir apskaičiuotą sumą.

Sudarydamas gautinų sumų sąmatą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas pirmiausia patikrina, ar:

- a) įplaukos yra įrašytos į teisingą biudžeto punktą;
- b) sąmata yra gerai sudaryta ir atitinka taikytinas nuostatas bei patikimo finansų valdymo principą.

2. Pagal Finansinio reglamento 181 straipsnio 2 dalį ir 183 straipsnio 2 dalį bei šio reglamento 7 straipsnio 2 dalį gautinų sumų sąmata nereiškia, kad galima leisti naudoti išpareigojimų asignavimus. Finansinio reglamento 21 straipsnyje nurodytais atvejais lėšos asignavimams skiriamos tik po to, kai Sąjunga faktiškai susigrąžina jai grąžintinas sumas.

3 skirsnis

Gautinų sumų nustatymas

80 straipsnis

Procedūra**(Finansinio reglamento 78 straipsnis)**

1. Atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno gautinos sumos nustatymas reiškia, kad pripažįstama Sąjungos teisė reikalauti, kad skolininkas sumokėtų skolą.

2. Vykdomojo rašto sumoms išieškoti išdavimas – tai veiksmas, kuriuo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas nurodo apskaitos pareigūnui susigrąžinti nustatytą sumą.

3. Debetiniu dokumentu skolininkui pranešama, kad:

- a) Sąjunga nustatė gautiną sumą;
- b) jei skola apmokėta iki termino pabaigos, delspinigiai nebus skaičiuojami;

c) negrąžinus skolos iki b punkte nurodyto termino pabaigos, už skolą skaičiuojamos palūkanos, taikant 83 straipsnyje nurodytą palūkanų normą, nepažeidžiant jokių specialių taikytinų reglamentų;

d) jeigu skola negrąžinama iki b punkte nurodyto termino pabaigos, institucija susigrąžina skolą arba atlikdama tarpuskaitą, arba susigrąžindama ją iš anksčiau pateiktos garantijos;

e) informavus skolininką apie susigrąžinimo tarpuskaitos būdu priežastis ir datą, apskaitos pareigūnas gali pradėti susigrąžinimo procedūrą tarpuskaitos būdu iki b punkte nurodyto termino pabaigos, kai būtina apsaugoti finansinius Sąjungos interesus ir kai jis turi pagrindo manyti, kad kitaip Komisija neatgautų atgautinos sumos;

f) jei po to, kai buvo imtasi visų šios pastraipos a–e priemonių, visa suma nesusigrąžinama, institucija išieško skolą, vykdydama sprendimą, priimtą pagal Finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalį, arba pateikusi ieškinį.

Leidimus suteikiantis pareigūnas atsispausdina debetinį dokumentą ir nusiunčia jį skolininkui. Apskaitos pareigūnui apie tokį išsiuntimą pranešama per finansų informacinę sistemą.

81 straipsnis

Gautinų sumų nustatymas**(Finansinio reglamento 78 straipsnis)**

Siekdamas nustatyti gautiną sumą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

- a) gautina suma yra tikra, t. y. jai netaikomos jokios sąlygos;
- b) gautiną sumą sudaro tam tikra nustatyta, tiksliai išreikšta gryniaisiais pinigais suma;
- c) gautinos sumos terminas jau yra suėjęs, ir jai netaikomas joks sumokėjimo laikas;
- d) skolininko rekvizitai yra teisingi;
- e) susigrąžintina suma yra įrašyta į teisingą biudžeto punktą;
- f) patvirtinamieji dokumentai yra tvarkingi ir
- g) yra laikomasi patikimo finansų valdymo principo, visų pirma pagal 91 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytus kriterijus.

82 straipsnis

Gautinų sumų nustatymo patvirtinamieji dokumentai**(Finansinio reglamento 78 straipsnis)**

1. Gautinos sumos nustatymas turi būti pagrįstas patvirtinamaisiais dokumentais, liudijančiais Sąjungos teisę ją gauti.

2. Prieš nustatydamas gautiną sumą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas asmeniškai patikrina patvirtinamuosius dokumentus arba savo atsakomybe įsitikina, kad tai yra padaryta.

3. Patvirtinamuosius dokumentus saugo leidimus suteikiantis pareigūnas pagal 48 straipsnį.

83 straipsnis

Delspinigiai**(Finansinio reglamento 78 straipsnis)**

1. Nedarant poveikio jokioms specialiosioms nuostatoms, atsirandančioms taikant konkretiems sektoriams taikomus reglamentus, iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino pabaigos negrąžintai gautinai sumai skaičiuojamos palūkanos pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis.

2. Iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino pabaigos negrąžintoms gautinoms sumoms skaičiuojamos palūkanos, taikant palūkanų normą, kurią Europos Centrinis Bankas taiko savo pagrindinėms perfinansavimo operacijoms, paskelbtą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio C serijoje* ir galiojusią mėnesio, kurį sueina grąžinimo terminas, pirmąją kalendorinę dieną, padidinus ją:

a) aštuoniais procentiniais punktais, kai skola susidarė pagal viešojo tiekimo ir paslaugų sutartį, nurodytą V antraštinėje dalyje;

b) trimis su puse procentinių punktų visais kitais atvejais.

3. Palūkanos skaičiuojamos nuo kalendorinės dienos, kuri eina po termino, minėto 80 straipsnio 3 dalies b punkte ir nurodyto debetiniame dokumente, iki kalendorinės dienos, kurią skola yra visiškai grąžinama.

Vykdomasis raštas sumoms išieškoti dėl sumos su delspinigiais parengiamas, kai tos palūkanos iš tikrųjų gaunamos.

4. Baudų atveju, kai skolininkas pateikia finansinę garantiją, kurią apskaitos pareigūnas priima vietoj mokėjimo, nuo 80

straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino skaičiuojamos palūkanos, taikant šio straipsnio 2 dalyje nurodytą normą, galiojančią pirmą mėnesio, kurį priimamas sprendimas, kuriuo skiriama bauda, dieną, padidinus ją tik vienu su puse procentinio punkto.

4 skirsnis

Leidimas išieškoti sumas

84 straipsnis

Vykdomojo rašto sumoms išieškoti parengimas**(Finansinio reglamento 79 straipsnis)**

1. Vykdomajame rašte sumoms išieškoti nurodoma:

a) finansiniai metai, į kuriuos turi būti įrašytos įplaukos;

b) nuorodos į teisės aktą arba teisinį įsipareigojimą, kuris yra skolos šaltinis ir sukuria teisę susigrąžinti skolą;

c) biudžeto straipsnis ir kitokios biudžeto dalys, įskaitant atitinkamais atvejais nuorodas į atitinkamus biudžetinius įsipareigojimus;

d) susigrąžintina suma eurais;

e) skolininko vardas, pavardė ar pavadinimas ir adresas;

f) 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytas terminas;

g) galimas susigrąžinimo būdas, įskaitant pirmiausia tarpuskaitos būdą arba išieškojimą iš bet kurios pateiktos garantijos.

2. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas ant vykdomojo rašto sumoms išieškoti užrašo datą, jį pasirašo ir siunčia apskaitos pareigūnui.

3. Kiekvienos institucijos apskaitos pareigūnas saugo susigrąžintinių mokėtinų sumų sąrašą. Sąjungos teisės į grąžintinas sumas sąrašė sugrupuojamos pagal jų vykdomojo rašto sumoms išieškoti išdavimo datą. Jis perduoda šį sąrašą Komisijos apskaitos pareigūnui.

Komisijos apskaitos pareigūnas parengia konsoliduotą sąrašą, kuriame nurodomos mokėtinos sumos pagal institucijas ir pagal vykdomojo rašto sumoms išieškoti išdavimo datą. Sąrašas pridedamas prie Komisijos biudžeto ir finansų valdymo ataskaitos.

4. Siekdama sustiprinti finansinių Sąjungos interesų apsaugą, Komisija sudaro Sąjungos teisių į grąžintinas sumas sąrašą, kuriame nurodomi skolininkų pavardės arba pavadinimai ir skolos suma, kai skolininkas ją turi sugrąžinti teismo sprendimu, turinčiu *res judicata* galią, ir kai per vienerius metus nuo sprendimo paskelbimo mokėjimas visai nebuvo atliktas arba nesugrąžinta reikšminga suma. Sąrašas skelbiamas tinkamai atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugą pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

Kiek tai susiję su fizinių asmenų asmens duomenimis, paskelbta informacija pašalinama tuomet, kai skola yra visiškai sugrąžinama. Tas pats taikoma juridinių asmenų, kurių oficialus pavadinimas nurodo vieną ar daugiau fizinių asmenų, asmens duomenims.

Sprendimas įtraukti skolininką į Sąjungos teisių į grąžintinas sumas sąrašą priimamas laikantis proporcingumo principo ir visų pirma atsižvelgiant į sumos dydį.

85 straipsnis

Vykdytinas sprendimas kitų institucijų naudai

(Finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalis)

1. Finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalyje nurodytos išimtinės aplinkybės būna tada, kai susijusiai institucijai geranoriškai neatliekamas mokėjimas ir ji nesusigrąžina skolos tarpuskaitos būdu, kaip numatyta Finansinio reglamento 80 straipsnio 1 dalyje, ir skola yra didelė.

2. 1 dalyje nurodytu atveju kitos nei SESV 299 straipsnyje paminėtos susijusios institucijos gali prašyti Komisijos priimti vykdytiną sprendimą.

3. Visais atvejais vykdytiname sprendime nurodoma, kad reikalaujamos sumos įtraukiamos į biudžeto skirsnį, priskiriamą susijusiai institucijai, kuri veikia kaip leidimus suteikiantis pareigūnas. Įplaukos įrašomos kaip bendrosios įplaukos, išskyrus atvejus, jeigu jos priskiriamos konkrečioms asignuotųjų įplaukų atvejams, kaip numatyta Finansinio reglamento 21 straipsnio 3 dalyje.

4. Prašančioji institucija praneša Komisijai apie bet koki įvykį, kuris greičiausiai pakeis sumų susigrąžinimą, o jeigu vykdytiną sprendimą apskundžiamas, įsikiša, paremdama Komisiją.

5. Komisija ir susijusi institucija susitaria dėl praktinių šio straipsnio įgyvendinimo sąlygų.

5 skirsnis

Susigrąžinimas

86 straipsnis

Sumų surinkimo formalumai

(Finansinio reglamento 80 straipsnis)

1. Susigrąžinus gautiną sumą, apskaitos pareigūnas sąskaitose padaro įrašą ir praneša atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui.

2. Už visas grynaisiais pinigais apskaitos pareigūnui ar avansinių lėšų administratoriui sumokėtas sumas išduodamas kvitas.

3. Daline skolininko sugrąžinta suma, dėl kurios išduoti keli vykdomieji raštai sumoms išieškoti, visų pirma padengiama seniausia įsiskolinimo dalis, nebent skolininkas nurodo kitaip.

Bet kokiais daliniais mokėjimais visų pirma padengiamos palūkanos.

87 straipsnis

Susigrąžinimas tarpuskaitos būdu

(Finansinio reglamento 80 straipsnis)

1. Kai skolininkas Sąjungai pateikia reikalavimą, kuris yra tikras, kaip apibrėžta 81 straipsnio a punkte, dėl tam tikros nustatytos mokėtinos sumos, susijusios su suma, nustatyta mokėjimo pavedime, apskaitos pareigūnas, praėjus 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytam terminui, susigrąžina nustatytas gautinas sumas tarpuskaitos būdu.

Išimtinėmis aplinkybėmis, kai būtina apsaugoti finansinius Sąjungos interesus ir kai apskaitos pareigūnas turi pagrindo manyti, kad Sąjunga neatgautų jai mokėtinos sumos, apskaitos pareigūnas pradeda susigrąžinimo procedūrą tarpuskaitos būdu iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino.

Skolininkui sutikus, apskaitos pareigūnas taip pat susigrąžina sumas tarpuskaitos būdu iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodyto termino.

2. Prieš pradėdamas susigrąžinimą pagal 1 dalį, apskaitos pareigūnas pasitaria su atsakinguoju leidimus suteikiančiu pareigūnu ir informuoja atitinkamus skolininkus.

Kai skolininkas yra nacionalinė institucija arba vienas iš jos administracinių subjektų, apskaitos pareigūnas bent prieš 10 darbo dienų taip pat praneša susijusiai valstybei narei apie savo ketinimą atlikti susigrąžinimą tarpuskaitos būdu. Tačiau, sutaręs su valstybe nare arba atitinkamu administraciniu subjektu, apskaitos pareigūnas gali pradėti susigrąžinimo procedūrą tarpuskaitos būdu, kol nepasibaigė šis terminas.

3. 1 dalyje nurodyta tarpuskaity turi tokį patį poveikį, kaip mokėjimas, ir ja įvykdomi Sąjungos išsipareigojimai, lygūs skolos ir, jeigu taikytina, mokėtinų palūkanų sumai.

88 straipsnis

Susigrąžinimo procedūra, jei skola negrąžinama geranoriškai

(Finansinio reglamento 79 ir 80 straipsniai)

1. Nedarant poveikio 87 straipsniui, jeigu iki 80 straipsnio 3 dalies b punkte minėto ir debetiniame dokumente nurodyto termino negrąžinama visa suma, apskaitos pareigūnas praneša atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui ir nedelsdamas pradeda susigrąžinimo procedūrą teisinėmis priemonėmis, įskaitant atitinkamais atvejais susigrąžinimą iš anksčiau pateiktos garantijos.

2. Nedarant poveikio 87 straipsniui, kai šio straipsnio 1 dalyje nurodyto susigrąžinimo būdo taikyti negalima, ir skolininkas, išpėjus jį oficialiu apskaitos pareigūno raštu, gautinos sumos nesumoka, apskaitos pareigūnas gautiną sumą išieško, vykdydamas sprendimą, priimtą pagal Finansinio reglamento 79 straipsnio 2 dalį, arba pateikęs ieškinį.

89 straipsnis

Papildomas sumokėjimo terminas

(Finansinio reglamento 80 straipsnis)

Apskaitos pareigūnas, bendradarbiaudamas su atsakinguoju leidimus suteikiančiu pareigūnu, gali skirti papildomą sumokėjimo terminą, tik skolininkui raštu paprašius, tinkamai nurodant priežastis ir jei yra tenkinamos šios sąlygos:

- a) skolininkas išsipareigoja visą numatytą papildomą laikotarpį, pradedant 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytu terminu, mokėti palūkanas, taikant 83 straipsnyje nurodytą palūkanų normą;
- b) siekiant apsaugoti Sąjungos teises, skolininkas pateikia institucijos apskaitos pareigūnui priimtina finansinę garantiją, kuri padengia negrąžintą skolą, kurią sudaro pagrindinė skolos suma ir palūkanos.

Šio straipsnio pirmosios pastraipos b punkte minėta garantija gali būti pakeista solidarąja trečiosios šalies garantija, su kuria sutinka institucijos apskaitos pareigūnas.

Išimtinėmis aplinkybėmis skolininko prašymu apskaitos pareigūnas gali atsisakyti reikalavimo pateikti pirmosios pastraipos b punkte nurodytą garantiją, kai, remdamasis savo vertinimu,

skolininkas nori ir gali atlikti mokėjimą per papildomą laikotarpį, tačiau negali pateikti tokios garantijos ir yra atsidūręs sunkioje padėtyje.

90 straipsnis

Baudų arba kitų nuobaudų išieškojimas

(Finansinio reglamento 80 ir 83 straipsniai)

1. Kai Europos Sąjungos Teisingumo Teisme iškeliama byla prieš Komisijos sprendimą, kuriuo nustatoma bauda arba kitos nuobaudos pagal SESV arba Euratomo sutartį, kol nebus išnaudotos visos teisinės gynimo priemonės, skolininkas arba laikinai sumoka mokėtinas sumas į apskaitos pareigūno nurodytą banko sąskaitą, arba pateikia apskaitos pareigūnui priimtina finansinę garantiją. Garantija laikoma nepriklausoma nuo prievolės sumokėti baudą, nuobaudą arba kitas nuobaudas ir vykdoma pirmą kartą pareikalavus. Ši garantija pateikiama visam reikalavimui dėl pagrindinės skolos sumos ir mokėtinų palūkanų, kaip nurodyta 83 straipsnio 4 dalyje.

2. Komisija užtikrina laikinai surinktas sumas, investuodama jas į finansinį turtą – taip užtikrinama, kad pinigai bus saugūs ir likvidūs, ir bus gauta teigiama grąža.

3. Išnaudojus visas teises gynimo priemones ir kai patvirtinama bauda arba nuobauda, imamasi bet kurios iš šių priemonių:

- a) laikinai surinktos sumos ir už jas priskaičiuotos palūkanos bei kitos už jas gautos sumos įtraukiamos į biudžetą pagal Finansinio reglamento 83 straipsnį ne vėliau kaip finansiniais metais, einančiais po metų, kuriais buvo išnaudotos visos teisinės gynimo priemonės;
- b) jeigu buvo pateikta finansinė garantija, ji panaudojama ir atitinkama suma įtraukiama į biudžetą.

Jeigu Teismas padidina baudos arba nuobaudos sumą, Komisijos sprendime nurodytoms sumoms taikomi pirmosios pastraipos a ir b punktai, o apskaitos pareigūnas surenka tą padidėjimą atitinkančią sumą, kuri bus įrašyta į biudžetą.

4. Išnaudojus visas teises gynimo priemones ir kai bauda arba nuobauda panaikinama arba sumažinama, imamasi bet kurios iš šių priemonių:

- a) neteisingai surinktos sumos kartu su priskaičiuotomis palūkanomis sugrąžinamos atitinkamai trečiajai šaliai. Jeigu bendra gauta atitinkamo laikotarpio grąža yra neigiama, grąžinama neteisingai surinktos sumos nominalioji vertė;

b) jeigu buvo pateikta finansinė garantija, ji atitinkamai gražinama.

91 straipsnis

Nustatytos gautinos sumos susigrąžinimo atsisakymas

(Finansinio reglamento 80 straipsnis)

1. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali atsisakyti susigrąžinti visą nustatytą gautiną sumą ar jos dalį tik šiais atvejais:

- a) kai numatomos susigrąžinimo sąnaudos viršytų susigrąžintiną sumą, ir atsisakymas nepakenktų Sąjungos įvaizdžiui;
- b) kai gautina suma negali būti susigrąžinta dėl jos senumo arba skolininko nemokumo;
- c) kai susigrąžinimas prieštarauja proporcingumo principui.

2. 1 dalies c punkte minėtu atveju atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas veikia pagal iš anksto kiekvienoje institucijoje nustatytas procedūras ir atsižvelgia į šiuos kriterijus, kurie yra privalomi ir taikytini visomis aplinkybėmis:

- a) faktus, atsižvelgdamas į pažeidimų, dėl kurių yra nustatomos gautinos sumos, sunkumą (sukčiavimą, pakartotinių nusikaltimų, tyčią, uolumą, sąžiningumą, aiškią klaidą);
- b) įtaką, kurią gautinos sumos atsisakymas turėtų Sąjungos veiklai ir jos finansiniams interesams (sumos dydį, riziką, kad gali būti sukurtas precedentas, įstatymo galios sumenkimą).

Priklausomai nuo konkretaus atvejo aplinkybių, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas taip pat gali atsižvelgti į šiuos papildomus kriterijus:

- a) konkurencijos iškraipymą, kurį sukeltų susigrąžinimo atsisakymas;
- b) ekonominę ir socialinę žalą, kuri būtų padaryta, jei visa skola nebūtų susigrąžinta.

3. Sprendimas atsisakyti susigrąžinimo, minėtas Finansinio reglamento 80 straipsnio 2 dalyje, turi būti pagrįstas, ir jame turi būti nurodyta, kaip uoliai buvo siekiama susigrąžinimo, bei teisės straipsniai ir faktai, kuriais grindžiamas atsisakymas. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas atsisako susigrąžinimo pagal 84 straipsnį.

4. Institucija negali įgalioti atsisakyti susigrąžinti nustatytą gautiną sumą nė vienu iš šių atvejų:

- a) jeigu atsisakytina suma yra 1 000 000 EUR arba didesnė;
- b) jeigu atsisakytina suma yra 100 000 EUR arba didesnė, t. y. sudaro 25 % ar daugiau nustatytos gautinos sumos.

Kai suma yra mažesnė už pirmojoje pastraipoje nurodytas ribas, kiekviena institucija savo vidaus taisyklėse nustato sąlygas ir tvarką, pagal kurią ji suteikia įgaliojimus atsisakyti nustatytos skolos susigrąžinimo.

5. Kiekviena institucija Europos Parlamentui ir Tarybai kiekvienais metais siunčia ataskaitą apie šio straipsnio 1–4 dalyse minėtus skolos susigrąžinimo atsisakymus, kai suma yra 100 000 EUR ar didesnė. Komisijos atveju toji ataskaita pridedama prie metinės veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos Finansinio reglamento 66 straipsnio 9 dalyje.

92 straipsnis

Nustatytos gautinos sumos panaikinimas

(Finansinio reglamento 80 straipsnis)

1. Klaidos atveju atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas panaikina visą nustatytą gautiną sumą pagal 82 ir 84 straipsnius arba jos dalį ir nurodo deramas priežastis.

2. Kiekviena institucija nustato savo vidaus taisykles, sąlygas ir tvarką, pagal kurias yra suteikiami įgaliojimai panaikinti nustatytą gautiną sumą.

93 straipsnis

Senaties terminų taisyklės

(Finansinio reglamento 81 straipsnis)

1. Sąjungos teisių į grąžintinas sumas trečiųjų šalių atžvilgiu senaties terminas pradedamas skaičiuoti pasibaigus terminui, apie kurį skolininkui pranešama 80 straipsnio 3 dalies b punkte nurodytame debetiniame dokumente.

Trečiųjų šalių teisių į grąžintinas sumas Sąjungos atžvilgiu senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo dienos, kai reikia sumokėti trečiajai šaliai priklausantią sumą pagal atitinkamą teisinį įsipareigojimą.

2. Sąjungos teisių į gražintinas sumas trečiųjų šalių atžvilgiu senaties terminas nutraukiamas bet koku institucijos arba valstybės narės, veikiančios institucijos prašymu, veiksnu, pranešant apie tai trečiajai šaliai ir siekiant susigrąžinti skolą.

Trečiųjų šalių teisių į gražintinas sumas Sąjungos atžvilgiu senaties terminas nutraukiamas bet koku veiksnu, skirtu susigrąžinti skolą, apie kurį Sąjungai praneša jos kreditoriai arba kreditorių vardu veikiantys asmenys.

3. Naujas penkerių metų senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo dienos, einančios po 2 dalyje nurodyto nutraukimo dienos.

4. Bet koks ieškinys, susijęs su gautina suma, nurodyta 1 dalyje, taip pat ieškiniai, dėl kurių buvo kreiptasi į teismą dėl bylos iškėlimo, kuris vėliau pareiškia neturįs jurisdikcijos, nutraukia senaties terminą. Naujas penkerių metų senaties terminas neprasideda iki bus priimtas teismo sprendimas, turintis *res judicata* galią, arba tos pačios šalys tą patį ieškinį išsprendžia ne teismo tvarka.

5. Jeigu apskaitos pareigūnas leidžia skolininkui apmokėjimą atlikti per papildomą terminą pagal 89 straipsnį, tai laikoma senaties termino nutraukimu. Naujas penkerių metų senaties terminas prasideda kitą dieną po pratęsto mokėjimo termino pasibaigimo.

6. Gražintinos sumos nebegražinamos pasibaigus senaties terminui, kaip nustatyta 1–5 dalyse.

6 SKYRIUS

Išlaidų operacijos

94 straipsnis

Finansavimo sprendimas

(Finansinio reglamento 84 straipsnis)

1. Finansavimo sprendime išdėstomi pagrindiniai su biudžeto išlaidomis susijusių veiksmų elementai.

2. Finansavimo sprendime visų pirma nurodoma:

a) dotacijoms:

i) nuoroda į pagrindinį teisės aktą ir biudžeto eilutė;

ii) metų prioritetai, siektini tikslai ir numatomi rezultatai su finansiniais metais patvirtintais asignavimais;

iii) esminiai tinkamumo, atrankos ir dotacijos skyrimo kriterijai, taikytini atrenkant pasiūlymus;

iv) didžiausia galima bendro finansavimo norma ir, jeigu numatomos skirtingos normos, kiekvienos iš jų atveju taikomi kriterijai;

v) kvietimų teikti pasiūlymus skelbimo tvarkaraštis ir orientacinė suma;

b) viešiesiems pirkimams:

i) viešiesiems pirkimams tais metais skirtas bendras biudžeto paketas;

ii) orientacinis numatomų sutarčių skaičius ir rūšis ir, jeigu įmanoma, jų objektas apskritai;

iii) viešųjų pirkimų procedūrų pradžios orientacinis tvarkaraštis;

c) patikos fondams, nurodytiems Finansinio reglamento 187 straipsnyje:

i) nuoroda į pagrindinį teisės aktą ir biudžeto eilutė;

ii) patikos fondui rezervuotus asignavimus metams, taip pat jo veiklos laikotarpiu planuojamas sumas;

iii) patikos fondo tikslai ir trukmė;

iv) patikos fondo valdymo taisyklės;

v) galimybė biudžeto vykdymo užduotis pavesti Finansinio reglamento 187 straipsnio 2 dalyje nurodytiems subjektams ir asmenims;

d) apdovanojimams:

i) nuoroda į pagrindinį teisės aktą ir biudžeto eilutė;

ii) siektini tikslai ir numatomi rezultatai;

- iii) esminės dalyvavimo sąlygos ir apdovanojimų skyrimo kriterijai;
 - iv) konkurso tvarkaraštis ir apdovanojimo ar apdovanojimų suma;
- e) finansinėms priemonėms:
- i) nuoroda į pagrindinį teisės aktą ir biudžeto eilutę;
 - ii) siektini tikslai ir numatomi rezultatai;
 - iii) finansinėms priemonėms skirta suma;
 - iv) orientacinis įgyvendinimo tvarkaraštis.

3. Kai Finansinio reglamento 128 straipsnyje nurodytoje darbo programoje pateikiama šio straipsnio 2 dalies a punkte nurodyta informacija, skirta dotacijoms, finansuojamoms iš finansiniams metams skirtų asignavimų, sprendimas, kuriuo priimama ši programa, laikomas tų dotacijų finansavimo sprendimu.

Kiek tai susiję su viešaisiais pirkimais, patikos fondais, apdovanojimais ir finansinėmis priemonėmis, kai atitinkamų asignavimų, skirtų finansiniams metams, įgyvendinimas numatytas darbo programoje, kurioje pateikiama šio straipsnio 2 dalies b, c, d ir e punktuose nurodyta informacija, sprendimas, kuriuo priimama ši darbo programa, taip pat laikomas finansavimo sprendimu, skirtu viešiesiems pirkimams, patikos fondams, apdovanojimams ir susijusioms finansinėms priemonėms.

Jeigu darbo programoje nėra tokios informacijos, skirtos vienam ar daugiau veiksmų, ji turi būti atitinkamai pakeista arba reikia priimti specialų finansavimo sprendimą, skirtą susijusiems veiksams.

4. Nedarant poveikio specialiosioms pagrindinio teisės akto nuostatoms bet koks esminis jau priimto finansavimo sprendimo pakeitimas daromas laikantis tos pačios procedūros, kaip ir pirminiam sprendimui.

1 skirsnis

Išlaidų paskirties nustatymas

95 straipsnis

Bendrieji ir preliminarūs išpareigojimai (Finansinio reglamento 85 straipsnis)

1. Bendrieji biudžetiniai išpareigojimai vykdomi, sudarant finansavimo susitarimus, kuriuose savaime numatoma sudaryti vieną ar kelis tolesnius susitarimus dėl teisinių išpareigojimų, arba sudarant vieną ar kelis susitarimus dėl teisinių išpareigojimų.

Pagal finansinės pagalbos ir paramos biudžetui sudarytus finansavimo susitarimus, kurie yra teisiniai išpareigojimai, galima išmokėti lėšas, nesudarant susitarimų dėl kitų teisinių išpareigojimų.

2. Preliminarūs biudžetiniai išpareigojimai vykdomi, sudarant vieną ar kelis susitarimus dėl teisinių išpareigojimų, kurie suteikia teisę gauti tolesnes lėšas, arba tiesiogiai išmokant lėšas tokiais atvejais, kurie yra susiję su išlaidomis personalo valdymui arba su išlaidomis ryšiams, kurias patiria institucijos, nušviendamos Sąjungos įvykius.

96 straipsnis

Bendrojo išpareigojimo prisiėmimas (Finansinio reglamento 85 straipsnis)

1. Bendrasis išpareigojimas prisiimamas remiantis finansavimo sprendimu.

Bendrasis išpareigojimas prisiimamas ne vėliau, kaip iki sprendimo dėl gavėjų atrankos priėmimo, o tais atvejais, kai atitinkamų asignavimų vykdymas yra susijęs su darbo programos priėmimu, kaip apibrėžta 188 straipsnyje, – ne anksčiau kaip po programos priėmimo.

2. Kai bendrasis išpareigojimas yra vykdomas sudarant finansavimo susitarimą, šio straipsnio 1 dalies antroji pastraipa netaikoma.

97 straipsnis

Vienas parašas

(Finansinio reglamento 85 straipsnis)

1. Nuo taisyklės, kad biudžeto išpareigojimą ir atitinkamą teisinį išpareigojimą pasirašo vienas asmuo, galima nukrypti tiksliai šiais atvejais:

- a) kai išpareigojimai yra preliminarūs;
- b) kai bendrieji išpareigojimai yra susiję su finansavimo susitarimais su trečiosiomis šalimis;
- c) kai institucijos sprendimas yra teisinis išpareigojimas;
- d) kai bendrasis išpareigojimas vykdomas keliais teisiniais išpareigojimais, už kuriuos atsako skirtingi atsakingieji leidimus suteikiantys pareigūnai;
- e) kai avansinių sąskaitų, skirtų išorės veiklai, atveju teisinius išpareigojimus turi pasirašyti vietos padalinių, nurodytų 72 straipsnyje, darbuotojai pagal atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno, kuris išlieka visiškai atsakingas už atitinkamą sandorį, nurodymus;

f) jeigu institucija perdavė leidimus suteikiančio pareigūno įgaliojimus tarpinstitucinės Europos įstaigos direktoriui pagal Finansinio reglamento 199 straipsnio 1 dalį.

2. Jeigu atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno, kuris pasirašė biudžetinių įsipareigojimą, nėra arba jo nėra tokį laiką, kuris nesuderinamas su teisinio įsipareigojimo sudarymo terminais, tą teisinį įsipareigojimą sudaro asmuo, paskirtas pagal kiekvienos institucijos priimtas pavadavimo taisykles, jei tas asmuo turi leidimus suteikiančio pareigūno statusą pagal Finansinio reglamento 65 straipsnio 3 dalį.

98 straipsnis

Pagal preliminarinius įsipareigojimus apmokamos administracinės išlaidos

(Finansinio reglamento 85 straipsnis)

Straipsniai, laikomi įprastomis administracinėmis išlaidomis, dėl kurių gali būti priimti preliminarūs įsipareigojimai, yra šie:

- a) išlaidos personalui, kuriam taikomi arba netaikomi Tarnybos nuostatai, kitiems žmogiškiesiems ištekliams ir pensijoms bei ekspertų atlyginimams;
- b) išlaidos, susijusios su institucijos nariais;
- c) mokymo išlaidos;
- d) konkursų, darbuotojų atrankos ir įdarbinimo išlaidos;
- e) komandiruočių išlaidos;
- f) atstovavimo išlaidos;
- g) susitikimų išlaidos;
- h) išlaidos laisvai samdomiems vertėjams žodžiu ir (arba) raštu;
- i) pareigūnų mainų išlaidos;
- j) kilnojamojo ir nekilnojamojo turto pasikartojančios nuomos arba pasikartojančių mokėjimų, susijusių su pastatų sutartimis pagal šio reglamento 121 straipsnį arba paskolų mokėjimu dalimis pagal Finansinio reglamento 203 straipsnio 8 dalį, išlaidos;
- k) įvairus draudimas;
- l) valymo, priežiūros ir apsaugos išlaidos;
- m) išlaidos gerovei ir medicininės išlaidos;
- n) išlaidos telekomunikacijų paslaugoms;

o) finansiniams mokesčiams;

p) mokesčiams už teisinę paslaugą;

q) išlaidos žalai atlyginti, įskaitant palūkanas;

r) darbo įrangai;

s) vandeniu, dujomis ir elektrai;

t) leidiniams popieriuje ir elektroniniu formatu;

u) ryšių veikla, kurią vykdo institucijos, nušviesdamos Sąjungos įvykius.

99 straipsnis

Atskirų teisinių įsipareigojimų registravimas

(Finansinio reglamento 86 straipsnis)

Kai, priėmus bendrąjį įsipareigojimą, yra priimami keli atskiri teisiniai įsipareigojimai, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas tų vėlesnių atskirų teisinių įsipareigojimų sumas įrašo į centrinės sąskaitas.

Sąskaitos įrašė nurodomos bendrojo įsipareigojimo nuorodos, kurioms turi būti priskirti atskiri įsipareigojimai.

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, prieš pasirašydamas atitinkamą atskirą teisinį įsipareigojimą, sumas įrašo į sąskaitas, išskyrus atvejus, nurodytus Finansinio reglamento 86 straipsnio 4 dalies ketvirtojoje pastraipoje.

Visais atvejais atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas patikrina, kad bendra suma nebūtų didesnė už jiems taikomo bendrojo įsipareigojimo sumą.

2 skirsnis

Išlaidų patvirtinimas

100 straipsnis

Patvirtinimas ir perdavimas išmokėti

(Finansinio reglamento 88 straipsnis)

1. Išlaidos patvirtinamos pagal patvirtinamuosius dokumentus, apibrėžtus 110 straipsnyje, įrodančius kreditoriaus teisę remiantis faktiškai suteiktų paslaugų, faktiškai pristatytų prekių arba faktiškai atliktų darbų sąskaita arba remiantis kitais išmokamas lėšas pateisinančiais dokumentais, įskaitant prenumeratos arba mokymo kursų pasikartojančius mokėjimus.

2. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, prieš priimdamas sprendimą patvirtinti išlaidas, asmeniškai patikrina patvirtinamuosius dokumentus arba savo atsakomybe įsitikina, kad tai yra padaryta.

3. Patvirtinimo sprendimas išreiškiamas atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba techniškai kompetentingo ir oficialiu atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimu įgalioto darbuotojo parašu ir užrašu „patvirtinta išmokėti“ ir jo atsakomybe pagal Finansinio reglamento 65 straipsnio 5 dalį. Tokie išmokėti lėšas leidžiantys sprendimai saugomi kaip įrodomieji dokumentai.

101 straipsnis

„Tvirtinu, teisinga“ išankstinio finansavimo išmokų atveju

(Finansinio reglamento 88 straipsnis)

Kiek tai susiję su išankstinio finansavimo išmokomis, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas arba techniškai kompetentingas ir atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno tinkamai įgaliotas darbuotojas patvirtina įrašu „tvirtinu, teisinga“, kad išankstinio finansavimo išmokos teisinis išpareigojimas įvykdytas.

102 straipsnis

Patvirtinimas išmokėjimui, skirtas tarpinėms išmokoms ir likučiui pagal viešųjų pirkimų sutartis

(Finansinio reglamento 88 straipsnis)

Tarpinių išmokų ir likučio išmokėjimo pagal viešųjų pirkimų sutartis atveju įrašu „patvirtinta išmokėti“ patvirtinama, kad:

- institucija gavo ir oficialiai užregistravo rangovo pateiktą sąskaitą faktūrą;
- pati sąskaita faktūra arba kartu su gauta sąskaita faktūra pateiktas vidaus dokumentas yra atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba techniškai kompetentingo darbuotojo, kurį tinkamai įgaliuoja atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, patvirtintas įrašu „tvirtinu, teisinga“ ir pasirašytas;
- siekiant nustatyti visų pirma išmokėtiną sumą ir išmokos kaip skolos grąžinimo pagrindumą, visi sąskaitos faktūros aspektai yra patikrinti atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba jo atsakomybe.

Patvirtinimas „tvirtinu, teisinga“, nurodytas šio straipsnio pirmosios pastraipos b punkte, liudija, kad sutartyje numatytos paslaugos yra tinkamai suteiktos arba kad sutartyje numatytos prekės yra tinkamai pateiktos, arba kad sutartyje numatyti darbai yra tinkamai atlikti. Tiekimo ir darbų atlikimo atveju pareigūnas arba kitas techniškai kompetentingas tarnautojas

parengia preliminarių priėmimo aktą, o vėliau, pasibaigus sutartyje numatytam garantiniam laikotarpiui, – galutinį priėmimo aktą. Tie du aktai laikomi patvirtinimu „tvirtinu, teisinga“.

Pasikartojančių mokėjimų, įskaitant prenumeratos arba mokymo kursus, atveju patvirtinimu „tvirtinu, teisinga“ patvirtinama, kad kreditoriaus teisė į gautinas sumas yra pagal atitinkamus mokėjimą pagrindžiančius dokumentus.

103 straipsnis

Patvirtinimas išmokėjimui, skirtas tarpinėms išmokoms ir likučiui pagal dotacijų sutartis

(Finansinio reglamento 88 straipsnis)

Dotacijų tarpinių išmokų ir likučio išmokėjimo atveju įrašu „patvirtinta išmokėti“ patvirtinama, kad:

- institucija gavo ir oficialiai užregistravo naudos gavėjo mokėjimo prašymą;
- pats mokėjimo prašymas arba kartu su gauta sąnaudų ataskaita pateiktas vidaus dokumentas yra pareigūno arba kito techniškai kompetentingo tarnautojo, kurį tinkamai įgaliuoja atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, patvirtintas įrašu „tvirtinu, teisinga“ ir pasirašytas;
- siekiant visų pirma nustatyti išmokėtiną sumą ir mokėjimo kaip skolos grąžinimo pagrindumą, visi mokėjimo prašymo aspektai yra patikrinti atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba jo atsakomybe.

Pirmosios pastraipos b punkte nurodytu patvirtinimu pareigūnas arba kitas techniškai kompetentingas tarnautojas, kurį tinkamai įgaliuoja atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, patvirtina, kad naudos gavėjo vykdomas veiksmas arba darbo programa visais atžvilgiais atitinka susitarimą arba sprendimą dėl dotacijos, prireikus taip pat ir tai, kad naudos gavėjo deklaruotos sąnaudos atitinka reikalavimus.

104 straipsnis

Personalo išlaidų patvirtinimas išmokėjimui

(Finansinio reglamento 88 straipsnis)

Išmokų, atitinkančių personalo išlaidas, atveju įrašu „patvirtinta išmokėti“ patvirtinama, kad egzistuoja šie patvirtinamieji dokumentai:

- mėnesio atlyginimo atveju:
 - išsamus darbuotojų sąrašas, kuriame nurodyti visi atlyginimo komponentai;
 - forma (asmeninės informacijos lapas), kuri grindžiama kiekvienu atskiru atveju priimtais sprendimais ir kurioje, įvykus pokyčiams, parodyti visi atlyginimo komponentų pokyčiai;

- iii) darbuotojų įdarbinimo ar paskyrimo atveju patvirtinta tikra įdarbinimo ar paskyrimo sprendimo, kuris pateikiamas tvirtinant pirmąjį atlyginimo išmokėjimą, kopija;
- b) kitų atlyginimų, pvz., personalui, kuriam už darbą mokama pagal dirbtas valandas ar dienas, atveju – įgaliotojo personalo nario pasirašytas dokumentas, kuriame nurodytos dirbtos dienos ir valandos;
- c) viršvalandžių atveju – įgaliotojo personalo nario pasirašytas dokumentas, kuriame patvirtinamas dirbtų viršvalandžių kiekis;
- d) komandiruočių išlaidų atveju:
- i) kompetentingos institucijos pasirašytas įsakymas išvykti į komandiruotę;
- ii) komandiruočio darbuotojo ir vyresniojo administracijos pareigūno, kuriam suteikti atitinkami įgaliojimai, pasirašyta komandiruotės išlaidų ataskaita, jeigu komandiruotės išlaidos skiriasi nuo įsakymo išvykti į komandiruotę;
- e) kai kurių kitų administracinių išlaidų, susijusių su personalu, atveju, įskaitant prenumeratą arba mokymo kursus, kurie pagal sutartį turi būti apmokami iš anksto: patvirtinamieji dokumentai, nurodantys sprendimą, kuriuo yra paremtos išlaidos, ir visus apskaičiavimo duomenis.

105 straipsnis

Materiali patvirtinimo „patvirtinta išmokėti“ forma (Finansinio reglamento 88 straipsnis)

Nekompiuterizuotoje sistemoje viza „patvirtinta išmokėti“ uždedama antspaudu, patvirtinant atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba techniškai kompetentingo darbuotojo, kurį

tinkamai įgaliojo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas pagal 100 straipsnį, parašu. Kompiuterizuotoje sistemoje „patvirtinta išmokėti“ – tai atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba techniškai kompetentingo darbuotojo, kurį tinkamai įgaliojo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, elektroniskai saugus patvirtinimas.

106 straipsnis

Materiali patvirtinimo „tvirtinu, teisinga“ forma (Finansinio reglamento 88 straipsnis)

Nekompiuterizuotoje sistemoje viza „tvirtinu, teisinga“ uždedama antspaudu, patvirtinant atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno arba techniškai kompetentingo darbuotojo, kurį tinkamai įgaliojo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas pagal 101 straipsnį, parašu. Kompiuterizuotoje sistemoje „tvirtinu, teisinga“ – tai techniškai kompetentingo darbuotojo, kurį tinkamai įgaliojo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, elektroniskai saugus patvirtinimas.

3 skirsnis

Leidimas mokėjimams

107 straipsnis

Leidimus suteikiančio pareigūno mokėjimų tikrinimas (Finansinio reglamento 89 straipsnis)

Išduodamas mokėjimo pavedimą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas užtikrina, kad:

- mokėjimo pavedimas yra tinkamai išduotas, tai yra, kad anksčiau yra priimtas atitinkamas patvirtinimo sprendimas „patvirtinta išmokėti“, kad gavėjo rekvizitai yra teisingi ir kad jam priklauso išmokama suma;
- mokėjimo pavedimas atitinka biudžetinį įsipareigojimą, prie kurio jis yra įrašomas;
- išlaidos priskirtos teisingam biudžeto punktui;
- asignavimų yra.

108 straipsnis

Privaloma informacija mokėjimo pavedimuose ir jų perdavimas apskaitos pareigūnui (Finansinio reglamento 89 straipsnis)

- Mokėjimo pavedime nurodoma:
 - finansiniai metai, į kuriuos išlaidos turi būti įrašytos;
 - biudžeto straipsnis ir kitokia taikytina smulkesnė jo dalis;
 - nuorodos į teisinį įsipareigojimą, dėl kurio atsiranda teisė į išmokėtą sumą;
 - nuorodos į biudžetinį įsipareigojimą, prie kurio jis turi būti įrašytas;
 - išmokėtina suma, išreikšta eurais;
 - gavėjo vardas, pavardė arba pavadinimas, adresas ir banko sąskaitos rekvizitai;

g) išlaidų tikslas;

h) mokėjimo priemonė;

i) daiktų įrašas inventoriniame sąraše pagal 248 straipsnį.

2. Mokėjimo pavedime nurodoma data, jį pasirašo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, po to jis siunčiamas apskaitos pareigūnui.

4 skirsnis

Išlaidų apmokėjimas

109 straipsnis

Mokėjimų rūšys

(Finansinio reglamento 90 straipsnis)

1. Išankstiniu finansavimu suteikiamos avansinės lėšos. Jis gali būti suskirstytas į keletą mokėjimų pagal patikimo finansų valdymo principą.

2. Tarpiniu mokėjimu, kuris gali būti atliekamas kelis kartus, galima padengti išlaidas, patirtas vykdant sprendimą arba susitarimą, arba siekiant apmokėti už suteiktas paslaugas, pateiktas prekes ir (arba) užbaigtus darbus tarpiniais sutarties vykdymo etapais. Jis gali būti lygus visai išankstinio finansavimo sumai ar jos daliai, nedarant poveikio pagrindinio teisės akto nuostatoms.

3. Išlaidų uždarymas – tai likučio išmokėjimas; jis negali būti pakartotas ir taikomas visos ankstesnėms išlaidoms arba vykdomajam raštui sumoms išieškoti.

110 straipsnis

Patvirtinamieji dokumentai

(Finansinio reglamento 90 straipsnis)

1. Išankstinis finansavimas, įskaitant atvejus, kai jis yra suskirstytas į keletą išmokų, išmokamas remiantis sutartimi, sprendimu, susitarimu ar pagrindiniu teisės aktu arba remiantis patvirtinamaisiais dokumentais, pagal kuriuos galima patikrinti, ar laikomasi atitinkamos sutarties, sprendimo ar susitarimo sąlygų. Jeigu išankstinio finansavimo mokėjimo data nustatoma tose priemonėse, mokėtinos sumos mokėjimas nepriklauso nuo papildomo pareikalavimo.

2. Tarpinės išmokos ir išmokami likučiai turi būti pagrįsti patvirtinamaisiais dokumentais, pagal kuriuos galima patikrinti,

ar finansuojamoji veikla yra įvykdyta pagal pagrindinį teisės aktą arba sprendimą, arba pagal sutarties ar susitarimo sąlygas.

3. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, vadovaudamasis patikimo finansų valdymo principu, nustato šiame straipsnyje nurodytų patvirtinamųjų dokumentų pobūdį pagal pagrindinį teisės aktą, sprendimus, sutartis ir susitarimus. Šio straipsnio 2 dalies tikslais tarpinės ir galutinės techninio bei finansinio įvykdymo ataskaitos yra laikomos patvirtinamaisiais dokumentais.

4. Leidimus suteikiantis pareigūnas patvirtinamuosius dokumentus saugo, vadovaudamasis 48 straipsniu.

5 skirsnis

Išlaidų operacijų terminai

111 straipsnis

Mokėjimo terminai ir delspinigiai

(Finansinio reglamento 92 straipsnis)

1. Laikotarpis, per kurį leidžiama atlikti mokėjimus, apima išlaidų patvirtinimą, leidimą ir mokėjimą.

Jis prasideda nuo dienos, kurią gaunamas mokėjimo prašymas.

Mokėjimo prašymą kuo greičiau užregistruoja atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno įgaliotas departamentas ir jis laikomas gautu jo užregistravimo dieną.

Mokėjimo data – tai tos dienos, kurią debetuojama institucijos sąskaita, data.

2. Mokėjimo prašyme nurodomi šie esminiai elementai:

a) kreditoriaus tapatybės nustatymas;

b) suma;

c) valiuta;

d) data.

Jeigu trūksta bent vieno esminio elemento, mokėjimo prašymas atmetamas.

Kreditoriui kuo greičiau ir bet kuriuo atveju per 30 kalendorinių dienų nuo dienos, kurią buvo gautas mokėjimo prašymas, raštu pranešama apie atmetimą ir jo priežastis.

3. Finansinio reglamento 92 straipsnio 2 dalyje minėto sustabdymo atveju likęs mokėjimo terminas pradėdamas vėl skaičiuoti nuo tos dienos, kurią gaunama prašoma informacija arba peržiūrėti dokumentai arba atliekamas papildomas tikrinimas, įskaitant patikras vietoje.

4. Pasibaigus Finansinio reglamento 92 straipsnio 1 dalyje nurodytiems terminams, kreditorius turi teisę gauti delspinigius pagal šias sąlygas:

- a) taikomos šio reglamento 83 straipsnio 2 dalyje nurodytos delspinigių normos;
- b) delspinigiai mokami už laikotarpį, prasidėjusį kitą kalendorinę dieną nuo mokėjimo termino pabaigos, nustatytos Finansinio reglamento 92 straipsnio 1 dalyje, iki mokėjimo dienos.

Tačiau kai delspinigių suma, apskaičiuota pagal pirmąją pastraipą, yra lygi 200 EUR arba mažesnė, ji sumokama kreditoriui tik pagal pareikalavimą, pateiktą per du mėnesius nuo pavėluoto mokėjimo gavimo dienos.

5. Kiekviena institucija pateikia Europos Parlamentui ir Tarybai ataskaitą apie terminų laikymąsi ir Finansinio reglamento 92 straipsnyje nurodytų terminų sustabdymą. Komisijos ataskaita pridedama prie metinių veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos Finansinio reglamento 66 straipsnio 9 dalyje.

7 SKYRIUS

IT sistemos

112 straipsnis

IT sistemų aprašymas

(Finansinio reglamento 93 straipsnis)

Kai biudžeto vykdymo operacijos apdorojamos kompiuterių sistema ir posisteme, reikalaujama išsamaus ir paties naujausio kiekvienos sistemos ar posistemės aprašymo.

Kiekviename aprašyme apibrėžiamas visų duomenų kategorijų turinys ir aprašoma, kaip sistema apdoroja kiekvieną operaciją. Išsamiai parodoma, kaip sistema užtikrina kiekvienos operacijos audito seką.

113 straipsnis

Reguliarus įrašymas

(Finansinio reglamento 93 straipsnis)

Duomenys reguliariai įrašomi į kompiuterių sistemas ir posistemas ir saugiai laikomi.

8 SKYRIUS

Vidaus auditorius

114 straipsnis

Vidaus auditoriaus paskyrimas

(Finansinio reglamento 98 straipsnis)

1. Kiekviena institucija paskiria savo vidaus auditorių savo specifikai ir reikalavimams pritaikytais būdais. Apie vidaus auditoriaus paskyrimą institucija praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

2. Kiekviena institucija pagal savo specifiką ir reikalavimus nustato vidaus auditoriaus užduočių apimtį ir, deramai atsižvelgdama į tarptautinius vidaus audito standartus, išsamiai nurodo vidaus audito funkcijos tikslą ir procedūras.

3. Institucija vidaus auditoriumi gali paskirti pareigūną ar kitą tarnautoją, valstybių narių pilietį, kuriam taikomi Tarnybos nuostatai, atsižvelgdama į jo konkrečią kompetenciją.

4. Jei dvi ar daugiau institucijų paskiria tą patį vidaus auditorių, jos pasirūpina, kad jis būtų pripažintas atsakingu už savo veiksmus, kaip nustatyta 119 straipsnyje.

5. Pasibaigus vidaus auditoriaus pareigoms, institucija apie tai praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

115 straipsnis

Vidaus auditoriui skirti ištekliai

(Finansinio reglamento 99 straipsnis)

Institucija vidaus auditoriui suteikia būtinus išteklius, kad jis galėtų tinkamai atlikti savo auditoriaus funkcijas, ir parengia užduočių aprašą, kuriame išsamiai nurodytos jo užduotys, pareigos ir išipareigojimai.

116 straipsnis

Darbo programa

(Finansinio reglamento 99 straipsnis)

1. Vidaus auditorius sudaro savo darbo programą ir ją pateikia institucijai.

2. Institucija gali pareikalauti, kad vidaus auditorius atliktų auditus, kurie nėra įrašyti į šio straipsnio 1 dalyje nurodytą darbo programą.

117 straipsnis

Vidaus auditoriaus ataskaitos**(Finansinio reglamento 99 straipsnis)**

1. Vidaus auditorius institucijai pateikia metinę vidaus audito ataskaitą, numatytą Finansinio reglamento 99 straipsnio 3 dalyje, nuroydamas, kiek ir kokio tipo vidaus auditų atlikta, kokios rekomendacijos pateiktos ir kokių veiksmų imtasi dėl tų rekomendacijų.

Metinėje ataskaitoje taip pat nurodomos visos specializuotos komisijos, sudarytos pagal Finansinio reglamento 73 straipsnio 6 dalį, pastebėtos sisteminės problemos.

2. Kiekviena institucija apsversto, ar jos vidaus auditoriaus ataskaitoje pateiktos rekomendacijos yra tinkamos paminėti apsieičiant geriausia patirtimi su kitomis institucijomis.

3. Vidaus auditorius, rengdamas ataskaitą, visų pirma daugiausia dėmesio skiria tam, kaip bendrai laikomasi patikimo finansų valdymo principo, ir užtikrina, kad būtų imtasi tinkamų priemonių, siekiant nuolat gerinti jo taikymą.

118 straipsnis

Nepriklausomumas**(Finansinio reglamento 100 straipsnis)**

Atlikdamas auditus, vidaus auditorius yra visiškai nepriklausomas. Jam negalima duoti nurodymų, kaip atlikti funkcijas, kurios, jį paskyrus, jam pavedamos pagal Finansinį reglamentą, ar kaip nors kitaip jį varžyti.

119 straipsnis

Vidaus auditoriaus atsakomybė**(Finansinio reglamento 100 straipsnis)**

Vidaus auditorių, kaip pareigūną ar kitą tarnautoją, kuriam taikomi Tarnybos nuostatai, pripažinti atsakingu už jo veiksmus gali tik institucija, veikdama pagal šį straipsnį.

Institucija priima motyvuotą sprendimą pradėti tyrimą. Apie sprendimą pranešama suinteresuotajai šaliai. Institucija savo tiesiogine atsakomybe tyrimui vadovauti gali paskirti vieną ar kelis pareigūnus, kurių lygis yra toks pat ar aukštesnis už atitinkamo darbuotojo lygį. Vykstant tyrimui, išklausiama suinteresuotosios šalies nuomonė.

Tyrimo ataskaita pateikiama suinteresuotajai šaliai, kurią ataskaitos klausimu išklauso institucija.

Remiantis ataskaita ir išklausių suinteresuotąją šalį, institucija priima motyvuotą sprendimą nutraukti procesą arba motyvuotą sprendimą pagal Tarnybos nuostatų 22 ir 86 straipsnius ir IX priedą. Apie sprendimus taikyti drausmines priemones ar finansines nuobaudas pranešama suinteresuotajai šaliai, jie taip pat pateikiami kitoms institucijoms bei Audito Rūmams susipažinti su jų turiniu.

Suinteresuotoji šalis gali pareikšti ieškinį dėl tokių sprendimų Europos Sąjungos Teisingumo Teismui, kaip numatyta Tarnybos nuostatuose.

120 straipsnis

Ieškiny, iškeltas Europos Sąjungos Teisingumo Teisme**(Finansinio reglamento 100 straipsnis)**

Nepažeisdamas teisinių gynimo priemonių, numatytų Tarnybos nuostatuose, vidaus auditorius gali iškelti ieškinį tiesiai Europos Sąjungos Teisingumo Teisme dėl bet kurio akto, susijusio su jo vidaus auditoriaus pareigų atlikimu. Toks ieškiny paduodamas per tris mėnesius nuo tos kalendorinės dienos, kurią apie tokį aktą buvo pranešta.

Tokie ieškiniai tiriami ir nagrinėjami, kaip numatyta Europos Sąjungos pareigūnų tarnybos nuostatų 91 straipsnio 5 dalyje.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

VIEŠIEJI PIRKIMAI

1 SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

1 skirsnis

Taikymo sritis ir sutarties sudarymo principai

121 straipsnis

Apibrėžtys ir taikymo sritis**(Finansinio reglamento 101 straipsnis)**

1. Pastatų sutartys taikomos žemės, esamų pastatų arba kito nekilnojamojo turto pirkimui, ilgalaikiai nuomai, užufruktui, lizingui (finansinei nuomai), nuomai arba pirkimui išsimokėtinai su pasirinkimo pirkti galimybe arba be jos.

2. Tiekimo sutartys taikomos prekių pirkimui, lizingui (finansinei nuomai), nuomai arba pirkimui išsimokėtinai su pasirinkimo pirkti galimybe arba be jos. Prekių tiekimo sutartis, kurioje papildomai numatomas montavimas ir įrengimas, laikoma tiekimo sutartimi.

3. Darbų sutartys taikomos darbo ar darbų, susijusio (-ių) su kuria nors iš Direktyvos 2004/18/EB I priede nurodyta veikla, atlikimui arba kartu atlikimui ir projektavimui, arba darbo atlikimui bet kokiomis priemonėmis, laikantis perkančiosios

institucijos nurodytų reikalavimų. Darbas – statybos ar civilinės inžinerijos darbų rezultato visuma, kurios pakanka ekonominei ar techninei funkcijai atlikti.

4. Paslaugų sutartys taikomos visoms intelektinėms ir neintelektinėms paslaugoms, išskyrus paslaugas, kurioms taikomos tiekimo, darbų ir pastatų sutartys.

Sutartis, taikoma dviejų ar daugiau rūšių viešiesiems pirkimams (darbų, paslaugų ar prekių), sudaroma pagal tam pirkimo tipui, kuriam priskiriamas pagrindinis atitinkamos sutarties objektas, taikytinas nuostatas.

Mišriųjų sutarčių, apimančių paslaugas ir prekių tiekimą, pagrindinis objektas nustatomas palyginus atitinkamų paslaugų ar prekių vertes.

Visos nuorodos į viešųjų pirkimų srities nomenklatūrą pateikiamos naudojant Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 2195/2002 ⁽¹⁾ nustatytą Bendrą viešųjų pirkimų žodyną (BVPŽ).

5. Terminai „darbų rangovas“, „tiekėjas“ ir „paslaugų teikėjas“ apima fizinius arba juridinius asmenis, viešuosius subjektus arba tokių asmenų ir (arba) subjektų grupes, kurie rinkoje siūlosi atlikti darbus, tiekti prekes ar teikti paslaugas. Terminas „ūkinės veiklos vykdytojas“ apima darbų rangovo, tiekėjo ir paslaugų teikėjo sąvokas. Konkurso dalyviai – tai pasiūlymą pateikę ūkinės veiklos vykdytojai. Kandidatai – tai subjektai, kurie yra paprašę leisti jiems dalyvauti ribotoje procedūroje, konkurenciniame dialoge arba derybų procedūroje. Pardavėjai – tai ūkinės veiklos vykdytojai, pagal 136 straipsnio 1 dalies b punktą registruojami pardavėjų sąrašė.

Ūkinės veiklos vykdytojų grupėms leidžiama pateikti pasiūlymus ar tapti kandidatais. Perkančiosios institucijos negali reikalauti, kad ūkinės veiklos vykdytojų grupės turėtų nustatytą teisinę formą tam, kad galėtų pateikti pasiūlymą ar prašymą dalyvauti konkurse, bet atrinkta grupė gali būti paprašyta įgauti nustatytą teisinę formą, jeigu bus nuspręsta su ja sudaryti sutartį ir toks formos įgijimas reikalingas tinkamam sutarties vykdymui.

6. Sąjungos institucijų departamentai laikomi perkančiosiomis institucijomis, išskyrus atvejus, kai jie tarpusavyje sudaro administracinius susitarimus dėl paslaugų teikimo, prekių tiekimo, darbų atlikimo arba pastatų sutarčių įgyvendinimo.

7. Techninė pagalba – programai ar veiksmui įgyvendinti reikalinga parama ir gebėjimų stiprinimo veikla, visų pirma parengiamoji, valdymo, stebėjimo, vertinimo, audito ir kontrolės veikla.

8. Visa informacija su rangovais, įskaitant sutarčių sudarymą ir visus jų pakeitimus, gali būti keičiamasi per perkančiosios institucijos įdiegtas elektronines mainų sistemas.

9. Šios sistemos atitinka šiuos reikalavimus:

a) tik įgaliojtieji asmenys gali turėti prieigą prie sistemos ir per ją perduodamų dokumentų;

b) tik įgaliojtieji asmenys gali dokumentą pasirašyti elektroniniu būdu ar jį perduoti per sistemą;

c) įgaliojusių asmenų tapatybė turi būti nustatyta sistemoje nustatytais priemonėmis;

d) privalo būti tiksliai nustatyti elektroninės operacijos laikas ir data;

e) privalo būti išsaugotas dokumentų vientisumas;

f) privalo būti išsaugota galimybė susipažinti su dokumentais;

g) jei tinkama, privalo būti išsaugotas dokumentų konfidencialumas;

h) privalo būti užtikrinta, kad asmens duomenys būtų apsaugoti pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

10. Per tokią sistemą išsiųstiems ar gautiems duomenims taikoma teisinė prezumpcija dėl jų vientisumo ir sistemos nurodyto duomenų išsiuntimo ar gavimo datos ir laiko tikslumo.

Per tokią sistemą išsiųstas ar pateiktas dokumentas yra laikomas lygiaverčiu popieriniam dokumentui, yra tinkamas naudoti kaip įrodymas teismo byloje, yra laikomas originalu ir jam taikoma teisinė prezumpcija dėl jo tikrumo ir vientisumo, jeigu jame nėra kintamų elementų, dėl kurių jis galėtų būti automatiškai pakeistas.

9 dalies b punkte nurodyti elektroniniai parašai turi rašytiniams parašams lygiavertę teisinę galią.

⁽¹⁾ OL L 340, 2002 12 16, p. 1.

122 straipsnis

Bendrosios sutartys ir specialiosios sutartys**(Finansinio reglamento 101 straipsnis)**

1. Bendrųjų sutarčių trukmė negali būti ilgesnė kaip ketveri metai, išskyrus išimtinius atvejus, kurie visų pirma tinkamai pagrįsti bendrosios sutarties objektu.

Specialiąsias sutartis, grindžiamas bendrosiomis sutartimis, laikydami bendrojoje sutartyje nustatytų sąlygų tarpusavyje sudaro tik tos perkančiosios institucijos ir rangovai, kurie yra bendrųjų sutarčių šalys.

Sudarant specialiąsias sutartis, šalys negali iš esmės keisti bendrosios sutarties.

2. Jei bendroji sutartis yra sudaroma tik su vienu ūkinės veiklos vykdytoju, specialiosios sutartys sudaromos atsižvelgiant į bendrojoje sutartyje nustatytų sąlygų ribas.

Tinkamai pagrįstais atvejais perkančiosios institucijos prirėkus gali raštu kreiptis į rangovą prašydamos papildyti savo pasiūlymą.

3. Kai bendroji sutartis turi būti sudaroma su keliais ūkinės veiklos vykdytojais, ji sudaroma su mažiausiai trimis ūkinės veiklos vykdytojais, jei yra pakankamai atrankos kriterijus atitinkančių ūkinės veiklos vykdytojų arba sutarties sudarymo kriterijus atitinkančių priimtinių pasiūlymų.

Bendroji sutartis su keliais ūkinės veiklos vykdytojais gali būti sudaroma kaip atskiros sutartys, kuriose numatomos tokios pačios sąlygos.

Specialiosios sutartys, grindžiamos bendrosiomis sutartimis, sudarytomis su keliais ūkinės veiklos vykdytojais, sudaromos vadovaujantis šiomis taisyklėmis:

- a) bendrųjų sutarčių, pagal kurias konkursas iš naujo neskelbiamas, atveju taikomos bendrojoje sutartyje nustatytos sąlygos;
- b) bendrųjų sutarčių, pagal kurias konkursas iš naujo skelbiamas, atveju šalys varžosi tų pačių ir prirėkus patikslintų sąlygų pagrindu, o tam tikrais atvejais – kitų sąlygų, numatytų bendrosios sutarties specifikacijose, pagrindu.

Kai specialiosios sutartys sudaromos pagal trečios pastraipos b punkte nustatytas taisykles, perkančiosios institucijos raštu kreipiasi į bendrosios sutarties rangovus, nustatydamas jiems pakankamai ilgą terminą pasiūlymams pateikti. Pasiūlymai teikiami

raštu. Perkančiosios institucijos kiekvieną specialiąją sutartį sudaro su konkurso dalyviu, kuris, remdamasis bendrosios sutarties specifikacijose nurodytais sutarties sudarymo kriterijais, pateikė geriausią pasiūlymą.

4. Sektorių, kuriuose sparčiai kinta kainos ir plėtojamos technologijos, bendrosiose sutartyse, pagal kurias konkursas iš naujo neskelbiamas, numatyta nuostata dėl tarpinio vertinimo arba dėl lyginamosios sistemos. Jeigu po tarpinio vertinimo pradinės sąlygos nebeatitinka kainų pokyčių arba technologijų plėtos, perkančioji institucija negali naudotis atitinkama bendrąja sutartimi ir imasi tinkamų priemonių jai nutraukti.

5. Biudžetinis įsipareigojimas pateikiamas tik dėl specialiųjų sutarčių, kurios grindžiamos bendrosiomis sutartimis.

2 skirsnis

Skelbimas

123 straipsnis

Informacijos apie sutartis, kurioms taikoma Direktyva 2004/18/EB, skelbimas**(Finansinio reglamento 103 straipsnis)**

1. Informacijos apie sutartis, kurių vertė yra lygi 170 straipsnio 1 dalyje nurodytoms riboms ar už jas didesnė, skelbimas apima skelbimą apie pirkimą, nedarant poveikio 134 straipsniui, ir skelbimą apie sutarties sudarymą. Išankstinis informacinis skelbimas privalomas tik jei perkančioji institucija ketina pasinaudoti galimybe sutrumpinti pasiūlymų priėmimo terminus pagal 152 straipsnio 4 dalį.

2. Išankstiniame informaciniame skelbime perkančiosios institucijos viešai paskelbia per finansinių metų laikotarpį ketinamų sudaryti sutarčių ir bendrųjų sutarčių bendrą sąmatinę vertę ir objektą, išskyrus sutartis pagal derybų procedūrą be išankstinio skelbimo apie pirkimą.

Išankstinį informacinį skelbimą paskelbia arba Europos Sąjungos leidinių biuras (toliau – Leidinių biuras), arba pačios perkančiosios institucijos savo pirkėjo profilyje.

Privalomas išankstinis informacinis skelbimas siunčiamas Leidinių biurui arba paskelbiamas pirkėjo profilyje kuo anksčiau ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip kiekvienų finansinių metų kovo 31 d.

Perkančiosios institucijos, skelbiančios išankstinį informacinį skelbimą pirkėjo profilyje, elektroniniu būdu, naudodamos Direktyvos 2004/18/EB VIII priedo 3 punkte nurodytą formatą ir perdavimo procedūrą, siunčia Leidinių biurui pranešimą, kuriame nurodoma, kad išankstinis informacinis skelbimas pateikiamas pirkėjo profilyje.

3. Skelbimas apie pirkimą – tai perkančiųjų institucijų skelbimas, kad jos ketina pradėti procedūrą sutarčiai ar bendrajai sutarčiai sudaryti arba įgyvendinti dinaminę pirkimo sistemą pagal 131 straipsnį. Nedarant poveikio pagal derybų procedūrą sudarytoms sutartims, kaip nurodyta 134 straipsnyje, skelbimas apie pirkimą yra privalomas sutarčių, kurių sąmatinė vertė yra lygi 170 straipsnio 1 dalyje nurodytoms riboms ar už jas didesnė, atveju.

Jis nėra privalomas specialiosioms sutartims, grindžiamoms bendrosiomis sutartimis.

Taikant atvirą procedūrą, skelbime apie pirkimą nurodoma vokų atplėšimo komisijos posėdžio, kuris yra atviras konkurso dalyviams, data, laikas ir prireikus – vieta.

Perkančiosios institucijos nurodo, ar jos leidžia teikti alternatyvius pasiūlymus ir konkrečiai nurodo jų reikalaujamus minimalius pajėgumo ir gebėjimo lygius, jei jos naudojasi 146 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje numatyta galimybe. Jos nurodo 146 straipsnyje išvardytus atrankos kriterijus, kuriuos ketina taikyti, mažiausią kandidatų, kuriuos ketina pakviesti pateikti pasiūlymus, skaičių ir prireikus – didžiausią jų skaičių, taip pat objektyvius ir nediskriminuojančius kriterijus, kuriuos jos ketina taikyti, norėdamos apriboti šį skaičių, vadovaudamosi 128 straipsnio 1 dalies antra pastraipa.

Tais atvejais, kai su konkurso skelbimo dokumentais laisvai, tiesiogiai ir išsamiai galima susipažinti elektroniniu būdu, ypač 131 straipsnyje numatytų dinaminių pirkimo sistemų taikymo atveju, skelbime apie pirkimą yra nurodomas interneto adresas, kur galima susipažinti su šiais dokumentais

Perkančiosios institucijos, kurios nori organizuoti konkursą, paskelbia apie tokį savo ketinimą.

Atitinkamais atvejais perkančiosios institucijos skelbime apie pirkimą nurodo, kad viešųjų pirkimų procedūra yra tarpinstitucinė viešųjų pirkimų procedūra. Tokiais atvejais skelbime apie pirkimą nurodomi viešųjų pirkimų procedūroje dalyvaujančių institucijų, vykdomųjų įstaigų arba įstaigų, nurodytų Finansinio reglamento 208 straipsnyje, pavadinimai, institucijos, atsakingos už viešųjų pirkimų procedūrą, pavadinimas ir bendra sutarčių, kurias ketinama sudaryti su visomis šiomis institucijomis, vykdomosiomis įstaigomis arba įstaigomis, vertė.

4. Skelbime apie sutarties sudarymą nurodomi sutarčių, bendrųjų sutarčių arba pagal dinaminę pirkimo sistemą sudaromų sutarčių sudarymo procedūros rezultatai. Kai sutarčių

vertė yra lygi 170 straipsnio 1 dalyje nurodytoms riboms ar už jas didesnė, skelbimas apie sutarties sudarymą yra privalomas. Jis nėra privalomas specialiosioms sutartims, grindžiamoms bendrąja sutartimi.

Skelbimas apie sutarties sudarymą siunčiamas Leidinių biurui ne vėliau kaip per 48 kalendorines dienas nuo tos dienos, kurią pasirašoma sutartis ar bendroji sutartis. Tačiau skelbimai apie sutartis, sudaromas taikant dinaminę pirkimo sistemą, gali būti skelbiami bendrai kas ketvirtį. Tokiais atvejais jie siunčiami Leidinių biurui ne vėliau kaip per 48 dienas nuo kiekvieno ketvirčio pabaigos.

Projekto konkursą vykdžiusios perkančiosios institucijos siunčia Leidinių biurui pranešimą apie jo rezultatus.

Tarpinstitucinių procedūrų atveju skelbimą apie sutarties sudarymą siunčia už procedūrą atsakinga perkančioji institucija.

Skelbimas apie sutarties sudarymą taip pat siunčiamas Leidinių biurui, jeigu sutarties arba bendrosios sutarties vertė yra lygi 170 straipsnio 1 dalyje nurodytoms riboms ar už jas didesnė ir ji sudaroma pagal derybų procedūrą be išankstinio skelbimo apie pirkimą, likus pakankamai laiko informacijai paskelbti iki sutarties pasirašymo, laikantis 171 straipsnio 1 dalyje numatytų sąlygų.

Nedarant poveikio 21 straipsniui, finansinių metų informacija, susijusi su bendrąja sutartimi grindžiamų specialiųjų sutarčių verte ir rangovais, skelbiama perkančiosios institucijos interneto svetainėje ne vėliau kaip birželio 30 d., pasibaigus tiems finansiniams metams, jeigu dėl specialiosios sutarties sudarymo arba specialiųjų sutarčių bendros vertės viršijamos 170 straipsnio 1 dalyje numatytos ribos.

5. Skelbimai parengiami pagal Komisijos patvirtintus standartinius pavyzdžius pagal Direktyvą 2004/18/EB.

124 straipsnis

Informacijos apie sutartis, kurioms netaikoma Direktyva 2004/18/EB, skelbimas

(Finansinio reglamento 103 straipsnis)

1. Siekiant užtikrinti konkurencijos principu grindžiamą konkursą ir viešųjų pirkimų procedūros nešališkumą, tinkamu būdu skelbiama informacija apie sutartis, kurių vertė yra mažesnė už 170 straipsnio 1 dalyje nurodytas ribas. Skelbiama:

a) 123 straipsnio 3 dalyje nurodytas skelbimas apie pirkimą arba kvietimas pareikšti susidomėjimą panašaus turinio sutartimis, kurių vertė yra didesnė už 137 straipsnio 1 dalyje nurodytą sumą;

b) atitinkama išankstinė informacija internete apie sutartis, kurių vertė yra didesnė už 137 straipsnio 2 dalyje nurodytą sumą.

2. Rangovų, su kuriais sudarytos pastatų sutartys ir slaptomis paskelbtos sutartys, numatytos šio reglamento 134 straipsnio 1 dalies j punkte, sąrašas skelbiamas tik kartą per metus, nurodant sudarytų sutarčių objektą ir vertę. Tas sąrašas siunčiamas Europos Parlamentui ir Tarybai. Komisijos atveju jis pridodamas prie metinių veiklos ataskaitų suvestinės, nurodytos Finansinio reglamento 66 straipsnio 9 dalyje.

3. Informacija, susijusi su sutartimis, kurių vertė didesnė už sumą, nurodytą 137 straipsnio 1 dalyje, kuri nebuvo paskelbta atskirame skelbime apie sutarties sudarymą, siunčiama Leidinių biurui. Metinis rangovų sąrašas siunčiamas ne vėliau kaip kitų finansinių metų birželio 30 d.

4. Informacija, susijusi su sutartimis, kurių vertė didesnė už sumą, nurodytą 137 straipsnio 2 dalyje, skelbiama institucijos interneto svetainėje ne vėliau kaip kitų finansinių metų birželio 30 d.

125 straipsnis

Skelbimų publikavimas

(Finansinio reglamento 103 straipsnis)

1. Leidinių biuras 123 ir 124 straipsniuose nurodytus skelbimus publikuoja *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ne vėliau kaip per dvylika kalendorinių dienų nuo jų išsiuntimo.

Pirmoje pastraipoje nurodytas terminas sutrumpinamas iki penkių kalendorinių dienų, taikant 154 straipsnyje numatytas pagreitintas procedūras.

2. Perkančiosios institucijos privalo galėti pateikti išsiuntimo datos įrodymą.

126 straipsnis

Kiti informacijos skelbimo būdai

(Finansinio reglamento 103 straipsnis)

Be 123, 124 ir 125 straipsniuose numatytų skelbimo būdų, informaciją apie pirkimus galima skelbti bet kuriuo kitu būdu, visų pirma elektroniniu būdu. Tokiame skelbime turi būti nuoroda į skelbimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, nurodytą 125 straipsnyje, jei toks yra paskelbtas, ir toks elektroninis skelbimas negali būti paskelbtas anksčiau už skelbimą *Oficialiajame leidinyje*, kuris yra vienintelis autentiškas.

Tokiame skelbime negali būti jokios kandidatų ar konkurso dalyvių diskriminacijos ir jokios kitos informacijos, išskyrus informaciją, pateiktą skelbime apie pirkimą, jei jis yra paskelbtas.

3 skirsnis

Viešųjų pirkimų procedūros

127 straipsnis

Viešųjų pirkimų procedūrų rūšys

(Finansinio reglamento 104 straipsnis)

1. Sutartys sudaromos skelbiant konkursus, taikant atvirą, ribotą arba derybų procedūrą su skelbimu apie pirkimą arba taikant derybų procedūrą be išankstinio skelbimo apie pirkimą, atitinkamais atvejais, po konkurso.

2. Viešųjų pirkimų procedūros yra atviros, kai pasiūlymus gali pateikti visi suinteresuoti ūkinės veiklos vykdytojai. Tai taip pat taikoma 131 straipsnyje nurodytos dinaminės pirkimo sistemos atveju.

Viešųjų pirkimų procedūros yra ribotos, kai visi ūkinės veiklos vykdytojai gali prašyti leisti jose dalyvauti, tačiau pasiūlymus arba siūlomus sprendimus, kai vykdoma 132 straipsnyje nurodyta konkurencinio dialogo procedūra, gali pateikti tik tie kandidatai, kurie atitinka 146 straipsnyje nurodytus atrankos kriterijus ir kuriuos perkančiosios institucijos vienu metu pakviečia raštu.

Atrankos etapas gali vykti dėl kiekvieno atskiros sutarties, taip pat ir tuo atveju, kai vykdomas konkurencinis dialogas, arba, kai vykdoma 136 straipsnio 1 dalies a punkte numatyta procedūra, gali būti parengiamas potencialių kandidatų sąrašas.

3. Taikant derybų procedūrą, perkančiosios institucijos tariasi su savo pačių pasirinktais konkurso dalyviais, kurie atitinka 146 straipsnyje nustatytus kriterijus, ir su vienu ar keliais iš jų derasi dėl jų pasiūlymų sąlygų.

Taikant derybų procedūras su skelbimu apie pirkimą, kaip nurodyta 135 straipsnyje, perkančiosios institucijos vienu metu raštu pakviečia atrinktus kandidatus deryboms.

4. Konkursai – tai procedūros, kai perkančiajai institucijai suteikiama galimybė įsigyti paprastai architektūros, civilinės inžinerijos ar duomenų tvarkymo srities planą ar projektą, kurį siūlo atrankos komisija po to, kai jis buvo pateiktas konkursui, skiriant apdovanojimus arba jų neskiriant.

128 straipsnis

Kandidatų skaičius ribotose arba derybų procedūrose**(Finansinio reglamento 104 straipsnis)**

1. Taikant ribotą procedūrą ir 136 straipsnio 1 dalies a ir b punktuose nurodytas procedūras, pakviestų pateikti pasiūlymą kandidatų skaičius negali būti mažesnis kaip penki, jei pakankamas kandidatų skaičius atitinka atrankos kriterijus.

Perkančioji institucija taip pat gali numatyti didžiausią kandidatų skaičių, atsižvelgdama į sutarties objektą ir taikydama objektyvius ir nediskriminacinius atrankos kriterijus. Tokiais atvejais kandidatų skaičius ir kriterijai nurodomi skelbime apie pirkimą arba kvietime pareikšti susidomėjimą, nurodytuose 123 ir 124 straipsniuose.

Bet kuriuo atveju kandidatų, pakviestų pateikti pasiūlymą, skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija.

2. Derybų procedūrose bei po konkurencinio dialogo kandidatų, pakviestų derėtis arba pateikti pasiūlymą, skaičius negali būti mažesnis kaip trys, jei pakankamas kandidatų skaičius atitinka atrankos kriterijus.

Kandidatų, pakviestų pateikti pasiūlymą, skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija.

Pirma ir antra pastraipos netaikomos:

- a) labai mažos vertės sutartims, numatytoms 137 straipsnio 2 dalyje;
- b) teisinių paslaugų sutartims pagal BVPŽ nomenklatūrą;
- c) slaptomis paskelbtoms sutartims, numatytoms 134 straipsnio 1 dalies j punkte.

3. Jei atrankos kriterijus ir minimalius pajėgumo ir gebėjimo lygius atitinkančių kandidatų skaičius yra mažesnis už 1 ir 2 dalyse nurodytą skaičių, perkančioji institucija gali tęsti procedūrą, pakviesdama vieną ar kelis kandidatus, kurie turi reikalingus pajėgumus ir gebėjimus. Tačiau perkančioji institucija negali kviešti kitų ūkinės veiklos vykdytojų, kurie vykdančią procedūrą nebuvo pakviesti dalyvauti, arba tų kandidatų, kurie neturi reikalingų pajėgumų ir gebėjimų.

129 straipsnis

Derybų procedūrų taisyklės**(Finansinio reglamento 104 straipsnis)**

Perkančiosios institucijos derasi su konkurso dalyviais dėl jų pateiktų pasiūlymų, kad galėtų juos pritaikyti prie 123 straipsnyje minėtame skelbime apie pirkimą arba specifikacijose, arba

bet kuriuose papildomuose dokumentuose nurodytų sąlygų ir rasti pasiūlymą, kuriame būtų pateiktas ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas.

Derybų metu perkančiosios institucijos užtikrina vienodas sąlygas visiems konkurso dalyviams.

Jei perkančiosios institucijos gali sudaryti sutartis taikydamos derybų procedūrą su skelbimu apie pirkimą pagal 135 straipsnį, jos gali numatyti, kad derybų procedūra vyktų etapais vis mažinant derybose aptariamų pasiūlymų skaičių, vadovaujantis skelbime apie pirkimą ar specifikacijose nurodytais sutarties sudarymo kriterijais. Skelbime apie pirkimą ar specifikacijose nurodoma, kad bus naudojama šia galimybe.

130 straipsnis

Konkursai**(Finansinio reglamento 104 straipsnis)**

1. Su konkursų organizavimo taisyklėmis supažindinami asmenys, suinteresuoti jose dalyvauti.

Pakviestų dalyvauti kandidatų skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija.

2. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas paskiria atrankos komisiją. Ją sudaro vien tik fiziniai asmenys, kurie nepriklauso nuo konkurso dalyvių. Jei, norint dalyvauti konkurse, reikalinga tam tikra profesinė kvalifikacija, bent vienas trečdalis atrankos komisijos narių privalo turėti tą pačią arba lygiavertę kvalifikaciją.

Pareikšdama savo nuomonę atrankos komisija turi būti nepriklausoma. Jos nuomonės priimamos, remiantis kandidatų jai anonimiškai pateiktais projektais ir atsižvelgiant tik į skelbime apie konkursą nurodytus kriterijus.

3. Atrankos komisijos pasiūlymai, grindžiami kiekvieno projekto privalumais, ir jos pastabos pateikiami ataskaitoje, kurią pasirašo komisijos nariai.

Kandidatų anonimiškumas išlaikomas tol, kol atrankos komisija nepateikia savo nuomonės.

Atrankos komisija gali kviešti kandidatus atsakyti į ataskaitoje nurodytus klausimus, kad jie paaiškintų savo projektą. Parenkiama išsami tokio dialogo ataskaita.

4. Tada perkančioji institucija priima sprendimą ir nurodo atrinkto kandidato pavardę / pavadinimą ir adresą bei pasirinkimo priežastis, remdamasi skelbime apie konkursą nurodytais kriterijais, ypač jei sprendimas skiriasi nuo atrankos komisijos nuomonėje pateiktų pasiūlymų.

131 straipsnis

Dinaminė pirkimo sistema

(Finansinio reglamento 104 straipsnis)

1. Dinaminė pirkimo sistema – tai vien elektroniniu būdu vykdoma pirkimo procedūra, kuri skirta įprastoms pirkimo operacijoms, kurioje per visą jos taikymo laiką gali dalyvauti bet kuris ūkinės veiklos vykdytojas, atitinkantis atrankos kriterijus ir pateikęs orientacinį pasiūlymą, atitinkantį specifikacijas ir visus papildomus dokumentus. Šie orientaciniai pasiūlymai bet kuriuo metu gali būti tobulinami, su sąlyga, kad jie toliau atitiks specifikacijas.

2. Norėdamos įgyvendinti dinaminę pirkimo sistemą, perkančiosios institucijos paskelbia skelbimą apie pirkimą, kuriame nurodo, kad taikoma dinaminė pirkimo sistema, ir pateikia nuorodą į interneto adresą, kur nuo skelbimo paskelbimo dienos iki sistemos taikymo pabaigos galima laisvai, tiesiogiai ir išsamiai susipažinti su specifikacijomis ir visais papildomais dokumentais.

Specifikacijose jos, be kita ko, nurodo planuojamų pirkimų, kurie yra šios sistemos objektas, pobūdį ir visą reikiamą informaciją apie pirkimo sistemą, naudojamą elektroninę įrangą ir techninio ryšio priemones bei specifikacijas.

3. Viso dinaminės pirkimo sistemos taikymo metu perkančiosios institucijos suteikia visiems ūkinės veiklos vykdytojams galimybę pateikti orientacinį pasiūlymą, kad jiems būtų leista dalyvauti sistemoje laikantis 1 dalyje nurodytų sąlygų. Jos užbaigia vertinimą ne vėliau kaip per 15 dienų nuo orientacinio pasiūlymo pateikimo dienos. Tačiau jos gali pratęsti vertinimo laikotarpį, jei tuo metu nepateikiamas kvietimas pateikti pasiūlymą.

Perkančioji institucija kuo greičiau praneša konkurso dalyviams apie leidimą jiems dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje arba apie jų pasiūlymų atmetimą.

4. Kiekviena specialioji sutartis yra kvietimo pateikti pasiūlymą dalykas. Prieš pateikdamos šį kvietimą, perkančiosios institucijos paskelbia supaprastintą skelbimą apie pirkimą, pakviesdamos visus suinteresuotus ūkinės veiklos vykdytojus per tam tikrą terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 15 dienų nuo supaprastinto skelbimo išsiuntimo dienos, pateikti orientacinį pasiūlymą. Perkančiosios institucijos pradeda konkursą tik įvertinusios visus per šį terminą pateiktus orientacinius pasiūlymus.

Tuomet perkančiosios institucijos pakviečia visus konkurso dalyvius, kuriems leista dalyvauti sistemoje, per tinkamą terminą pateikti pasiūlymą. Jos sudaro sutartį su tuo konkurso dalyviu, kuris pateikė ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pagal skelbime apie pirkimą pagal dinaminę pirkimo sistemą nustatytus atrankos kriterijus. Jei tinkama, šie kriterijai gali būti patikslinti kvietime pateikti pasiūlymą.

5. Dinaminė pirkimo sistema negali būti taikoma ilgiau kaip ketverius metus, išskyrus išimtinius tinkamai pagrįstus atvejus.

Perkančiosios institucijos negali naudotis šia sistema taip, kad užkirstų kelią konkurencijai, ją apribotų ar iškreiptų.

Suinteresuotiesiems ūkinės veiklos vykdytojams ar sistemos šalims negali būti taikomi jokie mokesčiai.

132 straipsnis

Konkurencinis dialogas

(Finansinio reglamento 104 straipsnis)

1. Jei sutartys ypač sudėtingos, perkančioji institucija, manydama, kad vykdant atvirą procedūrą arba taikant galiojančias ribotos procedūros taisykles nebūtų galima sudaryti sutarties su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių ūkinės veiklos vykdytoju, gali vykdyti Direktyvos 2004/18/EB 29 straipsnyje nurodytą konkurencinio dialogo procedūrą.

Sutartis laikoma ypač sudėtinga, kai perkančioji institucija objektyviai negali nustatyti techninių priemonių, kurios galėtų patenkinti jos poreikius ar tikslus, arba negali apibrėžti teisinių ar finansinių projekto aspektų.

2. Perkančiosios institucijos paskelbia skelbimą apie pirkimą, kuriame nurodo savo poreikius ir reikalavimus, kurie gali būti išsamiai aprašyti tame pačiame skelbime ir (arba) aprašomajame dokumente.

3. Su kandidatais, atitinkančiais 146 straipsnyje nurodytus atrankos kriterijus, perkančiosios institucijos pradeda dialogą, siekdamos nustatyti ir apibrėžti priemones, kurios geriausiai patenkintų jų poreikius.

Vykstant dialogui perkančiosios institucijos užtikrina vienodas sąlygas visiems konkurso dalyviams ir dialoge dalyvaujančių kandidatų pateiktų sprendimų ar kitos informacijos konfidencialumą, nebent kandidatai sutinka, kad tokia informacija būtų atskleista.

Perkančiosios institucijos gali nustatyti, kad procedūra vyktyt etapais, vis mažinant dialogo metu aptariamų sprendimų skaičių, vadovaujantis skelbime apie pirkimą ar aprašomajame dokumente nurodytais atrankos kriterijais, jei tokia galimybė yra numatyta skelbime apie pirkimą ar aprašomajame dokumente.

4. Informavusios dalyvius apie dialogo pabaigą, perkančiosios institucijos pakviečia juos pateikti galutinius pasiūlymus, pagrįstus dialogo metu pasiūlytu (-ais) ir patikslintu (-ais) sprendimu ar sprendimais. Šiuose pasiūlymuose turi būti visi projektui vykdyti reikiami ir būtini elementai.

Perkančiosios institucijos prašymu, šie pasiūlymai gali būti aiškiniami, tikslinami ir tobulinami, su sąlyga, kad nekeičiami pagrindiniai pasiūlymo ar kvietimo pateikti pasiūlymą elementai, kurių pakeitimas galėtų pažeisti konkurenciją ar turėti diskriminuojantį poveikį.

Perkančiosios institucijos prašymu, tas konkurso dalyvis, kurio pateiktas pasiūlymas buvo pripažintas ekonomiškai naudingiausiu pasiūlymu, gali būti paprašytas patikslinti kai kuriuos savo pasiūlymo aspektus ar patvirtinti pasiūlyme pateiktus išpareigojimus, su sąlyga, kad nekeičiami pagrindiniai pasiūlymo ar konkurso skelbimo elementai, nepažeidžiama konkurencija ar nesukeliama diskriminacija.

5. Perkančiosios institucijos gali nustatyti kainas arba mokėjimus dialogo dalyviams.

133 straipsnis

Bendra viešųjų pirkimų procedūra

(Finansinio reglamento 104 straipsnis)

Jeigu viena institucija ir vienos ar kelių valstybių narių, ELPA valstybių ar Sąjungos šalių kandidačių perkančiosios institucijos bendrai vykdo viešųjų pirkimų procedūrą, taikomos tai institucijai galiojančios procedūrinės nuostatos.

Kai valstybės narės perkančiajai institucijai priklausanti arba jos valdoma dalis sudaro 50 % arba daugiau bendros sutarties sąmatinės vertės arba kitais tinkamai pagrįstais atvejais institucija gali nuspręsti, kad valstybės narės perkančiajai institucijai galiojančios procedūrinės taisyklės taikomos su sąlyga, kad jas galima laikyti lygiavertėmis institucijos taisyklėmis.

Institucija ir valstybių narių, ELPA valstybių ar Sąjungos šalių kandidačių perkančioji institucija, kurioms taikoma bendra viešųjų pirkimų procedūra, visų pirma susitaria dėl praktinių sąlygų, susijusių su prašymų dalyvauti konkurse arba pasiūlymų vertinimu, sutarties sudarymu, dėl sutarčiai taikytinos teisės ir kompetentingo teismo ginčams spręsti.

134 straipsnis

Derybų procedūros be išankstinio skelbimo apie pirkimą taikymas

(Finansinio reglamento 104 straipsnis)

1. Derybų procedūrą be išankstinio skelbimo apie pirkimą, neatsižvelgiant į tai, kokia yra sutarties sąmatinė vertė, perkančiosios institucijos gali vykdyti šiais atvejais:

- a) kai paskelbus atvirą ar ribotą procedūrą nebuvo pateiktas nė vienas pasiūlymas arba nebuvo pateiktas nė vienas tinkamas pasiūlymas, arba nebuvo pateiktas nė vienas prašymas dalyvauti konkurse, po to, kai buvo baigta pradinė procedūra, jeigu iš esmės nėra keičiamos pradinės pirkimo sąlygos, nurodytos 138 straipsnyje numatytuose konkurso dokumentuose;
- b) kai dėl techninių ar meninių priežasčių, ar priežasčių, susijusių su išimtinių teisių apsauga, sutartį galima sudaryti tik su tam tikru ūkinės veiklos vykdytoju;
- c) kai tai griežtai būtina, kai dėl ypatingos skubos priežasčių, atsiradusių dėl nenumatytų įvykių, nepriklausančių nuo perkančiųjų institucijų, negalima laikytis terminų, nustatytų kitoms procedūroms ir numatytų 152, 153 bei 154 straipsniuose;
- d) kai paslaugų sutartis sudaroma po konkurso ir pagal taikytinas taisykles turi būti skirta nugalėjusiam kandidatui arba vienam iš nugalėjusių kandidatų; pastaruoju atveju visi nugalėję kandidatai kviečiami dalyvauti derybose;
- e) papildomoms paslaugoms ir darbams, nenumatytiems iš pradžių svarstyjame projekte nei iš pradžių sudarytoje sutartyje, bet kurie dėl nenumatytų aplinkybių tapo būtinais paslaugoms ar darbams atlikti, atsižvelgiant į 2 dalyje nurodytas sąlygas;
- f) naujoms paslaugoms ar darbams, kurie yra panašūs į paslaugas ar darbus, pavestus ūkinės veiklos vykdytojui, su kuriuo tos pačios perkančiosios institucijos sudarė pradinę sutartį, jei tokios paslaugos ar darbai atitinka pagrindinį projektą ir tas projektas buvo pradinės sutarties, sudarytos taikant atvirą arba ribotą procedūrą, objektas, laikantis 3 dalyje nurodytų sąlygų;
- g) tiekimo sutarčių atveju:
 - i) siekiant, kad pradinis tiekėjas tiekėtų papildomas prekes, kurios skirtos įprastoms prekėms arba įrenginiams iš dalies pakeisti arba kurios yra esamų prekių arba įrenginių gamybos linijos tąsa, jeigu pakeitus tiekėją perkančioji institucija turėtų išigyti įrangos, kurios techninės charakteristikos yra kitokios ir dėl to atsirastų veiklos ir priežiūros nesuderinamumas arba neproporcingų techninių sunkumų; tokių sutarčių trukmė negali būti ilgesnė kaip treji metai;

ii) kai gaminiai yra gaminami tik moksliniams tyrimams, eksperimentams, studijoms ar plėtrai, išskyrus komercinio tinkamumo bandymus ir didelio masto gamybą, kuri yra skirta susigrąžinti mokslinių tyrimų ir plėtos sąnaudoms;

iii) kai tiekiamų prekių kainos nustatomos ir jos išigijamos prekių biržoje;

iv) kai prekės išigijamos esant ypač naudingoms sąlygoms: iš tiekėjo, kuris galutinai nutraukia savo verslo veiklą, arba iš bankrutuojančios įmonės, įmonės, dėl kurios teismas priėmė sprendimą dėl bankroto, ar įmonės, kurioje pagal nacionalinę teisę vykdoma tokio paties pobūdžio procedūra, administratorių ar likvidatorių;

h) sudarant pastatų sutartis po to, kai yra ištirta vietos rinka;

i) teisinių paslaugų sutartims pagal BVPŽ nomenklatūrą, jeigu informacija apie tokias sutartis tinkamai paskelbiama;

j) slaptomis paskelbtų sutarčių atveju, kai tokį sprendimą priima institucija ar jos įgaliotos įstaigos, arba sutarčių, dėl kurių reikia imtis ypatingų saugumo priemonių, kaip numatyta galiojančiose administracinėse nuostatose, atveju arba kai to reikia dėl Sąjungos esminių interesų apsaugos.

2. Papildomoms paslaugoms ir darbams, minėtiems 1 dalies e punkte, perkančioji institucija gali taikyti derybų procedūrą be išankstinio skelbimo apie pirkimą, jei sutartis sudaroma su rangovu, vykdančiu sutartį:

a) kai tokių papildomų sutarčių techniškai ar ekonomiškai negalima atskirti nuo pagrindinės sutarties, nesudarant perkančiajai institucijai didelių nepatogumų;

b) kai tokios paslaugos ar darbai, nors juos ir galima atskirti nuo pradinės sutarties vykdymo, yra griežtai būtini jai užbaigti.

Papildomų sutarčių visuminė vertė negali būti didesnė kaip 50 % pradinės sutarties sumos.

3. Šio straipsnio 1 dalies f punkte nurodytais atvejais galimybė taikyti derybų procedūrą turi būti nurodyta po to, kai pirmajai sutarčiai yra paskelbtas konkursas, ir apskaičiuojant 170 straipsnio 1 dalyje nurodytas ribas yra atsižvelgiama į visą darbų ar paslaugų bendrą sąmatą. Procedūrą galima taikyti tik pradinės sutarties vykdymo laikotarpiu ir ne ilgiau kaip trejus metus nuo jos pasirašymo.

135 straipsnis

Derybų procedūros su išankstiniu skelbimu apie pirkimą taikymas

(Finansinio reglamento 104 straipsnis)

1. Perkančiosios institucijos gali vykdyti derybų procedūrą paskelbusios apie pirkimą, neatsižvelgdamos į sutarties vertę, šiais atvejais:

a) jei preliminariai užbaigus atvirą ar ribotą procedūrą arba konkurencinį dialogą paaiškėja, kad buvo pateikta netinkamų ar nepriimtinių pasiūlymų, ypač atsižvelgiant į atrankos ar sutarties sudarymo kriterijus, jeigu iš esmės nėra keičiamos pradinės pirkimo sąlygos, nurodytos 138 straipsnyje numatytuose konkurso skelbimo dokumentuose, nedarant poveikio šio straipsnio 2 dalies nuostatų taikymui;

b) kai išimtiniais atvejais darbams, tiekiamoms prekėms ar teikiamoms paslaugoms, dėl kurių pobūdžio ar susijusios rizikos konkurso dalyvis negali iš anksto nustatyti visos kainos;

c) kai dėl perkamų paslaugų, visų pirma finansinių ir intelektualinių paslaugų, pobūdžio negalima pakankamai tiksliai nustatyti sutarties specifikacijų taip, kad būtų galima sudaryti sutartį, išrinkus geriausią pasiūlymą pagal atviros ar ribotos procedūros taisykles;

d) sudarant darbų sutartis, kai darbai atliekami tik mokslinių tyrimų, bandymų ar plėtos tikslais, o ne siekiant užtikrinti pilną ar susigrąžinti mokslinių tyrimų ir plėtos sąnaudas;

e) sudarant Direktyvos 2004/18/EB II priedo B dalyje nurodytas paslaugų sutartis, laikantis šio reglamento 134 straipsnio 1 dalies i ir j punktų bei antros pastraipos nuostatų;

f) mokslinių tyrimų ir plėtos paslaugų atveju, išskyrus išskirtinai perkančiajai institucijai naudingas paslaugas, kai ji jas naudoja savo veiklai vykdyti, su sąlyga, kad suteikiamą paslaugą visiškai atlygina perkančioji institucija;

g) sudarant paslaugų sutartis programų medžiagos, skirtos transliuotojams transliuoti, įsigijimui, kūrimui, gamybai arba bendrai gamybai ir transliavimo laiko sutartis.

2. 1 dalies a punkte nurodytais atvejais perkančiosios institucijos gali neskelbti pirkimo, jei į derybų procedūrą jos įtraukia visus konkurso dalyvius, kurie atitinka atrankos kriterijus ir kurie, vykstant ankstesnei procedūrai, pateikė pasiūlymus, atitinkančius viešųjų pirkimų procedūros oficialius reikalavimus.

136 straipsnis

Procedūra, kurioje kviečiama pareikšti susidomėjimą

(Finansinio reglamento 104 straipsnis)

1. Sutarčių, kurių vertė neviršija 170 straipsnio 1 dalyje nurodytos vertės, atveju ir nepažeisdamos 134 ir 135 straipsnių perkančiosios institucijos gali naudoti kvietimą pareikšti susidomėjimą tam, kad:

- a) atliktų preliminarų kandidatų, kurie bus pakviesti pateikti pasiūlymus būsimuose ribotuose konkursuose, atranką;
- b) sudarytų pardavėjų, kurie būtų pakviesti pateikti prašymus dalyvauti konkurse arba pasiūlymus, sąrašą.

2. Sąrašas, sudarytas po kvietimo pareikšti susidomėjimą, galioja tokį laikotarpį:

- a) ne ilgiau kaip trejus metus nuo tos dienos, kai 124 straipsnio 1 dalies a punkte minėtas skelbimas yra nusiųstas Leidinių biurui šio straipsnio 1 dalies a punkte nurodytu atveju;
- b) ne ilgiau kaip penkerius metus nuo tos dienos, kai 124 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytas skelbimas yra nusiųstas Leidinių biurui šio straipsnio 1 dalies b punkte nurodyto pardavėjų sąrašo atveju.

Pirmoje pastraipoje nurodytas sąrašas gali apimti papildomus sąrašus.

Bet kuris susidomėjęs asmuo gali pateikti paraišką bet kuriuo metu sąrašo galiojimo laikotarpiu, išskyrus paskutiniuosius tris to laikotarpio mėnesius.

3. Kai sudaroma sutartis, perkančioji institucija pakviečia visus į atitinkamą sąrašą ar papildomą sąrašą įtrauktus kandidatus ar pirkėjus atlikti tokius veiksmus:

- a) pateikti pasiūlymus 1 dalies a punkte nurodytu atveju arba
- b) 1 dalies b punkte nurodytu atveju pateikti bet kurį iš šių dokumentų:

i) pasiūlymus, įskaitant dokumentus, susijusius su draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir atrankos kriterijais;

ii) dokumentus, susijusius su draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir atrankos kriterijais, o antru etapu – pasiūlymus tiems, kurie atitinka šiuos kriterijus.

137 straipsnis

Mažos vertės sutartys

(Finansinio reglamento 104 straipsnis)

1. Derybų procedūra be išankstinio skelbimo apie pirkimą, kai konsultuojamasi bent su trimis kandidatais, gali būti taikoma sutartims, kurių vertė yra mažesnė nei 60 000 EUR.

Jeigu po konsultacijos su kandidatais perkančioji institucija gauna tik vieną pasiūlymą, kuris administraciniu ir techniniu požiūriu yra galiojantis, gali būti siūloma sudaryti sutartį, jeigu šis pasiūlymas atitinka sutarties sudarymo kriterijus.

2. Sutartys, kurių vertė yra mažesnė nei 15 000 EUR, gali būti sudaromos, remiantis vieninteliu pasiūlymu pagal derybų procedūrą be išankstinio skelbimo apie pirkimą.

3. 1 000 EUR neviršijantys mokėjimai išlaidoms padengti gali būti vykdomi tiesiog kaip mokėjimai pagal sąskaitas, be išankstinio pasiūlymo priėmimo.

138 straipsnis

Konkurso dokumentai

(Finansinio reglamento 105 straipsnis)

1. Konkurso dokumentus sudaro bent šie dokumentai:

- a) kvietimas pateikti pasiūlymą, dalyvauti derybose arba dialoge pagal 132 straipsnyje numatytą procedūrą;
- b) pridedama specifikacija arba tais atvejais, kai vykdomas 132 straipsnyje nurodytas konkurencinis dialogas, – perkančiosios institucijos poreikius ir reikalavimus aprašantis dokumentas arba nuoroda į interneto adresą, kur galima susipažinti su tokia specifikacija ar dokumentu;
- c) pagal pavyzdinę sutartį parengtas sutarties projektas.

Pirmos pastraipos c punktas netaikomas tais atvejais, kai išimtiniais ir tinkamai pagrįstais atvejais negalima naudoti pavyzdinės sutarties.

Konkurso dokumentuose turi būti nuoroda į skelbimo priemones, kurios taikytos pagal 123–126 straipsnius.

2. Kvietime pateikti pasiūlymą, dalyvauti derybose arba dialoge būtina:

- a) nurodomos taisyklės, kaip pateikti ir išdėstyti pasiūlymus, pirmiausia – jų pateikimo galutinė data ir laikas, reikalavimas užpildyti standartinę atsakymo formą, pridėti reikiamus dokumentus, įskaitant dokumentus, įrodančius ekonominį ir finansinį pajėgumą ir profesinį ir techninį gebėjimą, kaip nurodyta 146 straipsnyje, jei tai nenurodyta skelbime apie pirkimą, ir adresas, kuriuo jie turi būti pateikti;
- b) nurodoma, kad pasiūlymo pateikimas reiškia, jog jį pateikęs asmuo sutinka su 1 dalyje nurodytomis specifikacijomis, pagal kurias parengiamas pasiūlymas, taip pat kad šis pasiūlymas, jei su jį pateikusiu dalyviu bus sudaryta sutartis, įpareigoja jį visam sutarties vykdymo laikotarpiui;
- c) nurodomas laikotarpis, per kurį pasiūlymas galios ir negalės būti pakeistas jokiais atžvilgiais;
- d) vykstant procedūrai draudžiamas bet koks perkančiosios institucijos ir konkurso dalyvio kontaktas, išskyrus išimtiniais atvejais 160 straipsnyje nurodytomis sąlygomis, ir tais atvejais, kai yra numatytas apsilankymas vietoje, nurodomos tokio apsilankymo taisyklės;
- e) kai vykdomas konkurencinis dialogas, nurodoma konsultacijų etapo pradžios data ir adresas.

3. Specifikacijose būtina:

- a) nurodomi sutarčiai taikomi draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir atrankos kriterijai, išskyrus atvejus, susijusius su konkurenciniu dialogu, ribota procedūra ir 135 straipsnyje nurodyta derybų procedūra su skelbimu apie pirkimą; šiais atvejais tie kriterijai nurodomi tik skelbime apie pirkimą arba kvietime pareikšti susidomėjimą;
- b) nurodomi sutarties sudarymo kriterijai ir jų lyginamieji svoriai arba prirėkus, jei tai nėra nurodyta skelbime apie pirkimą, šių kriterijų svarba mažėjančia eilės tvarka;
- c) išdėstomos 139 straipsnyje nurodytos techninės specifikacijos;

- d) nurodomi minimalūs reikalavimai, kuriuos turi atitikti alternatyvūs pasiūlymai taikant procedūras, pagal kurias sudaroma sutartis su ekonomiškai naudingiausių pasiūlymą pateikusių konkurso dalyviu, kaip nurodyta 149 straipsnio 2 dalyje, kai perkančioji institucija skelbime apie pirkimą yra nurodžiusi, kad leidžiama teikti tokius alternatyvius pasiūlymus;
- e) nurodoma, kad yra taikomas Protokolas dėl Europos Sąjungos privilegijų ir imunitetų arba atitinkamais atvejais Vienos konvencija dėl diplomatinėlių santykių ar Vienos konvencija dėl konsulinėlių santykių;
- f) nurodoma, kokiais dokumentais pagrindžiamos galimybės sudaryti sutartis, kaip nurodyta 172 straipsnyje;
- g) kai taikomos 131 straipsnyje nurodytos dinaminės pirkimo sistemos, nurodomas numatomų pirkimų pobūdis, taip pat visa būtina informacija apie pirkimo sistemą, naudojamą elektroninę įrangą, techninio prisijungimo priemones ir specifikacijos.

4. Pavyzdinėje sutartyje visų pirma:

- a) nurodomi atlygintini nuostoliai už jos straipsnių nesilaikymą;
- b) nurodoma informacija, kuri turi būti pateikta sąskaitose faktūrose arba atitinkamuose patvirtinamuosiuose dokumentuose pagal 102 straipsnį;
- c) nurodoma, kad kai institucijos yra perkančiosios institucijos, sutarčiai taikoma Sąjungos teisė, kurią prirėkus papildo sutartyje nurodyta nacionalinė teisė;
- d) nurodomas kompetentingas teismas ginčams spręsti.

Taikant šios dalies pirmos pastraipos c punktą, 121 straipsnio 1 dalyje nurodytų sutarčių atveju pavyzdinėje sutartyje gali būti daroma nuoroda tik į nacionalinę teisę.

5. Perkančiosios institucijos gali reikalauti iš konkurso dalyvio informacijos apie bet kurią sutarties dalį, kurią konkurso dalyvis ketina subrangos būdu perduoti trečiosioms šalims, ir apie subrangovų tapatybę. Be 143 straipsnyje nurodytos informacijos, perkančioji institucija gali taip pat reikalauti, kad kandidatas arba konkurso dalyvis pateiktų informaciją apie numatomo subrangovo finansinius ir ekonominius pajėgumus ir techninius ir profesinius gebėjimus, kaip nurodyta 146, 147 ir 148 straipsniuose, ypač kai subrangos sutartis sudaro didelę sutarties dalį.

139 straipsnis

Techninės specifikacijos**(Finansinio reglamento 105 straipsnis)**

1. Techninės specifikacijos turi užtikrinti vienodas galimybes kandidatams ir konkurso dalyviams ir nesudaryti nepagrįstų kliūčių konkurencijos principu grindžiamam konkursui.

Jose turi būti apibrėžtos būtinos prekės, paslaugos, medžiagos ar darbo charakteristikos, kad jie atitiktų perkančiosios institucijos numatytą paskirtį.

2. 1 dalyje minėtas charakteristikas sudaro:

- a) kokybės lygiai;
- b) aplinkosauginis veiksmingumas;
- c) visais atvejais, kai įmanoma, prieinamumo žmonėms su negalia kriterijai arba visiems naudotojams pritaikytas dizainas;
- d) atitikties vertinimo lygiai ir procedūros;
- e) tinkamumas naudoti;
- f) sauga arba matmenys, įskaitant prekių tiekimo atvejais gaminio pavadinimą bei naudojimo instrukcijas, ir visų sutarčių atvejais terminija, simboliai, bandymų metodai, pakuotė, ženklavimas ir etiketės, gamybos procedūros ir metodai;
- g) darbų sutartims – procedūros, susijusios su kokybės užtikrinimu, ir taisyklės, susijusios su projektavimu ir savikainos apskaičiavimu, darbų bandymo, tikrinimo ir priėmimo sąlygos, statybos metodai arba būdai ir visos kitos techninės sąlygos, kurias pagal bendruosius ar specialius nuostatus perkančioji institucija gali nustatyti užbaigtiems darbams ir su jais susijusioms medžiagoms ar dalims.

3. Techninės specifikacijos formuluojamos vienu iš toliau nurodytų būdų:

- a) remiantis Europos standartais arba Europos techniniais liudijimais, arba bendromis techninėmis specifikacijomis, kai tokios egzistuoja, tarptautiniais standartais, arba kitomis Europos standartizacijos institucijų nustatytomis techninių etalonų sistemomis, arba, jei tokių nėra, jų nacionaliniais atitikmenimis; po kiekvienos nuorodos turi eiti žodžiai „arba lygiavertis“;

b) nurodant veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus, į kuriuos gali būti įtraukti aplinkosaugos reikalavimai, ir kurie turi būti pakankamai išsamūs, kad dalyviai galėtų nustatyti sutarties objektą, o perkančiosios institucijos galėtų sudaryti sutartį;

c) taikant abu šiuos formulavimo metodus.

4. Kai perkančiosios institucijos pasinaudoja galimybe remtis 3 dalies a punkte minėtomis specifikacijomis, jos negali atmesti pasiūlymo tuo pagrindu, kad jis neatitinka tų specifikacijų, jei konkurso dalyvis ar kandidatas bet kuriomis atitinkamomis priemonėmis įrodo ir įtikina perkančiąją instituciją, kad pasiūlymas lygiai taip pat atitinka nustatytus reikalavimus.

Tinkamos priemonės gali būti techninė gamintojo dokumentacija arba pripažintos įstaigos bandymų protokolai.

5. Kai perkančiosios institucijos pasinaudoja galimybe remtis 3 dalies b punkte numatyta galimybe nustatyti specifikacijas, nurodydamos veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus, jos negali atmesti pasiūlymo, kuris atitinka nacionalinį standartą, į kurį yra perkeltas Europos standartas, Europos techninį liudijimą arba bendras technines specifikacijas, tarptautinį standartą ar Europos standartizacijos institucijos nustatytą techninių etalonų sistemą, jei tos specifikacijos yra susijusios su būtinais veiksmingumo ar funkciniais reikalavimais.

Konkurso dalyvis perkančiąją instituciją tenkinančiu ir bet koku tinkamu būdu turi pateikti įrodymų, kad jo pasiūlymas atitinka perkančiosios institucijos nustatytus veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus. Tinkamos priemonės gali būti techninė gamintojo dokumentacija arba pripažintos įstaigos bandymų protokolai.

6. Jei kaip veiksmingumo ar funkcinius reikalavimus perkančiosios institucijos nurodo aplinkosaugos reikalavimus, jos gali naudotis išsamiomis specifikacijomis, o prirėkus – jų dalimis, kaip apibrėžta Europos, tarptautiniuose, nacionaliniuose ar bet kokiuose kituose ekologiniuose ženkluose, jei yra įvykdytos šios sąlygos:

- a) naudojamos specifikacijos yra tinkamos tiekiamų prekių ar teikiamų paslaugų, kurios yra sutarties objektas, charakteristikoms apibrėžti;
- b) ženklų reikalavimai yra nustatyti remiantis moksline informacija;

c) ekologiniai ženklai yra patvirtinti tokio proceso metu, kuriame gali dalyvauti visos suinteresuotosios šalys, pavyzdžiui, Vyriausybės organizacijos, vartotojai, gamintojai, platintojai ir aplinkos apsaugos organizacijos;

d) ekologiniai ženklai yra prieinami visoms suinteresuotosioms šalims.

7. Perkančiosios institucijos gali nurodyti, kad ekologiniu ženklu pažymėti gaminiai ar paslaugos laikomi atitinkančiais specifikacijose nurodytas technines savybes. Jos priima bet kokią kitą tinkamą įrodymo priemonę, pavyzdžiui, techninę gamintojo dokumentaciją ar pripažintos įstaigos bandymų protokolą. 4, 5 ir 6 dalyse nurodyta pripažinta įstaiga yra bandymų ar kalibravimo laboratorija arba tyrimų ir sertifikavimo įstaiga, atitinkanti galiojančius Europos standartus.

8. Išskyrus išimtinius sutarties objektu pateisinamus atvejus, tose specifikacijose negalima nurodyti konkrečios markės ar tiekimo šaltinio, ar konkretaus proceso, ar prekių ženklų, patentų, rūšių, ar konkrečios kilmės šalies, ar gamybos būdo taip, kad taip tam tikriems gaminiams arba ūkinės veiklos vykdytojams būtų sudarytos palankios sąlygos arba jie būtų pašalinami.

Kai neįmanoma pateikti pakankamai išsamaus ir suprantamo sutarties objekto aprašymo, po nuorodos į jį turi eiti žodžiai „arba lygiavertis“.

140 straipsnis

Kainos keitimas

(Finansinio reglamento 105 straipsnis)

1. Konkurso dokumentuose aiškiai nurodoma, ar turi būti pateikta tvirta ir nekeičiama kaina.

2. Jei taip nėra, konkurso dokumentuose nurodomos kainų keitimo per sutarties galiojimo laiką sąlygos ir (arba) formulės. Tokiais atvejais perkančioji institucija visų pirma atsižvelgia į:

- viešųjų pirkimų procedūros tikslą ir ekonominę padėtį, kurioje ji vyksta;
- užduočių ir sutarties tipą bei jų trukmę;
- savo finansinius interesus.

141 straipsnis

Neteisėta veikla, dėl kurios nustatomas draudimas dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose

(Finansinio reglamento 106 straipsnis)

Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies e punkte nurodyti atvejai apima visą neteisėtą veiklą, kenkiančią Sąjungos finansiniams interesams, ir visų pirma yra šie:

- sukčiavimo atvejai, nurodyti Konvencijos dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos, sudarytos 1995 m. liepos 26 d. Tarybos aktu ⁽¹⁾, 1 straipsnyje;
- korupcijos atvejai, nurodyti Konvencijos dėl kovos su korupcija, susijusia su Europos Bendrijų pareigūnais arba Europos Sąjungos valstybių narių pareigūnais, sudarytos 1997 m. gegužės 26 d. Tarybos aktu ⁽²⁾, 3 straipsnyje;
- dalyvavimo nusikalstamoje organizacijoje atvejai, kaip apibrėžta Tarybos pamatinio sprendimo 2008/841/TVR ⁽³⁾ 2 straipsnyje;
- pinigų plovimo atvejai, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2005/60/EB ⁽⁴⁾ 1 straipsnyje;
- teroristinių nusikaltimų arba su terorizmo veikla susijusių nusikaltimų atvejai ir nusikaltimo kurstymo, bendrininkavimo jį darant ir kėsिनimosi jį padaryti atvejai, kaip apibrėžta Tarybos pagrindų sprendimo 2002/475/TVR ⁽⁵⁾ 1, 3 ir 4 straipsniuose.

142 straipsnis

Draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose kriterijų taikymas ir draudimo dalyvauti trukmė

(Finansinio reglamento 106, 107, 108 ir 109 straipsniai)

1. Siekdama nustatyti draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose trukmę ir užtikrinti, kad būtų laikomasi proporcingumo principo, atsakingoji institucija visų pirma atsižvelgia į faktų rimtumą, įskaitant jų poveikį Sąjungos finansiniams interesams ir įvaizdžiui, ir į praėjusį laiką, pažeidimo trukmę ir pasikartojimą, atitinkamo subjekto ketinimus arba aplaidumo laipsnį bei priemones, kurių ėmėsi atitinkamas subjektas, kad ištaisytų padėtį.

Nustatydamas draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose trukmę, atsakingoji institucija suteikia susijusiam kandidatui arba konkurso dalyviui galimybę pareikšti savo nuomonę.

Kai draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose trukmę nustato Finansinio reglamento 108 straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytos valdžios institucijos arba įstaigos, remdamosi galiojančia teise, Komisija taiko šią trukmę, neviršydama ilgiausios trukmės, nurodytos Finansinio reglamento 106 straipsnio 4 dalyje. Finansinio reglamento 106 straipsnio 4 dalyje nurodytas ilgiausias laikotarpis yra penkeri metai:

- nuo sprendimo, turinčio *res judicata* galią, byloje, nurodytose Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies b ir e punktuose, dienos;

⁽¹⁾ OL C 316, 1995 11 27, p. 48.

⁽²⁾ OL C 195, 1997 6 25, p. 1.

⁽³⁾ OL L 300, 2008 11 11, p. 42.

⁽⁴⁾ OL L 309, 2005 11 25, p. 15.

⁽⁵⁾ OL L 164, 2002 6 22, p. 3.

b) nuo dienos, kurią buvo įvykdytas pažeidimas, arba, besitęsiančių ar pakartotinių pažeidimų atveju, – nuo dienos, kurią pažeidimas pasibaigia, Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytais atvejais, kai nusižengimas siejamas su sutartimis, sudarytomis su atitinkamomis institucijomis.

Taikant trečios pastraipos b punktą, jeigu sunkus profesinis nusižengimas nustatomas viešosios valdžios institucijos arba tarptautinės organizacijos sprendimu, galioja sprendimo data.

Atsižvelgiant į 1 dalį, šis laikotarpis, per kurį draudžiama dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose, gali būti pratęstas iki dešimt metų, jeigu per penkerius metus nuo trečios pastraipos a ir b punktuose nurodytos dienos padaromas pakartotinis nusižengimas.

2. Kandidatams ir konkurso dalyviams neleidžiama dalyvauti viešųjų pirkimų arba dotacijų skyrimo procedūrose tol, kol jiems taikomas vienas iš Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies a ir d punktuose nurodytų atvejų.

143 straipsnis

Įrodymai

(Finansinio reglamento 106 ir 107 straipsniai)

1. Kandidatai ir konkurso dalyviai pateikia tinkamai pasirašytą garbės pareiškimą su nurodyta data, kuriame nurodo, kad jie nėra patekę nė į vieną iš Finansinio reglamento 106 ir 107 straipsniuose nurodytų situacijų.

Tačiau ribotos procedūros, konkurencinio dialogo ir derybų procedūros su skelbimu apie pirkimą atvejais, kai perkančioji institucija riboja kandidatų, kurie bus kviečiami dalyvauti derybose arba pateikti pasiūlymus, skaičių, visi kandidatai pateikia 3 dalyje nurodytas pažymas.

Priklausomai nuo jos atlikto rizikos vertinimo, perkančioji institucija gali nereikalauti pirmoje pastraipoje nurodyto pareiškimo sutarčių, nurodytų 137 straipsnio 2 dalyje, atveju. Tačiau 265 straipsnio 1 dalyje, 267 straipsnio 1 dalyje ir 269 straipsnio 1 dalyje nurodytų sutarčių atveju perkančioji institucija gali nereikalauti minėto pareiškimo, jeigu sutarčių vertė yra lygi 20 000 EUR arba mažesnė.

2. Konkurso dalyvis, su kuriuo bus sudaroma sutartis, per perkančiosios institucijos nustatytą terminą ir iki sutarties pasirašymo pateikia šio straipsnio 3 dalyje nurodytus įrodymus, patvirtinančius šio straipsnio 1 dalyje nurodytą pareiškimą, šiais atvejais:

a) kai institucijos sudaro sutartis savo sąskaita ir jų vertė yra lygi 170 straipsnio 1 dalyje nurodytoms riboms arba didesnė;

b) kai sutartys sudaromos išorės veiksmų srityje ir jų vertė yra lygi riboms, nustatytoms 265 straipsnio 1 dalies a punkte, 267 straipsnio 1 dalies a punkte arba 269 straipsnio 1 dalies a punkte arba didesnė.

Jeigu perkančiajai institucijai kyla abejonių, ar konkurso dalyvis, su kuriuo numatoma sudaryti sutartį, kurios vertė yra mažesnė už šios dalies pirmos pastraipos a ir b punktuose nurodytas ribas, nėra patekęs į vieną iš situacijų, dėl kurių jam būtų neleidžiama dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose, ji reikalauja, kad jis pateiktų 3 dalyje nurodytus įrodymus.

3. Kaip pakankamą įrodymą, kad kandidatas ar konkurso dalyvis, su kuriuo numatoma sudaryti sutartį, nėra patekęs nė į vieną iš Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies a, b ar e punktuose aprašytų situacijų, perkančioji institucija priima naujausią teismo bylų registro išrašą arba, jeigu jo nėra, naujausią jam lygiavertį dokumentą, išduotą kilmės šalies arba šalies, iš kurios atvyko, teismo ar administracinės institucijos, liudijantį, kad šie reikalavimai yra įvykdyti. Kaip patenkinamą įrodymą, kad kandidatas ar konkurso dalyvis nėra patekęs į Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies a ar d punkte aprašytą situaciją, perkančioji institucija priima atitinkamos valstybės kompetentingos institucijos išduotą naujausią pažymą.

Jei šio straipsnio 1 dalyje nurodytas dokumentas arba pažyma atitinkamoje šalyje nėra išduodami, taip pat kitais Finansinio reglamento 106 straipsnyje numatytais draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose atvejais juos gali pakeisti suinteresuotosios šalies teismo arba administracinei institucijai, notarui arba kvalifikuotai profesinei institucijai savo kilmės šalyje arba šalyje, iš kurios atvyko, išduotas pareiškimas su priesaika arba oficialus pareiškimas.

4. Atsižvelgiant į šalies, kurioje kandidatas ar konkurso dalyvis yra įsisteigęs, nacionalinius įstatymus, 1 ir 3 dalyse nurodyti dokumentai išduodami juridiniams ir (arba) fiziniams asmenims, įskaitant, jeigu perkančioji institucija mano, kad tai reikalinga, įmonių direktorius arba bet kuri kitą asmenį, turintį atstovavimo, sprendimų priėmimo ar kontrolės įgaliojimus kandidato ar konkurso dalyvio atžvilgiu.

5. Jeigu perkančiosioms institucijoms kyla abejonių, ar kandidatai arba konkurso dalyviai nėra patekę į vieną iš situacijų, dėl kurių jiems būtų neleidžiama dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose, jos gali pačios kreiptis į 3 dalyje nurodytas kompetentingas institucijas, prašydamos suteikti, jų manymu, būtiną informaciją apie tokią situaciją.

6. Perkančioji institucija gali nereikalauti kandidato arba konkurso dalyvio pateikti 3 dalyje nurodytus patvirtinamuosius dokumentus, jeigu jie jau buvo jai pateikti vykdant kitą viešųjų pirkimų procedūrą, su sąlyga, kad dokumentai išduoti ne anksčiau kaip prieš metus ir dar galioja.

Tokiu atveju kandidatas arba konkurso dalyvis garbingai pareiškia, kad patvirtinamieji dokumentai jau buvo pateikti per anksčiau viešųjų pirkimų procedūrą, ir patvirtina, kad jo padėtis nėra pasikeitusi.

7. Perkančiosios institucijos prašymu, kandidatas arba konkurso dalyvis pateikia numatomo subrangovo garbės pareiškimą, kad jis nėra patekęs nė į vieną iš Finansinio reglamento 106 ir 107 straipsniuose nurodytų situacijų.

Jeigu kyla abejonų dėl garbės pareiškimo, perkančioji institucija paprašo 3 ir 4 dalyse nurodytų įrodymų. Kai tinkama, taikoma 5 dalis.

144 straipsnis

Centrinė duomenų bazė

(Finansinio reglamento 108 straipsnis)

1. Institucijos, vykdomosios įstaigos ir įstaigos, nurodytos Finansinio reglamento 108 straipsnio 1 dalyje, Komisijos nustatyta forma perduoda Komisijai informaciją, kurioje nurodytos trečiosios šalys, kurios yra patekusios į vieną iš Finansinio reglamento 106, 107 straipsniuose ir 109 straipsnio 1 dalies b punkte ir 109 straipsnio 2 dalies a punkte nurodytų situacijų, draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose motyvai ir trukmė.

Jos taip pat perduoda informaciją apie asmenis, turinčius atstovavimo, sprendimų priėmimo arba trečiųjų šalių, kurie yra juridiniai asmenys ir kurie buvo patekę į vieną iš Finansinio reglamento 106, 107 straipsniuose ir 109 straipsnio 1 dalies b punkte ir 2 dalies a punkte nurodytų situacijų, kontrolės įgaliojimus.

Institucijos ir įstaigos, nurodytos Finansinio reglamento 108 straipsnio 2 ir 3 dalyse, Komisijos nustatyta forma perduoda Komisijai informaciją, kurioje nurodytos trečiosios šalys, kurios yra patekusios į vieną iš Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalies e punkte nurodytų situacijų, kai jų veiksmas pakenkė Sąjungos finansiniams interesams, ir asmenys, turintys atstovavimo, sprendimų priėmimo arba trečiųjų šalių, kurios yra juridiniai asmenys, kontrolės įgaliojimus, pavyzdžiui:

- a) jiems taikomo apkaltinamojo nuosprendžio tipą;
- b) kai taikoma, draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose trukmę.

2. 1 dalyje nurodytos institucijos, agentūros, valdžios institucijos ir įstaigos paskiria asmenis, įgaliotus perduoti Komisijai ir iš jos gauti duomenų bazės informaciją.

Finansinio reglamento 108 straipsnio 1 dalyje nurodytų institucijų, agentūrų, valdžios institucijų ir įstaigų atveju paskirtieji asmenys kuo greičiau perduoda informaciją Komisijos apskaitos

pareigūnui ir prireikus paprašo į duomenų bazę įvesti duomenis, juos pakeisti arba panaikinti.

Finansinio reglamento 108 straipsnio 2 dalyje nurodytų valdžios institucijų ir įstaigų atveju paskirtieji asmenys per tris mėnesius nuo atitinkamo teismo sprendimo išdavimo perduoda būtina informaciją Komisijos leidimus suteikiančiam pareigūnui, atsakingam už atitinkamą programą arba veiksmą.

Komisijos apskaitos pareigūnas į duomenų bazę įrašo duomenis, juos pakeičia arba panaikina. Jis saugiu protokolu kiekvieną mėnesį teikia patvirtintus duomenų bazės duomenis paskirtiesiems asmenims.

3. 1 dalyje nurodytos institucijos, agentūros, valdžios institucijos ir įstaigos patvirtina Komisijai, kad jų pateikta informacija buvo parengta ir perduota pagal asmens duomenų apsaugos principus, išdėstytus Europos Parlamento reglamente (EB) Nr. 45/2001 ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje Nr. 95/46/EB ⁽¹⁾ dėl asmens duomenų apsaugos.

Visų pirma jos iš anksto praneša visoms trečiosioms šalims arba 1 dalyje nurodytiems asmenims, kad Komisija gali įtraukti jų duomenis į duomenų bazę ir perduoti 2 dalyje nurodytiems paskirtiesiems asmenims. Po duomenų ištaisymo, ištrynimo ar pakeitimo prireikus jos atnaujina perduotą informaciją.

Bet kuri šalis, kurios duomenys įtraukti į duomenų bazę, turi teisę gauti informaciją apie saugomus su ja susijusius duomenis, pateikusi prašymą Komisijos apskaitos pareigūnui.

4. Valstybės narės imasi atitinkamų priemonių, kad padėtų Komisijai veiksmingai valdyti duomenų bazę, laikantis Direktyvos 95/46/EB.

Atitinkamos priemonės nustatomos susitarimuose su trečiųjų šalių valdžios institucijomis ir visomis įstaigomis, nurodytomis Finansinio reglamento 108 straipsnio 2 ir 3 dalyse, siekiant užtikrinti, kad būtų laikomasi šių nuostatų ir asmens duomenų apsaugos principų.

145 straipsnis

Administracinės ir finansinės nuobaudos

(Finansinio reglamento 109 ir 131 straipsniai)

1. Nedarant poveikio sutartyje nustatytų nuobaudų taikymui, su kandidatais arba konkurso dalyviais ir rangovais, kurie pateikė neteisingus pareiškimus, padarė esminių klaidų arba

⁽¹⁾ OL L 281, 1995 11 23, p. 31.

pažeidimų arba sukčiavo, arba buvo pripažinti sunkiai pažeidę savo sutartinius įsipareigojimus, gali būti neleidžiama sudaryti jokių sutarčių ir skirti jiems dotacijų, finansuojamų iš Sąjungos biudžeto, ilgiausiai penkerius metus nuo dienos, kurią buvo nustatytas pažeidimas, patvirtintas po prieštaravimo procedūros, kurioje dalyvavo kandidatas, konkurso dalyvis ar rangovas.

Šis laikotarpis gali būti pratęstas iki dešimties metų, jeigu per penkerius metus nuo pirmoje pastraipoje nurodytos dienos padaromas pakartotinis nusižengimas.

2. Konkurso dalyviams arba kandidatams, kurie pateikė neteisingus pareiškimus, padarė esminių klaidų, pažeidimų arba sukčiavo, taip pat gali būti skiriamos finansinės nuobaudos, sudarančios 2–10 % bendros sudaromų sutarčių sąmatinės vertės.

Rangovams, kurie buvo pripažinti sunkiai pažeidę savo sutartinius įsipareigojimus, gali būti skiriamos finansinės nuobaudos, sudarančios 2–10 % visos atitinkamos sutarties vertės.

Šis procentas gali būti padidintas iki 4–20 %, jeigu per penkerius metus nuo 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytos dienos padaromas pakartotinis pažeidimas.

3. Institucija nustato administracines arba finansines nuobaudas, visų pirma atsižvelgdama į 142 straipsnio 1 dalyje nurodytus elementus.

146 straipsnis

Atrankos kriterijai

(Finansinio reglamento 110 straipsnio 1 dalis)

1. Perkančiosios institucijos parengia aiškius ir nediskriminacinius atrankos kriterijus.

2. Kiekvienoje viešųjų pirkimų procedūroje taikomi atrankos kriterijai kandidato arba konkurso dalyvio finansiniam ir ekonominiam pajėgumui ir techniniam ir profesiniam gebėjimui įvertinti.

Perkančioji institucija gali nustatyti minimalius pajėgumo lygius, kurių neatitinkantys kandidatai negali būti atrinkti.

3. Galima pareikalauti, kad kiekvienas konkurso dalyvis arba kandidatas įrodytų, kad jam pagal nacionalinę teisę leidžiama vykdyti sutartį, ir tai yra įrodoma tuo, kad jis yra įrašytas į prekybos ar profesijų registrą, arba priesaika patvirtinta deklaracija ar pažyma, naryste specialioje organizacijoje, konkrečiai duotu leidimu arba įrašu pridėtinės vertės mokesčio (toliau – PVM) registre.

4. Perkančiosios institucijos skelbime apie pirkimą arba kvietime pareikšti susidomėjimą, arba kvietime pateikti pasiūlymą gali daryti nuorodas, kurias jos yra pasirinkusios kaip konkurso dalyvių ar kandidatų statuso ir teisinio veiksnio įrodymus.

5. Perkančioji institucija negali reikalauti daugiau informacijos, įrodančios kandidato ar konkurso dalyvio finansinį ir ekonominį pajėgumą ir techninį ir profesinį gebėjimą, taip pat minimalius pajėgumo ir gebėjimo lygius, kurių reikalaujama pagal 2 dalį, negu to reikia atsižvelgiant į sutarties objektą, taip pat turi būti atsižvelgiama į ūkinės veiklos vykdytojų teisėtus interesus, visų pirma susijusius su įmonės techninių ir verslo paslapčių apsauga.

6. Perkančioji institucija, remdamasi savo atliktu rizikos vertinimu, gali nuspręsti nereikalauti, kad kandidatai arba konkurso dalyviai pateiktų finansinio ir ekonominio pajėgumo ir techninio ir profesinio gebėjimo įrodymus šiais atvejais:

- a) kai institucijos sudaro sutartis savo sąskaita ir jų vertė neviršija 137 straipsnio 1 dalyje nurodytos vertės;
- b) kai sutartys sudaromos išorės veiksmų srityje ir jų vertė yra mažesnė už ribas, nustatytas 265 straipsnio 1 dalies a punkte, 267 straipsnio 1 dalies a punkte ir 269 straipsnio 1 dalies a punkte.

Jeigu perkančioji institucija nusprendžia nereikalauti kandidatų arba konkurso dalyvių finansinio ir ekonominio pajėgumo ir techninio ir profesinio gebėjimo įrodymų, išankstinis finansavimas nėra vykdomas, nebent pateikiama atitinkamos sumos finansinė garantija.

147 straipsnis

Ekonominis ir finansinis pajėgumas

(Finansinio reglamento 110 straipsnio 1 dalis)

1. Finansinis ir ekonominis pajėgumas pirmiausia gali būti įrodytas vienu ar keliais iš šių dokumentų:

- a) atitinkamomis bankų pažymomis arba, jei tinkama, atitinkamos profesinės rizikos civilinės atsakomybės draudimo įrodymais;
- b) daugiausia paskutinių trejų metų, kurių sąskaitos jau yra uždarytos, finansinėmis ataskaitomis;
- c) laikotarpio, kuris negali būti ilgesnis kaip treji paskutiniai turimi finansiniai metai, bendros apyvartos ataskaita ir apyvartos, susijusios su darbais, pateiktomis prekėmis ar suteiktomis paslaugomis, kurioms taikoma sutartis, ataskaita.

2. Perkančioji institucija gali nereikalauti kandidato arba konkurso dalyvio pateikti 1 dalyje nurodytus patvirtinamuosius dokumentus, jeigu jie jau buvo jai pateikti per kitą viešųjų pirkimų procedūrą ir jie vis dar atitinka 1 dalį.

Jei dėl kokios nors išimtinės priežasties, kurią perkančioji institucija laiko pagrįsta, konkurso dalyvis ar kandidatas negali pateikti įrodymų, kurių reikalauja perkančioji institucija, jis gali įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą kitomis priemonėmis, kurias perkančioji institucija laiko tinkamomis.

3. Tam tikrais atvejais ūkinės veiklos vykdytojas konkrečios sutarties atveju gali pasinaudoti kitų subjektų pajėgumais, nepriklausomai nuo to, kokio teisinio pobūdžio būtų jo ryšiai su jais. Tokiu atveju jis privalo įrodyti perkančiajai institucijai, kad jam bus prieinami sutarties įvykdymui būtini išteklių pateikimas, pavyzdžiui, tokių subjektų išpareigojimą tokius išteklius jam suteikti.

Perkančioji institucija gali reikalauti, kad pirmoje pastraipoje nurodyti ūkinės veiklos vykdytojas ir subjektai būtų solidariai atsakingi už sutarties vykdymą.

Tomis pačiomis sąlygomis 121 straipsnio 5 dalyje nurodyta ūkinės veiklos vykdytojų grupė gali pasinaudoti grupės ar kitų subjektų narių pajėgumais.

148 straipsnis

Techninis ir profesinis gebėjimas

(Finansinio reglamento 110 straipsnio 1 dalis)

1. Ūkinės veiklos vykdytojų techninis ir profesinis gebėjimas vertinamas ir tikrinamas pagal šio straipsnio 2 ir 3 dalis. Viešųjų pirkimų procedūrose, kai yra sudaroma tiekimo, kuris reikalauja atlikti montavimo ar įrengimo operacijas, paslaugų ir (arba) darbų sutartis, toks gebėjimas vertinamas visų pirma pagal ūkinės veiklos vykdytojų žinias, našumą, patirtį ir patikimumą.

2. Ūkinės veiklos vykdytojų techninis ir profesinis gebėjimas, atsižvelgiant į tiktinų prekių, tiktinų paslaugų ar atliktinų darbų pobūdį, kiekį, svarbą ir paskirtį, gali būti įrodytas remiantis vienu ar keliais iš šių dokumentų:

a) paslaugų teikėjo arba darbų rangovo ir (arba) įmonės vadovaujančio personalo ir ypač asmens ar asmenų, atsakingų už paslaugų teikimą ar darbų atlikimą, išsilavinimo ir profesinėmis kvalifikacijomis;

b) sąrašu, kuriame nurodyta:

i) pagrindinės per pastaruosius trejus metus suteiktos paslaugos ir pristatytos prekės, taip pat sumos, datos ir viešieji ar privatieji gavėjai;

ii) per paskutinius penkerius metus atlikti darbai, nurodant sumas, datas ir vietas;

c) techninės įrangos, įrankių ir mašinų, kurias įmonė naudos atlikdama paslaugų ar darbų sutartį, aprašymas;

d) techninės įrangos ir priemonių, naudojamų užtikrinti tiekiamų prekių ir teikiamų paslaugų bei įmonės studijų ir mokslinių tyrimų priemonių kokybei, aprašymas;

e) įmonei tiesiogiai priklausančių arba nepriklausančių susijusių techninių darbuotojų arba techninių organizacijų, ypač atsakingų už kokybės kontrolę, sąrašas;

f) tiekiamų prekių atveju: pavyzdžiai, aprašymai ir (arba) autentiškos fotografijos, ir (arba) oficialių kokybės kontrolės institucijų arba pripažintos kompetencijos agentūrų išduoti sertifikatai, patvirtinantys, kad gaminiai atitinka galiojančias specifikacijas arba standartus;

g) paslaugų teikėjo arba darbų rangovo metinio darbo jėgos vidurkio ir vadovaujančių darbuotojų skaičiaus per paskutinius trejus metus ataskaita;

h) sutarties dalies, kurią paslaugos tiekėjas gali ketinti perduoti subrangovui, nurodymas;

i) darbų ir paslaugų viešųjų pirkimų sutarčių ir tik nurodytais atvejais – aplinkosaugos vadybos priemonių, kurias ūkinės veiklos vykdytojas galėtų taikyti vykdydamas sutartį, nurodymas.

Kai perkančiajai institucijai yra teikiamos paslaugos ar tiekiamos prekės, nurodytos pirmos pastraipos b punkto i papunktyje, atlikimo įrodymai pateikiami pažymų, kurias išduoda arba antru parašu patvirtina kompetentinga institucija, forma.

Taikant pirmos pastraipos b punkto ii papunktį, kartu su svarbiausių darbų sąrašu pateikiamos patenkinamo atlikimo pažymos, kuriose nurodoma, ar jie buvo atlikti profesionaliai ir ar buvo užbaigti;

3. Kai teiktinos paslaugos ar teiktinos prekės yra sudėtingos arba kai išimtiniais atvejais jos reikalingos tam tikrai specialiai paskirčiai, techninio ir profesinio gebėjimo įrodymus galima gauti atlikus patikrinimą, kurį atlieka perkančioji institucija arba jos vardu šalies, kurioje yra įsisteigęs paslaugų teikėjas ar

tiekęjas, oficiali kompetentinga institucija, sutinkanti tai padaryti. Tikrinama tiekėjo techninis bei gamybinis gebėjimas ir prireikus jo analizės ir mokslinių tyrimų įrenginiai bei kokybės kontrolės priemonės.

4. Jei perkančiosios institucijos prašo pateikti nepriklausomų įstaigų išduotus sertifikatus, patvirtinančius, kad ūkinės veiklos vykdytojas laikosi tam tikrų kokybės užtikrinimo standartų, jos remiasi kokybės užtikrinimo sistemomis, pagrįstomis šioje srityje galiojančiais Europos standartais ir patvirtintomis akredituotų įstaigų. Tačiau perkančiosios institucijos taip pat pripažįsta kitus lygiaverčių kokybės užtikrinimo priemonių įrodymus, pateiktus ūkinės veiklos vykdytojų, neturinčių galimybės gauti nurodytų sertifikatų arba negalinčių jų gauti per atitinkamą laiką.

5. Jeigu perkančiosios institucijos reikalauja pateikti nepriklausomų įstaigų išduotus sertifikatus, kuriais patvirtinama, kad ūkinės veiklos vykdytojas atitinka tam tikras aplinkosaugos vadybos sistemas arba standartus, jos nurodo Sąjungos aplinkosaugos vadybos ir audito sistemą arba kitas aplinkosaugos vadybos sistemas, pripažįstamas pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 1221/2009 ⁽¹⁾ 45 straipsnį arba kitus akredituotų organizacijų aplinkosaugos vadybos standartus, grindžiamus atitinkamais Europos arba tarptautiniais standartais. Perkančiosios institucijos pripažįsta lygiaverčius kitose valstybėse narėse įsteigtų įstaigų sertifikatus. Jos taip pat priima ir kitus ūkinės veiklos vykdytojų pateiktus įrodymus apie lygiavertes aplinkosaugos vadybos priemones.

6. Tam tikrais atvejais ūkinės veiklos vykdytojas konkrečios sutarties atveju gali pasinaudoti kitų subjektų pajėgumais, nepriklausomai nuo to, kokio teisinio pobūdžio būtų jo ryšiai su jais. Tokiu atveju jis privalo įrodyti perkančiajai institucijai, kad jam bus prieinami sutarties įvykdymui būtini išteklių, pateikus, pavyzdžiui, tokių subjektų įsipareigojimą tokius išteklius jam suteikti.

Tomis pačiomis sąlygomis 121 straipsnio 5 dalyje nurodyta ūkinės veiklos vykdytojų grupė gali pasinaudoti grupės ar kitų subjektų narių pajėgumais.

7. Darbų sutarčių, paslaugų sutarčių ir montavimo ir įrengimo operacijų pagal tiekimo sutartį atveju perkančioji institucija gali reikalauti, kad tam tikras esmines užduotis tiesiogiai atliktų pats konkurso dalyvis, o jeigu pasiūlymą teikia 121 straipsnio 6 dalyje nurodyta ūkinės veiklos vykdytojų grupė – grupės dalyvis.

8. Perkančiosios institucijos gali padaryti išvadą, kad ūkinės veiklos vykdytojai neįvykdys sutarties pagal atitinkamą kokybės

standartą, nustačiusios jų interesų konfliktą, galintį neigiamai paveikti sutarties vykdymą.

149 straipsnis

Sutarties sudarymo tvarka ir kriterijai

(Finansinio reglamento 110 straipsnio 2 dalis)

1. Nedarant poveikio Finansinio reglamento 107 straipsniui, sutartis sudaromos vienu iš šių dviejų būdų:

a) taikant automatinę sutarties sudarymo procedūrą, kai sutartis sudaroma su konkurso dalyviu, kurio tinkamai parengtame ir nustatytas sąlygas atitinkančiame pasiūlyme yra nurodyta mažiausia kaina;

b) taikant ekonomiškai naudingiausio pasiūlymo procedūrą.

2. Kad nustatytų ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą, perkančioji institucija atsižvelgia į nurodytą kainą ir kitus sutarties objektu pateisinamus kokybės kriterijus, pavyzdžiui, pasiūlytą kainą, techninį privalumą, estetiškes ir funkcines charakteristikas, aplinkosaugos reikalavimus, einamąsias sąnaudas, pelningumą, užbaigimo ar pristatymo laiką, aptarnavimą po pardavimo ir techninę pagalbą. Perkančioji institucija gali nustatyti minimalius kokybės lygius. Šių kokybės lygių neatitinkantys pasiūlymai yra atmetami.

3. Skelbime apie pirkimą, specifikacijose arba aprašomajame dokumente perkančioji institucija nurodo, kokį lyginamąjį svorį ji suteikia kiekvienam pasirinktam kriterijui, nustatydamą ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą. Šis suskirstymas gali būti išreikštas intervalu nurodant didžiausią ir mažiausią ribas.

Kainai taikomas lyginamasis svoris, palyginti su kitais kriterijais, neturi visai panaikinti kainos reikšmės parenkant rangovą, nedarant poveikio institucijos nustatytai atlyginimo už tam tikras paslaugas, pavyzdžiui, ekspertų teikiamas vertinimo paslaugas, skalei.

Jei išimtiniais atvejais dėl techninių priežasčių lyginamojo svorio taikyti neįmanoma, visų pirma dėl sutarties objekto, perkančioji institucija nurodo tik mažėjančia svarbos tvarka taikytinus kriterijus.

150 straipsnis

Elektroninių aukcionų naudojimas

(Finansinio reglamento 110 straipsnio 2 dalis)

1. Perkančiosios institucijos gali naudoti elektroninius aukcionus, kuriuose pateikiamos naujos sumažintos kainos ir (arba) tam tikrų pasiūlymo elementų naujos vertės.

⁽¹⁾ OL L 342, 2009 12 22, p. 1.

Taikant pirmą pastraipą, perkančiosios institucijos naudoja kartojamąjį elektroninį procesą (elektroninį aukcioną), vykdomą iš pradžių išsamiai įvertinus pasiūlymus, suteikiant galimybę juos išdėstyti eilės tvarka pagal automatinius vertinimo metodus.

2. Jei rengiama atvira, ribota ar derybų procedūra, kaip numatyta 135 straipsnio 1 dalies a punkte, perkančiosios institucijos gali nuspręsti, kad prieš sudarant viešojo pirkimo sutartį bus naudojamas elektroninis aukcionas, jeigu gali būti tiksliai nustatytos pasiūlymo specifikacijos.

Tokiomis pat aplinkybėmis elektroninis aukcionas gali būti rengiamas dėl konkurso tarp bendrosios sutarties šalių atnaujinimo, kaip numatyta 122 straipsnio 3 dalies b punkte, ir dėl sutarčių, kurias numatoma sudaryti taikant 131 straipsnyje nurodytą dinaminę pirkimo sistemą, konkurso skelbimo.

Elektroninis aukcionas vykdomas arba tik pagal kainas, kai sutartis sudaroma su mažiausią kainą pasiūliusiu subjektu, arba pagal kainą ir (arba) pagal tų pasiūlymų sudėtinių dalių, kurios nurodytos specifikacijose, vertę, kai sutartis sudaroma su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių ūkinės veiklos vykdytoju.

3. Elektroninį aukcioną rengti nusprendusios perkančiosios institucijos tai nurodo skelbime apie pirkimą.

Specifikacijoje nurodoma ši informacija:

- a) sudėtinės dalys, kurių vertė yra elektroninio aukciono objektas, jei šias sudėtines dalis galima nurodyti skaičiais ar procentais;
- b) pateiktinų verčių ribos, jeigu jos nustatomos, atsižvelgiant į specifikacijas, susijusias su sutarties dalyku;
- c) informacija, kuri bus pateikta konkurso dalyviams vykstant elektroniniam aukcionui ir, jei tinkama, laikas, kada ji bus pateikta;
- d) atitinkama informacija, susijusi su elektroninio aukciono procesu;
- e) sąlygos, kuriomis konkurso dalyviai galės teikti pasiūlymus, ir visų pirma minimalūs skirtumai, kurių, jei tinkama, bus reikalaujama pateikiant pasiūlymą;
- f) atitinkama informacija, susijusi su naudojama elektronine įranga ir ryšio priemonėmis bei techninėmis specifikacijomis.

4. Prieš pradėdamos vykdyti elektroninį aukcioną, perkančiosios institucijos atlieka pirmą išsamų pasiūlymų įvertinimą, atsižvelgdamos į nustatytus atrankos kriterijus ir jų lyginamąjį svorį.

Visi priimtinus pasiūlymus pateikę konkurso dalyviai vienu metu elektroniniu būdu pakviečiami pateikti naujas kainas ir (arba) naujas vertes; kvietime pateikiama visa svarbi informacija individualiam prisijungimui prie naudojamų elektroninių priemonių ir nurodoma elektroninio aukciono pradžios data ir laikas. Elektroninis aukcionas gali vykti keliais nuosekliais etapais. Elektroninis aukcionas gali prasidėti ne anksčiau kaip po dviejų darbo dienų nuo kvietimų išsiuntimo dienos.

5. Jei priimamas ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas, prie kvietimo pridedamas išsamus konkretaus dalyvio pasiūlymo įvertinimo, atlikto atsižvelgiant į 149 straipsnio 3 dalies pirmoje pastraipoje nurodytus lyginamuosius kriterijų svorius, rezultatas.

Kvietime taip pat nurodoma matematinė formulė, kuri bus taikoma elektroniniame aukcione naujam eiliškumui automatiškai nustatyti remiantis pateiktomis naujomis kainomis ir (arba) naujomis vertėmis. Ši formulė apima visų ekonomiškai naudingiausių pasiūlymų nustatyti būtinų kriterijų lyginamąjį svorį, kaip numatyta skelbime apie pirkimą arba specifikacijose. Tačiau šiuo tikslu visi intervalai sumažinami iki nustatytos vertės.

Jeigu leidžiama teikti alternatyvius pasiūlymus, kiekvienam alternatyviam pasiūlymui pateikiama atskira formulė.

6. Kiekvieno elektroninio aukciono etapo metu perkančiosios institucijos nedelsdamos praneša visiems dalyviams bent jau tokią informaciją, kuri leistų jiems bet kuriuo metu žinoti savo atitinkamą vietą pasiūlymų eilėje. Jos taip pat gali pranešti kitą informaciją apie pateiktas kitas kainas ar kitas vertes, tačiau su sąlyga, kad tai būtų nurodyta specifikacijose. Jos taip pat gali bet kuriuo metu paskelbti dalyvių skaičių konkrečiame aukciono etape. Tačiau jos negali atskleisti konkurso dalyvių tapatybės jokiam elektroninio aukciono etape.

7. Perkančiosios institucijos baigia elektroninį aukcioną pagal vieną ar kelias toliau nurodytas taisykles:

- a) kvietime dalyvauti aukcione jos iš anksto nurodo pabaigos datą ir laiką;
- b) kai daugiau nebeįrašoma naujų kainų arba naujų verčių, atitinkančių reikalavimus dėl minimalių skirtumų;
- c) kai baigiami visi kvietime dalyvauti aukcione nurodyti aukciono etapai.

Taikant pirmos pastraipos b punktą, kvietime dalyvauti aukcione perkančiosios institucijos nurodo laikotarpį, kuris turi praeiti nuo paskutinio pasiūlymo gavimo iki elektroninio aukciono pabaigos;

Kai perkančiosios institucijos nusprendžia baigti elektroninį aukcioną pagal pirmos pastraipos c punktą, prirėkus derinant su pirmos pastraipos b punkte nurodytomis taisyklėmis, kvietime dalyvauti aukcione nurodomas kiekvieno aukciono etapo tvarkaraštis.

8. Užbaigusios elektroninį aukcioną, perkančiosios institucijos sudaro sutartį pagal 149 straipsnį, remdamosi elektroninio aukciono rezultatais.

Perkančiosios institucijos negali piktnaudžiauti elektroniniu aukcionu arba juo naudotis taip, kad užkirstų kelią konkurencijai, ją apribotų ar iškreiptų arba kad pakeistų sutarties objektą, palyginus su tuo, kaip jis buvo apibrėžtas skelbime apie pirkimą ir specifikacijose.

151 straipsnis

Neįprastai mažos kainos pasiūlymai

(Finansinio reglamento 110 straipsnio 2 dalis)

1. Jei pasiūlymuose konkrečiai sutarčiai siūlomos neįprastai mažos kainos, perkančioji institucija, prieš atmesdama tokius pasiūlymus vien tuo pagrindu, raštu paprašo informacijos apie pasiūlymo sudedamąsias dalis, kurias ji laiko svarbiomis, ir jas patikrina, atitinkamai išklausiusi šalis ir atsižvelgusi į pateiktus paaiškinimus. Ši informacija pirmiausia gali būti susijusi su darbo saugos ir darbo sąlygų nuostatų, galiojančių toje vietoje, kur bus teikiamos paslaugos, tiekiamos prekės ar atliekami darbai, laikymusi.

Perkančioji institucija gali visų pirma atsižvelgti į paaiškinimus apie:

- a) gamybos proceso, paslaugų teikimo ar statybos metodo ekonomiškumą;
- b) pasirinktus techninius sprendimus arba ypač palankias sąlygas, kuriomis dirba konkurso dalyvis;
- c) pasiūlymo originalumą.

2. Kai perkančioji institucija nustato, kad pasiūlyme nustatyta kaina yra neįprastai maža dėl valstybės teikiamos pagalbos, ji pasiūlymą gali atmesti vien tuo pagrindu tik tuo atveju, jei konkurso dalyvis per perkančiosios institucijos nustatytą pagrįstos trukmės laiką negali įrodyti, kad toji pagalba yra skirta

tam tikram tikslui ir laikantis Sąjungos taisyklėse dėl valstybės pagalbos nurodytų procedūrų ir sprendimų.

152 straipsnis

Pasiūlymų ir prašymų dalyvauti konkurse priėmimo terminai

(Finansinio reglamento 111 straipsnio 1 dalis)

1. Perkančioji institucija kalendorinėmis dienomis nustato nekeičiamą ir galutinį pasiūlymų ir prašymų dalyvauti konkurse priėmimo laiką. Terminai yra pakankamai ilgi, kad suinteresuotosios šalys pagrįstai turėtų pakankamai laiko savo pasiūlymams parengti ir pateikti, visų pirma atsižvelgiant į sutarties sudėtingumą, reikalingumą apsilankyti vietoje ar susipažinti vietoje su dokumentais, pridėtais prie specifikacijų.

2. Vykdamas atviras procedūras, kai sutarčių vertė yra lygi 170 straipsnio 1 dalyje nustatyto riboms arba už jas didesnė, pasiūlymų priėmimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 52 dienos nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

3. Vykdamas ribotas procedūras taikant 132 straipsnyje nurodytas konkurencinio dialogo ir derybų procedūras su skelbimu apie pirkimą, kai sutarčių vertė yra didesnė už 170 straipsnio 1 dalyje nustatytas ribas, prašymai dalyvauti konkurse priimami ne trumpiau kaip 37 dienas nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

Vykdamas ribotas procedūras, kai sutarčių vertė yra lygi 170 straipsnio 1 dalyje nustatyto riboms arba už jas didesnė, pasiūlymų priėmimo terminas turi būti ne trumpesnis kaip 40 dienų nuo kvietimo pateikti pasiūlymą išsiuntimo dienos.

Tačiau kai 136 straipsnio 1 dalyje nurodyta ribota procedūra vykdoma po kvietimo pareikšti susidomėjimą, terminas turi būti:

- a) ne trumpesnis kaip 21 diena nuo kvietimo pateikti pasiūlymą išsiuntimo dienos, kad pasiūlymai būtų gauti procedūros, nurodytos 136 straipsnio 1 dalies a punkte ir 136 straipsnio 3 dalies b punkto i papunktyje, atvejais;
- b) ne trumpesnis kaip 10 dienų prašymų dalyvauti konkurse priėmimo terminas ir ne trumpesnis negu 21 dienos pasiūlymų priėmimo terminas dviejų pakopų procedūros, nurodytos 136 straipsnio 3 dalies b punkto ii papunktyje, atvejais.

4. Tais atvejais, kai laikantis 123 straipsnio 2 dalies perkančiosios institucijos išsiuntė paskelbti išankstinį informacinį skelbimą arba pačios išankstinį informacinį skelbimą paskelbė pirkėjo profilyje sutarčių, kurių vertė viršija 170 straipsnio 1 dalyje nurodytą vertę, atveju, pasiūlymų priėmimo terminas paprastai gali būti sutrumpintas iki 36 dienų, tačiau joku būdu negali būti trumpesnis kaip 22 dienos nuo skelbimo apie pirkimą ar kvietimo pateikti pasiūlymą išsiuntimo dienos.

Pirmoje pastraipoje nurodytus sutrumpintus terminus galima taikyti tik tuomet, jei išankstinis informacinis skelbimas atitinka šias sąlygas:

- a) jame yra pateikta visa informacija, kuri turi būti nurodyta skelbime apie pirkimą, jei tokia informacija yra žinoma skelbimo paskelbimo dieną;
- b) jis buvo išsiųstas paskelbti ne vėliau kaip likus 52 dienoms ir ne anksčiau kaip likus 12 mėnesių iki skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos.

5. Jei nuo skelbimo apie pirkimą arba kvietimo pareikšti susidomėjimą paskelbimo dienos su visais konkurso skelbimo dokumentais galima laisvai ir tiesiogiai susipažinti elektroniniu būdu, pasiūlymų priėmimo terminai gali būti sutrumpinti penkiomis dienomis.

153 straipsnis

Laikas, skirtas susipažinti su konkurso dokumentais

(Finansinio reglamento 111 straipsnio 1 dalis)

1. Jei prašymas yra pateiktas likus pakankamai laiko iki pasiūlymų pateikimo laikotarpio pabaigos, specifikacijos ar 132 straipsnyje numatytos procedūros atveju aprašomieji dokumentai ir papildomi dokumentai per penkias darbo dienas nuo prašymo gavimo dienos išsiunčiami visiems ūkinės veiklos vykdytojams, kurie yra paprašę specifikacijų arba išreiškę norą dalyvauti dialoge ar pateikti pasiūlymą, atsižvelgiant į 4 dalies nuostatas. Perkančiosios institucijos neprivalo atsakyti į prašymus pateikti informaciją, pateiktus likus mažiau nei penkioms darbo dienoms iki galutinės pasiūlymų pateikimo datos.

2. Jei prašymas yra pateiktas likus pakankamai laiko iki pasiūlymų pateikimo termino, papildoma informacija apie specifikacijas ar aprašomuosius dokumentus, ar papildomus dokumentus vienu metu pateikiama visiems ūkinės veiklos vykdytojams, kurie yra paprašę specifikacijų arba išreiškę norą dalyvauti dialoge ar pateikti pasiūlymą vėliausiai likus šešioms kalendorinėms dienoms iki pasiūlymų pateikimo termino, o tuo atveju, kai prašymai pateikti informaciją gaunami likus mažiau kaip aštuonioms kalendorinėms dienoms iki pasiūlymų pateikimo laikotarpio pabaigos – kuo greičiau nuo prašymo pateikti informaciją gavimo. Perkančiosios institucijos neprivalo atsakyti į papildomos informacijos prašymus, pateiktus iki pasiūlymų pateikimo termino likus mažiau nei penkioms darbo dienoms.

3. Jei dėl kokių nors priežasčių specifikacijų ir papildomų dokumentų ar informacijos negalima suteikti per šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą laiką arba kai pasiūlymai gali būti pateikti tik po to, kai apsilankoma vietoje arba kai vietoje susipažįstama su dokumentais, pridėtais prie specifikacijų, pasiūlymų pateikimo terminai, minėti 152 straipsnyje, pratęsiami, kad visi

ūkinės veiklos vykdytojai galėtų susipažinti su visa pasiūlymams parengti būtina informacija. Apie pratęsimą paskelbiama atitinkamu būdu 123–126 straipsniuose numatyta tvarka.

4. Vykdam atvirą procedūrą, įskaitant 131 straipsnyje nurodytų dinaminių pirkimo sistemų taikymą, jei su visais konkurso skelbimo dokumentais ir visais papildomais dokumentais galima laisvai, išsamiai ir tiesiogiai susipažinti elektroniniu būdu, šio straipsnio 1 dalis netaikoma. Tokiu atveju 123 straipsnio 3 dalyje nurodytame skelbime apie pirkimą yra nurodomas interneto tinklapio adresas, kur galima susipažinti su tais dokumentais.

154 straipsnis

Terminai skubos atvejais

(Finansinio reglamento 111 straipsnio 1 dalis)

1. Kai tinkamai pagrįstos skubos atvejais praktiškai neįmanoma laikytis 152 straipsnio 3 dalyje nustatytų terminų vykstant ribotoms procedūroms ir derybų procedūroms su skelbimu apie pirkimą, perkančiosios institucijos gali nustatyti šiuos terminus kalendorinėmis dienomis:

- a) prašymų dalyvauti konkurse priėmimo terminą, kuris negali būti trumpesnis kaip 15 dienų nuo skelbimo apie sutartį išsiuntimo dienos arba 10 dienų, jei skelbimas į Leidinių biurą išsiunčiamas elektroniniu būdu;
- b) pasiūlymų priėmimo terminą, kuris negali būti trumpesnis nei 10 dienų, skaičiuojant nuo kvietimo pateikti pasiūlymą išsiuntimo dienos.

2. Vykdam ribotas procedūras ir pagreitintas derybų procedūras, papildoma informacija apie specifikacijas, jeigu jos paprašoma laiku, suteikiama visiems kandidatams ar konkurso dalyviams vėliausiai likus keturioms kalendorinėms dienoms iki pasiūlymų priėmimo termino.

155 straipsnis

Ryšų palaikymo būdai

(Finansinio reglamento 111 straipsnio 1 dalis)

1. Perkančioji institucija nustato pasiūlymų ir prašymų dalyvauti konkurse pateikimo taisykles ir gali pasirinkti vieną ryšių palaikymo būdą. Pasiūlymai ir prašymai dalyvauti konkurse gali būti pateikiami laišku arba elektroniniu būdu. Be to, prašymai dalyvauti konkurse taip pat gali būti pateikiami faksu.

Pasirinkti ryšių palaikymo būdai yra visuotinai prieinami ir neriboja ūkinės veiklos vykdytojų galimybių dalyvauti viešųjų pirkimų procedūroje.

Pasirinktais ryšių palaikymo būdais galima užtikrinti šių sąlygų laikymąsi:

- a) kiekvieną kartą pateikiamuose dokumentuose pateikiama visa jiems įvertinti reikalinga informacija;
- b) išsaugomas duomenų vientisumas;
- c) kad būtų išsaugotas pasiūlymų ir prašymų dalyvauti konkurse konfidencialumas, o perkančioji institucija galėtų susipažinti su tais pasiūlymais ir prašymais dalyvauti konkurse tik pasibaigus jų pateikimui nustatytam terminui;
- d) asmens duomenys apsaugomi pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

Prireikus perkančiosios institucijos, siekdamos gauti teisinių įrodymų, gali reikalauti, kad faksu pateikiami prašymai dalyvauti konkurse kuo greičiau būtų patvirtinami laišku ar elektroniniu būdu, bet kuriuo atveju iki 152 straipsnyje numatytos galutinės datos.

2. Jei perkančioji institucija leidžia pateikti pasiūlymus ir prašymus dalyvauti konkurse elektroniniu būdu, naudojamos priemonės, taip pat jų techninės charakteristikos yra nediskriminuojančios, visuotiniai prieinamos, suderinamos su paprastai naudojamais informacinių ir ryšių technologijų produktais ir neriboja ūkinės veiklos vykdytojų galimybių dalyvauti viešųjų pirkimų procedūroje.

3. Išskyrus sutartis, kurių vertė yra mažesnė už 170 straipsnio 1 dalyje nustatytą ribą, pasiūlymus ir prašymus dalyvauti konkurse priimant elektroniniu būdu, techninėmis priemonėmis ir tinkamomis procedūromis užtikrinama, kad:

- a) būtų tiksliai nustatytas ūkinės veiklos vykdytojo tapatumas;
- b) būtų galima tiksliai nustatyti pasiūlymų ir prašymų dalyvauti konkurse priėmimo laiką ir datą;
- c) būtų galima pagrįstai užtikrinti, kad iki nustatyto termino niekas negalėtų susipažinti su pagal šiuos reikalavimus perduotais duomenimis;
- d) jei padaromas draudimo susipažinti pažeidimas, jį būtų galima aiškiai nustatyti;
- e) tik įgaliojami asmenys galėtų nustatyti arba keisti prieigos prie gautų duomenų datas;

f) skirtingais viešųjų pirkimų procedūros etapais prieiga prie visų pateiktų duomenų arba jų dalies būtų įmanoma tik įgaliojusiems asmenims vienu metu atliekant veiksmus;

g) įgaliojusių asmenų vienu metu atliekamais veiksmais prieiga prie perduotų duomenų būtų suteikiama tik po nustatytos datos;

h) su laikantis šių reikalavimų gautais ir peržiūretais duomenimis galėtų susipažinti tik tie asmenys, kurie yra įgaliojami su tokiais duomenimis susipažinti.

4. Jei perkančioji institucija leidžia pateikti pasiūlymus ir prašymus dalyvauti konkurse elektroniniu būdu, per tokias sistemas pateikti elektroniniai dokumentai laikomi originalais ir turi būti pasirašyti ūkinės veiklos vykdytojo įgaliojato atstovo.

5. Jei pasiūlymai arba prašymai dalyvauti konkurse pateikiami laišku, konkurso dalyviai arba kandidatai gali pasirinkti:

a) ar juos siųsti paštu, ar pasinaudoti greitojo pašto pasiuntinių tarnyba; konkurso skelbimo dokumentuose nurodoma, kad pasiūlymo išsiuntimo data įrodoma pašto antspaudu arba išsiuntimo kvitu;

b) juos gali įteikti asmeniškai konkurso dalyvis arba kandidatas, arba jo atstovas institucijos patalpose; tuo tikslu konkurso skelbimo dokumentuose, be informacijos, nurodytos 138 straipsnio 2 dalies a punkte, turi būti nurodytas departamentas, kuriam turi būti pateikti pasiūlymai arba prašymai dalyvauti konkurse ir kuris išduoda ir pasirašo jų gavimo kvitą.

6. Kad būtų galima išlaikyti slaptumą ir išvengti sunkumų tais atvejais, kai pasiūlymai yra siunčiami paštu, kvietime pateikti pasiūlymą turi būti ši nuostata:

Pasiūlymai turi būti pateikti užantspauduotame voke, kuris yra įdėtas į kitą užantspauduotą voką. Ant vidinio voko, be departamento, kuriam jis adresuotas, adreso, nurodyto konkurso skelbime, turi būti užrašyti žodžiai „Kvietimas pateikti pasiūlymą – Pašto tarnybai draudžiama atplėšti“. Jei naudojami užsiklijaujantys vokai, jie turi būti užklijuoti lipnia juoste, skersai kurios siuntėjas turi pasirašyti.

156 straipsnis

Pasiūlymo garantijos

(Finansinio reglamento 111 straipsnio 3 dalis)

Perkančioji institucija gali reikalauti pasiūlymo garantijos, kuri pateikiama pagal 163 straipsnį ir kurios suma sudaro 1–2 % visos sutarties vertės.

Pasiūlymo garantija gražinama, kai sudaroma sutartis. Jei iki nustatyto termino pasiūlymas nepateikiamas arba jei pasiūlymas po to atsiimamas, garantija negražinama.

157 straipsnis

Vokų su pasiūlymais ir prašymais dalyvauti konkurse atplėšimas

(Finansinio reglamento 111 straipsnio 4 dalis)

1. Atplėšiami visi vokai su prašymais dalyvauti konkurse ir pasiūlymais, kurie atitinka 155 straipsnio nuostatas.

2. Kai sutarties vertė viršija 137 straipsnio 1 dalyje nustatytą ribą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas paskiria komisiją vokams su pasiūlymais atplėšti.

Vokų atplėšimo komisiją sudaro bent trys asmenys, atstovaujantys bent dviem atitinkamos institucijos organizaciniams vienetams, neturintiems tarpusavio hierarchinių ryšių; iš jų bent vienas neturi būti priklausomas nuo atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno. Siekiant išvengti interesų konflikto, šie asmenys laikosi Finansinio reglamento 57 straipsnyje nustatytų įpareigojimų. Jei atstovybėse ir vietos padaliniuose, nurodytuose šio reglamento 72 straipsnyje arba esančiuose vienoje valstybėje narėje, nėra atskirų organizacinių vienetų, reikalavimas dėl organizacinių vienetų, neturinčių tarpusavio hierarchinių ryšių, netaikomas.

Tarpinstituciniu pagrindu pradėtos viešųjų pirkimų procedūros atveju vokų atplėšimo komisiją skiria institucijos, atsakingos už viešųjų pirkimų procedūrą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas. Vokų atplėšimo komisijos sudėtis kiek įmanoma parodo tarpinstitucinį viešųjų pirkimų procedūros pobūdį.

3. Kai pasiūlymai siunčiami laišku, vienas ar keli vokų atplėšimo komisijos nariai patvirtina dokumentus, įrodančius kiekvieno pasiūlymo išsiuntimo datą ir laiką.

Jie taip pat inicialais patvirtina vieną iš šių:

- a) kiekvieno pasiūlymo kiekvieną puslapį;
- b) viršelį ir puslapius, kuriuose nurodyta kiekvieno pasiūlymo finansinė informacija, užtikrinant pradinės pasiūlymo informacijos vientisumą bet kuriuo tinkamu būdu, taikomu departamento, kuris yra nepriklausomas nuo leidimus suteikiančio departamento, išskyrus šio straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje nurodytus atvejus.

Kai sutartis sudaroma taikant automatinę sutarties sudarymo procedūrą pagal 149 straipsnio 1 dalies a punktą, viešai paskelbiamos pasiūlymuose, kurie atitinka reikalavimus, nurodytos kainos.

Vokų atplėšimo komisijos nariai pasirašo gautų vokų su pasiūlymais atplėšimo protokolą, kuriame įvardijami 155 straipsnio reikalavimus atitinkantys pasiūlymai ir reikalavimų neatitinkantys pasiūlymai bei nurodomas pagrindas, kuriuo pasiūlymai buvo atmesti kaip neatitinkantys reikalavimų, nurodant pasiūlymų pateikimo būdus, nurodytus 155 straipsnyje. Tas protokolas gali būti pasirašomas elektronine sistema, jeigu galima pakankamai gerai nustatyti pasirašiusįjį.

158 straipsnis

Pasiūlymų ir prašymų dalyvauti konkurse vertinimo komitetas

(Finansinio reglamento 111 straipsnio 5 dalis)

1. Visus prašymus dalyvauti konkurse ir pasiūlymus, pripažintus atitinkančiais 155 straipsnio reikalavimus, įvertina ir pagal eilę išdėsto kiekvienam iš dviejų etapų sudaromas vertinimo komitetas, remdamasis atitinkamai iš anksto paskelbtais draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir atrankos bei sutarties sudarymo kriterijais.

Tą komitetą skiria atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, kad jis išreikštų patariamąją nuomonę dėl sutarčių, kurių vertė viršija 137 straipsnio 1 dalyje nurodytą ribą.

Tačiau atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali nuspręsti, kad vertinimo komitetas pasiūlymus vertintų ir eilės tvarka išdėstytų tik pagal sutarties sudarymo kriterijus ir kad draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir atrankos kriterijai turėtų būti tikrinami kitomis atitinkamomis priemonėmis, kuriomis užtikrinamas interesų konfliktų nebuvimas.

2. Vertinimo komitetą sudaro bent trys asmenys, atstovaujantys bent dviem atitinkamų Finansinio reglamento 208 straipsnyje nurodytų institucijų ar įstaigų organizaciniams vienetams, neturintiems tarpusavio hierarchinių ryšių; iš jų bent vienas neturi būti priklausomas nuo atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas įsitikina, kad šie asmenys laikosi Finansinio reglamento 57 straipsnyje nustatytų įsipareigojimų.

Jei atstovybėse ir vietos padaliniuose, nurodytuose 72 straipsnyje arba esančiuose vienoje valstybėje narėje, nėra atskirų organizacinių vienetų, reikalavimas dėl organizacinių vienetų, neturinčių tarpusavio hierarchinių ryšių, netaikomas.

Vertinimo komitetą gali sudaryti tie patys nariai kaip ir vokų atplėšimo komisiją.

Atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimu komitetui gali padėti išorės ekspertai. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas įsitikina, kad šie ekspertai laikosi Finansinio reglamento 57 straipsnyje nustatytų įsipareigojimų.

Tarpinstituciniu pagrindu pradėtos viešųjų pirkimų procedūros atveju pasiūlymų vertinimo komitetą skiria institucijos, atsakingos už viešųjų pirkimų procedūrą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas. Vertinimo komiteto sudėtis kiek įmanoma parodo tarpinstitucinį viešųjų pirkimų procedūros pobūdį.

3. Prašymai dalyvauti konkurse ir pasiūlymai, kurie neatitinka visų konkurso dokumentuose išdėstytų esminių reikalavimų, atmetami.

Tačiau vertinimo komitetas ar perkančioji institucija gali paprašyti, kad per jų nurodytą laiką kandidatai ar konkurso dalyviai pateiktų papildomą medžiagą arba paaiškintų pateiktus patvirtinamuosius dokumentus, susijusius su draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir atrankos kriterijais.

Priimtinais pripažįstami tie kandidatų arba konkurso dalyvių prašymai dalyvauti konkurse ir pasiūlymai, kuriems nedraudžiama dalyvauti konkurse ir kurie atitinka atrankos kriterijus.

4. Neįprastai mažos kainos pasiūlymų, nurodytų 151 straipsnyje, atveju vertinimo komitetas paprašo bet kokios susijusios informacijos apie pasiūlymo sudėtį.

159 straipsnis

Vertinimo rezultatai

(Finansinio reglamento 112 straipsnis)

1. Surašomas prašymų dalyvauti konkurse ir pasiūlymų, pripažintų atitinkančiais reikalavimus, vertinimo ir išdėstymo pagal eilę protokolais ir nurodoma jo data.

Protokolą pasirašo visi vertinimo komiteto nariai. Tas protokolas gali būti pasirašomas elektronine sistema, jeigu galima pakankamai gerai nustatyti pasirašiusįjį.

Jei šis vertinimo komitetas nebuvo atsakingas už pasiūlymų patikrinimą remiantis draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir atrankos kriterijais, protokolą taip pat pasirašo asmenys, kuriuos įpareigojo tai atlikti atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas. Protokolas saugomas informacijai ateityje.

2. 1 dalyje nurodytame protokole pateikiama bent ši informacija:

- a) perkančiosios institucijos pavadinimas ir adresas, taip pat sutarties, bendrosios sutarties arba dinaminės pirkimo sistemos objektas ir vertė;
- b) atmetų kandidatų arba konkurso dalyvių pavardės / pavadinimai ir jų atmetimo priežastys;

c) kandidatų arba konkurso dalyvių, kurių prašymus ar pasiūlymus nuspręsta nagrinėti, pavardės / pavadinimai ir jų pasirinkimo priežastys;

d) pasiūlymų, kurių kaina nustatyta kaip neįprastai maža, atmetimo priežastys;

e) pasiūlytų kandidatų arba rangovo pavardės / pavadinimai ir jų pasirinkimo priežastys bei, jei žinoma, sutarties arba bendrosios sutarties dalis, kurią rangovas ketina perduoti trečiųjų šalių subrangovams.

3. Tada perkančioji institucija priima sprendimą, nurodama bent šią būtiniausių informaciją:

a) perkančiosios institucijos pavadinimas ir adresas, taip pat sutarties objektas ir vertė arba bendrosios sutarties arba dinaminės pirkimo sistemos objektas ir didžiausia vertė;

b) atmetų kandidatų arba konkurso dalyvių pavardės / pavadinimai ir jų atmetimo priežastys;

c) kandidatų arba konkurso dalyvių, kurių prašymus ar pasiūlymus nuspręsta nagrinėti, pavardės / pavadinimai ir jų pasirinkimo priežastys;

d) pasiūlymų, kurių kaina nustatyta kaip neįprastai maža, atmetimo priežastys;

e) atrinktų kandidatų arba rangovo pavardės / pavadinimai ir tokio pasirinkimo priežastys, remiantis iš anksto paskelbtais atrankos ir sutarties sudarymo kriterijais ir, jei žinoma, sutarties ar bendrosios sutarties dalis, kurią rangovas ketina perduoti trečiosios šalies subrangovui;

f) derybų procedūrų ir konkurencinio dialogo atveju aplinkybės, nurodytos 132, 134, 135, 266, 268, 270 ir 271 straipsniuose, kurios pateisina jų taikymą;

g) atitinkamais atvejais priežastys, kodėl perkančioji institucija nusprendė nesudaryti sutarties.

Tarpinstituciniu pagrindu pradėtos viešųjų pirkimų procedūros atveju pirmoje pastraipoje nurodytą sprendimą priima už viešųjų pirkimų procedūrą atsakinga perkančioji institucija.

160 straipsnis

Perkančiųjų institucijų ir konkurso dalyvių ryšių palaikymas

(Finansinio reglamento 112 straipsnis)

1. Vykstant konkursui, perkančioji institucija ir konkurso dalyviai gali bendrauti tik išimties tvarka 2 ir 3 dalyse nustatytais sąlygomis.

2. Prieš paskutinę pasiūlymų pateikimo dieną, remiantis papildomais dokumentais ir 153 straipsnyje minėta informacija, perkančioji institucija gali:

a) konkurso dalyvių prašymu perduoti papildomą informaciją tik tam, kad paaiškintų sutarties pobūdį; tokia informacija siunčiama tą pačią dieną visiems konkurso dalyviams, kurie yra prašę specifikacijų;

b) jei ji aptinka klaidą, nepakankamai tikslią informaciją, praleidimą arba bet kurios kitos rūšies raštvedybos trūkumą skelbimo apie pirkimą, kvietimo pateikti pasiūlymą ar specifikacijų tekste, apie tai pranešti atitinkamiems asmenims tą pačią dieną ir tuo pačiu būdu, kuris buvo taikomas skelbiant pradinį konkursą.

3. Jei, atplėšus vokus su pasiūlymais, dėl kurio nors pasiūlymo reikalingas koks nors paaiškinimas, arba jei akivaizdžios raštvedybos klaidos pasiūlyme turi būti ištaisytos, perkančioji institucija gali susisiekti su konkurso dalyviu, tačiau dėl tokio susisiekimo neturi pasikeisti pasiūlymo sąlygos.

4. Kiekviena kartą susisiekus ir tinkamai pagrįstais atvejais, kai nebuvo susisiekta, kaip nurodyta Finansinio reglamento 96 straipsnyje, viešųjų pirkimų byloje daromas įrašas.

161 straipsnis

Informacija kandidatams ir konkurso dalyviams

(Finansinio reglamento 113, 114 ir 118 straipsniai)

1. Perkančiosios institucijos kuo greičiau praneša kandidatams ir konkurso dalyviams apie priimtus sprendimus dėl viešųjų pirkimų sutarties ar bendrosios sutarties sudarymo arba leidimo dalyvauti dinaminėje pirkimo sistemoje, įskaitant motyvus, dėl kurių jos priėmė sprendimą nesudaryti viešųjų pirkimų sutarties ar bendrosios sutarties ar netaikyti dinaminės pirkimo sistemos, dėl kurių įvyko konkurencijos principu grindžiamas konkursas arba dėl kurių jos priėmė sprendimą pradėti procedūrą iš naujo.

2. Ne vėliau kaip per penkiolika kalendorinių dienų nuo raštiško prašymo gavimo dienos perkančioji institucija praneša informaciją, numatytą Finansinio reglamento 113 straipsnio 2 dalyje.

3. Jeigu Sąjungos institucijos savo sąskaita sudaro sutartis, kurių vertė lygi 170 straipsnio 1 dalyje nustatytoms riboms arba jas viršija ir kurioms taikoma Direktyva 2004/18/EB, perkančioji institucija tuo pačiu metu individualiai kiekvienam nenugalėjusiam konkurso dalyviui ar kandidatui elektroniniu būdu praneša, kad jų prašymas dalyvauti konkurse ar pasiūlymas neatrinkti bet kuriame iš šių etapų:

a) netrukus po to, kai buvo priimti sprendimai remiantis draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose ir atrankos kriterijais, ir prieš priimant sprendimą dėl sutarties sudarymo viešųjų pirkimų procedūrų, organizuotų dviem atskirais etapais, atveju;

b) kiek tai susiję su sprendimas dėl sutarties sudarymo ir sprendimais dėl pasiūlymų atmetimo, kuo greičiau ir ne vėliau kaip per savaitę po sprendimo dėl sutarties sudarymo priėmimo.

Kiekvienu atveju perkančioji institucija nurodo konkurso pasiūlymo ar paraiškos atmetimo priežastis ir teisines priemones padėčiai ištaisyti.

Nenugalėję konkurso dalyviai ar kandidatai gali prašyti papildomos informacijos apie atmetimo priežastis, pateikdami raštišką prašymą laišku, faksu ar elektroniniu būdu, o kiekvienas atrinktas konkurso dalyvis, kurio pasiūlymai nebuvo pašalinti, gali gauti informaciją apie nugalėjusio pasiūlymo savybes bei pranašumus ir sužinoti nugalėtojo pavardę / pavadinimą, nedarant poveikio Finansinio reglamento 113 straipsnio 2 dalies antros pastraipos nuostatoms. Perkančiosios institucijos atsako ne vėliau kaip per penkiolika kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos.

162 straipsnis

Sutarties pasirašymas

(Finansinio reglamento 113 ir 118 straipsniai)

Sutartis negali būti pradedama vykdyti tol, kol ji nepasirašoma.

4 skirsnis

Garantijos ir taisomieji veiksmai

163 straipsnis

Garantijos

(Finansinio reglamento 115 straipsnis)

1. Kai iš rangovų reikalaujama iš anksto pateikti garantiją, garantijos suma ir terminas turi būti pakankami, kad būtų galima ja pasinaudoti.

2. Garantiją suteikia bankas arba įgaliota finansų įstaiga. Ją gali pakeisti solidarioji trečiosios šalies garantija, kai ją priima perkančioji institucija.

Garantijos vertė nurodoma eurais.

Garantijos suteikimas reiškia, kad bankas ar finansų įstaiga arba trečioji šalis neatšaukiamai užtikrina skolos grąžinimą arba yra rangovo išpareigojimų pirmosios eilės skolos garantas.

164 straipsnis

Įvykdymo garantija**(Finansinio reglamento 115 straipsnis)**

1. Siekiant užtikrinti, kad būtų atlikti visi darbai, pateiktos visos prekės ar suteiktos visos paslaugos, kai pagal sutarties sąlygas galutinis priėmimas neįmanomas atliekant galutinį mokėjimą, leidimus suteikiantis pareigūnas atskirais atvejais gali reikalauti įvykdymo garantijos, atsižvelgdamas į preliminarą rizikos analizę.

2. Garantija, kurios suma sudaro 10 % visos sutarties vertės, gali būti atskaitoma iš mokamų sumų.

Vietoj šių sumų vykdant galutinį mokėjimą galima atskaityti sumą, kuri ir būtų garantija iki galutinio paslaugų, prekių ar darbų priėmimo. Sumą nustato leidimus suteikiantis pareigūnas ir ji yra proporcinga nustatytai rizikai, susijusiai su sutarties įvykdymu, atsižvelgiant į sutarties dalyką, taip pat į įprastas sektoriui taikomas komercines sąlygas.

Tokios garantijos sąlygos paskelbiamos konkurso dokumentuose.

3. Galutinai priėmus darbus, paslaugas ar prekes, garantija grąžinama pagal sutarties sąlygas.

165 straipsnis

Išankstinio finansavimo garantija**(Finansinio reglamento 115 straipsnis)**

1. Kai tik perkančioji institucija nustato išankstinio finansavimo poreikį, prieš pradėdama viešųjų pirkimų procedūrą ji įvertina su išankstinio finansavimo mokėjimais susijusią riziką, ypač atsižvelgdama į šiuos kriterijus:

- a) sutarties sąmatinė vertė;
- b) objektas;
- c) jos trukmė ir vykdymo tempas;
- d) rinkos struktūra.

2. Už išankstinio finansavimo išmoką reikalaujama suteikti garantiją 146 straipsnio 6 dalies antroje pastraipoje nurodytu atveju arba kai leidimus suteikiantis pareigūnas nusprendžia jos prašyti pagal šio straipsnio 1 dalį.

Garantijos nereikalaujama mažos vertės sutarčių atveju, kaip nurodyta 137 straipsnio 1 dalyje.

Garantija grąžinama, kai išankstinio finansavimo suma yra išskaitoma iš rangovui pagal sutarties sąlygas mokamų tarpinių sumų arba likutinės sumos.

166 straipsnis

Sustabdymas klaidų arba pažeidimų atveju**(Finansinio reglamento 116 straipsnis)**

1. Sutartys gali būti sustabdomos pagal Finansinio reglamento 116 straipsnį, norint patikrinti, ar tikrai yra padarytos įtariamoms didelėms klaidoms, pažeidimai ar sukčiavimas. Jei jos nepasitvirtina, sutarties vykdymas kuo greičiau atnaujinamas.

2. Didelė klaida arba pažeidimas – tai sutarties nuostatos arba nuostatų pažeidimas dėl veikimo ar neveikimo, dėl kurio atsiranda ar gali atsirasti Sąjungos biudžeto nuostoliai.

2 SKYRIUS

Nuostatos, taikomos sutartims, kurias Sąjungos institucijos sudaro savo pačių sąskaita

167 straipsnis

Atitinkamo lygio nustatymas apskaičiuojant ribas**(Finansinio reglamento 117 ir 118 straipsniai)**

Kiekvienas įgaliotas ar perįgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas kiekvienoje institucijoje įvertina, ar yra pasiektos Finansinio reglamento 118 straipsnyje nustatytos ribos.

168 straipsnis

Atskiros sutartys ir sutartys, kuriose numatomos kelios dalys**(Finansinio reglamento 104 ir 118 straipsniai)**

1. Sutarties sąmatinė vertė negali būti nustatyta taip, kad būtų išvengta šiame reglamente nustatytų reikalavimų; tuo pačiu tikslu sutartis taip pat negali būti suskaidyta į keletą dalių.

Jei tinkama, techniškai įmanoma ir ekonomiškai, sutartys, kurių vertė lygi 170 straipsnio 1 dalyje nustatytoms riboms arba už jas didesnė, sudaromos tuo pačiu metu atskiromis dalimis.

2. Kai prekių, paslaugų ar darbų sutarties objektas yra suskaidytas į keletą dalių, kurių kiekviena sudaro atskiros sutarties objektą, bendrai vertinant taikytiną ribą atsižvelgiama į bendrą visų dalių vertę.

Kai bendra visų dalių vertė yra lygi 170 straipsnio 1 dalyje nustatytoms riboms arba už jas didesnė, kiekvienai daliai taikomos Finansinio reglamento 97 straipsnio 1 dalis ir 104 straipsnio 1 ir 2 dalys.

3. Jeigu sutartis bus sudaroma pagal atskiras dalis, kiekvienos dalies konkurso pasiūlymai bus vertinami atskirai. Jeigu sutartis su tuo pačiu konkurso dalyviu sudaroma pagal kelias dalis, gali būti pasirašoma šias dalis apimanti viena sutartis.

169 straipsnis

Tam tikrų sutarčių sąmatinės vertės įvertinimas

(Finansinio reglamento 118 straipsnis)

1. Apskaičiuodama sutarties sąmatą, perkančioji institucija įskaičiuoja visą numatytą atlyginimą rangovams.

Jei sutartyje numatytos pasirinkimo galimybės ar galimybė ją pratęsti, skaičiavimų pagrindas yra didžiausia leistina suma, įskaitant pasirinkimo galimybes ir pratęsimą.

Ši sąmata apskaičiuojama skelbimo apie pirkimą išsiuntimo metu arba, jei toks skelbimas nėra numatytas, – tuo metu, kai perkančioji institucija išpareigoja vykdyti sutarties sudarymo procedūrą.

2. Sudarant bendrąsias sutartis ir pirkimus vykdant pagal dinaminę pirkimo sistemą, atsižvelgiama į didžiausią visų planuojamų sutarčių vertę visu bendrosios sutarties ar dinaminės pirkimo sistemos galiojimo laikotarpiu.

3. Apskaičiuojant paslaugų sutarčių sąmatinę vertę, atsižvelgiama:

- a) draudimo paslaugų atveju – į mokėtinas įmokas ir kitus atlyginimo būdus;
- b) banko ar finansinių paslaugų atveju – į mokesčius, komisinius, palūkanas ir kitus atlyginimo būdus;
- c) viešųjų pirkimų sutarčių, kurios apima projektavimą, atveju – į honorarus, mokėtinus komisinius ir kitus atlyginimo būdus.

4. Apskaičiuojant paslaugų sutarčių, kuriose nėra nurodyta visa kaina, arba tiekimo sutarčių, apimančių prekių lizingą (finansinę nuomą), nuomą ar pirkimą išsimokėtinais, sąmatinę vertę remiamasi:

- a) terminuotų sutarčių atveju:
 - i) kai paslaugų sutarties terminas yra keturiasdešimt aštuoni mėnesiai ar mažiau arba tiekimo sutarties terminas yra dvylika mėnesių ar mažiau, visa sutarties vertė per visą jos terminą;

- ii) kai tiekimo sutarties terminas yra ilgesnis kaip dvylika mėnesių, visa vertė, įskaitant apskaičiuotą likvidacinę vertę;

- b) sutarčių, sudarytų neribotam laikotarpiui, atveju arba paslaugų sutarčių, sudarytų ilgesniam kaip keturiasdešimt aštuonių mėnesių laikotarpiui, mėnesine verte, padauginta iš keturiasdešimt aštuonių.

5. Paslaugų arba tiekimo sutarčių, kurios yra sudaromos reguliariai arba atnaujinamos per tam tikrą laikotarpį, atveju sutarties vertė nustatoma remiantis:

- a) panašių sutarčių toms pačioms paslaugų ar prekių rūšims, sudarytų ankstesniais finansiniais metais arba per praėjusius dvylika mėnesių, faktine visumine kaina, patikslinta, jei įmanoma, atsižvelgiant į tikėtinus kiekio ar vertės pokyčius per dvylika mėnesių nuo pradinės sutarties, arba
- b) kelių sutarčių, sudarytų viena po kitos per dvylikos mėnesių laikotarpį nuo pirmosios suteiktos paslaugos ar pirmojo prekių pristatymo arba per sutarties terminą, jei jis yra ilgesnis nei dvylika mėnesių, visumine sąmatine kaina.

6. Darbų sutarčių atveju atsižvelgiama ne tik į darbų vertę, bet ir į visą tiekiamų medžiagų, reikalingų darbams atlikti, kurias rangovui parūpina perkančioji institucija, sąmatinę vertę.

170 straipsnis

Direktyvoje 2004/18/EB numatytų procedūrų taikymo ribos

(Finansinio reglamento 118 straipsnis)

1. Finansinio reglamento 118 straipsnyje nurodytos ribos yra Direktyvoje 2004/18/EB atitinkamai tiekimo, paslaugų ir darbų sutartims nustatytos ribos.

2. Finansinio reglamento 118 straipsnyje numatyti terminai yra nurodyti 152, 153 ir 154 straipsniuose.

171 straipsnis

Status quo laikotarpis iki sutarties pasirašymo

(Finansinio reglamento 118 straipsnis)

1. Perkančioji institucija nepasirašo sutarties arba bendrosios sutarties, kurioms taikoma Direktyva 2004/18/EB, su nugalėjusiu konkurso dalyviu, kol nepraeina 14 kalendorinių dienų.

Šis laikotarpis skaičiuojamas nuo kurios nors iš šių datų:

- a) nuo kitos dienos po tuo pat metu išsiųsto pranešimo nugalėjusiems ir nenugalėjusiems konkurso dalyviams;
- b) kai sutartis arba bendroji sutartis sudaroma pagal derybų procedūrą be išankstinio skelbimo apie pirkimą, nuo kitos dienos po skelbimo apie sutarties sudarymą, kuris nurodytas 123 straipsnyje, paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Kai siuntimui naudojamas faksas arba elektroninės priemonės pagal antros pastraipos a punktą, *status quo* laikotarpis yra 10 kalendorinių dienų.

Prireikus perkančioji institucija gali sustabdyti sutarties pasirašymą, kad galėtų atlikti papildomą nagrinėjimą, jei tai pateisinama prašymais arba pastabomis, kuriuos pateikė konkurse nenugalėję ar nukentėję konkurso dalyviai arba kandidatai, arba bet kokia kita jos gauta svarbia informacija. Prašymai, pastabos arba informacija turi būti gauti per pirmoje pastraipoje nustatytą laikotarpį. Sustabdymo atveju visiems kandidatams arba konkurso dalyviams apie tai pranešama per tris darbo dienas priėmus sprendimą sustabdyti sutarties sudarymą.

Išskyrus 2 dalyje numatytus atvejus, bet kuri sutartis, pasirašyta nepasibaigus pirmoje pastraipoje nustatytam laikotarpiui, yra negaliojanti.

Jeigu sutartis arba bendroji sutartis negali būti sudaroma su numatomu konkurso nugalėtoju, perkančioji institucija gali ją sudaryti su kitu geriausiu konkurso dalyviu.

2. 1 dalyje nustatytas laikotarpis netaikomas šiais atvejais:

- a) atviroms, ribotoms arba derybų procedūroms su skelbimu apie pirkimą, kai pateiktas tik vienas pasiūlymas;
- b) specialiosioms sutartims, grindžiamoms bendrąja sutartimi;
- c) 134 straipsnio 1 dalies c punkte, 134 straipsnio 1 dalies g punkto iii papunktyje, 134 straipsnio 1 dalies h ir j punktuose nurodytos derybų procedūros atveju.

172 straipsnis

Galimybių sudaryti sutartis įrodymas

(Finansinio reglamento 119 straipsnis)

Specifikacijose turi būti reikalaujama, kad konkurso dalyviai nurodytų, kurioje valstybėje yra jų pagrindinė buveinė arba kurios valstybės jurisdikcijai jie priklauso, ir pateiktų įrodymus, kurie paprastai yra priimtini pagal jų pačių teisę.

VI ANTRAŠTINĖ DALIS

DOTACIJOS

1 SKYRIUS

Dotacijų taikymo sritis ir formos

173 straipsnis

Narystės mokesčiai

(Finansinio reglamento 121 straipsnis)

Finansinio reglamento 121 straipsnio 2 dalies d punkte nurodyti narystės mokesčiai – tai sumos, mokamos organizacijoms, kurių narė yra Sąjunga, vadovaujantis atitinkamos organizacijos biudžetiniais sprendimais ir mokejimo sąlygomis.

174 straipsnis

Susitarimai ir sprendimai dėl dotacijų

(Finansinio reglamento 121 straipsnio 1 dalis)

1. Dotacijos skiriamos sprendimu arba pagal raštišką susitarimą.

2. Siekiant nustatyti naudotiną priemonę, atsižvelgiama į šiuos elementus:

a) naudos gavėjo vietą: ar jis yra Sąjungoje, ar už jos ribų;

b) finansuojamų veiksmų arba darbo programų turinio sudėtingumą ir standartizavimą.

175 straipsnis

Išlaidos institucijų nariams

(Finansinio reglamento 121 straipsnis)

Išlaidos institucijų nariams, kaip nurodyta Finansinio reglamento 121 straipsnio 2 dalies a punkte, apima įnašus į dabartinių ir buvusių Europos Parlamento narių asociacijas. Šie įnašai vykdomi pagal Europos Parlamento vidaus administracinės taisyklės.

176 straipsnis

Veiksmai, kuriems galima gauti dotaciją

(Finansinio reglamento 121 straipsnis)

Veiksmas, kuriam galima gauti dotaciją, kaip numatyta Finansinio reglamento 121 straipsnyje, privalo būti aiškiai nustatytas.

Joks veiksmas negali būti suskaidytas į skirtingus veiksmus siekiant išvengti šiame reglamente nustatytų finansavimo taisyklių.

177 straipsnis

Institucijos, siekiančios bendrą Sąjungos interesų

(Finansinio reglamento 121 straipsnis)

Institucija, siekianti bendro Sąjungos intereso, – tai:

- a) institucija, dalyvaujanti švietimo, mokymo, informavimo, inovacijų veikloje arba moksliniuose tyrimuose ir Europos politikos krypties studijose, bet kokioje pilietybės ar žmogaus teisių skatinimo veikloje, arba Europos standartizacijos institucija;
- b) subjektas, kuris atstovauja valstybėse narėse, šalyse kandidatėse arba potencialiose šalyse kandidatėse veikiančioms ne pelno organizacijoms ir skatina laikytis Sutarčių tikslus atitinkančių principų ir politikos.

178 straipsnis

Partnerystės

(Finansinio reglamento 121 straipsnis)

1. Specialiosios dotacijos veiksmams ir dotacijos veiklai gali būti partnerystės pagrindų dalis.
2. Partnerystės pagrindai gali būti įtvirtinti kaip ilgalaikio Komisijos ir dotacijų gavėjų bendradarbiavimo mechanizmas. Jie gali būti įforminti partnerystės pagrindų susitarimu arba partnerystės pagrindų sprendimu.

Partnerystės pagrindų susitarime arba sprendime nurodomi bendri tikslai, veiksmai, planuojamų kaip vienkartinis veiksmas ar kaip patvirtintos metinės darbo programos dalis, pobūdis, specialiųjų dotacijų skyrimo procedūra, atitinkanti šios antraštinės dalies principus ir procedūrinės taisykles, ir bendrosios specialiųjų susitarimų arba sprendimų kiekvienos šalies teisės ir pareigos.

Tokių partnerystės trukmė negali būti ilgesnė kaip ketveri metai, išskyrus išimtinius atvejus, pateisinamus visų pirma partnerystės pagrindų susitarimo objektu.

Leidimus suteikiantys pareigūnai negali netinkamai taikyti partnerystės pagrindų susitarimų arba sprendimų ar taikyti juos taip, kad jų paskirtis ir poveikis prieštarautų skaidrumo ar vienodų sąlygų pareiškėjams principams.

3. Partnerystės pagrindų susitarimai prilyginami dotacijoms, kiek tai susiję su programavimu, *ex ante* skelbimu ir dotacijų skyrimu.

4. Specialiosios dotacijos, kurios grindžiamos partnerystės pagrindų susitarimais arba sprendimais, skiriamos taikant tuose susitarimuose arba sprendimuose nustatytas procedūras ir laikantis šios antraštinės dalies.

Joms taikomos *ex post* skelbimo procedūros, nustatytos 191 straipsnyje.

179 straipsnis

Elektroninės mainų sistemos

(Finansinio reglamento 121 straipsnio 1 dalis)

1. Visa informacija su naudos gavėjais, įskaitant susitarimų dėl dotacijų sudarymą, pranešimus apie dotacijas ir visus jų pakeitimus, gali būti keičiamasi per Komisijos įdiegtas elektronines mainų sistemas.
2. Šios sistemos atitinka šiuos reikalavimus:
 - a) tik įgaliotieji asmenys gali turėti prieigą prie sistemos ir per ją perduodamų dokumentų;
 - b) tik įgaliotieji asmenys gali dokumentą pasirašyti elektroniniu būdu ar jį perduoti per sistemą;
 - c) įgaliotųjų asmenų tapatybė turi būti nustatyta sistemoje nustatytais priemonėmis;
 - d) privalo būti tiksliai nustatyti elektroninės operacijos laikas ir data;
 - e) privalo būti išsaugotas dokumentų vientisumas;
 - f) privalo būti išsaugota galimybė susipažinti su dokumentais;
 - g) jei tinkama, privalo būti išsaugotas dokumentų konfidencialumas;
 - h) privalo būti užtikrinta, kad asmens duomenys būtų apsaugoti pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.
3. Per tokią sistemą išsiųstiems ar gautiems duomenims taikoma teisinė prezumpcija dėl jų vientisumo ir sistemos nurodyto duomenų išsiuntimo ar gavimo datos ir laiko tikslumo.

Per tokią sistemą išsiųstas ar pateiktas dokumentas yra laikomas lygiaverčiu popieriniam dokumentui, yra tinkamas naudoti kaip įrodymas teismo bylose, yra laikomas originalu ir jam taikoma teisinė prezumpcija dėl jo tikrumo ir vientisumo, jeigu jame nėra kintamų elementų, dėl kurių jis galėtų būti automatiškai pakeistas.

2 dalies b punkte nurodyti elektroniniai parašai turi rašytiniams parašams lygiavertę teisinę galią.

180 straipsnis

Susitarimų ir sprendimų dėl dotacijos turinys

(Finansinio reglamento 122 straipsnis)

1. Susitarime dėl dotacijos nustatoma bent:

- a) objektas;
- b) naudos gavėjas;
- c) trukmė, būtent:
 - i) įsigaliojimo data;
 - ii) finansuojamo veiksmo pradžios data ir trukmė arba finansiniai metai;
- d) Sąjungos finansavimo didžiausia suma eurais ir dotacijos forma papildomai nurodant, jei tinkama:
 - i) visas apskaičiuotas veiksmo ar darbo programos tinkamas finansuoti sąnaudas ir tinkamų finansuoti sąnaudų finansavimo normą;
 - ii) vieneto įkainius, vienkartinę išmoką arba nustatyto dydžio sumą, nurodytą Finansinio reglamento 123 straipsnio b, c ir d punktuose, jei nustatyta;
 - iii) šio punkto i ir ii papunkčiuose nurodytų elementų derinį;
- e) veiksmo arba dotacijos veiklai atveju leidimus suteikiančio pareigūno tiems finansiniams metams patvirtintos darbo programos aprašymas kartu su veiksmo arba darbo programos įgyvendinimo tikėtinų rezultatų aprašymu;
- f) visiems šios rūšies susitarimams taikytinos bendrosios sąlygos, pavyzdžiui, naudos gavėjo Komisijos, OLAF ir Audito Rūmų atliekamų auditų pripažinimas;
- g) veiksmo arba darbo programos bendro biudžeto sąmata;
- h) kai veiksmui įgyvendinti būtini viešieji pirkimai, 209 straipsnyje nurodyti principai arba viešųjų pirkimų taisyklės, kurių naudos gavėjas turi laikytis;
- i) naudos gavėjo atsakomybė, visų pirma:

i) kiek tai susiję su patikimu finansų valdymu ir veiklos bei finansinių ataskaitų teikimu; kai tinkama, nustatomi tarpiniai tikslai, kuriais grindžiamos tos ataskaitos;

ii) jeigu Komisija sudaro susitarimą su keliais naudos gavėjais, konkrečios koordinatoriaus pareigos, jei tokios nustatytos, ir kitų naudos gavėjų pareigos koordinatoriaus atžvilgiu, taip pat naudos gavėjų finansinė atsakomybė už Komisijai mokėtinas sumas;

j) tų ataskaitų ir Komisijos mokamų sumų tvirtinimo tvarka ir terminai;

k) tam tikrais atvejais tinkamų finansuoti veiksmo arba patvirtintos darbo programos sąnaudų arba vieneto įkainių, vienkartinę išmoką arba nustatyto dydžio sumų, nurodytų Finansinio reglamento 123 straipsnyje, duomenys;

l) Sąjungos finansinės paramos matomumą reglamentuojančios nuostatos, išskyrus tinkamai pagrįstais atvejais, kai viešas skelbimas nėra įmanomas ar tinkamas;

Pirmosios pastraipos f punkte nurodytose bendrosiose sąlygose bent jau:

i) nurodoma, kad susitarimui dėl dotacijos taikoma Sąjungos teisė, kurią prireikus papildo susitarime dėl dotacijos nurodyta nacionalinė teisė. Nukrypti leidžiančios nuostatos gali būti daromos susitarimuose, sudarytuose su tarptautinėmis organizacijomis;

ii) nurodomas kompetentingas teismas arba arbitražo teismas ginčams spręsti.

2. Susitarime dėl dotacijos gali būti nustatyti sustabdymo pagal Finansinio reglamento 135 straipsnį tvarka ir terminai.

3. 178 straipsnyje nurodytais atvejais partnerystės pagrindų sprendime arba partnerystės pagrindų susitarime nurodoma informacija, nurodyta šio straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b punktuose, c punkto i papunktyje, f ir h–j ir l punktuose.

Specialiajame sprendime arba susitarime dėl dotacijos pateikiama informacija, nurodyta 1 dalies pirmos pastraipos a–e, g ir k punktuose ir prireikus 1 dalies pirmos pastraipos i punkte.

4. Susitarimai dėl dotacijų gali būti keičiami tik raštu. Tokių pakeitimų, įskaitant pakeitimus, kuriais pridedamas ar pašalinamas naudos gavėjas, tikslas ar rezultatas nėra padaryti tokius susitarimų pakeitimus, dėl kurių būtų suabejota sprendimu dėl dotacijos skyrimo arba kurie prieštarautų vienodų sąlygų pareiškėjams principui.

5. 1, 2, 3 ir 4 dalys *mutatis mutandis* taikomos sprendimams dėl dotacijų.

Dalis 1 dalyje nurodytos informacijos gali būti pateikta kvietime teikti pasiūlymus arba bet kuriame susijusiame dokumente, o ne sprendime dėl dotacijos.

181 straipsnis

Dotacijų formos

(Finansinio reglamento 123 straipsnis)

1. Finansinio reglamento 123 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytos formos dotacijos apskaičiuojamos remiantis tinkamomis finansuoti sąnaudomis – naudos gavėjo faktiškai patirtomis sąnaudomis pagal preliminarią biudžeto sąmatą, pateiktą kartu su pasiūlymu ir įtrauktą į sprendimą arba susitarimą dėl dotacijos.

2. Finansinio reglamento 123 straipsnio 1 dalies b punkte nurodyti vieneto įkainiai naudojami visoms ar tam tikrų specialių kategorijų tinkamoms finansuoti sąnaudoms, kurios yra iš anksto aiškiai nustatytos nurodant sumą už vienetą, padengti.

3. Finansinio reglamento 123 straipsnio 1 dalies c punkte nurodytos vienkartinės išmokos paprastai naudojamos visoms ar tam tikrų specialių kategorijų tinkamoms finansuoti sąnaudoms, kurios yra iš anksto aiškiai nustatytos, padengti.

4. Finansinio reglamento 123 straipsnio 1 dalies d punkte nurodytas finansavimas nustatyto dydžio suma naudojamas specialių kategorijų tinkamoms finansuoti sąnaudoms, kurios yra iš anksto aiškiai nustatytos taikant procentinį dydį, padengti.

182 straipsnis

Vienkartinės išmokos, vieneto įkainiai ir finansavimas nustatyto dydžio suma

(Finansinio reglamento 124 straipsnis)

1. Leidimas Finansinio reglamento 124 straipsnio 1 dalyje naudoti vienkartinės išmokas, vieneto įkainius ar finansavimą nustatyto dydžio suma taikomas programos laikotarpiu. Leidimas gali būti peržiūrimas, jeigu reikia esminių pakeitimų. Duomenys ir sumos periodiškai vertinami ir, kai tinkama, vienkartinės išmokos, vieneto įkainiai arba finansavimas nustatyto dydžio suma patikslinami.

Tais atvejais, kai Komisija sudaro susitarimą su keliais naudos gavėjais, Finansinio reglamento 124 straipsnio 1 dalies antroje pastraipoje nurodyta viršutinė riba taikoma kiekvienam naudos gavėjui.

2. Sprendime arba susitarime dėl dotacijos pateikiamos visos reikiamos nuostatos tam, kad būtų galima patikrinti, ar buvo laikomasi dotacijos išmokėjimo naudojant vienkartinės išmokas, vieneto įkainius ar finansavimą nustatyto dydžio suma sąlygų.

3. Dotacijos išmokėjimas naudojant vienkartinės išmokas, vieneto įkainius ar finansavimą nustatyto dydžio suma nedaro poveikio teisei susipažinti su teisės aktais nustatytais naudos gavėjų dokumentais 1 dalies pirmos pastraipos ir Finansinio reglamento 137 straipsnio 2 dalies taikymo tikslais.

4. Jeigu *ex post* patikrinimo metu nustatoma, kad įvykis, dėl kurio skirta dotacija, neįvyko ir naudos gavėjui buvo neteisėtai išmokėta dotacija naudojant vienkartinės išmokas, vieneto įkainius ar finansavimą nustatyto dydžio suma, Komisija turi teisę susigrąžinti sumą, neviršijančią dotacijos sumos, nedarant poveikio Finansinio reglamento 109 straipsnyje nurodytoms nuobaudoms.

2 SKYRIUS

Principai

183 straipsnis

Bendro finansavimo principas

(Finansinio reglamento 125 straipsnio 3 dalis)

1. Pagal bendro finansavimo principą ne visi ištekliai, kurių reikia veiksmui arba darbo programai vykdyti, yra teikiami Sąjungos įnašu.

Bendras finansavimas gali būti teikiamas iš naudos gavėjo nuosavų išteklių, iš įgyvendinant veiksmą ar darbo programą gautų pajamų arba iš trečiųjų šalių finansinių įnašų arba įnašų natūra.

2. Įnašai natūra – tai nefinansiniai ištekliai, trečiųjų šalių neatlygintinai suteikti naudos gavėjui.

184 straipsnis

Pelno nesiekimo principas

(Finansinio reglamento 125 straipsnio 5 dalis)

Trečiųjų šalių finansiniai įnašai, kuriuos naudos gavėjas gali naudoti, kad padengtų kitas sąnaudas, kurios nepriskiriamos prie pagal Sąjungos dotaciją tinkamų finansuoti sąnaudų arba kurių nereikia grąžinti trečiajai šaliai, kai jos nenaudojamos baigiant veiksmą ar darbo programą, nelaikomi finansiniais įnašais, kuriuos paramos teikėjai skyrė specialiai reikalavimus atitinkančioms sąnaudoms finansuoti, kaip numatyta Finansinio reglamento 125 straipsnio 5 dalyje.

185 straipsnis

Mažos vertės dotacijos**(Finansinio reglamento 125 straipsnio 4 dalis)**

Mažos vertės dotacijomis laikomos dotacijos, kurių vertė lygi 60 000 EUR ar yra mažesnė.

186 straipsnis

Techninė pagalba**(Finansinio reglamento 101 ir 125 straipsniai)**

Techninė pagalba – tai paramos ir gebėjimų stiprinimo veikla, skirta programai ar veiksmui įgyvendinti, visų pirma parengiamoji, valdymo, stebėjimo, vertinimo, audito ir kontrolės veikla.

187 straipsnis

Tinkamos finansuoti sąnaudos**(Finansinio reglamento 126 straipsnio 3 dalies c punktas)**

Laikoma, kad PVM negrąžinamas pagal taikomus PVM reglamentuojančius nacionalinės teisės aktus, jeigu pagal nacionalinę teisę jis priskirtinas prie vienos iš šių veiklų:

- a) neapmokestinama veikla be teisės į atskaitą;
- b) į PVM taikymo sritį nepatenkanti veikla;
- c) veikla, nurodyta a ir b punktuose, už kurią PVM nėra atskaitomas, tačiau grąžinamas pagal specialias grąžinimo schemas ar iš kompensavimo fondų, nenumatytų Direktyvoje 2006/112/EB, net jeigu ta schema ar fondas įsteigtas pagal PVM reglamentuojančius nacionalinės teisės aktus.

Su Direktyvos 2006/112/EB 13 straipsnio 2 dalyje nurodyta veikla susijęs PVM laikomas sumokėtu naudos gavėjo, kuris nėra neapmokestinamasis asmuo, kaip numatyta tos direktyvos 13 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje, neatsižvelgiant į tai, ar tą veiklą atitinkama valstybė narė laiko veikla, vykdoma viešosios teisės reglamentuojamų įstaigų, veikiančių kaip valdžios institucijos.

188 straipsnis

Programavimas**(Finansinio reglamento 128 straipsnis)**

1. Metinę arba daugiametę darbo programą rengia kiekvienas atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas. Darbo programą priima institucija ir ji skelbiama atitinkamos institucijos dotacijoms skirtoje interneto svetainėje kuo anksčiau, bet ne vėliau kaip įgyvendinimo metų kovo 31 d.

Darbo programoje nurodomas laikotarpis, kuriam ji taikoma, pagrindinis teisės aktas, jei toks yra, siekiami tikslai, tikėtini rezultatai, kvietimų teikti pasiūlymus skelbimo orientacinis tvarkaraštis, nurodant orientacinę sumą, ir didžiausia bendro finansavimo norma.

Be to, darbo programoje pateikiama 94 straipsnyje nurodyta informacija, kad sprendimas dėl jos priėmimo būtų laikomas finansavimo sprendimu dėl atitinkamų metų dotacijų.

2. Bet kuris esminis darbo programos pakeitimas taip pat priimamas ir skelbiamas, kaip nurodyta 1 dalyje.

189 straipsnis

Kvietimų teikti pasiūlymus turinys**(Finansinio reglamento 128 straipsnis)**

1. Kvietimuose teikti pasiūlymus nurodoma:

- a) tikslai, kurių siekiama;
- b) tinkamumo, draudimo dalyvauti dotacijų skyrimo procedūroje, atrankos ir dotacijų skyrimo kriterijai, nurodyti Finansinio reglamento 131 ir 132 straipsniuose, ir atitinkami patvirtinamieji dokumentai;
- c) Sąjungos finansavimo tvarka;
- d) pasiūlymų pateikimo tvarka ir galutinė data bei planuojama data, iki kurios visi pareiškėjai turi būti informuoti apie jų paraiškos vertinimo rezultata, ir orientacinė susitarimų dėl dotacijos pasirašymo ar pranešimo apie sprendimus dėl dotacijos data.

2. Kvietimai teikti pasiūlymus skelbiami Sąjungos institucijų interneto svetainėje ir, be paskelbimo interneto svetainėje, skelbiami bet kuriomis kitomis tinkamomis priemonėmis, įskaitant *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, jeigu reikia, kad juos pamatytų daugiau potencialių naudos gavėjų. Jie gali būti skelbiami priėmus Finansinio reglamento 84 straipsnyje nurodytą finansavimo sprendimą, be kita ko, per metus iki biudžeto vykdymo. Bet kurie kvietimo teikti pasiūlymus turinio pakeitimai skelbiami tokiais pat sąlygomis kaip ir kvietimai teikti pasiūlymus.

190 straipsnis

Kvietimų teikti pasiūlymus skelbimo išimtis**(Finansinio reglamento 128 straipsnis)**

1. Dotacijos gali būti skiriamos be kvietimo teikti pasiūlymus tik šiais atvejais:

- a) humanitarinei pagalbai ir civilinės saugos operacijoms arba krizių valdymo pagalbai, kaip numatyta 2 dalyje;

- b) kitais išimtiniais ir tinkamai pagrįstais ekstremalių situacijų atvejais;
- c) įstaigoms, turinčioms *de jure* arba *de facto* monopoliją, tinkamai pagrindus sprendime dėl dotacijos skyrimo;
- d) pagrindiniame teisės akte nurodytoms įstaigoms, kaip numatyta Finansinio reglamento 54 straipsnyje, kaip dotacijos gavėjoms, arba valstybių narių paskirtoms joms pavaldžioms įstaigoms, kai pagrindiniu teisės aktu tos valstybės narės nurodomos kaip dotacijos gavėjos;
- e) mokslinių tyrimų ir technologinės plėtros atveju Finansinio reglamento 128 straipsnyje nurodytoje darbo programoje nurodytoms įstaigoms, kai pagrindiniame teisės akte aiškiai numatoma ši galimybė, ir su sąlyga, kad projektas nepatenka į pasiūlymų atrankos procedūros taikymo sritį;
- f) specifinio pobūdžio veiksams, kuriems reikalinga tam tikro tipo įstaiga dėl jos techninės kompetencijos, didelio specializacijos laipsnio ar administracinės galios su sąlyga, kad atitinkami veiksmai nepatenka į pasiūlymų atrankos procedūros taikymo sritį.

Pirmos pastraipos f punkte nurodyti atvejai sprendime dėl dotacijos skyrimo turi būti tinkamai pagrįsti.

2. Krizės trečiojoje šalyse – tai situacijos, kai kyla tiesioginė ir neišvengiama grėsmė, kuri gali išaugti į ginkluotą konfliktą arba destabilizuoti šalį. Krizės taip pat apima situacijas, kurias nulemia gaivalinės nelaimės, žmogaus sukeltos krizės, kaip antai karai ir kiti konfliktai arba ypatingos aplinkybės, kurių palyginamasis poveikis, *inter alia*, susijęs su klimato kaita, suniokota aplinka, energijos ir gamtinių išteklių trūkumu arba dideliu skurdu.

191 straipsnis

Ex post skelbimas

(Finansinio reglamento 128 straipsnis)

1. Informacija apie finansiniais metais skirtas dotacijas skelbiama pagal 21 straipsnį.

2. Informaciją paskelbus pagal 1 dalį, Europos Parlamento ir Tarybos prašymu Komisija jiems siunčia ataskaitą, kurioje pateikiama ši informacija:

- a) pareiškėjų skaičius praėjusiais metais;

- b) pagal kiekvieną kvietimą teikti pasiūlymus atrinktų paraiškų skaičius ir procentas;

- c) vidutinė procedūros trukmė nuo kvietimo teikti pasiūlymus galiojimo pabaigos iki dotacijos skyrimo;

- d) dotacijų skaičius ir suma, kai praėjusiais metais buvo atsakyta *ex post* skelbimo pagal 21 straipsnio 4 dalį.

192 straipsnis

Informacija pareiškėjams

(Finansinio reglamento 128 straipsnis)

Komisija teikia informaciją ir konsultacijas pareiškėjams šiais būdais:

- a) nurodo bendrus panašių dotacijų paraiškų formų standartus ir kontroliuoja paraiškų formų dydį bei aiškumą;

- b) teikia informaciją potencialiems pareiškėjams, visų pirma rengdama seminarus ir teikdama informacinius leidinius;

- c) 63 straipsnyje nurodytoje juridinio asmens byloje saugo nuolatinis naudos gavėjų duomenis.

193 straipsnis

Finansavimas pagal atskiras biudžeto eilutes

(Finansinio reglamento 129 straipsnis)

Bet kurį veiksma skirtingi atsakingieji leidimus suteikiantys pareigūnai gali kartu finansuoti pagal atskiras biudžeto eilutes.

194 straipsnis

Finansavimas atgaline data ypatingos skubos ir konfliktų prevencijos atvejais

(Finansinio reglamento 130 straipsnis)

Taikant Finansinio reglamento 130 straipsnio 1 dalį, naudos gavėjo iki paraiškos pateikimo dienos patirtos išlaidos yra tinkamos finansuoti iš Sąjungos lėšų, jeigu laikomasi tokių sąlygų:

- a) tokių išimčių priežastys tinkamai pagrįstos finansavimo sprendime;

- b) finansavimo sprendime ir susitarime arba sprendime dėl dotacijos aiškiai nustatyta ankstesnė tinkamumo finansuoti data nei paraiškų pateikimo data.

195 straipsnis

Paraiškų skirti dotaciją pateikimas

(Finansinio reglamento 131 straipsnis)

1. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas nustato paraiškų skirti dotaciją pateikimo tvarką ir gali pasirinkti pateikimo būdą. Paraiškos skirti dotaciją gali būti pateikiamos laišku arba elektroniniu būdu.

Pasirinkti pranešimo būdai yra nediskriminuojantys ir negali apriboti pareiškėjų galimybių dalyvauti dotacijų skyrimo procedūroje.

Pasirinktais ryšių palaikymo būdais galima užtikrinti šių sąlygų laikymąsi:

- a) kiekvieną kartą pateikiamuose dokumentuose pateikiama visa jiems įvertinti reikalinga informacija;
- b) privalo būti išsaugotas duomenų vientisumas;
- c) privalo būti išsaugotas pasiūlymų konfidencialumas;
- d) privalo būti užtikrinta, kad asmens duomenys būtų apsaugoti pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas trečios pastraipos c punkto tikslais patikrina paraiškų turinį tik pasibaigus nustatytam jų pateikimo terminui.

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali reikalauti, kad elektroniniu būdu pateikti dokumentai būtų pasirašyti saugiu elektroniniu parašu, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 1999/93/EB ⁽¹⁾.

2. Jei atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas leidžia siųsti paraiškas elektroniniu būdu, naudojamos priemonės, taip pat jų techninės charakteristikos turi būti nediskriminuojančios, visuotinai prieinamos ir suderinamos su paprastai naudojamais informacinių ir ryšių technologijų produktais. Pareiškėjams suteikiama informacija apie specifikacijas, kurių reikia paraiškoms pateikti, įskaitant kodavimą.

Be to, paraiškų priėmimo elektroninėmis priemonėmis turi būti garantuojama apsauga ir konfidencialumas. Jomis taip pat užtikrinama, kad būtų galima tiksliai nustatyti paraiškų priėmimo laiką ir datą.

3. Jei paraiškos pateikiamos laišku, pareiškėjai gali pasirinkti vieną iš šių paraiškų pateikimo būdų:

- a) ar jas siųsti paštu, ar pasinaudoti pasiuntinių tarnyba; tokiu atveju kvietime teikti pasiūlymus nurodoma, kad įrodymas yra išsiuntimo data, pašto antspaudas arba išsiuntimo kvito data;
- b) pareiškėjui asmeniškai arba agentui pristatant dokumentus institucijai, kvietime teikti pasiūlymus turi būti nurodytas departamentas, kuriam turi būti pateiktos paraiškos ir kuris išduoda ir pasirašo jų gavimo kvitą, nurodydamas datą.

3 SKYRIUS

Dotacijų skyrimo procedūra

196 straipsnis

Paraiškų skirti dotaciją turinys

(Finansinio reglamento 131 straipsnis)

1. Paraiškos parengiamos naudojantis formomis, nustatytomis pagal bendrus standartus, patvirtintus remiantis 192 straipsnio a punktu, kurias pateikia atsakingieji leidimus suteikiantys pareigūnai, vadovaujantis pagrindiniame teisės akte ir kvietime teikti pasiūlymus nustatytais kriterijais.

Finansinio reglamento 131 straipsnio 3 dalies antroje pastraipoje nurodytus patvirtinamuosius dokumentus visų pirma gali sudaryti praėjusių finansinių metų, kurių sąskaitos yra uždarytos, pelno (nuostolio) ataskaita ir balansas.

2. Prie paraiškos pridedamoje veiksmo ar darbo programos biudžeto sąmatoje įplaukos ir išlaidos turi būti subalansuotos, su galimybe numatyti atidėjinius dėl nenumatytų atvejų ar galimų valiutos kursų pokyčių, kurie gali būti leidžiami tinkamai pagrįstais atvejais, ir joje nurodomos apskaičiuotos veiksmo arba darbo programos tinkamos finansuoti sąnaudos.

3. Kai paraiška susijusi su dotacijomis veiksams, kurių vertė viršija 750 000 EUR, arba dotacijomis veiklai, kurių vertė viršija 100 000 EUR, pateikiama patvirtinto išorės auditoriaus parengta audito ataskaita. Ta ataskaita patvirtina turimas paskutinių finansinių metų sąskaitas.

Šios dalies pirmos pastraipos nuostatos taikomos tik pirmai per vienerius finansinius metus atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui naudoti gavėjo pateiktai paraiškai.

Komisijos susitarimų su keliais naudoto gavėjais atveju pirmoje pastraipoje nustatytos ribos taikomos kiekvienam naudoto gavėjui.

⁽¹⁾ OL L 13, 2000 1 19, p. 12.

178 straipsnyje nurodytų partnerystės atveju, prieš pasirašant partnerystės pagrindų susitarimą ar pranešant apie partnerystės pagrindų sprendimą, turi būti parengiami dvejų paskutinių finansinių metų audito ataskaita, nurodyta šios dalies pirmoje pastraipoje.

Atsižvelgdamas į savo atliktą rizikos vertinimą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali atsakyti taikyti prievolę pateikti pirmoje pastraipoje nurodytą audito ataskaitą švietimo ir mokymo įstaigoms, o susitarimų su keliais naudos gavėjais atveju – naudos gavėjams, prisiėmusiems solidariąją atsakomybę arba neturintiems jokios finansinės atsakomybės.

Šios dalies pirma pastraipa netaikoma viešosioms įstaigoms ir tarptautinėms organizacijoms, nurodytoms 43 straipsnyje.

4. Pareiškėjas nurodo tais pačiais finansiniais metais tam pačiam veiksmui ar veiksmo daliai arba savo veiklai gauto ar paprašyto Sąjungos finansavimo šaltinius ir sumas, taip pat bet kokį kitą tam pačiam veiksmui gautą ar paprašytą finansavimą.

197 straipsnis

Įrodymai dėl leidimo dalyvauti dotacijų skyrimo procedūrose

(Finansinio reglamento 131 straipsnis)

Pareiškėjai garbingai pareiškia, kad jie nėra patekę nė į vieną iš Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalyje ir 107 straipsnyje nurodytų situacijų, išskyrus Finansinio reglamento 131 straipsnio 4 dalies a ir b punktuose numatytus atvejus. Atsižvelgdamas į rizikos vertinimą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali paprašyti nugalėjusių pareiškėjų pateikti 143 straipsnyje nurodytus įrodymus. Atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui paprašius, nugalėję pareiškėjai pateikia tokius įrodymus, nebent yra atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno pripažįstamos materialios aplinkybės, dėl kurių tai padaryti neįmanoma, arba tokie įrodymai jau buvo pateikti vykdant kitą dotacijų skyrimo ar viešųjų pirkimų procedūrą, su sąlyga, kad dokumentai išduoti ne anksčiau kaip prieš metus ir dar galioja.

198 straipsnis

Pareiškėjai, neturintys juridinio asmens statuso

(Finansinio reglamento 131 straipsnis)

Kai paraišką skirti dotaciją pateikia pareiškėjas, neturintis juridinio asmens statuso, kaip nurodyta Finansinio reglamento 131 straipsnio 2 dalyje, to pareiškėjo atstovai įrodo, kad jie yra pajėgūs prisiimti teisinę prievolę pareiškėjo vardu ir kad pareiškėjo finansinis ir veiklos pajėgumas yra lygiavertis juridinių asmenų pajėgumui.

199 straipsnis

Subjektai, veikiantys kaip vienas pareiškėjas

(Finansinio reglamento 131 straipsnis)

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali laikyti vienu pareiškėju kelis subjektus, kurie kartu tenkina paraiškos skirti dotaciją teikimo sąlygas, jeigu paraiškoje nurodoma, kad šie subjektai dalyvauja įgyvendinant pasiūlytą veiksmą arba darbo programą kaip vieni iš pareiškėjų.

200 straipsnis

Finansinės ir administracinės nuobaudos

(Finansinio reglamento 131 straipsnis)

Pareiškėjams, kurie pateikė neteisingus pareiškimus arba padarė esminių klaidų arba pažeidimų, arba sukčiavo, gali būti taikomos finansinės arba administracinės nuobaudos, arba abiejų rūšių nuobaudos pagal 145 straipsnyje nustatytas sąlygas.

Tokios finansinės arba administracinės nuobaudos, arba abiejų rūšių nuobaudos gali būti skiriamos ir naudos gavėjams, kurie buvo pripažinti sunkiai pažeidę savo sutartinius įsipareigojimus.

201 straipsnis

Tinkamumo kriterijai

(Finansinio reglamento 131 straipsnis)

1. Tinkamumo kriterijai skelbiami kvietime teikti pasiūlymus.
2. Tinkamumo kriterijais nustatomos dalyvavimo pasiūlymų atrankos procedūroje sąlygos. Tie kriterijai nustatomi tinkamai atsižvelgiant į veiksmo tikslus ir laikantis skaidrumo ir nediskriminavimo principų.

202 straipsnis

Atrankos kriterijai

(Finansinio reglamento 132 straipsnio 1 dalis)

1. Atrankos kriterijai skelbiami kvietime teikti pasiūlymus ir turi suteikti galimybę įvertinti pareiškėjo finansinį ir veiklos pajėgumą įvykdyti pasiūlytą veiksmą arba darbo programą.
2. Pareiškėjas privalo turėti stabilius ir pakankamus finansavimo šaltinius, kad galėtų vykdyti veiklą per visą veiksmui vykdyti skirtą laiką arba tais metais, kuriems skirta dotacija, ir dalyvauti ją finansuojant. Pareiškėjas privalo turėti profesinę kompetenciją ir kvalifikacijas, kurių reikia siūlomam veiksmui arba darbo programai įvykdyti, jei pagrindiniame teisės akte konkrečiai nenumatyta kitaip.

3. Finansinis ir veiklos pajėgumas tikrinamas visų pirma remiantis bet kurių 196 straipsnyje nurodytų patvirtinamųjų dokumentų, kuriuos pateikti pareikalavo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas kvietime pateikti pasiūlymus, analize.

Jeigu kvietime teikti pasiūlymus nebuvo reikalaujama pateikti patvirtinamųjų dokumentų ir jeigu atsakingajam leidimus suteikiančiam pareigūnui kyla abejonų dėl pareiškėjų finansinio arba veiklos pajėgumo, jis paprašo jų pateikti atitinkamus dokumentus.

178 straipsnyje nurodytų partnerysčių atveju toks tikrinimas atliekamas prieš pasirašant partnerystės pagrindų susitarimą arba pranešant apie partnerystės pagrindų sprendimą.

203 straipsnis

Dotacijų skyrimo kriterijai

(Finansinio reglamento 132 straipsnio 2 dalis)

1. Dotacijų skyrimo kriterijai skelbiami kvietime teikti pasiūlymus.

2. Dotacijų skyrimo kriterijais užtikrinama, kad dotacijos būtų skiriamos veiksams, kuriais maksimaliai padidinamas bendras įgyvendinamos Sąjungos programos veiksmingumas, arba institucijoms, kurių darbo programa yra parengta taip, kad pasiektų tokį patį rezultatą. Šie kriterijai apibrėžiami taip, kad taip pat būtų užtikrinta, kad Sąjungos lėšos būtų tinkamai valdomos.

Dotacijų skyrimo kriterijai taikomi taip, kad būtų galima atrinkti planuojamus veiksmus arba darbo programas, dėl kurių Komisijai nekiltų abejonų, kad juos vykdant bus laikomasi jos tikslų bei prioritetų ir užtikrinamas Sąjungos finansavimo matomumas.

3. Dotacijų skyrimo kriterijai apibrėžiami taip, kad vėliau būtų galima atlikti įvertinimą.

204 straipsnis

Paraiškų vertinimas ir dotacijų skyrimas

(Finansinio reglamento 133 straipsnis)

1. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas paskiria komitetą pasiūlymams įvertinti, jeigu Komisija nenusprendžia kitaip, atsižvelgdama į konkretaus sektoriaus programą.

Komitetą sudaro bent trys asmenys, atstovaujantys bent dviem Finansinio reglamento 62 ir 208 straipsniuose nurodytų institucijų arba įstaigų organizaciniams vienetams, neturintiems tarpusavio hierarchinių ryšių. Siekiant išvengti interesų konflikto, šie asmenys laikosi Finansinio reglamento 57 straipsnyje nustatytų įpareigojimų.

Jei atstovybėse ir vietos padaliniuose, nurodytuose šio reglamento 72 straipsnyje, ir įgaliotose įstaigose, nurodytose Finansinio reglamento 62 ir 208 straipsniuose, nėra atskirų vienetų, reikalavimas dėl organizacinių vienetų, neturinčių tarpusavio hierarchinių ryšių, netaikomas.

Atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno sprendimu komitetui gali padėti išorės ekspertai. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas įsitikina, kad šie ekspertai laikosi Finansinio reglamento 57 straipsnyje nustatytų įsipareigojimų.

2. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, kai tinkama, padalija procesą į kelis procedūrinius etapus. Procesą reglamentuojančios taisyklės skelbiamos kvietime teikti pasiūlymus.

Kai kvietime teikti pasiūlymus nurodoma dviejų etapų dokumentų pateikimo procedūra, antrajame etape pateikti išsamų pasiūlymą bus prašoma tik tų pareiškėjų, kurių pasiūlymai atitinka pirmojo etapo vertinimo kriterijus.

Kai kvietime teikti pasiūlymus nurodoma dviejų etapų dokumentų vertinimo procedūra, tik tie pasiūlymai, kurie praeina pirmąjį etapą, remiantis įvertinimu, atliktu pagal riboto kiekio kriterijus, teikiami tolesniam vertinimui.

Pareiškėjams, kurių pasiūlymai atmetami bet kuriame etape, bus pranešama pagal Finansinio reglamento 133 straipsnio 3 dalį.

Kiekvienas tolesnis procedūros etapas turi būti aiškiai atskirtas nuo ankstesniojo.

Tos pačios procedūros metu nereikalaujama pateikti daugiau nei vieną kartą tų pačių dokumentų ir informacijos.

3. Vertinimo komitetas arba, kai tinkama, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali paprašyti, kad pareiškėjas pateiktų papildomos informacijos arba paaiškintų su paraiška susijusius pateiktus patvirtinamuosius dokumentus, jeigu tokia informacija ar paaiškinimas iš esmės nepakeičia pasiūlymo. Pagal Finansinio reglamento 96 straipsnį, jeigu esama akivaizdžių rašybos klaidų, vertinimo komitetas arba leidimus suteikiantis pareigūnas gali to nedaryti tik tinkamai pagrįstais atvejais. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai užregistruoja atvejus, kai procedūros metu buvo susisiekiama su pareiškėjais.

4. Pabaigę savo darbą, vertinimo komiteto nariai pasirašo visų išnagrinėtų pasiūlymų protokolą, kuriame nurodoma jų kokybė ir įvardijami tie pasiūlymai, kuriems gali būti skirtas finansavimas. Šie protokolai gali būti pasirašomi elektronine sistema, jeigu galima pakankamai gerai nustatyti pasirašiusįjį.

Prireikus tame protokole išnagrinėti pasiūlymai išdėstomi pagal eilę, pateikiamos rekomendacijos dėl didžiausios skirtinos sumos ir galimo nereikšmingo paraiškos skirti dotaciją patikslinimo.

Protokolas saugomas informacijai ateityje.

5. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali pasiūlyti pareiškėjui patikslinti savo pasiūlymą atsižvelgiant į vertinimo komiteto rekomendacijas. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai užregistruoja atvejus, kai procedūros metu buvo susisiekiama su pareiškėjais.

Po įvertinimo atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas priima sprendimą, nurodydamas šią būtiniausią informaciją:

- a) sprendimo objektą ir bendrą sumą;
- b) nugalėjusių pareiškėjų pavardę / pavadinimą, veiksmų pavadinimą, priimtas sumas ir tokio pasirinkimo priežastis, taip pat nurodant atvejus, kai sprendimas nesutampa su vertinimo komiteto nuomone;
- c) visų atmestų pareiškėjų pavardes / pavadinimus ir tokio atmetimo priežastis.

6. Šio straipsnio 1, 2 ir 4 dalys nėra privalomos skiriant dotacijas pagal šio reglamento 190 straipsnį ir Finansinio reglamento 125 straipsnio 7 dalį.

205 straipsnis

Informacija pareiškėjams
(Finansinio reglamento 133 straipsnis)

Pareiškėjams, kurių paraiška atmesta, informacija apie jų paraiškos vertinimo rezultatus pranešama kuo greičiau ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo dienos, kai informacija išsiųsta nugalėjusiems pareiškėjams.

4 SKYRIUS

Mokėjimas ir kontrolė

206 straipsnis

Išankstinio finansavimo garantija
(Finansinio reglamento 134 straipsnis)

1. Siekiant riboti su išankstinio finansavimo išmoka susijusią finansinę riziką, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis rizikos vertinimu, gali arba pareikalauti, kad naudos gavėjas iš anksto pateiktų garantiją, kuri atitiktų išankstinio finansavimo sumą, išskyrus mažos vertės dotacijas, arba suskaidyti išmoką į kelias dalis.

2. Kai reikalaujama pateikti garantiją, ją vertina ir priima atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas.

Garantija galioja pakankamai ilgą laiką, kad ji būtų veiksminga.

3. Garantiją suteikia patvirtintas bankas arba finansų įstaiga, įsisteigusi vienoje iš valstybių narių. Jei naudos gavėjas įsisteigęs trečiojoje šalyje, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali sutikti, kad tokią garantiją suteiktų toje trečiojoje šalyje įsisteigęs bankas ar finansų įstaiga, jei jis mano, kad šio banko ar finansų įstaigos teikiamas užtikrinimas ir jo savybės yra lygiaverčiai vienoje iš valstybių narių įsisteigusio banko ar finansų įstaigos teikiamam užtikrinimui.

Naudos gavėjo prašymu, pirmoje pastraipoje nurodytą garantiją gali pakeisti trečiosios šalies solidarioji garantija arba to paties susitarimo ar sprendimo dėl dotacijos šalių, kurie yra dotaciją veiksmams gaunantys subjektai, neatšaukiama ir besąlyginė solidarioji garantija, jei su tuo sutinka atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas.

Garantijos vertė nurodoma eurais.

Garantijos suteikimas reiškia, kad bankas arba finansų įstaiga, trečioji šalis arba kiti naudos gavėjai neatšaukiamai užtikrina dotacijos gavėjo įsipareigojimų įvykdymą arba yra jų vykdymo pirminio reikalavimo garantai.

4. Garantija grąžinama, laipsniškai mažėjant išankstiniam finansavimui dėl išmokamų gavėjui tarpinių sumų ir likučių, vadovaujantis susitarime ar sprendime dėl dotacijos nustatytais sąlygomis.

207 straipsnis

Mokėjimo prašymų patvirtinamieji dokumentai
(Finansinio reglamento 135 straipsnis)

1. Kiekvienos dotacijos atveju išankstinis finansavimas gali būti suskaidytas į kelias dalis pagal patikimo finansų valdymo principą.

Naujos visos išankstinio finansavimo sumos išmokėjimas galimas, jeigu yra išnaudota bent 70 % ankstesnio išankstinio finansavimo sumos.

Jeigu ankstesnio išankstinio finansavimo panaudojimas yra mažesnis kaip 70 %, naujo išankstinio finansavimo mokėjimo suma sumažinama nepanaudota ankstesnio mokėjimo suma.

Kartu su prašymu išmokėti naują sumą pateikiama naudos gavėjo išleistų sumų ataskaita.

2. Nedarant poveikio 110 straipsniui, naudos gavėjas garbingai patvirtina, kad jo mokėjimo prašymuose pateikta informacija yra išsami, patikima ir teisinga. Jis taip pat patvirtina, kad patirtos sąnaudos pagal susitarimo arba sprendimo dėl dotacijos nuostatas gali būti laikomos tinkamomis finansuoti ir kad mokėjimo prašymai yra pagrįsti tinkamais patvirtinamaisiais dokumentais, kuriuos galima patikrinti.

3. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, remdamasis rizikos vertinimu ir norėdamas pagrįsti mokėjimus, gali pareikalauti pateikti veiksmų arba darbo programos finansinių ataskaitų ir jas sudarančių pagrindinių sąskaitų pažymą, parengtą patvirtinto išorės auditoriaus arba – viešųjų įstaigų atveju – kompetentingo nepriklausomo valstybės pareigūno. Pažyma pridedama prie mokėjimo prašymo. Šioje pažymoje patvirtinama, laikantis atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintos metodikos ir remiantis tarptautinius standartus atitinkančiomis sutartomis procedūromis, kad finansinėse ataskaitose gavėjo parodytos sąnaudos, kuriomis grindžiamas mokėjimo prašymas, yra realiai patirtos, teisingai įtrauktos į apskaitą ir tinkamos finansuoti pagal susitarimo arba sprendimo dėl dotacijos sąlygas.

Specialiais ir tinkamai pagrįstais atvejais atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali prašyti pagal tarptautinius standartus parengtos pažymos nuomonės ar kitu pavidalu.

Finansinių ataskaitų ir jas sudarančių pagrindinių sąskaitų pažymą privalu pateikti tokiais tarpinių mokėjimų ir likučių mokėjimų atvejais:

- a) dotacijos veiksams, skiriamos Finansinio reglamento 123 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytu pavidalu, kurių suma yra 750 000 EUR ar daugiau, kai sukauptos tokio pavidalo dotacijos mokėjimo prašymų sumos sudaro mažiausiai 325 000 EUR;
- b) dotacijos veiklai, skiriamos Finansinio reglamento 123 straipsnio 1 dalies a punkte nurodytu pavidalu, kurių suma yra 100 000 EUR ar daugiau.

Atsižvelgdamas į rizikos vertinimą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas taip pat gali netaikyti prievolės pateikti finansinių ataskaitų ir jas sudarančių pagrindinių sąskaitų pažymą šiais atvejais:

- a) 43 straipsnyje nurodytų viešųjų įstaigų ir tarptautinių organizacijų atveju;
- b) dotacijų humanitarinės pagalbos, civilinės saugos neatidėliotinių operacijų ir krizių valdymo srityje gavėjams, išskyrus atvejus, kai išmokami likučiai;

c) likučių išmokėjimo atvejais – dotacijų humanitarinės pagalbos srityje gavėjams, kurie pasirašė 178 straipsnyje nurodytą partnerystės pagrindų susitarimą arba kuriems pranešta apie partnerystės pagrindų sprendimą ir kurie turi įdiegtą kontrolės sistemą, suteikiančią atitinkamas šių mokėjimų garantijas;

d) kelių dotacijų gavėjams, kurie pateikė nepriklausomą patvirtinimą, kuriuo suteikiamos panašios kontrolės sistemų ir metodikos, kuriomis remiantis buvo parengti jų reikalavimai, garantijos.

Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas taip pat gali netaikyti prievolės pateikti finansinių ataskaitų ir jas sudarančių pagrindinių sąskaitų pažymą, jeigu pačios Komisijos darbuotojai arba jos vardu veikti įgaliota įstaiga tiesiogiai atliko arba atliks auditą, kuriuo suteikiamas lygiavertis užtikrinimas dėl deklaruotų sąnaudų.

Tais atvejais, kai Komisija sudaro susitarimą su keliais naudos gavėjais, trečios pastraipos a ir b punktuose nurodytos ribos taikomos kiekvienam naudos gavėjui.

4. Remdamasis rizikos vertinimu, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali prašyti bet kurį mokėjimą pagrįsti atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintos nepriklausomos trečiosios šalies parengta veiklos patikrinimo ataskaita. Atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno prašymu, prie mokėjimo prašymo pridedama patikrinimo ataskaita ir atitinkamos sąnaudos yra tinkamos finansuoti pagal tas pačias sąlygas, kaip ir sąnaudos, susijusios su audito pažymomis, kaip numatyta Finansinio reglamento 126 straipsnyje. Patikrinimo ataskaitoje nurodoma, kad veikla patikrinta pagal atsakingojo leidimus suteikiančio pareigūno patvirtintą metodiką, ir ar veiksmas arba darbo programa buvo faktiškai įgyvendinti pagal susitarime dėl dotacijos arba sprendime dėl dotacijos nustatytas sąlygas.

208 straipsnis

Dotacijų sustabdymas ir sumažinimas

(Finansinio reglamento 135 straipsnis)

1. Susitarimo arba sprendimo dėl dotacijos įgyvendinimas, naudos gavėjo dalyvavimas juos įgyvendinant arba mokėjimai gali būti stabdomi siekiant patikrinti, ar faktiškai buvo padaryta numanomų esminių klaidų arba pažeidimų arba sukčiauta, arba nesilaikyta įsipareigojimų. Jei tai nepasitvirtina, įgyvendinimas kuo greičiau atnaujinamas.

2. Kai patvirtintas veiksmas arba darbo programa yra neįvykdyti arba įvykdyti netinkamai, ne visiškai įvykdyti arba neįvykdyti laiku, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, su sąlyga, kad naudos gavėjas turėjo galimybę pateikti savo pastabas, priklausomai nuo procedūros etapo arba sumažina dotaciją, arba pareikalauja, kad naudos gavėjas proporcingai ją grąžintų.

5 SKYRIUS

Igyvendinimas

209 straipsnis

Igyvendinimo sutartys

(Finansinio reglamento 137 straipsnis)

1. Nedarant poveikio direktyvos 2004/18/EB taikymui, kai veiksmui ar darbo programai įgyvendinti reikia sudaryti viešųjų pirkimų sutartį, naudos gavėjas sutartį sudaro su ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą pateikusių ūkinės veiklos vykdytoju arba, jei tinkama, su mažiausią kainą pasiūliusių subjektu, kartu vengdamas interesų konflikto.

2. Kai veiksmui ar darbo programai įgyvendinti reikia sudaryti viešųjų pirkimų sutartį, kurios vertė yra didesnė kaip 60 000 EUR, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali reikalauti, kad, be 1 dalyje nustatytų taisyklių, naudos gavėjas laikytųsi specialių taisyklių.

Šios specialios taisyklės grindžiamos Finansiniame reglamente nustatytomis taisyklėmis ir nustatomos tinkamai atsižvelgiant į atitinkamų sutarčių vertę, Sąjungos įnašo santykinį dydį, palyginti su visomis veiksmo įgyvendinimo sąnaudomis, ir riziką. Tokios specialios taisyklės įrašomos į sprendimą arba susitarimą dėl dotacijos.

210 straipsnis

Finansinė parama trečiosioms šalims

(Finansinio reglamento 137 straipsnis)

Jeigu siektini tikslai arba rezultatai yra pakankamai išsamiai nurodyti Finansinio reglamento 137 straipsnio 1 dalyje, galima laikyti, kad galimybė veikti savo nuožiūra yra minimali, tik jeigu sprendime arba susitarime dėl dotacijos taip pat nurodyta:

- a) didžiausia finansinės paramos suma, kuri gali būti išmokėta trečiajai šaliai ir kuri neviršija 60 000 EUR, išskyrus atvejus, kai finansinė parama yra pirminis veiksmo tikslas, ir tikslios sumos nustatymo kriterijai;
- b) skirtingos veiklos rūšys, kurioms gali būti skirta tokia finansinė parama, remiantis nuolatiniu sąrašu;

- c) asmenų, kurie gali gauti tokią finansinę paramą, arba tokių asmenų kategorijų ir tokios paramos skyrimo kriterijų apibrėžtis.

VII ANTRAŠTINĖ DALIS

APDOVANOJIMAI

211 straipsnis

Programavimas

(Finansinio reglamento 138 straipsnio 2 dalis)

1. Metinę arba daugiametę apdovanojimams skirtą darbo programą rengia kiekvienas atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas. Darbo programą priima institucija ir ji skelbiama atitinkamos institucijos interneto svetainėje kuo anksčiau, bet ne vėliau kaip įgyvendinimo metų kovo 31 d.

Darbo programoje nurodomas laikotarpis, kuriam ji taikoma, pagrindinis teisės aktas, jei toks yra, siekiami tikslai, tikėtini rezultatai, konkursų orientacinis tvarkaraštis, nurodant orientacinę apdovanojimų sumą.

Be to, darbo programoje pateikiama 94 straipsnyje nurodyta informacija, kad sprendimas dėl jos priėmimo būtų laikomas finansavimo sprendimu dėl atitinkamų metų apdovanojimų.

2. Bet kuris esminis darbo programos pakeitimas taip pat priimamas ir skelbiamas, kaip numatyta 1 dalyje.

212 straipsnis

Konkursų taisyklės

(Finansinio reglamento 138 straipsnio 2 dalis)

1. Konkursų taisyklėse nustatoma:

a) dalyvavimo sąlygos, kuriose bent jau:

i) nurodomi tinkamumo kriterijai;

ii) nurodoma, jei reikia, dalyvių registracijos ir konkursinių darbų pateikimo tvarka ir galutinis terminas pagal 2 dalyje nustatytas sąlygas;

iii) numatomas draudimas dalyvauti konkurse dalyviams, patekusiems į vieną iš Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalyje, 107, 108 ir 109 straipsniuose nurodytų situacijų;

iv) numatoma, kad ieškinio, susijusio su konkursui skirta veikla, atveju atsako tik konkurso dalyviai;

- v) numatomas nugalėtojų sutikimas su Komisijos, OLAF ir Audito Rūmų atliekamais patikrinimais ir auditais ir su informacijos skelbimo įpareigojimais, nurodytais konkurso taisyklėse;
 - vi) nurodoma, kad konkursui taikoma Sąjungos teisė, kurią prirėikus papildo konkurso taisyklėse nurodyta nacionalinė teisė;
 - vii) nurodomas kompetentingas teismas arba arbitražo teismas ginčams spręsti;
 - viii) nurodoma, kad dalyviams, kurie pateikė neteisingus pareiškimus arba padarė pažeidimų, arba sukčiavo, gali būti skiriamos finansinės arba administracinės nuobaudos, arba abiejų rūšių nuobaudos pagal 145 straipsnyje nustatytas sąlygas, proporcingai atitinkamų apdovanojimų vertei;
- b) nurodomi skyrimo kriterijai, pagal kuriuos galima įvertinti konkursinių darbų kokybę atsižvelgiant į siekiamus tikslus ir tikėtinus rezultatus, ir objektyviai nustatyti nugalėjusius konkursinius darbus;
 - c) nurodoma apdovanojimo ar apdovanojimų suma;
 - d) apdovanojimų išmokėjimo apdovanojamiems nugalėtojams tvarka.

Taikant pirmos pastraipos a punkto i papunktį, Sąjungos dotacijų gavėjai atitinka tinkamumo kriterijus, jeigu konkurso taisyklėse nenustatyta kitaip.

Taikant pirmos pastraipos a punkto vi papunktį, gali būti padaryta išimtis tarptautinių organizacijų dalyvavimo atveju.

2. Atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas parenka ryšių palaikymo būdus konkursiniams darbams pateikti, kurie yra nediskriminuojantys ir kurie neriboja dalyvių galimybių dalyvauti konkurse.

Pasirinktais ryšių palaikymo būdais galima užtikrinti šių sąlygų laikymąsi:

- a) kiekviename konkursiniame darbe yra visa jam įvertinti reikiama informacija;
- b) išsaugomas duomenų vientisumas;
- c) išsaugomas konkursinių darbų konfidencialumas;
- d) užtikrinama, kad asmens duomenys būtų apsaugoti pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

3. Konkurso taisyklėse gali būti nustatytos konkurso atšaukimo sąlygos, visų pirma jeigu jo tikslų negalima pasiekti arba jeigu nugalėtoju turėtų būti išrinktas dalyvavimo sąlygų nesilaikantis juridinis ar fizinis asmuo.

4. Konkurso taisyklės skelbiamos Sąjungos institucijų interneto svetainėje. Be paskelbimo interneto svetainėje, konkurso taisyklės gali būti skelbiamos bet kuriomis kitomis tinkamomis priemonėmis, įskaitant *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, jeigu reikia, kad jas pamatytų daugiau potencialių dalyvių. Jos gali būti skelbiamos priėmus Finansinio reglamento 84 straipsnyje nurodytą finansavimo sprendimą, be kita ko, per metus iki biudžeto vykdymo. Bet kurie konkurso taisyklių turinio pakeitimai taip pat skelbiami tokiomis pat sąlygomis.

213 straipsnis

Ex post skelbimas

(Finansinio reglamento 138 straipsnio 2 dalis)

1. Informacija apie per finansinius metus suteiktus apdovanojimus skelbiama pagal 21 straipsnį.

2. Informaciją paskelbus pagal 1 dalį, Europos Parlamento ir Tarybos prašymu Komisija jiems siūnia ataskaitą, kurioje pateikiama ši informacija:

- a) dalyvių skaičius praėjusiais metais;
- b) kiekvieno konkurso dalyvių skaičius ir nugalėjusių konkursinių darbų procentas;
- c) praėjusiais metais vertinimo grupėse dalyvavusių ekspertų sąrašas ir nuoroda į jų atrankos procedūrą.

214 straipsnis

Vertinimas

(Finansinio reglamento 138 straipsnio 3 dalis)

1. Konkursiniams darbams vertinti atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas skiria bent trijų ekspertų grupę, kurią gali sudaryti išorės ekspertai arba asmenys, atstovaujantys Finansinio reglamento 62 ir 208 straipsniuose nurodytų institucijų ar įstaigų organizaciniams vienetams, neturintiems tarpusavio hierarchinių ryšių, išskyrus atstovybes ir vietas įstaigas, nurodytas 72 straipsnyje, ir įgaliotas įstaigas, nurodytas Finansinio reglamento 62 ir 208 straipsniuose, jei jose nėra atskirų vienetų.

Pirmoje pastraipoje nurodyti ekspertai laikosi Finansinio reglamento 57 straipsnyje nustatytų interesų konflikto reikalavimų.

Išorės ekspertai pareiškia, kad juos skiriant jiems nekyla interesų konfliktas ir kad jie išsipareigoja leidimus suteikiančiam pareigūnui pranešti, jeigu vertinimo procedūros metu kiltų bet koks interesų konfliktas.

2. Pabaigę savo darbą, vertinimo grupės nariai pasirašo visų išnagrinėtų konkursinių darbų protokolą, kuriame įvertinta jų kokybė ir įvardijami tie darbai, už kuriuos gali būti suteikti apdovanojimai. Tas protokolas gali būti pasirašomas elektronine sistema, jeigu galima pakankamai gerai nustatyti pasirašiusįjį.

Pirmoje pastraipoje nurodytas protokolas saugomas informacijai ateityje.

3. Paskui atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas nusprendžia, ar suteikti apdovanojimus, ar ne. Tame sprendime taip pat nurodoma:

- a) suteiktų apdovanojimų, jei suteikta, objektas ir visa suma;
- b) nugalėjusių dalyvių, jei tokių yra, pavadinimai / pavardės, kiekvienam nugalėjusiam dalyviui suteiktų apdovanojimų suma ir tokio pasirinkimo motyvai;
- c) visų atmestų dalyvių pavadinimai / pavardės ir tokio atmetimo priežastys.

215 straipsnis

Informavimas ir pranešimas

(Finansinio reglamento 138 straipsnio 3 dalis)

1. Dalyviams informacija apie jų konkursui pateikto darbo vertinimo rezultatus pranešama kuo greičiau ir bet kuriuo atveju ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo tos dienos, kai leidimus suteikiantis pareigūnas priėmė sprendimą skirti apdovanojimą.

2. Apie sprendimą skirti apdovanojimą pranešama nugalėjusiam dalyviui ir tai yra teisinis išsipareigojimas, kaip numatyta Finansinio reglamento 86 straipsnyje.

VIII ANTRAŠTINĖ DALIS

FINANSINĖS PRIEMONĖS

216 straipsnis

Subjektų, kuriems pavesta įgyvendinti finansines priemones pagal netiesioginio valdymo principą, atranka

(Finansinio reglamento 139 straipsnis)

1. Įgyvendindama finansines priemones pagal netiesioginio valdymo principą Komisija gauna įrodymų, kad įgaliotasis

subjektas atitinka Finansinio reglamento 60 straipsnio 2 dalies reikalavimus. Gauti įrodymai galioja atitinkamam subjektui įgyvendinant bet kurias kitas finansines priemones ateityje, nebent iš esmės pasikeičia įgaliotojo subjekto sistemos, taisyklės ir procedūros, kurioms taikomi šie reikalavimai.

2. Siekdama atrinkti subjektus, kuriems pavesta įgyvendinti finansines priemones pagal Finansinio reglamento 61 straipsnio 2 dalį, Komisija skelbia kvietimą teikti potencialių įgaliotųjų subjektų kandidatūras. Kvietime nurodomi atrankos ir skyrimo kriterijai.

Pirmoje pastraipoje numatytame kvietime taip pat nurodoma, ar įgaliotasis subjektas turės skirti savo finansinių išteklių konkrečiai finansinei priemonei arba dalytis rizika. Jeigu šis reikalavimas yra nurodytas ir jeigu reikia sumažinti galimą interesų konfliktą, kvietime taip pat nurodoma, kad įgaliotasis subjektas turi pasiūlyti interesų suderinimo priemones, kaip nustatyta Finansinio reglamento 140 straipsnio 2 dalyje. Interesų suderinimo priemonės įtraukiamos į susitarimą dėl konkrečios finansinės priemonės.

Komisija su atrankos kriterijus atitinkančiais subjektais pradeda skaidrų ir objektyvų dialogą nesukeldama interesų konflikto. Baigusi dialogą Komisija su subjektu ar subjektais, pateikusiai ekonomiškai naudingiausių pasiūlymus, įskaitant, jei taikoma, savo finansinių išteklių skyrimą ar rizikos dalijimąsi, pasirašo įgaliotųjų perdavimo susitarimus.

3. Komisija gali pradėti tiesiogines derybas su potencialiais įgaliotaisiais subjektais, prieš pasirašydama įgaliotųjų perdavimo susitarimus, jeigu įgaliotasis subjektas nurodytas susijusiame pagrindiniame teisės akte arba Finansinio reglamento 58 straipsnio 1 dalies c punkto iii papunktyje, arba tinkamai pagrįstais ir tinkamai dokumentuotais išimtiniais atvejais, visų pirma, jeigu:

- a) paskelbus kvietimą teikti potencialių įgaliotųjų subjektų kandidatūras nepateikta tinkamų pasiūlymų;
- b) specifinio pobūdžio finansinėms priemonėms įgyvendinti reikia tam tikro tipo įgaliotojo subjekto dėl jo techninės kompetencijos, didelio specializacijos laipsnio ar administracinės galios;
- c) dėl ypatingos skubos priežasčių, atsiradusių dėl nenumatytų įvykių, nepriklausančių nuo Sąjungos, neįmanoma laikytis 2 dalyje nurodytos procedūros.

217 straipsnis

Įgaliojimų perdavimo susitarimo su subjektais, kuriems pavesta įgyvendinti finansines priemones pagal netiesioginio valdymo principą, turinys**(Finansinio reglamento 139 straipsnis)**

Be 40 straipsnyje nurodytų reikalavimų, įgaliojimų perdavimo susitarimuose su subjektais, kuriems pavesta įgyvendinti finansines priemones, numatyta tinkama Finansinio reglamento 140 straipsnyje nustatytų principų ir sąlygų laikymosi užtikrinimo tvarka. Visų pirma įgaliojimų perdavimo susitarime pateikiama:

- a) finansinės priemonės aprašymas, įskaitant jos investavimo strategiją ar politiką, teikiamos paramos tipas, finansų tarpininkų ir galutinių gavėjų tinkamumo kriterijai, taip pat papildomi veiklos reikalavimai, perteikiantys priemonės politikos tikslus;
- b) svarto poveikio tikslinio vertės intervalo reikalavimai;
- c) netinkamos finansuoti veiklos apibrėžtis ir atmetimo kriterijai;
- d) nuostatos, kuriomis užtikrinamas interesų suderinimas ir sprendžiamas galimas interesų konfliktas;
- e) finansų tarpininkų atrankos pagal Finansinio reglamento 139 straipsnio 4 dalies antrą pastraipą nuostatos ir, jei taikoma, specialios paskirties investavimo subjektų steigimo nuostatos;
- f) nuostatos dėl įgaliojimo subjekto ir kitų subjektų, dalyvaujančių įgyvendinant finansinę priemonę, atsakomybės;
- g) nuostatos dėl ginčų sprendimo;
- h) nuostatos dėl finansinės priemonės valdymo;
- i) nuostatos dėl Sąjungos įnašo naudojimo ir pakartotinio panaudojimo pagal Finansinio reglamento 140 straipsnio 6 dalį;
- j) nuostatos dėl Sąjungos įnašų ir patikos sąskaitų valdymo, įskaitant sandorio šalies riziką, priimtinas išdo operacijas, atitinkamų šalių pareigas, taisomuosius veiksmus patikos sąskaitų perteklinių likučių atveju, duomenų registravimą ir atskaitomybę;
- k) nuostatos dėl įgaliojimo subjekto atlyginimo, įskaitant valdymo mokesčių dydžius, ir nuostatos dėl valdymo išlaidų

ir mokesčių apskaičiavimo ir mokėjimo įgaliojimo subjektui pagal 218 straipsnį;

- l) kai tinkama, nuostatos dėl bendrų sąlygų, taikomų įnašams iš fondų, nurodytų Finansinio reglamento 175 straipsnyje, visų pirma Europos regioninės plėtros fondo, Europos socialinio fondo, Sanglaudos fondo, Europos žemės ūkio fondo kaimo plėtrai ir būsimosios Žuvininkystės fondo (toliau – BSP fondai);
- m) nuostatos dėl finansinės priemonės galiojimo trukmės, galimo pratęsimo ir baigimo, įskaitant ankstyvo nutraukimo ir, jei tinkama, pasitraukimo strategijas;
- n) nuostatos dėl paramos finansų tarpininkams ir galutiniams gavėjams įgyvendinimo stebėjimo, įskaitant finansų tarpininkų atskaitomybę;
- o) kai taikoma, visų 219 straipsnyje nurodytų apsidraudimo operacijų tipas ir pobūdis.

218 straipsnis

Valdymo išlaidos ir mokesčiai įgaliojiesiems subjektams**(Finansinio reglamento 139 straipsnis)**

1. Komisija įgaliojiesiems subjektams atlygina už finansinės priemonės įgyvendinimą mokėdama rezultatais grindžiamus mokesčius, atlygindama išimtinės išlaidas ir, jeigu įgaliojasis subjektas valdo finansinės priemonės išdą, mokėdama išdo valdymo mokesčius.

2. Rezultatais grindžiami mokesčiai apima administracinius mokesčius, kuriais įgaliojajam subjektui atlyginama už įgyvendinant finansinę priemonę atliktą darbą. Atitinkamais atvejais jie gali taip pat apimti su politika susijusias iniciatyvas, kuriomis skatinama siekti finansinės priemonės politikos tikslų ar paremti finansinius rezultatus.

219 straipsnis

Patikos sąskaitoms taikomos specialios taisyklės pagal netiesioginio valdymo principą**(Finansinio reglamento 139 straipsnis)**

1. Subjektai, kuriems pavesta įgyvendinti finansines priemones, gali atidaryti patikos sąskaitas pagal Finansinio reglamento 68 straipsnio 7 dalį savo vardu ir išimtinai Komisijos pavedimu. Šie įgaliojiesiems subjektai siunčia atitinkamų sąskaitų ataskaitas atsakingai Komisijos tarnybai.

2. Išlaikomas tinkamas patikos sąskaitų likvidumas ir tokiose patikos sąskaitose laikomas turtas valdomas pagal patikimo finansų valdymo principą, atsižvelgiant į atitinkamas riziką ribojančias taisykles pagal Finansinio reglamento 140 straipsnio 7 dalį.

3. Įgyvendindami finansines priemones įgaliojtieji subjektai nevykdo apsidraudimo operacijų spekuliaciniais tikslais. Dėl apsidraudimo operacijų tipo ir pobūdžio Komisija iš anksto sutaria ir jie nurodomi 217 straipsnyje numatytuose įgaliojimų perdavimo susitarimuose.

220 straipsnis

Tiesiogiai įgyvendinamos finansinės priemonės

(Finansinio reglamento 139 straipsnis)

1. Išimtiniais atvejais finansinės priemonės gali būti įgyvendinamos tiesiogiai pagal Finansinio reglamento 139 straipsnio 4 dalį naudojant vieną iš šių priemonių:

- a) specialios paskirties investavimo subjektą, kurio veikloje Komisija dalyvauja kartu su kitais viešaisiais ar privačiais investuotojais, siekdama padidinti Sąjungos įnašo svarto poveikį;
- b) paskolas, garantijas, investicijas į nuosavą kapitalą ir kitas rizikos pasidalijimo priemones, išskyrus investicijas į specialios paskirties investavimo subjektus, galutiniams gavėjams teikiamas tiesiogiai arba per finansų tarpininkus;

2. Įgyvendindama finansines priemones Komisija nevykdo apsidraudimo operacijų spekuliaciniais tikslais. Dėl apsidraudimo operacijų tipo ir pobūdžio Komisija iš anksto sutaria ir jie nurodomi numatytuose įgaliojimų perdavimo susitarimuose.

221 straipsnis

Finansų tarpininkų, specialios paskirties investavimo subjektų valdytojų ir galutinių gavėjų atranka

(Finansinio reglamento 139 straipsnis)

1. Jeigu Komisija finansines priemones įgyvendina tiesiogiai arba netiesiogiai per specialios paskirties investavimo subjektus, tokie subjektai steigiami pagal valstybės narės teisės aktus. Išorės veiksmų srityje jie taip pat gali būti įsteigti pagal valstybės narės teisės aktus. Pagal įstatymą ar sutartį įpareigojama, kad tokių subjektų valdytojai veiktų rūpestingai ir sąžiningai, kaip profesionalūs valdytojai

2. 1 dalyje nurodyti specialios paskirties investavimo subjektų valdytojai ir finansų tarpininkai ar finansinių priemonių galutiniai gavėjai atrinkami tinkamai atsižvelgus į įgyvendintinos finansinės priemonės pobūdį, atitinkamų

subjektų patirtį, veiklos ir finansinį pajėgumą ir (arba) galutinių gavėjų projektų ekonominę perspektyvumą. Pasirinkimas turi būti skaidrus, pagrįstas objektyviomis prielaidomis ir nekelti interesų konflikto.

3. Jokia finansinė parama neskiriama specialios paskirties investavimo subjektų valdytojams, finansų tarpininkams ir galutiniams gavėjams, kurie yra patekę į vieną iš Finansinio reglamento 106 straipsnio 1 dalyje, 107, 108 ir 109 straipsniuose nurodytų situacijų.

222 straipsnis

Finansinių priemonių naudojimo sąlygos

(Finansinio reglamento 140 straipsnis)

1. Finansinėmis priemonėmis siekiama sprendimo rinkos trūkumų ar nesėkmių rinkoje, ar nepakankamai optimalios investavimo aplinkos atvejais ir suteikti paramą tik tiems galutiniams gavėjams, kurie Sąjungos paramos per finansinę priemonę teikimo metu laikomi potencialiai ekonomiškai perspektyviais.

2. Finansinėmis priemonėmis galutiniams gavėjams teikiama proporcinga parama. Visų pirma bendrai investuojantiems ar riziką besidalijantiems investuotojams taikomos lengvatinės sąlygos turėtų būti pagrįstos, proporcingos investuotojų į finansinę priemonę prisimtai rizikai ir apribotos iki minimumo, būtino jų investicijoms ar rizikos pasidalijimui užtikrinti.

223 straipsnis

Svarto poveikis

(Finansinio reglamento 140 straipsnis)

1. Finansinėmis priemonėmis siekiama užtikrinti Sąjungos įnašo svarto poveikį sutelkiant visuotines investicijas, didesnes už Sąjungos įnašą.

Sąjungos lėšų svarto poveikis yra lygus tinkamumo kriterijus atitinkantiems galutiniams gavėjams teikiamo finansavimo sumai, padalytai iš Sąjungos įnašo sumos.

2. Svarto poveikio tikslinis vertės intervalas grindžiamas atitinkamos finansinės priemonės *ex ante* vertinimu.

224 straipsnis

Finansinių priemonių *ex ante* vertinimas

(Finansinio reglamento 140 straipsnis)

1. Finansinės priemonės grindžiamos *ex ante* vertinimais, kuriais nustatomi rinkos trūkumai ar nesėkmės rinkoje, ar nepakankamai optimalios investavimo aplinkos atvejai ir įvertinami investavimo poreikiai pagal politikos tikslus.

2. *Ex ante* vertinimu parodoma, kad į nustatytus rinkos poreikius negali būti tinkamai ir laiku atsižvelgta rinkos principais grindžiama veikla arba kitokia nei finansinės priemonės taikymas Sąjungos intervencija, pavyzdžiui, reglamentavimu, liberalizavimu, reforma ar kitu politikos veiksniu. Jame vertinama rinkos iškraipymo ir privačiojo finansavimo išstūmimo naudojant finansines priemones tikimybė ir galima kaina ir nustatomos tokių iškraipymų sukeltų neigiamų padarinių sumažinimo priemonės.

3. Pagal subsidiarumo principą *ex ante* vertinime parodoma, kad Sąjungos lygmens finansine priemone į nustatytus rinkos poreikius atsižvelgiama tinkamiau nei panašiomis nacionalinio ar regioninio lygmens finansinėmis priemonėmis, įskaitant finansuojamas iš BSP fondų. Vertinant Sąjungos įnašo pridėtinę vertę atsižvelgiama į tokius veiksnius, kaip antai sunkumus gauti finansavimą nacionaliniu lygmeniu, visų pirma tarpvalstybiniuose projektuose, masto ekonomiją ar didelį parodomąjį poveikį, susijusį su geriausios patirties sklaida valstybėse narėse.

4. *Ex ante* vertinime nustatomas veiksmingiausias finansinės priemonės įgyvendinimo būdas.

5. *Ex ante* vertinime taip pat parodoma, kad numatyta finansinė priemonė atitinka:

- a) naujas ir esamas finansines priemones, vengiant nepageidaujamo sutapimo bei užtikrinant sąveiką ir masto ekonomiją;
- b) finansines priemones ir kitų formų viešąsias intervencijas, skirtas toms pačioms rinkos sąlygoms, vengiant nenuoseklumo ir ieškant galimybių užtikrinti sąveiką.

6. *Ex ante* vertinime vertinamas numatytos intervencijos proporcingumas atsižvelgiant į nustatyto finansavimo trūkumo dydį, tikėtiną numatytos finansinės priemonės svėro poveikį, taip pat nagrinėjamas papildomas kokybinis poveikis, pavyzdžiui, geriausios patirties sklaida, veiksmingas Sąjungos politikos tikslų skatinimas visoje įgyvendinimo grandinėje arba galimybė naudotis specialia įgyvendinimo grandinės dalyvių kompetencija.

7. *Ex ante* vertinime nustatomi atitinkami siūlomų finansinių priemonių veiklos rezultatų rodikliai ir nurodomi tikėtinas našumas, rezultatai ir poveikis.

8. Atskiras finansinių priemonių *ex ante* vertinimas atliekamas tik kai toks visus 1–7 dalyse nurodytus kriterijus atitinkantis vertinimas nėra įtrauktas į programos arba veiklos, kuriai taikomas pagrindinis teisės aktas, *ex ante* vertinimą arba poveikio vertinimą.

225 straipsnis

Finansinių priemonių stebėjimas

(Finansinio reglamento 140 straipsnis)

1. Siekiant užtikrinti suderintą Finansinio reglamento 140 straipsnio 12 dalyje nurodytų finansinių priemonių stebėjimą, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas įdiegia stebėjimo sistemą, kuri padeda pakankamai užtikrinti, kad Sąjungos lėšos naudojamos pagal Finansinio reglamento 32 straipsnio 2 dalį.

2. Stebėjimo sistema naudojama, kad būtų įvertinta įgyvendinimo pažanga siekiant politikos tikslų pagal susijusius našumo ir rezultatų rodiklius, parengtus pagal *ex ante* vertinimą, kad būtų analizuojama įgyvendinimo atitiktis pagal Finansinio reglamento 140 straipsnio 2 dalį nustatytiems reikalavimams ir kad būtų suteiktas pagrindas Komisijos teikiamoms ataskaitoms pagal Finansinio reglamento 38 straipsnio 5 dalį ir 140 straipsnio 8 dalį.

3. Netiesioginio valdymo atveju Komisijos vykdomas stebėjimas grindžiamas įgaliotųjų subjektų atskaitomybe ir teikiamomis ataskaitomis, atliktais auditais ir įgaliotojo subjekto vykdytais patikrinimais, tinkamai atsižvelgiant į įgaliotojo subjekto valdymo pareiškimą ir Finansinio reglamento 60 straipsnio 5 dalyje nurodytos nepriklausomos audito įstaigos nuomonę. Komisija patikrina įgaliotųjų subjektų pateiktą informaciją ir gali atlikti patikrinimus, be kita ko, atsitiktine tvarka, atitinkamais įgyvendinimo lygmenimis iki galutinių gavėjų.

Įgaliotojo subjekto vykdomas stebėjimas grindžiamas finansų tarpininkų atskaitomybe ir teikiamomis ataskaitomis, atliktais auditais ir finansų tarpininko vykdytais patikrinimais, tinkamai atsižvelgiant į finansų tarpininko valdymo pareiškimą ir į nepriklausomų auditorių nuomonę.

Jeigu finansų tarpininko nėra, įgaliotasis subjektas tiesiogiai stebi finansinės priemonės naudojimą remdamasis galutinių gavėjų atskaitomybe ir teikiamomis ataskaitomis.

Įgaliotasis subjektas patikrina, kai tinkama, atsitiktine tvarka, finansų tarpininkų ar galutinių gavėjų pateiktą informaciją ir atlieka patikrinimus, nustatytus 217 straipsnyje nurodytame susitarime.

4. Tiesioginio valdymo atveju Komisijos vykdomas stebėjimas grindžiamas finansų tarpininkų ir galutinių gavėjų atskaitomybe ir teikiamomis ataskaitomis, prirėkus vykdant atitinkamus patikrinimus. 3 dalies nuostatos *mutatis mutandis* taikomos tiesioginiam valdymui.

5. Susitarimuose, kuriais įgyvendinama finansinė priemonė, nustatytos 1–4 dalims taikyti būtinos nuostatos.

226 straipsnis

Įnašų iš BSP fondų traktavimas

(Finansinio reglamento 140 straipsnis)

1. Įnašai iš BSP fondų, skirti finansinėms priemonėms, nustatytoms pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį ir remiamoms iš BSP fondų pagal konkrečioms sektoriams taikomas taisykles, registruojami atskirai.

2. Įnašai iš BSP fondų laikomi atskirose sąskaitose ir yra naudojami veiksams ir galutiniams gavėjams finansuoti pagal programą ar programas, iš kurių lėšų teikiami įnašai, atsižvelgiant į atitinkamų BSP fondų tikslus.

3. Įnašams iš BSP fondų, skirtiems finansinėms priemonėms, nustatytoms pagal Finansinio reglamento VIII antraštinę dalį, taikomos konkrečioms sektoriams taikytinos taisyklės.

IX ANTRAŠTINĖ DALIS

ATASKAITŲ PATEIKIMAS IR APSKAITA

1 SKYRIUS

Ataskaitų pateikimas

227 straipsnis

Metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaita

(Finansinio reglamento 142 straipsnis)

Metų biudžeto ir finansų valdymo ataskaitoje tiksliai aprašoma:

- a) tais metais pasiekti tikslai, vadovaujantis patikimo finansų valdymo principu;
- b) finansinė būklė ir įvykiai, kurie turėjo reikšmingą įtaką metų veiklai.

Biudžeto ir finansų valdymo ataskaita yra atskirta nuo biudžeto vykdymo ataskaitų.

228 straipsnis

Apskaitos principų išimtis

(Finansinio reglamento 144 straipsnis)

Kai konkrečiu atveju apskaitos pareigūnas mano, kad vienam iš apskaitos principų, apibrėžtų Sąjungos apskaitos taisyklėse, turėtų būti taikoma išimtis, toji išimtis turi būti tinkamai pagrįsta ir nurodyta 232 straipsnyje minėtų finansinių ataskaitų pastabose.

229 straipsnis

Patvirtinamieji dokumentai

(Finansinio reglamento 144 straipsnis)

1. Kiekvienas įrašas pagrindžiamas datuotais ir sunumeruotais patvirtinamaisiais dokumentais popieriuje arba tokioje laikmenoje, kuri užtikrina jo turinio patikimumą ir apsaugą per laikotarpius, nustatytus 48 straipsnyje.

2. Tame pačiame patvirtinamajame dokumente gali būti apibendrintos to paties tipo operacijos, atliktos toje pačioje vietoje ir tą pačią dieną.

230 straipsnis

Finansinės veiklos ataskaita

(Finansinio reglamento 145 straipsnis)

Finansinės veiklos ataskaitoje parodomos pajamos ir išlaidos per metus, suklasifikuotos pagal jų pobūdį.

231 straipsnis

Pinigų srautų ataskaita

(Finansinio reglamento 145 straipsnis)

Pinigų srautų ataskaitoje pateikiama informacija apie grynąjų pinigų srautus per laikotarpį ir parodomi pradinių ir galutinių išdo sumų pokyčiai.

Izdą sudaro:

- a) pinigai kasoje;
- b) banko sąskaitos ir indėliai iki pareikalavimo;
- c) kitas galimas parduoti turtas, kurį galima greitai konvertuoti į grynuosius pinigus ir kurio vertė yra stabili.

232 straipsnis

Finansinių ataskaitų pastabos

(Finansinio reglamento 145 straipsnis)

Finansinio reglamento 145 straipsnyje nurodytos aiškinamosios pastabos sudaro finansinių ataskaitų neatskiriamą dalį. Pastabose turi būti bent tokia informacija:

- a) apskaitos principai, taisyklės ir metodai;
- b) aiškinamosios pastabos, teikiančios papildomą informaciją, kurios nėra pačiose finansinėse ataskaitose ir kuri yra reikalinga tikrai ir teisingai padėčiai nustatyti.

233 straipsnis

Biudžeto vykdymo ataskaitos**(Finansinio reglamento 146 straipsnis)**

1. Biudžeto vykdymo ataskaitose nurodoma:
 - a) informacija apie įplaukas, kurią sudaro:
 - i) numatytų įplaukų į biudžetą pokyčiai;
 - ii) įplaukų rezultatas;
 - iii) nustatytos teisės į tam tikras sumas;
 - b) informacija apie visų įsipareigojimų pokyčius ir esamus mokėjimų asignavimus;
 - c) informacija apie visų įsipareigojimų ir esamų mokėjimų asignavimų panaudojimą;
 - d) informacija apie neįvykdytus įsipareigojimus, iš ankstesnių metų perkeltus įsipareigojimus ir per metus prisiimtus įsipareigojimus.
2. Taip pat turi būti pridėta ataskaita apie įplaukas, kurioje parodytos suskirstytos kiekvienos valstybės narės nuosavų išteklių sumos, kurias finansinių metų pabaigoje dar reikia susigrąžinti ir kurioms taikomas vykdomasis raštas sumoms išieškoti.

234 straipsnis

Ataskaitų perdavimo sąlygos**(Finansinio reglamento 148 straipsnis)**

Finansinio reglamento 147 ir 148 straipsniuose nurodytos preliminarios ataskaitos ir galutinės ataskaitos gali būti siunčiamos elektroniniu būdu.

2 SKYRIUS

Apskaita

1 skirsnis

Sąskaitų struktūra

235 straipsnis

Sąskaitų struktūra**(Finansinio reglamento 151 straipsnis)**

1. Kiekvienos institucijos ar įstaigos apskaitos pareigūnas, nurodytas Finansinio reglamento 141 straipsnyje, parengia ir saugo naujausius dokumentus, aprašančius jo institucijos ar įstaigos sąskaitų struktūrą ir apskaitos procedūras.

2. Biudžeto įplaukos ir išlaidos registruojamos 236 straipsnyje nurodytoje kompiuterizuotoje sistemoje kaip einamosios įplaukos arba išlaidos arba kaip kapitalas, atsižvelgiant į operacijos ekonominį pobūdį.

236 straipsnis

Kompiuterizuotos sistemos**(Finansinio reglamento 151 straipsnis)**

1. Sąskaitos tvarkomos integruota kompiuterizuota sistema.
2. Kai sąskaitos tvarkomos, naudojant kompiuterizuotas sistemas ir posistemas, tokios sistemos ir posistemės turi būti išsamiai aprašytos.

Tokiame aprašyme apibrėžiamas visų duomenų kategorijų turinys ir nurodoma, kaip sistemoje tvarkomos atskiros operacijos. Jame nurodoma, kaip sistema užtikrina išsamią kiekvienos operacijos ir kiekvieno kompiuterizuotoje sistemoje padaryto pakeitimo audito seką, kad būtų galima bet kuriuo metu nustatyti pakeitimo pobūdį ir asmenį, kuris jį padarė.

Kompiuterizuotos apskaitos sistemų ir posistemų aprašyme nurodomi tokių sistemų ryšiai su centrine apskaitos sistema, visų pirma kiek tai susiję su duomenų perkėlimu ir likučių suderinimu.

3. Prie kompiuterizuotų sistemų ir posistemų prieigą turi tik asmenys, įrašyti į įgaliotųjų asmenų sąrašą, kurį turi ir atnaujina kiekviena institucija.

2 skirsnis

Apskaitos žurnalai

237 straipsnis

Apskaitos žurnalai**(Finansinio reglamento 154 straipsnis)**

Kiekviena institucija ir kiekviena įstaiga, nurodyta Finansinio reglamento 141 straipsnyje, turi žurnalą, didžiąją knygą ir bent jau atskirus žurnalus skolininkams, kreditoriams ir ilgalaikeiam turtui, nebent tai nepateisinama sąnaudų ir naudos požiūriu.

Apskaitos žurnalai – tai elektroniniai dokumentai, kuriuos nustato apskaitos pareigūnas ir kurie visiškai užtikrina, kad jais galima naudotis kaip įrodymu.

Įrašai žurnale perkeliama į didžiąją knygą, suskirstytą pagal sąskaitų planą, nurodytą 212 straipsnyje.

Žurnalą ir didžiąją knygą galima suskaidyti į tiek specialių žurnalų ir specialių didžiųjų knygų, kiek to reikia reikalavimams įgyvendinti.

Įrašai specialiuose žurnaluose ir specialiose didžiosiose knygose bent kartą per mėnesį perkeliama į centrinį žurnalą ir centrinę didžiąją knygą.

238 straipsnis

Bandomasis balansas

(Finansinio reglamento 154 straipsnis)

Kiekviena institucija ir įstaiga, nurodyta Finansinio reglamento 141 straipsnyje, rengia bandomąjį balansą, apimantį visas bendrųjų ataskaitų sąskaitas, įskaitant ir per metus užbaigtas sąskaitas, kiekvienu atveju nurodant:

- a) sąskaitos numerį;
- b) aprašymą;
- c) debetines sumas, iš viso;
- d) kreditines sumas, iš viso;
- e) likutį.

239 straipsnis

Apskaitos suderinimas

(Finansinio reglamento 154 straipsnis)

1. Didžiosios knygos duomenys saugomi ir tvarkomi taip, kad pagrįstų kiekvienos į bandomąjį balansą įtrauktos sąskaitos turinį.
2. Kiek tai susiję su ilgalaikio turto inventoriniais sąrašais, taikomos 246–253 straipsnių nuostatos.

3 skirsnis

Registravimas

240 straipsnis

Įrašai sąskaitose

(Finansinio reglamento 154 straipsnis)

1. Įrašai daromi, taikant dvejetainio įrašo metodą, pagal kurį kiekvienas į sąskaitas įrašomas pasikeitimas ar skirtumas parodomas įrašu, kuriuo nustatomas debetuojamos ir kredituojamos sumos ekvivalentiškumas įvairiose sąskaitose, kurioms tas įrašas turi poveikį.

2. Sandorio, išreikšto ne eurais, o kita valiuta, priešpriešinis straipsnis eurais apskaičiuojamas ir įrašomas į sąskaitas.

Sandoriai užsienio valiutomis sąskaitose, kuriuos galima perkainoti, perkainojami bent tuomet, kai sąskaitos uždaromos.

Perkainojant remiamasi valiutų santykiais, nustatytais pagal 6 straipsnį.

Sudarant N metų gruodžio 31 d. balansą bei perskaičiuojant eurus į kitą valiutą ir atvirkščiai, taikomas valiutų santykis, galiojęs N metų paskutinę darbo dieną.

3. Sąjungos apskaitos taisyklėse, priimtose pagal Finansinio reglamento 152 straipsnį, nurodomos perskaičiavimo ir perkainojimo taisyklės, kurios turi būti numatytos kaupiamosios apskaitos tikslais.

241 straipsnis

Apskaitos įrašai

(Finansinio reglamento 154 straipsnis)

Visuose apskaitos įrašuose nurodoma kiekvieno duomenų straipsnio kilmė, turinys ir apskaitos nuorodos bei nuorodos į atitinkamus patvirtinamuosius dokumentus.

242 straipsnis

Įrašai žurnale

(Finansinio reglamento 154 straipsnis)

Apskaitos operacijos įrašomos į žurnalą vienu iš šių būdų, kurie vienas kito nepanaikina:

- a) kiekvieną dieną, kiekvieną operaciją;
- b) su operacijomis susijusių visų mėnesio sumų apibendrinimą, jeigu saugomi visi dokumentai, kurie leidžia patikrinti atskiras operacijas kiekvieną dieną.

243 straipsnis

Įrašų tvirtinimas

(Finansinio reglamento 154 straipsnis)

1. Įrašai žurnale ir atskiruose žurnaluose tampa galutiniais, naudojant patvirtinimo procedūrą, draudžiančią bet kokius įrašo pakeitimus ar įrašo išbraukimą.

2. Uždarymo procedūra, kuria sustabdoma įrašų chronologija ir užtikrinamas jų nepažeidžiamumas, atliekama vėliausiai prieš pateikiant galutines finansines ataskaitas.

4 skirsnis

Suderinimas ir tikrinimas

244 straipsnis

Sąskaitų suderinimas

(Finansinio reglamento 154 straipsnis)

1. Sąskaitų likutis bandomajame balanse reguliariai suderinamas, bent jau atliekant metinį sąskaitų uždarymą, su valdymo sistemų duomenimis, kuriais naudojami leidimus suteikiantys pareigūnai turtui ir įsipareigojimams valdyti ir apskaitos sistemai kasdien papildyti.

2. Apskaitos pareigūnas periodiškai, bent jau uždarant sąskaitas, patikrina, ar banko likučiai atitinka faktinę padėtį, visų pirma susijusių su:

- a) pinigais banke, suderinant su finansų institucijų sąskaitų išrašais;
- b) pinigais kasose, suderinant su duomenimis grynųjų pinigų knygoje.

Ilgalaikio turto sąskaitos tikrinamos, vadovaujantis 250 straipsniu.

3. Tarpinstitucinių ryšių jungiamosios sąskaitos suderinamos kas mėnesį.

4. Laikinąsias sąskaitas kasmet atidaro ir patikrina apskaitos pareigūnas. Už šias sąskaitas atsakingas leidimus suteikiantis pareigūnas ir jis jas patvirtina kuo greičiau.

5 skirsnis

Biudžetinės sąskaitos

245 straipsnis

Biudžetinių sąskaitų turinys ir tvarkymas

(Finansinio reglamento 156 straipsnis)

1. Biudžetinėse sąskaitose kiekviename biudžetiniame skyriuje parodoma:

a) išlaidų atveju:

i) leisti asignavimai pradiniam biudžete, asignavimai įrašyti taisomuosiuose biudžetuose, perkelti asignavimai, asignavimai, atsirandantys surinkus asignuotąsias įplaukas, asignavimų perkėlimai ir esami asignavimai iš viso;

ii) įsipareigojimai ir mokėjimai, susiję su finansiniais metais;

b) įplaukų atveju:

i) sąmatos, įrašytos į pradinį biudžetą, sąmatos, įrašytos į taisomuosius biudžetus, asignuotosios įplaukos ir taip nustatytos sąmatos iš viso;

ii) nustatytos teisės į susigrąžinamas sumas ir susigrąžintos sumos, susijusios su atitinkamais metais;

c) įsipareigojimai, kuriuos dar reikia apmokėti, ir įplaukos, kurias dar reikia gauti, perkeltos iš ankstesniųjų finansinių metų.

Įsipareigojimų asignavimai ir mokėjimų asignavimai, minėti pirmos pastraipos a punkte, įrašomi ir rodomi atskirai.

Bendrieji preliminarūs įsipareigojimai, susiję su Europos žemės ūkio garantijų fondu (toliau – EŽŪGF), ir atitinkami mokėjimai taip pat įrašomi į biudžetines sąskaitas.

Tokie įsipareigojimai pateikiami visų EŽŪGF asignavimų atžvilgiu.

2. Biudžetinėse sąskaitose atskirai parodoma:

a) perkeltų asignavimų ir einamiesiems metams skirtų asignavimų panaudojimas;

b) neįvykdytų įsipareigojimų panaikinimas.

Įplaukų pusėje atskirai parodomos sumos, kurios turi būti susigrąžintos iš ankstesniųjų finansinių metų.

3. Biudžetinės sąskaitos gali būti sutvarkytos taip, kad iš jų būtų galima sudaryti sąnaudų apskaitos sistemą.

4. Biudžetinės sąskaitos tvarkomos kompiuterinėmis sistemomis, knygoje ir kataloginėse kortelėse.

3 SKYRIUS

Turto inventoriniai sąrašai

246 straipsnis

Turto inventoriniai sąrašai**(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Turto inventorinių sąrašų sistemą nustato leidimus suteikiantis pareigūnas su apskaitos pareigūno technine pagalba. Inventorinių sąrašų sistema turi teikti visą informaciją, kuri yra reikalinga sąskaitoms tvarkyti ir turtui apsaugoti.

247 straipsnis

Turto apsaugojimas**(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Kiekviena institucija ir įstaiga, nurodyta Finansinio reglamento 141 straipsnyje, priima nuostatas dėl turto, įrašyto į jos atitinkamą balansą, apsaugos ir sprendžia, kurie administraciniai departamentai yra atsakingi už inventorinių sąrašų sistemą.

248 straipsnis

Turto įrašai inventoriniame sąrašė**(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Visas įsigytas turtas, kurio naudojimo trukmė yra ilgesnė nei vieni metai, kuris nėra priskiriamas prie vartojimo reikmenų ir kurio įsigijimo kaina arba gamybos sąnaudos yra didesnės nei nurodyta Sąjungos apskaitos taisyklėse, priimtose pagal Finansinio reglamento 152 straipsnį, įrašomas į inventorinį sąrašą ir registruojamas ilgalaikio turto sąskaitose.

249 straipsnis

Kiekvieno turto įrašo inventoriniame sąrašė turinys**(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Inventoriniame sąrašė atitinkamai aprašomas kiekvienas turto vienetas, nurodoma jo vieta arba kilnojamojo turto atveju – atsakinga tarnyba arba asmuo, įsigijimo data ir jo vieneto kaina.

250 straipsnis

Kilnojamojo turto inventorizacija**(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Institucijų ir įstaigų, nurodytų Finansinio reglamento 141 straipsnyje, inventorizacija atliekama taip, kad būtų užtikrinta, jog kiekvienas turto vienetas fiziškai egzistuočiau ir atitiktų atitinkamą įrašą inventoriniame sąrašė. Tokios inventorizacijos atliekamos pagal metines tikrinimo programas, išskyrus materialųjį ilgalaikį turtą ir nematerialųjį turtą, kuris tikrinamas bent kartą per trejus metus.

251 straipsnis

Materialiojo turto pardavimas**(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Institucijų ir įstaigų, minėtų Finansinio reglamento 141 straipsnyje, nariai, pareigūnai ar kiti tarnautojai ir bet kurie kiti darbuotojai negali įsigyti turto, kuris yra tų institucijų perparduodamas, išskyrus tuos atvejus, kai toks turtas yra perparduodamas taikant viešą konkursą.

252 straipsnis

Materialiojo turto pardavimo procedūra**(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

1. Materialiojo turto pardavimas atitinkamu būdu reklamuojamas vietos mastu, jei vieno vieneto pardavimo kaina yra 8 100 EUR ar daugiau. Laikas nuo paskutinio skelbimo paskelbimo iki pardavimo sutarties sudarymo yra ne trumpesnis kaip keturiolika kalendorinių dienų.

Apie pirmoje pastraipoje nurodytą pardavimą skelbiama *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*, jei vieneto pardavimo kaina yra 391 100 EUR ar daugiau. Atitinkami reklaminiai skelbimai taip pat gali būti publikuojami valstybių narių spaudoje. Laikas nuo skelbimo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* dienos iki sutarties sudarymo yra ne trumpesnis kaip vienas mėnuo.

2. Institucijos ir įstaigos, nurodytos Finansinio reglamento 141 straipsnyje, gali atsisakyti reklaminio skelbimo, kai skelbimo kaina yra didesnė už tikėtinas pajamas iš operacijos.

3. Institucijos ir įstaigos, nurodytos Finansinio reglamento 141 straipsnyje, visada stengiasi gauti geriausią kainą už parduodamą materialųjį turtą.

4. 1, 2 ir 3 dalys netaikomos, kai Sąjungos institucijos ir jų įstaigos, nurodytos Finansinio reglamento 208 straipsnyje, viena kitai parduoda savo turtą.

253 straipsnis

Materialiojo turto likvidavimo procedūra**(Finansinio reglamento 157 straipsnis)**

Kai bet kuris turtas, įrašytas į inventorinį sąrašą, įskaitant pastatus, yra parduodamas, perleidžiamas neatlygintinai, nurašomas, išnuomojamas ar dingsta dėl praradimo, vagystės ar bet kurios kitos priežasties, leidimus suteikiantis pareigūnas parengia protokolą arba aktą.

Protokole arba akte visų pirma nurodoma, ar turtas turi būti atkurtas Sąjungos pareigūno, kito tarnautojo ar bet kurio kito asmens sąskaita.

Kai nekilnojamas turtas ar dideli įrenginiai suteikiami neatlygintinai, turi būti parengta sutartis ir apie tai turi būti pranešta metinėje ataskaitoje, siunčiamoje Europos Parlamentui ir Tarybai, kai teikiamas biudžeto projektas.

Institucijų ir įstaigų, nurodytų Finansinio reglamento 141 straipsnyje, nariai, pareigūnai ar kiti tarnautojai ir bet kurie kiti darbuotojai negali įsigyti turto, kuris yra nemokamai atiduodamas arba nurašomas.

254 straipsnis

Inventoriniai sąrašai ir skelbimas apie turto pardavimą Sąjungos delegacijose

(Finansinio reglamento 157 straipsnis)

1. Sąjungos delegacijų atveju nuolatiniai Sąjungai priklausantį kilnojamojo turto inventoriniai sąrašai saugomi vietoje. Jie reguliariai siunčiami į centrinius skyrius, vadovaujantis kiekvienos institucijos priimtomis taisyklėmis.

Sąjungos delegacijoms siunčiamas kilnojamas turtas, įrašomas į laikinąjį sąrašą, prieš jį įrašant į nuolatinius inventorinius sąrašus.

2. Sąjungos delegacijų kilnojamojo turto pardavimas reklamuojamas pagal įprastą vietos tvarką.

ANTRA DALIS

SPECIALIOSIOS NUOSTATOS

I ANTRAŠTINĖ DALIS

MOKSLINIAI TYRIMAI

255 straipsnis

Veiklos rūšys

(Finansinio reglamento 181 straipsnis)

1. Tiesioginę veiklą vykdo Jungtinio tyrimų centro (toliau – JRC) įstaigos, ir iš esmės ji yra visiškai finansuojama iš biudžeto. Ją sudaro:

- a) mokslinių tyrimų programos;
- b) bandomoji mokslinių tyrimų veikla;
- c) institucinio pobūdžio pagalbinė mokslinė ir techninė veikla.

2. JRC gali dalyvauti netiesioginėje veikloje Finansinio reglamento 183 straipsnyje nustatytais sąlygomis.

3. Gautinų sumų, nurodytų Finansinio reglamento 181 straipsnio 2 dalyje, sąmata siunčiama apskaitos pareigūnui užregistruoti.

256 straipsnis

JRC taikomos papildomos taisyklės

(Finansinio reglamento 183 straipsnis)

1. Konkurencijos principais grindžiama JRC vykdoma veikla gali būti:

a) veikla, vykdoma po dotacijų skyrimo ar viešųjų pirkimų procedūrų;

b) trečiųjų šalių vardu vykdoma veikla;

c) veikla, kuri vykdoma pagal administracinę susitarimą su kitomis institucijomis arba kitais Komisijos departamentais, siekiant teikti technines mokslines paslaugas.

2. Kai JRC trečiosioms šalims vykdomai veiklai reikalingi viešieji pirkimai, viešųjų pirkimų procedūra turi būti taikoma, laikantis skaidrumo ir vienodų sąlygų principų.

3. Gautinų sumų, nurodytų Finansinio reglamento 183 straipsnio 2 dalyje, sąmatos siunčiamos apskaitos pareigūnui užregistruoti.

II ANTRAŠTINĖ DALIS

IŠORĖS VEIKSMAI

I SKYRIUS

Bendrosios nuostatos

257 straipsnis

Veiksmai, kurie gali būti finansuojami

(Finansinio reglamento 184 straipsnis)

Asignavimais veiksams, nurodytiems Finansinio reglamento antros dalies IV antraštinės dalies 1 skyriuje, visų pirma galima finansuoti viešųjų pirkimų sutartis, dotacijas, įskaitant palūkanų

normų subsidijas, specialias paskolas, paskolų garantijas ir finansinę pagalbą, paramą biudžetui ir kitą specialių formų pagalbą biudžetui.

II SKYRIUS

Parama biudžetui ir kelių paramos teikėjų patikos fondai

258 straipsnis

Paramos biudžetui naudojimas

(Finansinio reglamento 186 straipsnis)

1. Jeigu atitinkamuose pagrindiniuose teisės aktuose numatyta, Komisija gali naudoti sektoriui skirtą arba bendrą paramą biudžetui trečiojoje šalyje, jeigu:

- a) šalies partnerės viešųjų finansų valdymas yra pakankamai skaidrus, patikimas ir veiksmingas;
- b) šalis partnerė vykdo pakankamai patikimą ir aktualią sektorių ar nacionalinę politiką ir
- c) šalis partnerė vykdo stabilumo siekiančią makroekonominę politiką.

2. Su šalimi partnere sudarytuose susitarimuose tai šaliai nustatomas įpareigojimas Komisijai laiku pateikti patikimą informaciją, kuri leidžia Komisijai įvertinti, kaip laikomasi 1 dalyje nustatytų sąlygų.

259 straipsnis

Sąjungos išorės veiksmų patikos fondai

(Finansinio reglamento 187 straipsnis)

Į kitų pagalbos teikėjų įnašus atsižvelgiama, kai į patikos fondo specialią banko sąskaitą įmokami grynieji pinigai, o į sumą eurais – kai juos gavus jie perskaičiuojami specialioje banko sąskaitoje.

Sąjungos įnašas pervedamas laiku, kad būtų padengti patikos fondo sąskaitos teisiniai įsipareigojimai tinkamai atsižvelgiant į kitų pagalbos teikėjų turimas lėšas.

Sukauptos patikos fondo specialios sąskaitos palūkanos investuojamos į patikos fondą, nebent patikos fondo steigimo akte numatyta kitaip.

Visi trečioje pastraipoje nurodytos banko sąskaitos sandoriai per metus tinkamai įtraukiami į patikos fondo ataskaitas.

Kiekvieno patikos fondo vykdomų operacijų finansines ataskaitas kiekvienais metais du kartus rengia leidimus suteikiantis pareigūnas.

Patikos fondus kasmet tikrina nepriklausomas išorės auditorius.

Patikos fondo valdyba tvirtina leidimus suteikiančio pareigūno parengtą patikos fondo metinę ataskaitą kartu su apskaitos pareigūno parengtomis metinėmis ataskaitomis. Šios ataskaitos pridedamos prie įgalioto leidimus suteikiančio pareigūno metinės ataskaitos ir pateikiamos Europos Parlamentui ir Tarybai per Komisijos biudžeto įvykdymo patvirtinimo procedūrą.

Valdybos sudarymo taisyklės ir jos vidaus taisyklės nustatomos Komisijos patvirtintame patikos fondo steigimo akte, kurio laikosi pagalbos teikėjai. Šiomis taisyklėmis užtikrinamas sąžiningas atstovavimas pagalbos teikėjams ir į jas yra įtrauktas reikalavimas, kad priimant galutinį sprendimą dėl lėšų panaudojimo Komisija balsuotų teigiamai.

III SKYRIUS

Viešieji pirkimai

260 straipsnis

Pastatų nuoma

(Finansinio reglamento 190 straipsnis)

Iš einamųjų asignavimų išorės veiksmams galima finansuoti tik tas pastatų sutartis, kurios yra susijusios su pastatų, kurie nuomos sutarties pasirašymo metu jau yra pastatyti, nuoma. Šios sutartys skelbiamos, kaip nustatyta 124 straipsnyje.

261 straipsnis

Apibrėžtys

(Finansinio reglamento 190 straipsnis)

1. Paslaugų sutartys apima studijų ir techninės pagalbos sutartis.

Studijų sutartis yra tiekėjo ir perkančiosios institucijos sudaryta paslaugų sutartis, kurioje numatomos studijos projektų nustatymui ir parengimui, ekonominio pagrįstumo studijos, ekonominės ir rinkos studijos, techninės studijos ir auditai.

Techninės pagalbos sutartis numato, kad tiekėjas atliks patariamąjį vaidmenį, valdys arba prižiūrės projektą arba teiks sutartyje nurodytus konsultantus.

2. Kai trečioji šalis turi kvalifikuotą valdymo personalą savo departamentuose ar padalinuose, kuriuose dalyvauja viešasis sektorius, tie departamentai ar padaliniai tiesiogiai teikdami darbo jėgą gali tiesiogiai vykdyti sutartis.

262 straipsnis

Specialiosios nuostatos dėl ribų ir tvarkos sudarant išorės sutartis**(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

1. Finansinio reglamento 190 straipsnio 2 dalyje nurodytų perkančiųjų institucijų arba jų vardu sudarytomis viešųjų pirkimų sutartims netaikomi šio reglamento 123–126 straipsniai, išskyrus apibrėžtis, 127 straipsnio 3 ir 4 dalys, 128, 134–137 straipsniai, 139 straipsnio 3–6 dalys, 148 straipsnio 4 dalis, 151 straipsnio 2 dalis, 152–158 straipsniai, 160 ir 164 straipsniai.

Dėl viešųjų pirkimų nuostatų pagal šį skyrių įgyvendinimo sprendžia Komisija, įskaitant tinkamas kontrolės priemones, kurias taiko atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas, kai Komisija nėra perkančioji institucija.

2. Jei nesilaikoma 1 dalyje nurodytos tvarkos, išlaidų atitinkamai veiklai Sąjunga padengti negali.

3. Šis skyrius netaikomas perkančiosioms institucijoms, nurodytomis Finansinio reglamento 190 straipsnio 2 dalies b punkte, kai atlikus Finansinio reglamento 61 straipsnyje nurodytus patikrinimus, Komisija joms leido taikyti savo pačių viešųjų pirkimų procedūras.

263 straipsnis

Skelbimas ir nediskriminavimas**(Finansinio reglamento 190 ir 191 straipsniai)**

1. Komisija imasi būtinų įgyvendinimo priemonių, siekdama užtikrinti kuo platesnę dalyvavimą vienodomis sąlygomis konkurencijos principu grindžiamame konkurse dėl Sąjungos finansuojamų sutarčių. Tuo tikslu visų pirma rūpinamasi:

- a) užtikrinti, kad išankstiniai informaciniai skelbimai, skelbimai apie pirkimą ir skelbimai apie sutarties sudarymą būtų paskelbti per tinkamą laiką;
- b) pašalinti bet kokią diskriminavimą arba technines specifikacijas, kurios gali sutrukdyti visų fizinių ar juridinių asmenų, nurodytų Finansinio reglamento 182 straipsnyje, plataus masto dalyvavimui vienodomis sąlygomis.

2. 265 straipsnio 5 dalis, 267 straipsnio 3 dalis ir 269 straipsnio 4 dalis neturi poveikio e. viešojo pirkimo naudojimui.

264 straipsnis

Skelbimas**(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

1. Skelbiant tarptautinius konkursus, išankstinis informacinis skelbimas siunčiamas Leidinių biurui kuo anksčiau tiekimo ir paslaugų sutarčių atveju, o darbų sutarčių atveju – kuo greičiau po to, kai priimamas sprendimas, pagal kurį vykdant programą galima sudaryti darbų sutartis.

2. Taikant šį skyrių skelbimas apie pirkimą paskelbiamas:

- a) bent *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir internete, kai skelbiamas tarptautinis konkursas;
- b) bent valstybės gavėjos oficialiame leidinyje arba bet kokiame lygiaverčiame leidinyje, kai skelbiami vietiniai konkursai.

Kai skelbimas apie pirkimą paskelbiamas ir vietos lygmeniu, jis turi būti toks pat kaip ir skelbimas, paskelbtas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir internete, ir turi būti skelbiamas tuo pačiu metu. Komisija atsako už skelbimą *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* ir internete. Jeigu skelbimas paskelbiamas vietos lygmeniu, jį gali skelbti Finansinio reglamento 190 straipsnio 2 dalies b punkte nurodyti subjektai.

3. Skelbimas apie sutarties sudarymą siunčiamas, kai pasirašoma sutartis, išskyrus atvejus, jei vis dar būtina, kai sutartis buvo paskelbta slapta arba vykdant sutartį reikia imtis ypatingų saugumo priemonių, arba kai to reikia esminiams Europos Sąjungos arba šalies gavėjos interesams apsaugoti ir kai laikoma, kad netinkama skelbti apie sutarties sudarymą.

265 straipsnis

Ribos ir procedūros, taikomos sudarant paslaugų sutartis**(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

1. Paslaugų sutartims taikomos šios Finansinio reglamento 190 straipsnyje nurodytos ribos ir procedūros:

- a) sutartims, kurių vertė yra 300 000 EUR ar didesnė:
 - i) tarptautinis ribotas konkursas, numatytas 127 straipsnio 2 dalyje ir 264 straipsnio 2 dalies a punkte;
 - ii) tarptautinis atviras konkursas, numatytas 127 straipsnio 2 dalyje ir 264 straipsnio 2 dalies a punkte;
- b) sutartims, kurių vertė yra mažesnė kaip 300 000 EUR: konkurencinių derybų procedūra, numatyta šio straipsnio 3 dalyje, arba bendroji sutartis.

Sutartys, kurių vertė yra 20 000 EUR ar mažesnė, gali būti sudaromos remiantis vieninteliu pasiūlymu.

2 500 EUR arba mažesni mokėjimai išlaidoms padengti gali būti vykdomi tiesiog kaip mokėjimai pagal sąskaitas, be išankstinio pasiūlymo priėmimo.

2. Vykdamas tarptautinę ribotą procedūrą, nurodytą 1 dalies a punkte, skelbime apie pirkimą nurodomas kandidatų, kurie bus pakviesti pateikti pasiūlymus, skaičius. Paslaugų sutarčių atveju kviečiami bent keturi kandidatai. Kandidatų, kuriems leista pateikti pasiūlymą, skaičius turi būti pakankamas, kad būtų užtikrinta tikra konkurencija.

Atrinktų kandidatų sąrašas skelbiamas Komisijos interneto svetainėje.

Jeigu kandidatų, kurie atitinka atrankos kriterijus arba turi minimalius pajėgumus ir gebėjimus, skaičius yra mažesnis už mažiausią leidžiamą skaičių, perkančioji institucija gali pakviesti pateikti pasiūlymą tik tuos kandidatus, kurie atitinka pasiūlymo pateikimo kriterijus.

3. Taikant 1 dalies b punkte nurodytą derybų procedūrą, perkančioji institucija parengia bent trijų savo pačios pasirinktų konkurso dalyvių sąrašą. Taikoma riboto konkurencijos principu grindžiamo konkurso procedūra be skelbimo ir ji vadinama konkurencinių derybų procedūra, kuriai netaikomas 129 straipsnis.

Konkurencinių derybų procedūros dalyviai gali būti pasirinkti iš tinkamai paskelbto pardavėjų sąrašo, nurodyto 136 straipsnio 1 dalies b punkte. Tas sąrašas sudaromas paskelbus kvietimą pareikšti susidomėjimą ir galioja ne ilgiau kaip penkerius metus po jo paskelbimo. Tas sąrašas gali apimti papildomus sąrašus. Bet kuris susidomėjęs asmuo gali pateikti paraišką bet kuriuo metu sąrašo galiojimo laikotarpiu, išskyrus paskutiniuosius tris to laikotarpio mėnesius. Kai sudaroma sutartis, perkančioji institucija pakviečia visus į atitinkamą sąrašą ar papildomą sąrašą įtrauktus pardavėjus pateikti pasiūlymą.

Vokus su pasiūlymais atplėšia ir įvertina vertinimo komitetas, turintis būtina techninę ir administracinę kompetenciją. Vertinimo komiteto nariai privalo pasirašyti nešališkumo pareiškimą.

Jeigu po konsultacijos su konkurso dalyviais perkančioji institucija gauna tik vieną pasiūlymą, kuris administraciniu ir techniniu požiūriu yra galiojantis, gali būti sudaroma sutartis, jeigu pasiūlymas atitinka sutarties sudarymo kriterijus.

4. Vykdydamos teisinių paslaugų pagal BVPŽ nomenklatūrą pirkimą, perkančiosios institucijos gali naudoti konkurencinių derybų procedūrą neatsižvelgdamos į sutarties sąmatinę vertę.

5. Pasiūlymai siunčiami pakete arba įdėti į išorinį voką, kuriame yra du užantspauduoti vokai: ant vieno užrašyta: „A vokas – Techninis pasiūlymas“ ir ant kito – „B vokas – Finansinis pasiūlymas“. Ant išorinio voko užrašoma:

- a) adresas pasiūlymams pateikti, nurodytas konkurso dokumentuose;
- b) nuoroda į konkurso skelbimą, į kurį konkurso dalyvis atsiliepia;
- c) atitinkamais atvejais sutarties dalių, kurioms teikiamas pasiūlymas, skaičius;
- d) žodžiai „Neatplėšti iki vokų su pasiūlymais atplėšimo posėdžio“ konkurso dokumentų kalba.

Jei konkurso dokumentuose yra numatyti pokalbiai, vertinimo komitetas, parengęs raštu preliminarinį išvadą ir prieš galutinai įvertindamas techninius pasiūlymus, gali kviesiti pokalbiams pagrindinius ekspertų grupės narius, siūlomus techniškai priimtiniuose pasiūlymuose. Tokiais atvejais su ekspertais kalbasi vertinimo komitetas, pageidautina, kad būtų kalbama su visais kartu, jei jie sudaro vieną komandą, darydamas nedideles pertraukas tarp pokalbių, kad galėtų palyginti. Pokalbiai vyksta pagal standartinę atrankos komisijos iš anksto sutartą modelį, kuris taikomas pokalbiams su visais pokalbiui pakviestais ekspertais ar komandomis. Pokalbio data ir laikas konkurso dalyviams turi būti praneštas bent prieš dešimt kalendorinių dienų. *Force majeure* atvejais, dėl kurių konkurso dalyvis negali atvykti į pokalbį, konkurso dalyviui turi būti pranešta apie naują datą ir laiką.

6. Sutarties sudarymo kriterijai taikomi tam, kad būtų galima išrinkti ekonomiškai naudingiausią pasiūlymą.

Ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas išrenkamas, lyginamuosius svorius paskirstant santykiu 80/20 atitinkamai techninei kokybei ir kainai. Šiuo tikslu:

- a) balas, skiriamas už techninius pasiūlymus, dauginamas iš 0,80;
- b) balas, skiriamas už kainą, dauginamas iš 0,20.

266 straipsnis

Derybų procedūros taikymas paslaugų sutartims

(Finansinio reglamento 190 straipsnis)

1. Paslaugų sutarčių atveju perkančiosios institucijos gali taikyti derybų procedūrą su vienintelio pasiūlymo teikėju šiais atvejais:

- a) kai dėl ypatingos skubos priežasčių, atsiradusių dėl įvykių, kurių perkančiosios institucijos negalėjo numatyti ir kurie jokia būdu negali nuo jų priklausyti, negalima laikytis Finansinio reglamento 104 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose minėtoms procedūroms nustatytą terminų;

- b) kai paslaugos yra pavestos viešojo sektoriaus įstaigoms, ne pelno institucijoms ar asociacijoms ir yra siejamos su institucinio pobūdžio veikla arba yra skirtos pagalbai tautoms socialinėje srityje;
- c) kai paslaugos pratęsia jau pradėtas teikti paslaugas, laikantis 2 dalyje nustatytų sąlygų;
- d) kai konkurso procedūra ar pastangos sudaryti bendrąją sutartį buvo nesėkmingos, tai yra, kai nebuvo gauta kokybiškai ir (arba) finansiškai vertų pasiūlymų, ir tuo atveju, atšaukus konkurso procedūrą, perkančioji institucija gali derėtis su vienu ar keliais konkurso dalyviais, kuriuos ji pasirenka pati iš tų, kurie dalyvavo konkurse, jeigu iš esmės nėra keičiamos pradinės pirkimo sąlygos;
- e) kai atitinkama sutartis sudaroma po konkurso ir pagal taikytinas taisykles turi būti skirta nugalėjusiam kandidatui arba vienam iš nugalėjusių kandidatų; tuo atveju visi nugalėję kandidatai turi būti pakviesti dalyvauti derybose;
- f) kai dėl techninių priežasčių arba dėl priežasčių, susijusių su išimtinių teisių apsauga, sutartis gali būti sudaryta tik su tam tikru paslaugų teikėju;
- g) slaptomis pripažintų sutarčių arba sutarčių, kurias vykdant reikia imtis ypatingų saugumo priemonių, atveju arba kai to reikia dėl Sąjungos arba šalies gavėjos esminių interesų apsaugos;
- h) kai nauja sutartis turi būti sudaryta pirma laiko nutraukus esamą sutartį.

Taikant šios dalies pirmos pastraipos a punktą, laikoma, kad operacijos, vykdomos esant krizėms, nurodytoms 190 straipsnio 2 dalyje, atitinka ypatingos skubos apibrėžtį. Įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas, atitinkamais atvejais bendradarbiaudamas su kitais atitinkamais įgaliotais leidimus suteikiančiais

pareigūnais, nustato, kad ypatingos skubos situacija egzistuoja ir savo sprendimą reguliariai persvarsto, atsižvelgdamas į patikimo finansų valdymo principą.

Pirmos pastraipos b punkte nurodyta institucinio pobūdžio veikla apima paslaugas, tiesiogiai susijusias su teisės aktais nustatyta viešojo sektoriaus įstaigų paskirtimi.

2. Paslaugos, kurios pratęsia jau pradėtas paslaugas, kaip nurodyta 1 dalies c punkte, yra šios:

- a) papildomos paslaugos, kurioms netaikoma pagrindinė sutartis, bet kurios dėl nenumatytų aplinkybių tapo būtinomis sutarčiai įvykdyti, jei papildoma paslauga techniškai ir ekonomiškai negali būti atskirta nuo pagrindinės sutarties, nesudarant didelių nepatogumų perkančiajai institucijai, ir bendra papildomų paslaugų suma neviršija 50 % pagrindinės sutarties vertės;
- b) papildomos paslaugos, kurios yra panašių paslaugų, pavestų paslaugas teikiančiam rangovui pagal pirmąją sutartį, pakartojimas su sąlyga, kad:
- i) buvo paskelbtas skelbimas apie pirkimą pirmajai paslaugai ir skelbime apie pirkimą, paskelbtame pirmajai paslaugai, buvo aiškiai nurodyta galimybė taikyti derybų procedūrą naujoms projektui skirtoms paslaugoms ir nurodyta jų kainos sąmata;
- ii) pratęstos sutarties vertė nėra didesnė ir trukmė nėra ilgesnė už pradinės sutarties vertę ir trukmę.

267 straipsnis

Ribos ir procedūros, taikomos sudarant tiekimo sutartis (Finansinio reglamento 190 straipsnis)

1. Tiekimo sutartims taikomos tokios Finansinio reglamento 190 straipsnyje nurodytos ribos ir procedūros:

- a) sutartims, kurių vertė yra 300 000 EUR ar didesnė: tarptautinis atviras konkursas, numatytas 127 straipsnio 2 dalyje ir 264 straipsnio 2 dalies a punkte;
- b) sutartims, kurių vertė yra mažesnė kaip 300 000 EUR: bendroji sutartis arba
- i) sutartims, kurių vertė yra 100 000 EUR arba daugiau, bet mažiau kaip 300 000 EUR – vietinis atviras konkursas, numatytas 127 straipsnio 2 dalyje ir 264 straipsnio 2 dalies b punkte;
- ii) sutartims, kurių vertė yra mažesnė kaip 100 000 EUR: konkurencinių derybų procedūra, numatyta 2 dalyje;
- c) 2 500 EUR arba mažesni mokėjimai išlaidoms padengti gali būti vykdomi tiesiog kaip mokėjimai pagal sąskaitas, be išankstinio pasiūlymo priėmimo.

Sutartys, kurių vertė yra 20 000 EUR ar mažesnė, gali būti sudaromos remiantis vieninteliu pasiūlymu.

2. Taikant derybų procedūrą, nurodytą šio straipsnio 1 dalies b punkto ii papunktyje, perkančioji institucija parengia bent trijų savo pačios pasirinktų tiekėjų sąrašą. Taikoma riboto konkurencijos principu grindžiamo konkurso procedūra be skelbimo ir ji vadinama konkurencinių derybų procedūra, kuriai netaikomas 129 straipsnis.

Vokus su pasiūlymais atplėšia ir pasiūlymus vertina vertinimo komitetas, turintis būtina techninę ir administracinę kompetenciją. Vertinimo komiteto nariai privalo pasirašyti nešališkumo pareiškimą.

Jeigu po konsultacijos su tiekėjais perkančioji institucija gauna tik vieną pasiūlymą, kuris administraciniu ir techniniu požiūriu yra galiojantis, gali būti sudaroma sutartis, jeigu pasiūlymas atitinka sutarties sudarymo kriterijus.

3. Kiekvienas techninis ir finansinis pasiūlymas įdedamas į vieną užantspauduotą voką, kuris įdedamas į paketą ar išorinį voką. Ant vidinio voko užrašoma:

- a) adresas pasiūlymams pateikti, nurodytas konkurso dokumentuose;
- b) nuoroda į konkurso skelbimą, į kurį konkurso dalyvis atsiliepia;
- c) atitinkamais atvejais sutarties dalių, kurioms teikiamas pasiūlymas, skaičius;
- d) žodžiai „Neatplėšti iki vokų su pasiūlymais atplėšimo posėdžio“ konkurso dokumentų kalba.

Konkurso dokumentuose nurodytoje vietoje ir laiku vokus su pasiūlymais viešai atplėšia vertinimo komitetas. Viešame vokų su pasiūlymais atplėšimo posėdyje turi būti paskelbtos konkurso dalyvių pavardės / pavadinimai, nurodytos kainos, būtinos pasiūlymo garantijos pateikimas ir visa kita oficiali informacija, kurią paskelbti perkančioji institucija mano esant reikalinga.

4. Tiekimo sutarčių atveju, pagal kurias nenumatomas aptarnavimas po pardavimo, vienintelis kriterijus nugalėtojui išrinkti yra kaina.

Kai aptarnavimo po pardavimo arba mokymo pasiūlymai yra ypač svarbūs, išrenkamas pasiūlymas, kuriame pateikta arba mažiausia kaina, arba ekonomiškai naudingiausias pasiūlymas, atsižvelgiant į siūlomos paslaugos techninę kokybę ir siūlomą kainą.

268 straipsnis

Derybų procedūros taikymas tiekimo sutartims (Finansinio reglamento 190 straipsnis)

1. Tiekimo sutartys gali būti sudaromos, taikant derybų procedūrą su vienintelio pasiūlymo teikėju šiais atvejais:

- a) kai dėl ypatingos skubos priežasčių, atsiradusių dėl įvykių, kurių perkančiosios institucijos negalėjo numatyti ir kurie jokia būdu negali nuo jų priklausyti, negalima laikytis Finansinio reglamento 111 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytoms procedūroms nustatytų terminų;
- b) kai tai yra pateisinama tiekiamų prekių pobūdžiu arba ypatingomis charakteristikomis, pavyzdžiui, kai sutarties vykdymas pavedamas tik patentų arba leidimų naudotis patentais turėtojams;
- c) siekiant, kad pradinis tiekėjas tiekėtų papildomas prekes, kurios skirtos įprastoms prekėms arba įrenginiams iš dalies pakeisti arba kurios yra esamų prekių arba įrenginių gamybos linijos tąsa, jeigu pakeitus tiekėją perkančioji institucija turėtų įsigyti įrangos, kurios techninės charakteristikos yra kitokios ir dėl to atsirastų veiklos ir priežiūros nesuderinamumas arba neproporcingų techninių sunkumų;
- d) jeigu konkurso procedūra buvo nesėkminga, tai yra negautas nė vienas kokybės arba finansiniu požiūriu tinkamas pasiūlymas;
- e) slaptoomis pripažintų sutarčių arba sutarčių, kurias vykdant reikia imtis ypatingų saugumo priemonių, atveju arba kai to reikia dėl Sąjungos arba šalies gavėjos esminių interesų apsaugos;
- f) kai pagal sutartis tiekiamų prekių kaina nustatoma ir jos perkamos prekių rinkoje;
- g) sutarčių, kai prekės įsigyjamos esant ypač naudingoms sąlygoms: iš tiekėjo, kuris galutinai nutraukia savo verslo veiklą, arba iš bankrutuojančios įmonės, įmonės, kurios atžvilgiu teismas priėmė sprendimą dėl bankroto, ar įmonės, kurioje pagal nacionalinę teisę vykdoma tokio paties pobūdžio procedūra, administratorių ar likvidatorių, atveju;
- h) kai nauja sutartis turi būti sudaryta pirma laiko nutraukus esamą sutartį.

Pirmos pastraipos d punkte nurodytais atvejais, atšaukusi konkurso procedūrą, perkančioji institucija gali derėtis su vienu ar keliais konkurso dalyviais, savo pačios pasirinktais iš jų, kurie dalyvavo konkurse, jeigu iš esmės nėra keičiamos pradinės pirkimo sąlygos.

2. Taikant šio straipsnio 1 dalies a punktą, laikoma, kad operacijos, vykdomos esant krizėms, nurodytoms 190 straipsnio 2 dalyje, atitinka ypatingos skubos apibrėžtį. Įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas, atitinkamais atvejais bendradarbiaudamas su kitais atitinkamais įgaliotais leidimus suteikiančiais

pareigūnais, nustato, kad ypatingos skubos situacija egzistuoja ir savo sprendimą reguliariai persvarsto, atsižvelgdamas į patikimo finansų valdymo principą.

269 straipsnis

Ribos ir procedūros, taikomos sudarant darbų sutartis

(Finansinio reglamento 190 straipsnis)

1. Darbų sutartims taikomos tokios ribos ir procedūros, nurodytos Finansinio reglamento 190 straipsnyje:

- a) sutartims, kurių vertė yra 5 000 000 EUR ar didesnė, taikoma viena iš toliau nurodytų procedūrų:
 - i) tarptautinis atviras konkursas, numatytas 127 straipsnio 2 dalyje ir 264 straipsnio 2 dalies a punkte;
 - ii) atsižvelgiant į tam tikrų darbų charakteristikas, tarptautinis ribotas konkursas, numatytas 127 straipsnio 2 dalyje ir 264 straipsnio 2 dalies a punkte;
- b) sutartims, kurių vertė yra 300 000 EUR arba didesnė, bet mažiau kaip 5 000 000 EUR, – vietinis atviras konkursas, numatytas 127 straipsnio 2 dalyje ir 264 straipsnio 2 dalies b punkte;
- c) sutartims, kurių vertė yra mažesnė nei 300 000 EUR: konkurencinių derybų procedūra, numatyta šio straipsnio 2 dalyje.

Sutartys, kurių vertė yra 20 000 EUR ar mažesnė, gali būti sudaromos remiantis vieninteliu pasiūlymu.

2. Taikant derybų procedūrą, nurodytą šio straipsnio 1 dalies c punkte, perkančioji institucija parengia bent trijų savo pačios pasirinktų rangovų sąrašą. Taikoma riboto konkurencijos principu grindžiamo konkurso procedūra be skelbimo ir ji vadinama konkurencinių derybų procedūra, kuriai netaikomas 129 straipsnis.

Vokus su pasiūlymais atplėšia ir pasiūlymus vertina vertinimo komitetas, turintis būtina techninę ir administracinę kompetenciją. Vertinimo komiteto nariai privalo pasirašyti nešališkumo pareiškimą.

Jeigu po konsultacijos su rangovais perkančioji institucija gauna tik vieną pasiūlymą, kuris administraciniu ir techniniu požiūriu yra galiojantis, gali būti siūloma sudaryti sutartį, jeigu šis pasiūlymas atitinka sutarties sudarymo kriterijus.

3. Atrankos kriterijai apima konkurso dalyvio gebėjimą įvykdyti panašias sutartis, visų pirma nurodant per pastaruosius metus atliktus darbus. Atrinkus pasiūlymus, kadangi nepriimtini pasiūlymai jau yra pašalinti, vienintelis sutarties sudarymo kriterijus yra kaina.

4. Kiekvienas techninis ir finansinis pasiūlymas įdedamas į vieną užantspauduotą voką, kuris įdedamas į paketą ar išorinį voką. Ant vidinio voko užrašoma:

- a) adresas pasiūlymams pateikti, nurodytas konkurso dokumentuose;
- b) nuoroda į konkurso skelbimą, į kurį konkurso dalyvis atsiliepia;
- c) atitinkamais atvejais sutarties dalių, kurioms teikiamas pasiūlymas, skaičius;
- d) žodžiai „Neatplėšti iki vokų su pasiūlymais atplėšimo posėdžio“ konkurso dokumentų kalba.

Konkurso dokumentuose nurodytoje vietoje ir laiku pasiūlymus viešai atplėšia vertinimo komitetas. Vokų su pasiūlymais atplėšimo posėdyje turi būti paskelbti konkurso dalyvių pavardės / pavadinimai, nurodytos kainos, būtinos pasiūlymo garantijos pateikimas ir visa kita oficiali informacija, kurią paskelbti perkančioji institucija mano esant reikalinga.

270 straipsnis

Derybų procedūros taikymas darbų sutartims

(Finansinio reglamento 190 straipsnis)

1. Darbų sutartys gali būti sudaromos, taikant derybų procedūrą su vieninteliu pasiūlymu teikėju šiais atvejais:

- a) kai dėl ypatingos skubos priežasčių, atsiradusių dėl įvykių, kurių perkančiosios institucijos negalėjo numatyti ir kurie jokiū būdu negali nuo jų priklausyti, negalima laikytis Finansinio reglamento 111 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytoms procedūroms nustatytų terminų;
- b) papildomiems darbams, kurie nėra įtraukti į sudarytą pradinę sutartį, bet kurie dėl nenumatytų aplinkybių tapo būtinais joje aprašytiems darbams įvykdyti, laikantis 2 dalyje nustatytų sąlygų;

c) jeigu konkurso procedūra buvo nesėkminga, tai yra negautas nė vienas kokybės arba finansiniu požiūriu tinkamas pasiūlymas;

d) slapтомis pripažintų sutarčių arba sutarčių, kurias vykdant reikia imtis ypatingų saugumo priemonių, atveju arba kai to reikia dėl Sąjungos arba šalies gavėjos esminių interesų apsaugos;

e) kai nauja sutartis turi būti sudaryta pirma laiko nutraukus esamą sutartį.

Taikant šios dalies pirmos pastraipos a punktą laikoma, kad operacijos, vykdomos esant krizėms, nurodytoms 190 straipsnio 2 dalyje, atitinka ypatingos skubos apibrėžtį. Įgaliotas leidimus suteikiantis pareigūnas, atitinkamais atvejais bendradarbiaudamas su kitais atitinkamais įgaliotais leidimus suteikiančiais pareigūnais, nustato, kad ypatingos skubos situacija egzistuoja ir savo sprendimą reguliariai persvarsto, atsižvelgdamas į patikimo finansų valdymo principą.

Pirmos pastraipos c punkte nurodytais atvejais, atšaukusi konkurso procedūrą, perkančioji institucija gali derėtis su vienu ar keliais konkurso dalyviais, savo pačios pasirinktais iš tų, kurie dalyvavo konkurse, jeigu nėra iš esmės keičiamos pradinės pirkimo sąlygos.

2. Papildoma darbų sutartis, nurodyta 1 dalies b punkte, sudaroma su darbų rangovu, kuris jau vykdo darbus:

a) kai tokių darbų techniškai ar ekonomiškai negalima atskirti nuo pagrindinės sutarties, nesudarant perkančiajai institucijai didelių nepatogumų;

b) kai tokie darbai, nors juos ir galima atskirti nuo pradinės sutarties vykdymo, yra griežtai būtini jai užbaigti;

c) kai papildomiems darbams sudarytų sutarčių bendra vertė neviršija 50 % pagrindinės sutarties vertės.

271 straipsnis

Derybų procedūros taikymas pastatų sutartims

(Finansinio reglamento 190 straipsnis)

260 straipsnyje nurodytos pastatų sutartys gali būti sudaromos taikant derybų procedūrą, kai ištiriama vietos rinka.

272 straipsnis

Viešųjų pirkimų procedūros pasirinkimas mišrioms sutartims

(Finansinio reglamento 190 straipsnis)

Sudarydama sutartis dėl paslaugų teikimo ir prekių tiekimo arba darbų atlikimo, perkančioji institucija, Komisijai pritarus, jei ji pati nėra perkančioji institucija, nustato taikytinas ribas ir procedūras, atsižvelgdama į vyraujantį aspektą, kuris įvertinamas remiantis įvairių sudedamųjų sutarties dalių santykinę vertę ir veiklos svarbą.

273 straipsnis

Konkurso dokumentai

(Finansinio reglamento 190 straipsnis)

1. Konkurso dokumentai, nurodyti 138 straipsnyje, parengiami atsižvelgiant į geriausią tarptautinę praktiką ir vadovaujantis šio skyriaus nuostatomis dėl skelbimo ir perkančiosios institucijos ir konkurso dalyvių ryšių.

2. Sudarant paslaugų sutartis, konkurso byloje turi būti šie dokumentai:

a) nurodymai konkurso dalyviams, kuriuose nurodoma:

i) sutarties tipas;

ii) sutarties sudarymo kriterijai ir jų lyginamieji svoriai;

iii) pokalbių galimybė ir jų tvarkaraštis;

iv) ar leidžiama teikti alternatyvius pasiūlymus;

v) sutarties dalis, kurią galima pavesti subrangovams;

vi) didžiausias sutarčiai skirtas biudžetas;

vii) pasiūlymų valiuta;

b) trumpasis parinktų kandidatų sąrašas (paminint, kad asociacijos draudžiamos);

c) bendrosios paslaugų sutarčių sąlygos;

d) specialiosios sąlygos, kurios praplečia, papildo arba leidžia nukrypti nuo bendrųjų sąlygų;

e) techninė užduotis, nurodant planuojamą projekto tvarkaraštį ir datas, nuo kurių planuojama gauti pagrindinių ekspertų paslaugas;

f) kainoraštis (kurį užpildo konkurso dalyvis);

g) pasiūlymo forma;

h) sutarties forma;

i) jei taikoma, banko (ar panašios) garantijos formos išankstinio finansavimo išmokos garantijai.

Pirmos pastraipos h punktas netaikomas tais atvejais, kai dėl išimtinių ir tinkamai pagrįstų aplinkybių negalima naudoti pavyzdinės sutarties.

3. Sudarant tiekimo sutartis, konkurso byloje turi būti šie dokumentai:

a) nurodymai konkurso dalyviams, kuriuose nurodoma:

i) atrankos ir sutarties sudarymo kriterijai;

ii) ar leidžiama teikti alternatyvius pasiūlymus;

iii) pasiūlymų valiuta;

b) bendrosios tiekimo sutarčių sąlygos;

c) specialiosios sąlygos, kurios praplečia, papildo arba leidžia nukrypti nuo bendrųjų sąlygų;

d) techniniai priedai, kuriuose yra planai, techninės specifikacijos ir planuojamas sutarties vykdymo tvarkaraštis;

e) kainoraštis (kurį užpildo konkurso dalyvis) ir kainų suskirstymas;

f) pasiūlymo forma;

g) sutarties forma;

h) jei taikoma, banko (ar panašios) formos garantijos, taikomos:

i) pasiūlymui;

ii) išankstinio finansavimo išmokai;

iii) tinkamam sutarties įvykdymui.

Pirmos pastraipos g punktas netaikomas tais atvejais, kai dėl išimtinių ir tinkamai pagrįstų aplinkybių negalima naudoti pavyzdinės sutarties.

4. Sudarant darbų sutartis, konkurso byloje turi būti šie dokumentai:

a) nurodymai konkurso dalyviams, kuriuose nurodoma:

i) atrankos ir sutarties sudarymo kriterijai;

ii) ar leidžiama teikti alternatyvius pasiūlymus;

iii) pasiūlymų valiuta;

b) bendrosios darbų sutarčių sąlygos;

c) specialiosios sąlygos, kurios praplečia, papildo arba leidžia nukrypti nuo bendrųjų sąlygų;

d) techniniai priedai, kuriuose yra planai, techninės specifikacijos ir planuojamas sutarties vykdymo tvarkaraštis;

e) kainoraštis (kurį užpildo konkurso dalyvis) ir kainų suskirstymas;

f) pasiūlymo forma;

g) sutarties forma;

h) jei taikoma, banko (ar panašios) formos garantijos, taikomos:

i) pasiūlymui;

ii) išankstinio finansavimo išmokai;

iii) tinkamam sutarties įvykdymui.

Pirmos pastraipos g punktas netaikomas tais atvejais, kai dėl išimtinių ir tinkamai pagrįstų aplinkybių negalima naudoti pavyzdinės sutarties.

5. Jei specialiosiose sąlygose, nurodytose 2 dalies d punkte, 3 dalies c punkte ir 4 dalies c punkte, yra prieštaravimų, taikomos tos specialiosios sąlygos.

6. Jei perkančiosios institucijos prašo pateikti nepriklausomų įstaigų išduotus sertifikatus, patvirtinančius, kad ūkinės veiklos vykdytojas laikosi tam tikrų kokybės užtikrinimo standartų, jos remiasi kokybės užtikrinimo sistemomis, pagrįstomis šioje srityje galiojančiais Europos standartais arba prireikus tarptautiniais standartais, patvirtintais įstaigų, atitinkančių Europos arba tarptautinius sertifikavimo standartus. Jos taip pat pripažįsta ūkinės veiklos vykdytojų pateiktus kitų lygiaverčių kokybės užtikrinimo priemonių įrodymus.

274 straipsnis

Garantijos

(Finansinio reglamento 190 straipsnis)

1. Nukrypstant nuo 163 straipsnio, išankstinės garantijos išreiškiamos eurais arba sutarties, kuriai jos taikomos, valiuta.

2. Perkančioji institucija gali reikalauti pasiūlymo garantijos, kuri numatyta šiame skyriuje ir kurios suma sudaro 1–2 % visos tiekimo ir darbų sutarčių vertės. Ji atitinka 163 straipsnį. Garantija grąžinama pasirašius sutartį. Ji negrąžinama, jei iki paskutinės pasiūlymų pateikimo dienos pateiktas pasiūlymas atsiimamas.

3. Perkančioji institucija konkurso dokumentuose nustatytai sumai gali pareikalauti sutarties įvykdymo garantijos, kurios suma sudaro 5–10 % visos tiekimo sutarties ir darbų sutarties vertės. Ši garantija nustatoma remiantis objektyviais kriterijais, kaip antai sutarties tipas ir vertė.

Tačiau sutarties įvykdymo garantijos reikalaujama, kai viršijamos šios ribos:

- a) 345 000 EUR darbų sutartims;
- b) 150 000 EUR tiekimo sutartims.

Garantija galioja mažiausiai iki galutinio tiekiamų prekių ir darbų priėmimo. Jei sutartis įvykdoma netinkamai, sulaikoma visa garantija.

275 straipsnis

Procedūrų terminai

(Finansinio reglamento 190 straipsnis)

1. Pasiūlymai privalo pasiekti perkančiąją instituciją tuo adresu ir ne vėliau tos dienos ir valandos, kurie nurodyti kvietime pateikti pasiūlymą. Pasiūlymų ir prašymų leisti dalyvauti

priėmimo terminas, kurį nustato perkančioji institucija, turi būti pakankamas, kad suinteresuotosios šalys pagrįstai turėtų pakankamai laiko savo pasiūlymams parengti ir pateikti.

Paslaugų sutartims trumpiausias laikas nuo kvietimo pateikti pasiūlymą išsiuntimo dienos iki galutinės pasiūlymų priėmimo dienos turi būti ne mažiau kaip penkiasdešimt dienų. Tačiau skubos atvejais leidžiama nustatyti trumpesnę laiką.

2. Konkurso dalyvių klausimai raštu gali būti pateikiami iki galutinės pasiūlymų priėmimo dienos. Perkančioji institucija į klausimus atsako iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos.

3. Vykdam tarptautines ribotas procedūras, prašymų dalyvauti priėmimo laikas turi būti ne trumpesnis kaip trisdešimt dienų nuo skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos. Laikotarpis nuo kvietimo dalyvauti išsiuntimo dienos iki paskutinės pasiūlymų priėmimo dienos negali būti trumpesnis kaip penkiasdešimt dienų. Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.

4. Taikant tarptautines atviras procedūras, pasiūlymų priėmimo laikas, skaičiuojamas nuo skelbimo apie pirkimą išsiuntimo dienos, turi būti ne trumpesnis kaip:

- a) devyniasdešimt dienų darbų sutartims;
- b) šešiasdešimt dienų tiekimo sutartims.

Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.

5. Taikant vietines atviras procedūras, pasiūlymų priėmimo laikas, skaičiuojamas nuo skelbimo apie pirkimą paskelbimo dienos, turi būti ne trumpesnis kaip:

- a) šešiasdešimt dienų darbų sutartims;
- b) trisdešimt dienų tiekimo sutartims.

Tačiau tam tikrais išimtiniais atvejais leidžiama nustatyti kitokius terminus.

6. Taikant konkurencinių derybų procedūras, nurodytas 265 straipsnio 1 dalies b punkte, 267 straipsnio 1 dalies c punkte ir 269 straipsnio 1 dalies c punkte, kandidatams pateikti pasiūlymus nustatomas mažiausiai trisdešimt dienų laikotarpis nuo kvietimo pateikti pasiūlymą išsiuntimo dienos.

7. Terminai, nurodyti 1–6 dalyse, yra nurodyti kalendorinėmis dienomis.

276 straipsnis

Vertinimo komitetas**(Finansinio reglamento 190 straipsnis)**

1. Visus prašymus leisti dalyvauti konkurse ir pasiūlymus, pripažintus atitinkančiais reikalavimus, įvertina ir pagal eilę išdėsto vertinimo komitetas, remdamasis iš anksto paskelbtais atmetimo, atrankos ir sutarties sudarymo kriterijais. Šiame komitete turi būti nelyginis narių, turinčių būtinas technines ir administracines kvalifikacijas, skaičius, bet ne mažiau kaip trys.

2. Jeigu Komisija nėra perkančioji institucija, ji gali prašyti konkurso dokumentų, pasiūlymų, pasiūlymų vertinimo ir pasirašytų sutarčių kopijos. Ji taip pat gali dalyvauti kaip stebėtoja atplėšiant vokus su pasiūlymais ir vertinant pasiūlymus.

3. Pasiūlymai, kuriuose yra ne visa konkurso dokumentuose reikalaujama informacija arba kuriais nereaguojama į specialius reikalavimus, atmetami.

Tačiau vertinimo komitetas arba perkančioji institucija, laikydami vienuodų sąlygų principo, gali prašyti, kad kandidatai arba konkurso dalyviai per jos nustatytą terminą pateiktų papildomas medžiagos arba patikslintų patvirtinančiuosius dokumentus, pateiktus pagal draudimo dalyvauti viešųjų pirkimų procedūrose, atrankos ir sutarties sudarymo kriterijus.

4. Kai pasiūlymų kaina yra neįprastai maža, kaip nurodyta 151 straipsnyje, komitetas paprašo būtinų paaiškinimų dėl pasiūlymo sudėties.

5. Įpareigojimo sudaryti vertinimo komitetą gali būti atsakoma vykdant procedūras, kai vertė mažesnė nei 20 000 EUR arba yra lygi šiai sumai.

IV SKYRIUS

Dotacijos

277 straipsnis

Visiškas finansavimas**(Finansinio reglamento 192 straipsnis)**

Jeigu nukrypstama nuo bendro finansavimo reikalavimo, motyvai nurodomi sprendime dėl dotacijos skyrimo.

III ANTRAŠTINĖ DALIS

EUROPOS ĮSTAIGOS

278 straipsnis

Europos įstaigos ir papildomų įstaigų steigimas**(Finansinio reglamento 195 straipsnis)**

Finansinio reglamento 195 straipsnyje numatytos įstaigos yra šios:

a) Leidinių biuras;

b) Europos kovos su sukčiavimu tarnyba;

c) Europos personalo atrankos tarnyba ir prie jos administraciniu požiūriu prijungta Europos viešojo administravimo mokykla;

d) Individualių išmokų administravimo ir mokėjimo biuras;

e) Infrastruktūros ir logistikos biuras Briuselyje ir Infrastruktūros ir logistikos biuras Liuksemburge.

Viena ar kelios institucijos gali įsteigti papildomas įstaigas, jei tai yra pateisinama sąnaudų ir naudos analize ir garantuoja Sąjungos veiklos matomumą.

279 straipsnis

Institucijų įgaliojimų perdavimas tarpinstitucinėms Europos įstaigoms**(Finansinio reglamento 195 ir 199 straipsniai)**

Kiekviena institucija yra atsakinga už biudžetinius išipareigojimus. Institucijos gali pavesti atitinkamos tarpinstitucinės Europos įstaigos direktoriui visus tolesnius veiksmus, ypač teisinius išipareigojimus, išlaidų patvirtinimą, leidimą atlikti mokėjimus ir įplaukų vykdymą, ir nustato šio įgaliojimų perdavimo apribojimus ir sąlygas.

280 straipsnis

Specialiosios Leidinių biuro taisyklės**(Finansinio reglamento 195 ir 199 straipsniai)**

Kiek tai susiję su Leidinių biuru, kiekviena institucija apibrėžia savo leidinių politiką. Vadovaujantis Finansinio reglamento 21 straipsniu, gryniosios įplaukos iš leidinių pardavimo vėl panaudojamos kaip institucijos, kuri yra tų leidinių autorė, asignuotosios įplaukos.

281 straipsnis

Apskaitos pareigūno tam tikrų užduočių perdavimas**(Finansinio reglamento 196 straipsnis)**

Komisijos apskaitos pareigūnas, atitinkamos įstaigos valdymo komiteto pasiūlymu, gali tos įstaigos personalo nariui perduoti kai kurias savo užduotis, susijusias su įplaukų surinkimu ir išlaidų mokėjimu, kuriuos tiesiogiai atlieka atitinkama įstaiga.

282 straipsnis

Iždas, banko sąskaitos**(Finansinio reglamento 196 straipsnis)**

Tarpinstitucinės įstaigos grynųjų pinigų reikmėms patenkinti Komisija valdymo komiteto pasiūlymu jos vardu gali atidaryti banko sąskaitas ar pašto žiro sąskaitas. Finansinių metų pabaigoje atitinkama įstaiga ir Komisija suderina ir patikslina galutinę kiekvienų metų pinigų poziciją.

IV ANTRAŠTINĖ DALIS

ADMINISTRACINIAI ASIGNAVIMAI

283 straipsnis

Bendrosios nuostatos**(Finansinio reglamento 201 straipsnis)**

Administraciniai asignavimai, kuriems taikoma ši antraštinė dalis, – tai asignavimai, apibrėžti Finansinio reglamento 41 straipsnyje.

Biudžetiniai įsipareigojimai, atitinkantys kai kurioms antraštinėms dalims būdingus administracinius asignavimus, kurie yra bendrai valdomi, biudžeto apskaitos registruose gali būti parodomai bendrai, laikantis suvestinės klasifikacijos pagal tipą, kaip nustatyta 25 straipsnyje.

Atitinkamos išlaidos priskiriamos kiekvienos antraštinės dalies biudžeto eilutėms pagal tą patį paskirstymą, kaip ir asignavimai.

284 straipsnis

Nuomos garantijos**(Finansinio reglamento 201 straipsnis)**

Institucijos nuomos garantijas teikia banko garantijos forma arba indėliu institucijos ir nuomotojo vardu atidarytoje blokuotoje banko sąskaitoje eurais, išskyrus tinkamai pagrįstus atvejus.

Tačiau, kai sandorių su trečiosiomis šalimis atveju neįmanoma taikyti vienos iš šių nuomos garantijų formų, atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas gali pripažinti kitas formas, jeigu jos užtikrina lygiavertę Sąjungos finansinių interesų apsaugą.

285 straipsnis

Avansiniai mokėjimai institucijų darbuotojams ir nariams**(Finansinio reglamento 201 straipsnis)**

Institucijų darbuotojams ir nariams gali būti mokami avansai, laikantis Tarnybos nuostatuose nustatytų sąlygų.

286 straipsnis

Pastatai**(Finansinio reglamento 203 straipsnis)**

1. Finansinio reglamento 203 straipsnio 3 dalies a punkte nurodytos išlaidos apima pastatų įrengimo išlaidas. Jos neapima mokesčių.

2. Finansinio reglamento 203 straipsnio 4 dalyje numatyta išankstinio informavimo procedūra ir Finansinio reglamento 203 straipsnio 5 dalyje numatyta išankstinio patvirtinimo procedūra netaikomos nemokamai arba už simbolinę sumą įsigyjant žemę.

3. Finansinio reglamento 203 straipsnio 3–7 dalyse numatytos išankstinio informavimo procedūra ir išankstinio patvirtinimo procedūra netaikomos gyvenamiesiems pastatams. Europos Parlamentas ir Taryba gali prašyti atsakingos institucijos bet kokios su gyvenamaisiais pastatais susijusios informacijos.

4. Išimtinėmis politinėmis aplinkybėmis ar skubos tvarka išankstinė informacija apie pastatų projektus, susijusius su Sąjungos delegacijomis ar biurais trečiosiose šalyse, numatyta Finansinio reglamento 203 straipsnio 4 dalyje, gali būti pateikta kartu su pastato projektu pagal Finansinio reglamento 203 straipsnio 5 dalį. Tokiais atvejais išankstinio informavimo ir išankstinio patvirtinimo procedūros vykdomos kuo greičiau.

5. Finansinio reglamento 203 straipsnio 5 ir 6 dalyse numatyta išankstinio patvirtinimo procedūra netaikoma parengiamosioms sutartims ar tyrimams, kurie reikalingi pastato projekto išsamioms sąnaudoms ir finansavimui įvertinti.

6. Finansinio reglamento 203 straipsnio 7 dalies ii, iii ir iv punktuose nurodytos 750 000 ar 3 000 000 EUR ribos apima pastatų įrengimą. Nuomos ir užufrukto sutarčių atveju šios ribos apima pastato įrengimo sąnaudas, bet neapima kitų mokesčių.

7. Po vienų metų po Finansinio reglamento taikymo pradžios Komisija pateikia Finansinio reglamento 203 straipsnio 3–8 dalyse numatytų procedūrų taikymo ataskaitą.

V ANTRAŠTINĖ DALIS

EKSPERTAI

287 straipsnis

Apmokami išorės ekspertai**(Finansinio reglamento 204 straipsnis)**

1. Kai vertės yra mažesnės už 170 straipsnio 1 dalyje nurodytas ribas, apmokami išorės ekspertai gali būti atrenkami taikant 2 dalyje nustatytą procedūrą.

2. Kvietimas pareikšti susidomėjimą skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* arba, jeigu reikia, kad jį pamatytų daugiau potencialių kandidatų, – atitinkamos institucijos interneto svetainėje.

Kvietimas pareikšti susidomėjimą apima numatytų užduočių aprašą, jų trukmę ir nustatytas atlyginimo sąlygas. Šios sąlygos gali būti parengtos pagal vieneto įkainius.

Po kvietimo pareikšti susidomėjimą sudaromas ekspertų sąrašas. Jis galioja ne ilgiau nei penkerius metus nuo jo paskelbimo arba su užduotimis susijusios daugiametės programos laikotarpiu.

3. Bet kuris suinteresuotas fizinis asmuo gali pateikti paraišką bet kuriuo sąrašo galiojimo metu, išskyrus tris paskutinius to laikotarpio mėnesius. Apmokami išorės ekspertai neatrenkami vykdyti Finansinio reglamento 204 straipsnyje nurodytų užduočių, jeigu jie yra patekę į vieną iš Finansinio reglamento 106 ir 107 straipsniuose nurodytų situacijų.

4. Visa informacija su atrinktais ekspertais, įskaitant sutarčių sudarymą ir visus jų pakeitimus, gali būti keičiamasi per institucijos įdiegtas elektronines mainų sistemas.

Šios sistemos atitinka šiuos reikalavimus:

- a) tik įgaliotieji asmenys gali turėti prieigą prie sistemos ir per ją perduodamų dokumentų;
- b) tik įgaliotieji asmenys gali dokumentą pasirašyti elektroniniu būdu ar jį perduoti per sistemą;
- c) įgaliotųjų asmenų tapatybė turi būti nustatyta sistemoje nustatytais priemonėmis;

d) privalo būti tiksliai nustatyti elektroninės operacijos laikas ir data;

e) privalo būti išsaugotas dokumentų vientisumas;

f) privalo būti išsaugota galimybė susipažinti su dokumentais;

g) jei tinkama, privalo būti išsaugotas dokumentų konfidencialumas;

h) privalo būti užtikrinta, kad asmens duomenys būtų apsaugoti pagal Reglamento (EB) Nr. 45/2001 reikalavimus.

Per tokią sistemą išsiųstiems ar gautiems duomenims taikoma teisinė prezumpcija dėl jų vientisumo ir sistemos nurodyto duomenų išsiuntimo ar gavimo datos ir laiko tikslumo.

Per tokią sistemą išsiųstas ar pateiktas dokumentas yra laikomas lygiaverčiu popieriniam dokumentui, yra tinkamas naudoti kaip įrodymas teismo byloje, yra laikomas dokumento originalu ir jam taikoma teisinė prezumpcija dėl jo tikrumo ir vientisumo, jeigu jame nėra kintamų elementų, dėl kurių jis galėtų būti automatiškai pakeistas.

Antros pastraipos b punkte nurodyti elektroniniai parašai turi rašytiniams parašams lygiavertę teisinę galią.

5. Ekspertų sąrašas ir užduočių tema skelbiami kasmet. Atlyginimas skelbiamas, jeigu jis viršija 15 000 EUR už atliktą užduotį.

6. 5 dalis netaikoma, jeigu dėl tokio paskelbimo iškyla grėsmė atitinkamų asmenų teisėms ir laisvėms, kurios užtikrinamos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartija, arba pakenkiama komerciniams ekspertų interesams.

TREČIA DALIS

BAIGIAMOSIOS IR PEREINAMOJO LAIKOTARPIO NUOSTATOS

288 straipsnis

Pereinamojo laikotarpio nuostatos

Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 35–43 straipsniai toliau taikomi iki 2013 m. gruodžio 31 d. prisiimtiems įsipareigojimams. Šio reglamento 33–44 straipsniai taikomi tik nuo 2014 m. sausio 1 d. prisiimtiems įsipareigojimams.

Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 pirmos dalies VI antraštinė dalis gali būti toliau taikoma susitarimams ir sprendimams dėl dotacijų, kurie yra pasirašyti ir apie kuriuos pranešta iki 2013 m. gruodžio 31 d. vykdam 2012-ųjų arba ankstesnių metų biudžeto bendruosius įsipareigojimus, jeigu taip nuspre-

džia atsakingasis leidimus suteikiantis pareigūnas tinkamai atsižvelgdamas į vienodų sąlygų ir skaidrumo principus.

289 straipsnis

Panaikinimas

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002 panaikinamas.

Nuorodos į panaikintą reglamentą yra nuorodos į šį reglamentą ir skaitomos pagal priede pateiktą atitikties lentelę.

290 straipsnis

Įsigaliojimas

Šis reglamentas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Jis taikomas nuo 2013 m. sausio 1 d.

Tačiau 216–226 straipsniai taikomi nuo 2014 m. sausio 1 d.

Šis reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visose valstybėse narėse.

Priimta Briuselyje 2012 m. spalio 29 d.

Komisijos vardu
Pirmininkas
José Manuel BARROSO

PRIEDAS

Atitikties lentelė

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
1 straipsnis	1 straipsnis
4a straipsnis	2 straipsnis
5 straipsnis	3 straipsnis
6 straipsnis	4 straipsnis
7 straipsnis	5 straipsnis
8 straipsnis	6 straipsnis
10 straipsnis	7 straipsnis
11 straipsnis	8 straipsnis
12 straipsnis	9 straipsnis
13 straipsnis	10 straipsnis
13a straipsnis	11 straipsnis
15 straipsnis	12 straipsnis
17 straipsnis	13 straipsnis
17a straipsnis	14 straipsnis
18 straipsnis	15 straipsnis
19 straipsnis	16 straipsnis
20 straipsnis	17 straipsnis
21 straipsnis	18 straipsnis
22 straipsnis	19 straipsnis
23 straipsnis	20 straipsnis
—	21 straipsnis
—	22 straipsnis
—	23 straipsnis
26 straipsnis	24 straipsnis
27 straipsnis	25 straipsnis
28 straipsnis	26 straipsnis
29 straipsnis	27 straipsnis
30 straipsnis	28 straipsnis
43a straipsnis	29 straipsnis
32a straipsnis	30 straipsnis
33 straipsnis	31 straipsnis

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
34 straipsnis	32 straipsnis
—	33 straipsnis
36 straipsnis	34 straipsnis
37 straipsnis	35 straipsnis
40 straipsnis	36 straipsnis
35a straipsnis	37 straipsnis
—	38 straipsnis
—	39 straipsnis
41 straipsnis	40 straipsnis
—	41 straipsnis
42 straipsnis	42 straipsnis
43 straipsnis	43 straipsnis
39 straipsnis	44 straipsnis
44 straipsnis	45 straipsnis
45 straipsnis	46 straipsnis
46 straipsnis	47 straipsnis
49 straipsnis	48 straipsnis
47 straipsnis	49 straipsnis
50 straipsnis	50 straipsnis
51 straipsnis	51 straipsnis
53 straipsnis	52 straipsnis
54 straipsnis	53 straipsnis
55 straipsnis	54 straipsnis
56 straipsnis	55 straipsnis
57 straipsnis	56 straipsnis
58 straipsnis	57 straipsnis
59 straipsnis	58 straipsnis
60 straipsnis	59 straipsnis
61 straipsnis	60 straipsnis
62 straipsnis	61 straipsnis
63 straipsnis	62 straipsnis
64 straipsnis	63 straipsnis
65 straipsnis	64 straipsnis

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
255 straipsnis	65 straipsnis
66 straipsnis	66 straipsnis
67 straipsnis	67 straipsnis
68 straipsnis	68 straipsnis
69 straipsnis	69 straipsnis
70 straipsnis	70 straipsnis
71 straipsnis	71 straipsnis
254 straipsnis	72 straipsnis
—	73 straipsnis
72 straipsnis	74 straipsnis
74 straipsnis	75 straipsnis
75 straipsnis	76 straipsnis
73 straipsnis	77 straipsnis
76 straipsnis	78 straipsnis
77 straipsnis	79 straipsnis
78 straipsnis	80 straipsnis
79 straipsnis	81 straipsnis
80 straipsnis	82 straipsnis
86 straipsnis	83 straipsnis
81 straipsnis	84 straipsnis
—	85 straipsnis
82 straipsnis	86 straipsnis
83 straipsnis	87 straipsnis
84 straipsnis	88 straipsnis
85 straipsnis	89 straipsnis
85a straipsnis	90 straipsnis
87 straipsnis	91 straipsnis
88 straipsnis	92 straipsnis
85b straipsnis	93 straipsnis
90 straipsnis	94 straipsnis
91 straipsnis	95 straipsnis
92 straipsnis	96 straipsnis
94 straipsnis	97 straipsnis

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
96 straipsnis	98 straipsnis
95 straipsnis	99 straipsnis
97 straipsnis	100 straipsnis
—	101 straipsnis
98 straipsnis	102 straipsnis
99 straipsnis	103 straipsnis
100 straipsnis	104 straipsnis
101 straipsnis	105 straipsnis
—	106 straipsnis
102 straipsnis	107 straipsnis
103 straipsnis	108 straipsnis
105 straipsnis	109 straipsnis
104 straipsnis	110 straipsnis
106 straipsnis	111 straipsnis
107 straipsnis	112 straipsnis
108 straipsnis	113 straipsnis
109 straipsnis	114 straipsnis
110 straipsnis	115 straipsnis
111 straipsnis	116 straipsnis
112 straipsnis	117 straipsnis
113 straipsnis	118 straipsnis
114 straipsnis	119 straipsnis
115 straipsnis	120 straipsnis
116 straipsnis	121 straipsnis
117 straipsnis	122 straipsnis
118 straipsnis	123 straipsnis
119 straipsnis	124 straipsnis
120 straipsnis	125 straipsnis
121 straipsnis	126 straipsnis
122 straipsnis	127 straipsnis
123 straipsnis	128 straipsnis
124 straipsnis	129 straipsnis
125 straipsnis	130 straipsnis

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
125a straipsnis	131 straipsnis
125b straipsnis	132 straipsnis
125c straipsnis	133 straipsnis
126 straipsnis	134 straipsnis
127 straipsnis	135 straipsnis
128 straipsnis	136 straipsnis
129 straipsnis	137 straipsnis
130 straipsnis	138 straipsnis
131 straipsnis	139 straipsnis
132 straipsnis	140 straipsnis
133 straipsnis	141 straipsnis
133a straipsnis	142 straipsnis
134 straipsnis	143 straipsnis
134a straipsnis	144 straipsnis
134b straipsnis	145 straipsnis
135 straipsnis	146 straipsnis
136 straipsnis	147 straipsnis
137 straipsnis	148 straipsnis
138 straipsnis	149 straipsnis
138a straipsnis	150 straipsnis
139 straipsnis	151 straipsnis
140 straipsnis	152 straipsnis
141 straipsnis	153 straipsnis
142 straipsnis	154 straipsnis
143 straipsnis	155 straipsnis
144 straipsnis	156 straipsnis
145 straipsnis	157 straipsnis
146 straipsnis	158 straipsnis
147 straipsnis	159 straipsnis
148 straipsnis	160 straipsnis
149 straipsnis	161 straipsnis
149a straipsnis	162 straipsnis
150 straipsnis	163 straipsnis

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
151 straipsnis	164 straipsnis
152 straipsnis	165 straipsnis
153 straipsnis	166 straipsnis
154 straipsnis	167 straipsnis
155 straipsnis	168 straipsnis
156 straipsnis	169 straipsnis
158 straipsnis	170 straipsnis
158a straipsnis	171 straipsnis
159 straipsnis	172 straipsnis
160a straipsnis	173 straipsnis
160e straipsnis	174 straipsnis
160f straipsnis	175 straipsnis
161 straipsnis	176 straipsnis
162 straipsnis	177 straipsnis
163 straipsnis	178 straipsnis
—	179 straipsnis
164 straipsnis	180 straipsnis
180a straipsnis	181 straipsnis
181 straipsnis	182 straipsnis
165a straipsnis	183 straipsnis
165 straipsnis	184 straipsnis
—	185 straipsnis
236 straipsnio 1 dalis	186 straipsnis
172a straipsnis	187 straipsnis
166 straipsnis	188 straipsnis
167 straipsnis	189 straipsnis
168 straipsnis	190 straipsnis
169 straipsnis	191 straipsnis
169a straipsnis	192 straipsnis
170 straipsnis	193 straipsnis
171 straipsnis	194 straipsnis
172c straipsnis	195 straipsnis
173 straipsnis	196 straipsnis

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
174 straipsnis	197 straipsnis
174a straipsnis	198 straipsnis
—	199 straipsnis
175 straipsnis	200 straipsnis
175a straipsnis	201 straipsnis
176 straipsnis	202 straipsnis
177 straipsnis	203 straipsnis
178 straipsnis	204 straipsnis
179 straipsnis	205 straipsnis
182 straipsnis	206 straipsnis
180 straipsnis	207 straipsnis
183 straipsnis	208 straipsnis
184 straipsnis	209 straipsnis
184a straipsnis	210 straipsnis
—	211 straipsnis
—	212 straipsnis
—	213 straipsnis
—	214 straipsnis
—	215 straipsnis
—	216 straipsnis
—	217 straipsnis
—	218 straipsnis
—	219 straipsnis
—	220 straipsnis
—	221 straipsnis
—	222 straipsnis
—	223 straipsnis
—	224 straipsnis
—	225 straipsnis
—	226 straipsnis
185 straipsnis	227 straipsnis
186 straipsnis	228 straipsnis
215 straipsnis	229 straipsnis

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
199 straipsnis	230 straipsnis
201 straipsnis	231 straipsnis
203 straipsnis	232 straipsnis
205 straipsnis	233 straipsnis
—	234 straipsnis
207 straipsnis	235 straipsnis
208 straipsnis	236 straipsnis
209 straipsnis	237 straipsnis
210 straipsnis	238 straipsnis
211 straipsnis	239 straipsnis
213 straipsnis	240 straipsnis
214 straipsnis	241 straipsnis
216 straipsnis	242 straipsnis
217 straipsnis	243 straipsnis
218 straipsnis	244 straipsnis
219 straipsnis	245 straipsnis
220 straipsnis	246 straipsnis
221 straipsnis	247 straipsnis
222 straipsnis	248 straipsnis
223 straipsnis	249 straipsnis
224 straipsnis	250 straipsnis
225 straipsnis	251 straipsnis
226 straipsnis	252 straipsnis
227 straipsnis	253 straipsnis
256 straipsnis	254 straipsnis
229 straipsnis	255 straipsnis
230 straipsnis	256 straipsnis
231 straipsnis	257 straipsnis
—	258 straipsnis
—	259 straipsnis
235 straipsnis	260 straipsnis
236 straipsnis	261 straipsnis
237 straipsnis	262 straipsnis

Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2342/2002	Šis reglamentas
239 straipsnis	263 straipsnis
240 straipsnis	264 straipsnis
241 straipsnis	265 straipsnis
242 straipsnis	266 straipsnis
243 straipsnis	267 straipsnis
244 straipsnis	268 straipsnis
245 straipsnis	269 straipsnis
246 straipsnis	270 straipsnis
247 straipsnis	271 straipsnis
248 straipsnis	272 straipsnis
249 straipsnis	273 straipsnis
250 straipsnis	274 straipsnis
251 straipsnis	275 straipsnis
252 straipsnis	276 straipsnis
253 straipsnis	277 straipsnis
257 straipsnis	278 straipsnis
258 straipsnis	279 straipsnis
258a straipsnis	280 straipsnis
259 straipsnis	281 straipsnis
260 straipsnis	282 straipsnis
262 straipsnis	283 straipsnis
264 straipsnis	284 straipsnis
265 straipsnis	285 straipsnis
263 straipsnis	286 straipsnis
265a straipsnis	287 straipsnis
—	288 straipsnis
272 straipsnis	289 straipsnis
273 straipsnis	290 straipsnis

2012 m. prenumeratos kainos (be PVM, įskaitant paprastosios siuntos išlaidas)

<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, spausdintinė versija ir metinis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	1 310 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L serija, tik spausdintinė versija	22 oficialiosiomis ES kalbomis	840 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , L ir C serijos, mėnesinis kaupiamasis skaitmeninis diskas	22 oficialiosiomis ES kalbomis	100 EUR per metus
Oficialiojo leidinio priedas, S serija (Konkursai ir viešieji pirkimai), skaitmeninis diskas, leidžiamas vieną kartą per savaitę	daugiakalbis: 23 oficialiosiomis ES kalbomis	200 EUR per metus
<i>ES oficialusis leidinys</i> , C serija. Konkursai	konkursų kalbomis	50 EUR per metus

Europos Sąjungos oficialųjį leidinį, leidžiamą oficialiosiomis Europos Sąjungos kalbomis, galima prenumeruoti bet kuria iš 22 kalbų. Jį sudaro L (teisės aktai) ir C (informacija ir pranešimai) serijos.

Kiekviena kalba leidžiamas leidinys prenumeruojamas atskirai.

Oficialieji leidiniai airių kalba parduodami atskirai, remiantis 2005 m. birželio 18 d. Oficialiajame leidinyje L 156 paskelbtu Tarybos reglamentu (EB) Nr. 920/2005, nurodančiu, kad Europos Sąjungos institucijos laikinai neįpareigojamos rengti ir skelbti visų aktų airių kalba.

Oficialiojo leidinio priedas (S serija. Konkursai ir viešieji pirkimai) skelbiamas viename daugiakalbiame skaitmeniniame diske visomis 23 oficialiosiomis kalbomis.

Pateikę paprastą prašymą *Europos Sąjungos oficialiojo leidinio* prenumeratoriai gali gauti įvairius Oficialiojo leidinio priedus. Apie priedų išleidimą prenumeratoriai informuojami pranešime skaitytojui, kuris skelbiamas *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

Pardavimas ir prenumerata

Įvairių mokamų leidinių, tokių kaip *Europos Sąjungos oficialusis leidinys*, galima užsiprenumeruoti mūsų pardavimo biuruose. Pardavimo biurų sąrašą galima rasti internete adresu

http://publications.europa.eu/others/agents/index_lt.htm

EUR-Lex (<http://eur-lex.europa.eu>) – tai tiesioginė ir nemokama prieiga prie Europos Sąjungos teisės aktų. Šiame tinklalapyje galima skaityti *Europos Sąjungos oficialųjį leidinį*, susipažinti su sutartimis, teisės aktais, precedentine teise bei parengiamaisiais teisės aktais.

Išsamesnės informacijos apie Europos Sąjungą rasite <http://europa.eu>

Europos Sąjungos leidinių biuras
2985 Liuksemburgas
LIUKSEMBURGAS

LT